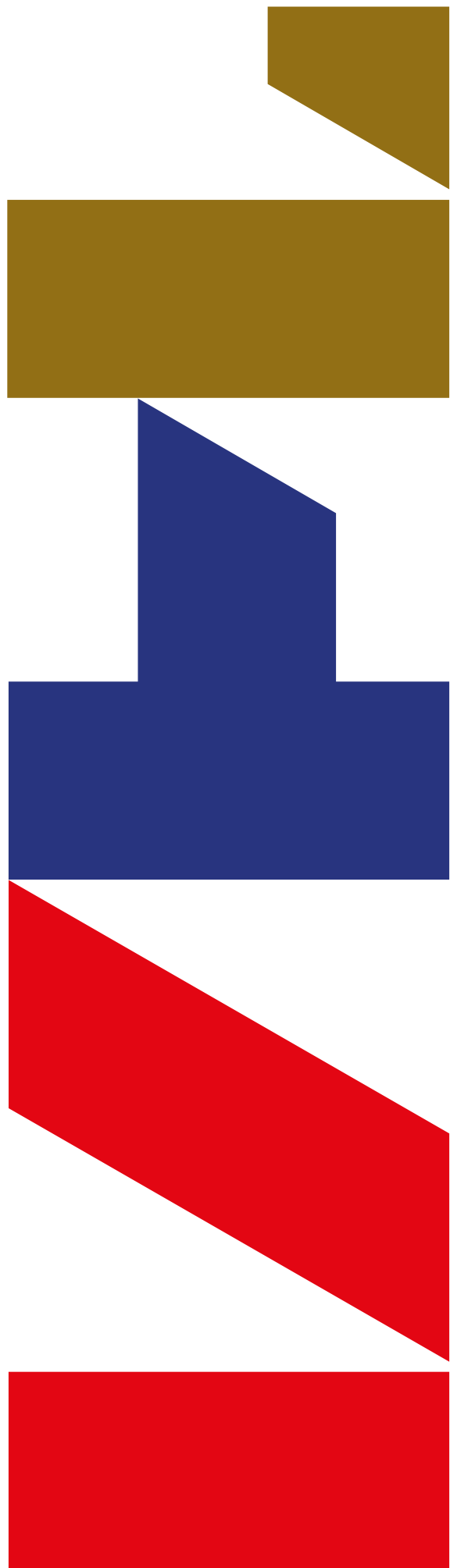

Jaarstukken

2025

2 juli 2026

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	4
Leeswijzer	6
Deel 1: Het jaarverslag 2025	9
Hoofdstuk 1: De programmaverantwoording	10
Programma A: Bestuur, dienstverlening en organisatie	12
Programma B: Beheer en gebruik openbare ruimte	19
Programma C: Sociaal domein	25
Programma D: Ruimtelijke ontwikkeling	36
Programma E: Ontplooiing	58
Programma F: Financieel gezond	64
Hoofdstuk 2: De paragrafen	72
Paragraaf 1: Lokale Heffingen	73
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen	80
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen	94
Paragraaf 4: Financiering	102
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	112
Paragraaf 6: Verbonden partijen	125
Paragraaf 7: Grondbeleid	140
Paragraaf 8: Wet open overheid (Woo)	152
Paragraaf 9: Investeringsprogramma “Het goede leven”	154

DEEL 2: De jaarrekening 2025 **159**

Hoofdstuk 3: Overzicht van baten en lasten en de toelichting **160**

Overzicht van baten en lasten	162
Incidentele baten en lasten	167
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	169
Begrotingsrechtmatigheid	169
Wet normering topinkomens	176
Niet van toepassing in 2024 en 2025.	177

Hoofdstuk 4: De balans en de toelichting **178**

Balans per 31 december 2025	179
Waarderingsgrondslagen balans	181
Toelichting op de balans	189
Voorzieningen	211
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (garanties)	219
Niet uit de balans blijvende verplichtingen (overige verplichtingen)	221

Bijlagen **224**

Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	225
Overzicht verplichte beleidsindicatoren en toelichting	227
Bijlage overzicht restant kredieten	233
Bijlage: Stand van zaken ombuigingen 2025	239

SISA Verantwoording **241**

Lijst van afkortingen	254
-----------------------	-----

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u liggen de Jaarstukken 2025 van de gemeente Vijfheerenlanden. Deze worden behandeld in uw raadsvergadering van 2 juli 2026. In deze stukken leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten van het afgelopen jaar. De Jaarstukken zijn opgesteld aan de hand van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de programmaverantwoording 2025 wordt verslag gedaan van de voortgang op de bestuurlijke resultaten. Uit de dashboards aan het begin van elk programma blijkt dat een groot deel van de doelen conform planning, budget en capaciteit is uitgevoerd. Ook zijn belangrijke stappen gezet in onder meer dienstverlening, veiligheid, beheer openbare ruimte, sociaal domein en ruimtelijke opgaven.

Belangrijke inhoudelijke resultaten in 2025 betreffen onder andere de vaststelling van diverse dorps- en gebiedsvisies, de doorontwikkeling van de website en nieuwsbrieven per woonplaats, de opening van passende zorglocaties voor Oekraïense ontheemden en de realisatie van voortgang in woningbouwopgaven. Daarnaast is gewerkt aan belangrijke beleidskaders zoals het beleidskader verblijfsrecreatie, de vernieuwde Groene Kaart, het programmaplan duurzaamheid en de Regionale Energiestrategie.

Met de vaststelling van de Beleidsvisie Versterken Sociale Basis en het Beleidskader Gemeenschapshuizen, de nieuwe Verordening Leerlingenvervoer en de ontwikkelagenda voor de onderwijshuisvesting in Hoef en Haag, is in 2025 een stevige basis gelegd voor een sterkere sociale structuur, toegankelijk onderwijs en goede voorzieningen waarin inwoners elkaar kunnen ontmoeten en meedoen.

Ook op het gebied van participatie en veiligheidsbeleid zijn in 2025 concrete resultaten geboekt. Zo is het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol vastgesteld en is uitvoering gegeven aan het integraal veiligheidsbeleid.

Financiële resultaten

In de Jaarrekening worden de financiële resultaten en de gevolgen daarvan voor onze financiële positie nader toegelicht. De Jaarrekening wordt afgesloten met een positief saldo van bijna € 8,3 miljoen. Na de laatste begrotingswijziging van december 2025 hadden we een positief saldo verwacht van € 4,1 miljoen.

Het uiteindelijke positieve saldo is derhalve zo'n € 4,2 miljoen hoger uitgevallen. Dit wordt vooral verklaard door enkele incidentele voordelen die na de slotwijziging van december 2025 bekend zijn geworden.

De bij de jaarrekening verplicht te nemen winstnemingen op grondexploitaties van in totaal € 2,3 miljoen en de eind december ontvangen opbrengst van de verkoop van grond aan de Killesteijnstraat in Lexmond van € 0,5 miljoen verklaren samen € 2,8 miljoen van het extra voordeel van € 4,2 miljoen. Tevens bleken de kosten van afvalinzameling op basis van de begin 2026 ontvangen eindafrekening van Waardlanden € 0,6 miljoen lager uit te vallen dan begroot. Tenslotte gaf de in maart 2026 ontvangen rapportage van de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL) over het laatste kwartaal van 2025 een € 0,85 miljoen lagere nabetaling te zien. Al deze incidentele voordelen worden uitgebreider toegelicht bij de financiële analyses per programma.

Het positieve resultaat op de jaarrekening van bijna € 8,3 miljoen leidt, na resultaatbestemming, tot een versterking van de algemene reserves. Dit draagt bij aan een sterker weerstandsvermogen. De nieuwe ratio's zijn opgenomen in de financiële paragraaf van de jaarrekening.

De opzet en inrichting van deze Jaarstukken is gelijk aan de inrichting van de Programmabegroting 2025 die door uw raad op 7 november 2024 is vastgesteld. In de leeswijzer wordt uitgebreid toegelicht waar welke informatie terug te vinden is. De Jaarstukken 2025, en dan vooral de Jaarrekening 2025, zijn in opdracht van de gemeenteraad gecontroleerd door ETL Assurance & Overheidsaccountants. Hierbij doet de accountant ook een uitspraak over de rechtmatigheidsverklaring (en de toelichting daarop) van ons college, die dit jaar voor de derde keer, conform wet- en regelgeving, in deze jaarrekening is opgenomen.

We zullen u voor uw vergadering van 2 juli 2026 een controleverklaring voorleggen.

Wij wensen u een constructieve behandeling van de Jaarstukken 2025 toe.

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Vijfheerenlanden

de secretaris,

de burgemeester,

W.J. (Judith) de Jonge

S. (Sjors) Fröhlich

Leeswijzer

Inleiding

De jaarstukken vormen een omvangrijk boekwerk. Hieronder volgt een leeswijzer aan de hand waarvan bepaald kan worden welke informatie is opgenomen in de verschillende onderdelen van de jaarstukken.

Het is onvermijdelijk, dat in de jaarstukken gebruik gemaakt wordt van vaktaal. Wat betreft de financiële vaktaal is ernaar gestreefd om dit te beperken tot het “jargon” dat ook in de wet wordt gebruikt: Het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” (BBV) is daarbij het wettelijk relevante kader. In veel teksten in deze jaarstukken zijn afkortingen opgenomen. Alhoewel bij veel afkortingen de betekenis is aangegeven, is als bijlage een lijst met nagenoeg alle gebruikte afkortingen en de betekenis hiervan opgenomen. Verder staan in deze jaarstukken natuurlijk veel bedragen.

De jaarstukken 2025 bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening. Alle bedragen zijn opgenomen in duizendtallen en staan voor € 1.000 per eenheid, tenzij anders vermeld.

Het jaarverslag

Hoofdstuk 1 De programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma beleidsinhoudelijk en budgettair verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. De in de programmaverantwoording genoemde doelstellingen en maatregelen zijn op de programmabegroting gebaseerd. Er wordt per programma antwoord gegeven op vier kernvragen: ‘Wat wilden we bereiken?’, ‘Wat hebben we daarvoor gedaan?’, ‘Wat hebben we (nog) niet gedaan?’ en ‘Wat waren de kosten?’. De gemeente Vijfheerenlanden hanteert zes programma’s. De programmaverantwoording begint met een visuele weergave die in één blik de voortgang van de bestuurlijke resultaten en de financiën laat zien. Het verschil ten opzichte van voorgaande jaren met betrekking tot de financiële programmaverantwoording is dat het accent bij het analyseren van de verschillen tussen begroting en werkelijkheid ligt op hoofdlijnen, namelijk op programmaresultaat. Dit komt de leesbaarheid van de financiële verantwoording ten goede. De belangrijkste verschillen worden per taakveld toegelicht, geringe afwijkingen worden niet genoemd. Taakvelden zonder noemenswaardig resultaat worden dan ook niet financieel toegelicht en er kan dus een verschil zitten tussen de toegelichte verschillen en het totaalresultaat van het programma. Per programma wordt een aantal afkortingen gehanteerd, te weten L = lasten; B= baten; V = voordeel en N = nadeel.

Hoofdstuk 2 De paragrafen

Het is een wettelijke eis dat elke gemeente een aantal verplichte paragrafen in het jaarverslag opneemt. Deze paragrafen vormen een dwarsdoorsnede van het jaarverslag op een specifiek terrein. De volgende paragrafen zijn in het jaarverslag opgenomen:

1. De paragraaf lokale heffingen: niets is voor niets. Om activiteiten te kunnen betalen heft de gemeente Vijfheerenlanden diverse belastingen en heffingen. In deze paragraaf wordt hierop ingegaan. Ook is de score van de gemeente Vijfheerenlanden en omliggende gemeenten op de ranglijst woonlasten opgenomen.
2. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing: de gemeente Vijfheerenlanden wordt met (financiële) risico's geconfronteerd. Zijn de te verwachten verplichtingen of verliezen die uit de risico's voortvloeien redelijkerwijs in te schatten dan dient de gemeente hiervoor een voorziening te treffen. De belangrijkste overige risico's worden in deze paragraaf toegelicht en gerelateerd aan de beschikbare algemene reserves. Ten slotte zijn in deze paragraaf ook de wettelijk voorgeschreven kengetallen opgenomen.
3. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen: de gemeente Vijfheerenlanden heeft veel geïnvesteerd in wegen, openbare verlichting, riolering, groen, speelvoorzieningen, gebouwen en dergelijke. Dit worden kapitaalgoederen genoemd. In deze paragraaf wordt per onderdeel toegelicht, op welke wijze het onderhoud (instandhouding) van de gemeentelijke kapitaalgoederen gewaarborgd is.
4. De paragraaf financiering: als de gemeente Vijfheerenlanden voor forse investeringen staat, dan heeft ze daarvoor het geld meestal niet op de bank staan. Er moet dan een lening worden aangetrokken. Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop met de financieringsbehoefte van de gemeente wordt omgegaan.
5. De paragraaf bedrijfsvoering: deze paragraaf gaat in op de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie, die erop gericht zijn een zo goed mogelijke dienstverlening aan de inwoners te kunnen garanderen en op een zo zorgvuldig mogelijke besluitvorming. Tevens is hier de toelichting op de voorgeschreven rechtmatigheidsverantwoording door het college opgenomen.
6. De paragraaf verbonden partijen: de gemeente Vijfheerenlanden werkt samen met andere partijen om gezamenlijke doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm wordt gegoten, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf worden de belangrijkste verbonden partijen waarmee de gemeente een band heeft nader toegelicht.
7. De paragraaf grondbeleid: de gemeente Vijfheerenlanden hanteert situationeel grondbeleid. Kopen en verkopen van gronden waar nodig en faciliterend als dat kan om de gestelde doelen te bereiken. Zo zijn gronden aangekocht ten behoeve van de realisatie van Broekgraaf. De gemeente is dan producent van bouwrijpe grond.

Soms lukt het niet om zelf grond uit te geven, omdat de grond in handen van een derde is. Er wordt dan samenwerking gezocht met marktpartijen zoals aannemers en project-ontwikkelaars. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Hoef en Haag. In deze paragraaf wordt dieper op (de uitvoering van) het grondbeleid van de gemeente ingegaan.

8. De paragraaf Wet Open Overheid (Woo): Sinds 1 mei 2023 is de Wet Open Overheid (Woo) van kracht. In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open Overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De jaarrekening

Hoofdstuk 3 Overzicht van baten en lasten en toelichting

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten schrijft voor, dat het gerealiseerde totaal van het saldo van baten en lasten (= resultaat exclusief de dotaties en onttrekkingen aan reserves) en het gerealiseerde resultaat (= het resultaat inclusief de dotaties en onttrekkingen aan reserves) wordt gepresenteerd.

Storting en onttrekkingen aan een reserve kunnen slechts worden gedaan op basis van een raadsbesluit dan wel op basis van het door de gemeenteraad genomen instellingsbesluit met betrekking tot de reserve.

In dit hoofdstuk vindt u het gerealiseerde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde resultaat terug. Tevens wordt het gerealiseerde resultaat vergeleken met het begrote resultaat en worden de belangrijkste oorzaken voor het geconstateerde verschil toegelicht, voor zover deze toelichting nog niet was gegeven in de programmaverantwoording. In dit hoofdstuk komen tevens de ontwikkelingen op het gebied van verstrekte kredieten, incidentele baten en lasten en de Wet normering topinkomens aan de orde.

Hoofdstuk 4 De balans met toelichting

In dit hoofdstuk wordt begonnen met het toelichten van de waarderingsgrondslagen die gehanteerd zijn bij het samenstellen van de balans. Vervolgens wordt de balans per 31 december 2025 gepresenteerd en worden de activa en passiva apart toegelicht.

Daarnaast treft u ook het vaststellingsbesluit van de gemeenteraad aan.

Bijlagen bij de jaarstukken

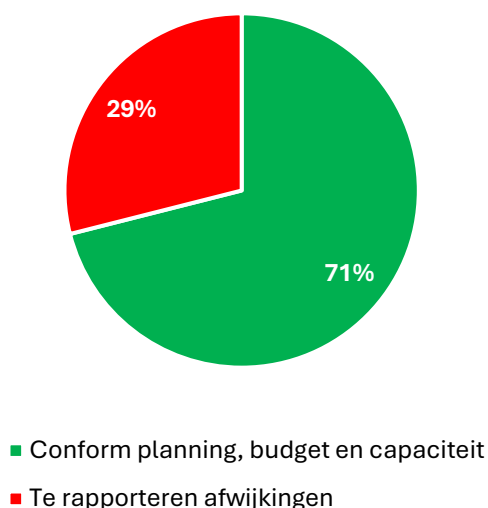
De bijlagen van de jaarstukken 2025 bestaan uit de verantwoordingsinformatie over lasten en baten per taakveld, specifieke uitkeringen (SISA), beleidsindicatoren, restantkredieten en een lijst met gebruikte afkortingen.

Deel 1: Het jaarverslag 2025

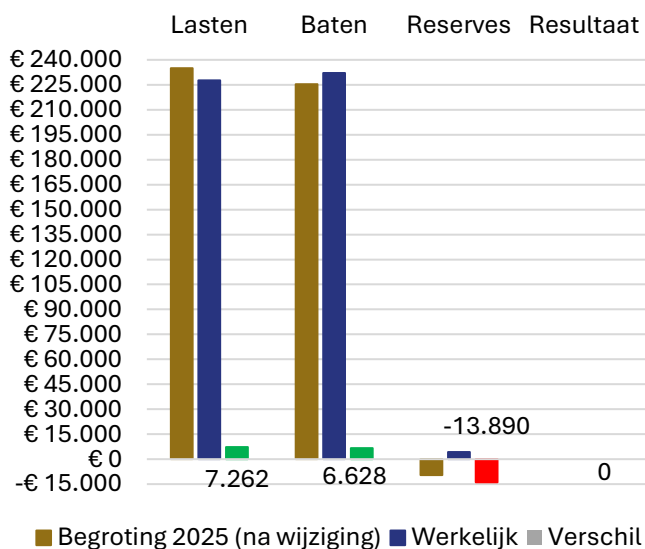
Hoofdstuk 1: De Programma-verantwoording

Dashboard

114 Bestuurlijke resultaten

Bedragen x € 1.000

In de hiernavolgende programma's zijn teksten opgenomen uit de programmabegroting 2025. De programmaverantwoording 2025 borduurt hierop voort. Op basis van die uitgangspunten wordt in deze programmaverantwoording het in 2025 gerealiseerde beleid geschetst aan de hand van vier kernvragen: "Wat wilden we bereiken?", "Wat hebben we daarvoor gedaan?", "Wat hebben we (nog) niet gedaan?" en "Wat waren de kosten?".

Voor het antwoord op de kernvragen "Wat wilden we bereiken?", "Wat hebben we daarvoor gedaan" en "Wat hebben we (nog) niet gedaan?" zijn de voorgenomen doelstellingen en actiepunten voorzien van een actuele stand van zaken per ultimo 2025. Af en toe is daarbij ook een doorkijkje opgenomen naar het eerste kwartaal van 2026. Aanvullend is in de bijlagen ook per programma een overzicht gegeven van de actuele meetgegevens 2025 van de zogenaamde wettelijke indicatoren. De programmaverantwoording begint altijd met een visuele weergave (dashboard) die in één blik de voortgang van de bestuurlijke resultaten laat zien samen met de financiële situatie per programma (zoals hierboven op totaalniveau van alle zes de programma's tezamen).

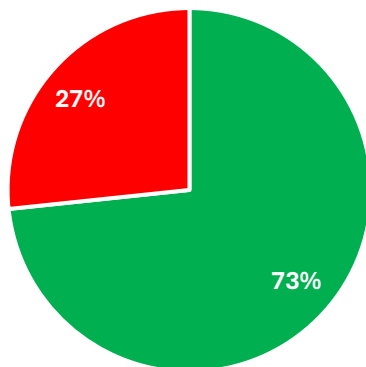
Het antwoord op de kernvraag: “Wat waren de kosten?” wordt beantwoord in de vorm van een tabel. Deze tabel bevat per programma: de begrote baten en lasten, de werkelijke baten en lasten en het verschil daartussen.

Het accent bij het analyseren van de verschillen tussen begroting en werkelijkheid ligt op de hoofdlijnen. Daarom worden alleen de belangrijkste oorzaken van de geconstateerde verschillen toegelicht en is ervoor gekozen om niet alle verschillen in detail toe te lichten. De toelichting is daarbij gericht op het programma-resultaat na verrekening met reserves. Dit in tegenstelling tot eerdere jaren, waar zowel de toelichting op lasten, op baten als op reserves apart weergegeven werd. Daarnaast worden niet alle mutaties die in de baten en lasten voorkomen toegelicht wanneer deze weg-gestreept kunnen worden tegen de bijbehorende mutaties in de reserves. Dat komt omdat deze mutaties budgetneutraal zijn, wat betekent dat deze mutaties geen invloed hebben op het uiteindelijke resultaat van het programma. Indien de budgetneutrale mutaties wel relevant zijn om te vermelden, worden deze wel opgenomen in de toelichting.

Programma A: Bestuur, dienstverlening en organisatie

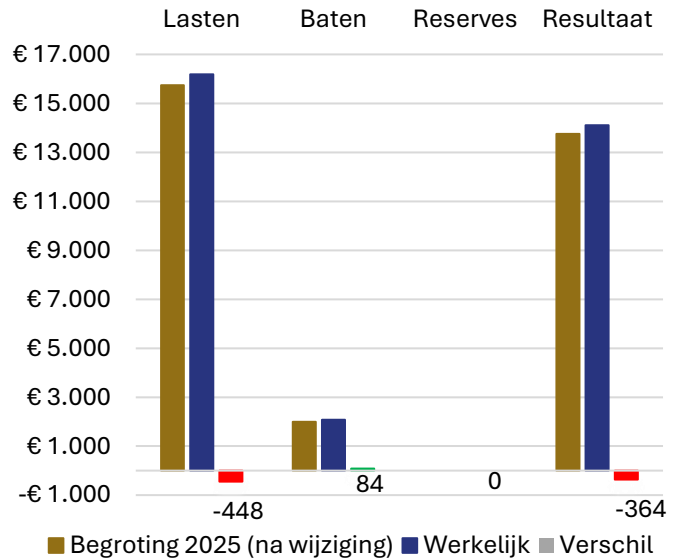
Dashboard

15 Bestuurlijke resultaten

- Conform planning, budget en capaciteit
- Te rapporteren afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Wat wilden we bereiken?

De inwoners centraal

In Vijfheerenlanden willen we een leefomgeving die aansluit bij de behoefte van onze inwoners. De gemeente wil een onderdeel zijn van de samenleving en stelt in handelen en denken de inwoner centraal.

Participatie is een manier om dat te realiseren. Door samen te werken, te denken en te doen, werken we met inwoners en ondernemers aan ons streven. We streven naar een gemeente waar het fijn wonen, werken en leven is, met initiatiefrijke inwoners en waar buurten naar elkaar omkijken en gemeenschappen betrokken zijn. Dat vraagt van de gemeentelijke organisatie soms actief handelen, doen, soms om wat regels, of om een beetje te helpen om het mogelijk te maken. Met participatiebeleid wil de gemeente Vijfheerenlanden transparant maken hoe de gemeente zelf de participatie organiseert. Het is ook een aanknopingspunt voor participatie door initiatiefnemers, zoals ontwikkelaars en corporaties die voor de participatie bij hun eigen projecten zelf verantwoordelijk zijn. Als gemeente kijken we daarbij goed naar onze rol en voelen we ons verantwoordelijk voor de kwaliteit van de participatie, ook als deze door andere partijen wordt georganiseerd.

Dienstverlening en communicatie

Met het herijkt dienstverleningsconcept VHL - Volwaardig, Helder en Laagdrempeilig - is de richting bepaald voor een betere aansluiting bij de verwachtingen van onze inwoners en ondernemers. Met drie vastgestelde opgaven kunnen we onze klantgerichte processen en dienstverlenende cultuur gaan verbeteren. In de paragraaf bedrijfsvoering gaan we in op deze opgaven. In 2024 hebben we onderzoek gedaan naar de wensen en behoeften van de inwoners aan informatie op dorps- en stadsniveau. De resultaten geven aanleiding om een uitgebreide landingspagina per woonplaats te ontwikkelen op de nieuwe website. Uit hetzelfde onderzoek kwam de wens naar voren voor een nieuwsbrief op woonplaatsniveau.

Veiligheid

Wij zetten ons elke dag in voor een veiliger Vijfheerenlanden: voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Wij zijn beschikbaar en in directe verbinding met hen én onze samenwerkingspartners. Een veiliger Vijfheerenlanden bereiken wij namelijk niet alleen. Integrale samenwerking staat voorop: binnen de organisatie, onze gemeente én in de regio. Deze integraliteit is een vereiste in dit dynamische werkveld, net zoals een hoge mate van flexibiliteit.

Organisatie

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt meer integraal inzicht gegeven in de in 2025 bereikte resultaten op het gebied van de organisatie en onze bedrijfsvoering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dienstverlening en communicatie

- **Uiterlijk 1 oktober 2025 is het uitvoeringsplan dienstverlening VHL - Volwaardig, Helder en Laagdrempeilig opgesteld.**

Het uitvoeringsplan dienstverlening VHL - Volwaardig, Helder en Laagdrempeilig is in 2025 geïntegreerd in het organisatie-ontwikkeltraject "samen verder bouwen".

- **Voor 1 juli 2025 is het jaarverslag dienstverlening over 2024 vastgesteld door het college.** Op 14 oktober 2025 is het jaarverslag dienstverlening vastgesteld door het college en via een raadsinformatiebrief aangeboden aan de gemeenteraad.

- **Voor 1 juli 2025 is de doorontwikkeling van de website gereed.**

Fase 2 van de doorontwikkeling is met de komst van de landingspagina's en nieuwsbrieven per woonplaats afgerond. Hiermee is de doorontwikkeling van de website in zijn geheel afgerond. De koppeling tussen de website en de nieuwsbrievenapplicatie is in het laatste kwartaal van 2025 tot stand gekomen. De evaluatie van de pilot met nieuwsbrieven op woonplaatsniveau stellen we daarom uit naar oktober 2026.

- **Voor 1 oktober 2025 leveren we een corporate story op.**
De gemeente Vijfheerenlanden heeft een organisatieverhaal opgeleverd met de leidende principes Ruimte, Vooruit en Dichtbij. Voor de inwoners en ondernemers zijn wij een gemeente die ruim denkt, vooruit doet en altijd dichtbij is. Een deskundige gemeente die luistert, vooruitdenkt, kijkt wat wél kan, in gesprek blijft, meedoet, daarnaar handelt en afspraken nakomt. Een gemeente die zicht heeft op het welzijn van onze inwoners. Die helpt waar het moet, maar ook vertrouwen geeft om zelf aan de slag te gaan. Zo geloven we in de kracht van samenwerking onderling én samenredzaamheid. En zorgen we dat niet alleen gemeente en inwoners dicht bij elkaar blijven, maar ook inwoners elkaar weten te vinden. Zo bouwen we samen met inwoners en ondernemers - elke dag opnieuw - aan een goed en veilig leven in onze prachtige gemeente.
- **Voor 1 oktober 2025 is het besluit lokale omroep vastgesteld door de gemeenteraad.**
De gemeenteraad heeft positief geadviseerd over Stichting Publieke Omroep Buren, Culemborg, Vijfheerenlanden en West Betuwe. Het besluit is op 25 september 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

Veiligheid

- **Voor 1 maart 2025 wordt het Preventie- en Handhavingsplan alcohol vastgesteld.**
Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol is in de raadsvergadering van 6 februari 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **In 2025 bereiken we de doelstellingen van het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026.**
Het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 loopt conform planning en budget.
- **Voor 1 april 2025 is het jaarverslag toezicht en handhaving in de openbare ruimte vastgesteld door het college.**
Het Boa jaarverslag 2024 is op 25 maart 2025 vastgesteld door het college.

Organisatie

- **Uiterlijk 1 april 2026 is de evaluatie afgerond van de in 2025 gestarte pilot tegen arbeidsdiscriminatie in de sollicitatieprocedure.**
In 2025 is de pilot tegen arbeidsdiscriminatie in de sollicitatieprocedure uitgevoerd. Alle vier de onderdelen uit de pilot zijn inmiddels structureel opgenomen in het wervings- en selectieproces. De evaluevaluatie is op 24 februari 2026 namens het college via een raadsinformatiebrief verstuurd aan de raad.

- **Voor 15 mei 2025 is het meerjarenplan archief- en informatiebeheer 2025-2028 opgesteld.**
Het meerjarenplan archief- en informatiebeheer is op 15 april 2025 vastgesteld door het college.
- **Voor 1 juli 2025 is het programma samen verder bouwen vastgesteld door het college.**
Het programma samen verder bouwen is op 22 april 2025 vastgesteld door het college.

Wat hebben we (nog) niet gedaan?

De inwoners centraal

- **Voor 1 oktober 2025 is het Gemeentewet artikel 213a onderzoek naar efficiency en effectiviteit wijk- en dorpsbeleid en budget inwonerinitiatieven afgerond.**
Als gevolg van gewijzigde prioriteiten en een herverdeling van werkzaamheden door de nieuwe organisatiestructuur per 1 september 2025, is de afronding en aanbidding van het definitieve artikel 213a-onderzoek aan de gemeenteraad uitgesteld. In 2025 is het onderzoek wel voortgezet. Na het ambtelijke hoor- en wederhoortraject is de rapportage inhoudelijk herzien en uitgebreid. Deze herziening heeft meer tijd gevraagd dan oorspronkelijk voorzien. Daarom is de planning voor het afronden en aanbieden van de definitieve rapportage doorgeschoven naar 2026. Het uitstel is bedoeld om het onderzoek zorgvuldig af te ronden en te komen tot conclusies en aanbevelingen die zowel ambtelijk als bestuurlijk goed zijn onderbouwd.
- **Voor 1 oktober 2026 is de Inspraak- en Participatieverordening aangepast aan de Wet versterking lokale democratie en vastgesteld door de gemeenteraad.**
De vaststelling van de nieuwe participatieverordening stond oorspronkelijk gepland voor september 2025. De definitieve vaststelling is echter pas nodig voor januari 2027. Daarom is de nieuwe planning gericht op het derde kwartaal van 2026. Deze termijn biedt ons de gelegenheid om zorgvuldig te onderzoeken welke gevolgen de nieuwe participatieverordening heeft voor de momenteel geldende verordening. Ook wordt in deze periode beoordeeld of de invoering van een geheel nieuwe verordening noodzakelijk is. Deze zorgvuldige aanpak garandeert dat de participatieverordening adequaat aansluit bij de actuele beleidsdoelstellingen en de wettelijke kaders. Het voorstel in de participatieverordening richt zich op het vastleggen van een algemene regeling voor vergoedingen.

Dienstverlening en communicatie

- In 2025 starten we een pilot met nieuwsbrief op woonplaatsniveau. We evalueren de pilot in het laatste kwartaal van 2025.

De koppeling tussen de website en de nieuwsbrievenapplicatie is in het laatste kwartaal van 2025 tot stand gekomen. De evaluatie van de pilot met nieuwsbrief op woonplaatsniveau stellen we daarom uit naar oktober 2026.

Organisatie

- Voor 1 januari 2026 is het Gemeentewet artikel 213a verdiepingsonderzoek benchmark Juridische Functie afgerond.

Het onderzoek is opgepakt na de afronding van het Verdiepingsonderzoek sociaal domein. In december 2025 is het plan van aanpak voor het onderzoek opgesteld. Dit is ter informatie toegezonden aan de gemeenteraad. Het onderzoek wordt uitgevoerd in de eerste helft van 2026.

Wat waren de kosten?

A	Bestuur, Dienstverlening en Organisatie						
Exploitatie	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Werkelijk	Verschil	
	2024	primair	wijzigingen	na wijziging	2025	2025	
		2025	2025	2025			
Lasten	14.334	14.834	909	15.743	16.191	448 N	
Baten	-2.226	-1.372	-622	-1.994	-2.078	84 V	
Saldo van baten en lasten	12.108	13.462	287	13.749	14.113	364 N	
Onttrekking reserves	-370	0	0	0	0	0	
Saldo reserves	-370	0	0	0	0	0	
Totaal	11.738	13.462	287	13.749	14.113	364 N	

Programma A is het programma waar de budgetten van de taakvelden bestuur, burgerzaken en beheer overige gebouwen, gronden, crisisbeheersing en brandweer en openbare orde en veiligheid worden verantwoord. Hieronder worden resultaten per taakveld toegelicht.

Doorbelasting salarislasten 2025

We zijn vanuit de BBV verplicht om kosten die direct aan producten/programma's toe te wijzen zijn, te boeken als directe kosten op deze producten/programma's. Echter onze personeelskosten worden geraamd en bewaakt op het taakveld Overhead (indirecte kosten). De hierin begrepen directe personeelskosten worden daarom overgeboekt naar de juiste producten/programma's. Hierbij was het uitgangspunt dat de werkelijke lasten gelijk zijn aan de geraamde lasten (voorcalculatie=nacalculatie). Echter in 2025 was de raming van de personeelskosten gebaseerd op uitgangspunten die tussentijds gewijzigd zijn (met name samen verder bouwen en diverse begrotingswijzigingen hebben hier invloed op gehad).

Om aan de BBV verplichting te kunnen voldoen zijn werkelijk lasten geboekt en is er afgeweken van het uitgangspunt (voorcalculatie=nacalculatie). Hierdoor zijn op de verschillende programma's grotere afwijkingen ontstaan, tussen de geraamde personeelslasten en de werkelijke personeelslasten. Deze tekst wordt dan ook opgenomen in programma A, maar geldt voor elk programma. Daarom wordt er per programma verwezen naar deze tekst. Hierbij wordt wel per programma aangegeven hoe groot de afwijking van de raming is.

Het saldo van lasten en baten op programma A is 364 nadelig. In dit saldo is rekening gehouden met een voordeel op de doorbelasting van de salarislasten (L, 165 V). Hierboven is toegelicht hoe het saldo op de doorbelasting salarislasten ontstaat.

Hieronder worden de afwijkingen op de taakvelden toegelicht (dit is exclusief de doorbelasting op de salarislasten 2025).

Taakveld bestuur (64 N)

Elk jaar vindt er per balansdatum een herberekening plaats van de voorziening wachtgeld wethouders. Het saldo van de voorziening wordt onder andere gevormd door de werkelijke uitkering aan wachtgeld in 2025 en door de raming van de toekomstige verplichtingen. In 2025 heeft er een correctie plaatsgevonden op de uitkering wachtgeld in verband met de verlenging van de wachtgeldregeling van een oud-bestuurder. Dit resulteert, samen met de herberekening van de wachtgeldverplichting, in een storting in de voorziening (L, 90 N). Na herberekening van de voorziening pensioenen 2025 heeft er een vrijval plaatsgevonden (B, 31 V).

Taakveld Burgerzaken (40 N)

Het nadeel op Burgerzaken wordt mede veroorzaakt doordat de gemeente bij dit taakveld afhankelijk is van de vraag van onze inwoners. Er zijn meer leges ontvangen in 2025 (B, 23 V). Er zijn meer reisdocumenten afgegeven, maar minder rijbewijzen aangevraagd. Doordat er meer reisdocumenten zijn afgegeven neemt de afdracht aan het Rijk toe. Daarnaast is een kleine overschrijding ontstaan door een toename van het aantal tellers bij de Tweede Kamerverkiezingen. Ook zijn er licentiekosten verantwoord op het product van burgerzaken. Per saldo leidt dit tot een overschrijding (L, 63 N)

Taakveld beheer overige gebouwen en gronden (11 N)

Op klein onderhoud bij het ABN-AMRO gebouw is sprake van een nadeel (L, 32 N) doordat er extra aanpassingen zijn gedaan om de bibliotheek te huisvesten. Hier staat een extra inkomst tegenover (B, 21 V) omdat servicekosten worden doorberekend aan de huurders.

Taakveld crisisbeheersing (404 N)

Het nadeel op het taakveld crisisbeheersing wordt veroorzaakt doordat er na geuroverlast een onderzoek is gedaan naar de riolering onder de brandweerkazerne in Leerdam. Hieruit bleek dat de riolering van het naastgelegen pand niet juist is afgedopt. De herstelwerkzaamheden (L, 335 N) die eind 2025 hebben plaatsgevonden worden niet gedekt door de verzekering. Bij de aanslagoplegging voor brandweerkazernes is een vrijstelling toegepast op basis van artikel 4.1.j van de verordening op de heffing en invordering van de onroerendezaakbelasting. Na onderzoek is gebleken dat de vrijstelling niet van toepassing is. Met terugwerkende kracht tot en met 2023 zijn alsnog de kazernes in de heffing opgenomen (L, 69 N).

Taakveld openbare orde en veiligheid (10 N)

Dit wordt veroorzaakt door de doorbelasting van licentiekosten naar dit taakveld (L, 10 N).

Prestatie indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

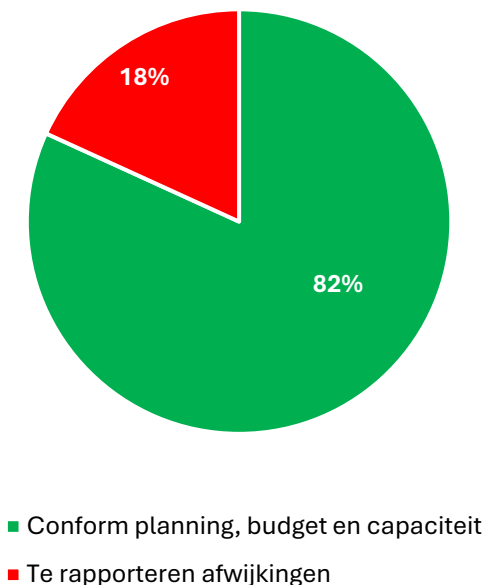
De inwoner centraal	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Aantal inwonerinitiatieven	x	107	137	70	64	57	CA
Dienstverlening	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Aantal ontvangen klachten	x	145	84	99	42*	64*	CA
Op informele wijze afgedane klachten (%)	x	94,48	94,05	91,92	93,41	84,38	CA
Veiligheid		2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)	n.n.b.	5	9	8	8	7	W

*In de vernieuwde telling worden alleen de klachten in de zin van de Awb meegenomen. (Zie hoofdstuk 9 in het jaarverslag klachten 2025).

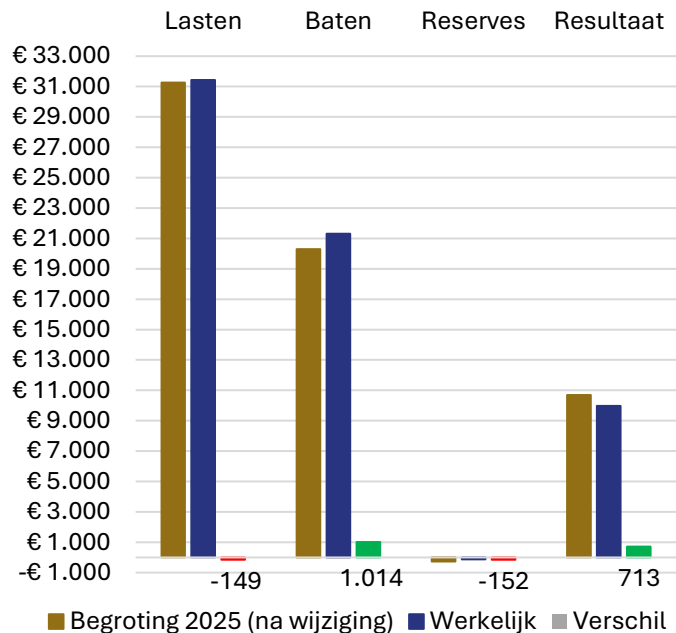
Programma B: Beheer en gebruik openbare ruimte

Dashboard

11 Bestuurlijke resultaten

Bedragen x € 1.000

Wat wilden we bereiken?

Beheer openbare ruimte

De openbare ruimte is een belangrijk visitekaartje van onze gemeente. Wij zorgen voor een openbare ruimte die veilig, groen, goed onderhouden en toekomstbestendig is. Daarmee bedoelen wij dat wij bij het beheer en de inrichting van de openbare ruimte rekening houden met maatschappelijke, economische, technologische en klimatologische ontwikkelingen. We streven naar een groene leefomgeving die aantrekkelijk, gezond en klimaatbestendig is. Water en groen benoemen wij als leidend principe bij de (her)inrichting van gebieden. We hebben nadrukkelijk oog voor klimaatadaptatie (inclusief het voorkomen van hittestress) bij het inrichten van de openbare ruimte.

Beheer gebouwen

Toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed dat, waar mogelijk en zinvol, op duurzame wijze geëxploiteerd kan worden. Dit doen wij door op een dynamische wijze het gemeentelijk vastgoed te onderhouden en beheren. Wij geven daarbij uitvoering aan het “beheerplan vastgoed 2025-2028” en de “routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2025-2050”.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beheer openbare ruimte

- **1 april 2025 is het beheer- en beleidsplan civiele kunstwerken 2025-2028 vastgesteld.**
Het beheer- en beleidsplan civiele kunstwerken 2025-2028 is op 20 maart 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **1 oktober 2025 is het programma riolering 2025-2028 vastgesteld door de gemeenteraad.**
Het programma riolering 2025-2028 is op 25 september vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Voor 1 januari 2026 is het programma Water vastgesteld door het college.**
Het programma Water is op 11 november 2025 in ontwerp vastgesteld door het college. Vanaf 5 januari ter inzage openbaar in het gemeenteblad. Als gevolg van de hoeveelheid zienswijzen en de beantwoording daarvan, wordt dit 2 juli 2026 voor de raadsvergadering.
- **Voor 1 januari 2026 is het Beheer- en uitvoeringsplan Spelen 2025-2028 vastgesteld door het college.**
Het Beheer- en uitvoeringsplan Spelen 2025-2028 is op 18 november 2025 vastgesteld door het college en op 9 februari 2026 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Voor 1 juli 2025 is de (zienswijze) op de jaarstukken 2024 en programmabegroting 2026 van Gemeenschappelijke regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede vastgesteld.**
De jaarstukken 2024 en programmabegroting 2026 van Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede zijn op 5 juni 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Voor 1 augustus 2025 is het dimbeleid vastgesteld door de gemeenteraad.**
Het dimbeleid is op 29 september vastgesteld door de gemeenteraad.

Beheer gebouwen

- **In 2025 gaan we verder met de herbestemming van de achterblijflocaat in Vianen.**
In april 2025 heeft de gemeenteraad een Opinievorstel besproken over de mogelijkheden van de herbestemming van het stadhuis Vianen. Deze mogelijkheden waren het resultaat van een uitgebreid deskundigenrapport en marktconsultatie. De gemeenteraad gaf opdracht voor een vervolgonderzoek en sprak een voorkeur uit voor het museum in de oudbouw en de bibliotheek in de nieuwbouw, in combinatie met hetzij woningbouw hetzij kantoren.

Op 16 december 2025 stemde de gemeenteraad in met het voorstel tot herbestemming. Voor de uitvoering stelde de Raad een krediet beschikbaar van afgerond € 7 miljoen.

- **In 2025 gaan we verder met de planontwikkeling van de achterblijflocaatie in Meerkerk.**
In november 2025 is € 0,1 miljoen toegekend voor visievorming voor het gebied van het (voormalige) gemeentehuis Meerkerk. Daarna zijn de eerste stappen gezet om tot een projectteam te komen. De eerste bijeenkomst daarvan heeft plaatsgevonden begin januari 2026.
- **Voor 1 september 2025 is het verhuurbeleid gemeentelijk vastgoed vastgesteld door het college.**
Het conceptbeleid verhuur en gebruik gemeentelijke gebouwen is op 27 mei 2025 vastgesteld door het college en vrijgegeven voor inspraak. Op 30 september 2025 is het beleid definitief vastgesteld.

Wat hebben we (nog) niet gedaan?

Beheer openbare ruimte

- **Voor 1 juli 2026 wordt het hondenbeleid vastgesteld door het college.**
In de 2e bestuursrapportage 2025 meldden we al dat het vaststellen van het hondenbeleid in 2025 juridische risico's met zich meebracht. De overheveling van de opruimplicht vanuit de APV naar het Omgevingsplan heeft tot gevolg dat strafrechtelijk handhaven niet meer mogelijk is. Om de juiste (juridische) oplossing hiervoor te vinden is meer tijd nodig. Daarom is het vaststellen van het hondenbeleid uitgesteld naar 1 juli 2027.
- **In 2026 wordt het beleidsprogramma verhardingen geactualiseerd voor de periode 2026-2029 (voorheen wegenbeleidsplan).**
Het actualiseren van het beleidsprogramma verhardingen is nodig om te zorgen dat ons beheer en onderhoud van wegen en overige verhardingen aansluit bij de actuele technische inzichten, het gebruik van de wegen en financiële kaders. In 2025 hebben we de voorbereidingen getroffen door de huidige staat van de verhardingen in kaart te brengen en de benodigde data te verzamelen. In 2026 werken we dit uit in een integraal programma voor de periode 2026–2029. Daarmee creëren we een toekomstbestendig kader voor beheer en onderhoud en zorgen we dat onze openbare ruimte veilig, toegankelijk en duurzaam blijft.

Wat waren de kosten?

B Beheer en gebruik openbare ruimte						
Exploitatie	Werkelijk 2024	Begroting primair 2025	Begroting wijzigingen 2025	Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025	Verschil 2025
Lasten	28.519	30.482	788	31.271	31.419	149 N
Baten	-19.096	-19.116	-1.180	-20.296	-21.310	1.014 V
Saldo van baten en lasten	9.423	11.366	-392	10.974	10.109	865 V
Toevoeging reserves	384	0	150	150	150	0
Ottrekking reserves	-2	-142	-285	-427	-276	152 N
Saldo reserves	381	-142	-135	-277	-126	152 N
Totaal	9.804	11.224	-527	10.697	9.984	713 V

Programma B is het programma waar de budgetten van de taakvelden met betrekking tot het beheer overige gebouwen en gronden, verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens, openbaar vervoer, openbaar groen, afvalinzameling, riolering en begraafplaatsen worden verantwoord. Hieronder worden resultaten per taakveld toegelicht.

Doorbelasting salarislasten 2025

Het saldo van lasten en baten op programma B is 713 voordelig. In dit saldo is rekening gehouden met een voordeel op de doorbelasting van de salarislasten (L, 309 V). In programma A is toegelicht hoe het saldo op de doorbelasting salarislasten is ontstaan.

Hieronder worden de afwijkingen op de taakvelden toegelicht (dit is exclusief de doorbelasting op de salarislasten 2025).

Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden (93 N)

De publiekrechtelijke heffingen voor gronden vallen hoger uit als gevolg van een herinventarisatie door Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR), die verantwoordelijk is voor het heffen en invorderen van de waterschapsbelasting. Hierdoor zijn met terugwerkende kracht aanvullende heffingen opgelegd aan Vijfheerenlanden (L, 115 N). In het tweede halfjaar heeft een hogere personele inzet op het snippergroenproject geleid tot een inhaalslag, waardoor de opbrengsten uit de verkoop van gronden hoger uitvallen. Het betreft incidentele opbrengsten (B, 24 V).

Taakvelden Verkeer en vervoer (254 V)

Bij wegen is een voordeel ontstaan door een gunstige aanbesteding in 2024. Een deel hiervan is ingezet in de ombuigingsronde en het resterende bedrag is benut om extra kosten door areaaluitbreiding op te vangen (L, 166 V). Er is een nadeel door hogere verrekeningen met het Waterschap als gevolg van indexeringen (L, 97 N). Binnen het raamcontract straatreiniging is minder veegwerk verricht en waren er minder incidenten met wegdekverontreiniging (L, 30 V). Bij openbare verlichting is het areaal toegenomen, wat leidt tot hogere energiekosten. Het aantal storingen is afgenomen door het versneld vervangen van verouderde armaturen door led-armaturen. Ook zijn er minder schades en wordt er vaker verhaald op de veroorzaker (L, 75 V). De bijdrage van het Waterschap Rivierenland voor verlichting in het buitengebied is verhoogd (B, 16 V). De vergoeding voor gladheidsbestrijding blijft fluctueren door de rekenmethodiek op basis van een vijfjarig gemiddelde (B, 16 V).

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie (134 N)

Door areaaluitbreiding in Hoef en Haag en Broekgraaf is structureel meer onderhoud nodig aan gazons en vaste planten, onder andere door handmatig maaien en extra verzorging tijdens droge perioden (L, 300 N). Binnen het budget Kwaliteit Buitengebied is een meevaller ontstaan door een subsidie van de Provincie Utrecht voor het project Participatie met Utrechts Programma Landelijk Gebied en de Gebiedsagenda, die pas laat in 2025 is ontvangen en niet was begroot (B, 144 V). De subsidie voor het opstellen van beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing is in 2025 niet ontvangen en kan ook niet meer worden verkregen, omdat de provincie niet vooraf als mede-opdrachtgever is betrokken bij de opdrachtverlening, waardoor cofinanciering formeel is vervallen. (B, 18 N). Daarnaast zijn er niet-begrote structurele inkomsten uit rotondereclames (B, 34 V).

Taakveld Riolering (813 N)

Op riolering zijn meer werkzaamheden bij aannemers uitgezet dan vooraf was voorzien. Dit betreft werkzaamheden die niet in eigen beheer kunnen worden uitgevoerd en waarvoor specifieke expertise en materialen van aannemers noodzakelijk zijn. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het vervangen van alle 2G- door 4G-modems in rioolgemalen en het verwijderen van een gedeelte van de riolering dat geen functie meer had (L, 109 N). Er is minder aan de voorziening onttrokken dan verwacht, wat leidt tot een nadeel omdat een onttrekking aan de voorziening op dit taakveld als een bate wordt verantwoord (B, 769 N). De voorziening hoefde in 2025 minder bij te dragen dan verwacht door o.a. lagere kapitaallasten van investeringen en lagere energiekosten die op dit taakveld zijn verantwoord. Daarnaast hoeft de voorziening minder aangesproken te worden voor dekking van op andere taakvelden opgenomen kosten (o.a. straatreiniging, beheer watergangen) en zijn extra comptabel verantwoorde kosten (met name het btw-aandeel in investeringen) lager uitgevallen. Al met al is de voorziening bijna 0,8 miljoen minder aangesproken om een 100% kostendekking te realiseren. Voor de volledige berekening van de 100% kostendekking wordt verwezen naar de in deze jaarrekening opgenomen paragraaf lokale heffingen.

De werkzaamheden voor de uitvoering riolering zijn pas halverwege 2025 gestart, terwijl voor een volledig jaar budget beschikbaar was (L, 14 V). Het baggerdepot voldeed niet langer aan de wettelijke eisen. Tijdens de renovatiewerkzaamheden is gebleken dat aanvullende maatregelen noodzakelijk waren om het depot milieutechnisch op orde te brengen. Bovendien bleek er meer af te voeren bagger aanwezig te zijn dan eerder aangenomen (L, 44 N).

Taakveld Afval (841 V)

De kosten voor het ophalen van grofvuil en het aanbieden van afval op de milieustraten zijn hoger uitgevallen dan geraamd. (L, 63 N). Daarnaast was er op dit taakveld sprake van lagere externe inhuur en een correctie vanuit Waardlanden over 2023/2024 (L, 47 V). De jaarlijkse eindafrekening van Waardlanden levert een fors incidenteel voordeel op (L, 609 V). Vanuit de UPV-regeling (Uitgebreide Producten Verantwoordelijkheid) zijn extra vergoedingen ontvangen voor zwerfafval en prullenbakken. (B, 232 V).

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria (572 V)

Het budget voor de herinrichting van de begraafplaats in Schoonrewoerd is niet benut, omdat eerst de haalbaarheid van de herinrichting wordt onderzocht (L, 60 V). Door de verplaatsing van het opbaren van Hagestein naar Meerkerk zijn extra werkzaamheden uitgevoerd om de ruimtes hiervoor geschikt te maken (L, 13 N). In 2024 werden verlengingen nog vier maanden van tevoren aangeschreven. In 2025 zijn wij gaan werken conform de wettelijke verplichting, waarbij rechthebbenden één jaar van tevoren worden aangeschreven. Dit heeft geleid tot een stijging van het aantal verlengingen met 53 procent ten opzichte van 2024. Daarnaast is het aantal begrafenissen in 2025 met 29 procent toegenomen ten opzichte van 2024. De combinatie van meer verlengingen en een hoger aantal begrafenissen heeft ertoe geleid dat wij meer inkomsten hebben gerealiseerd dan vooraf was begroot. (B, 529 V).

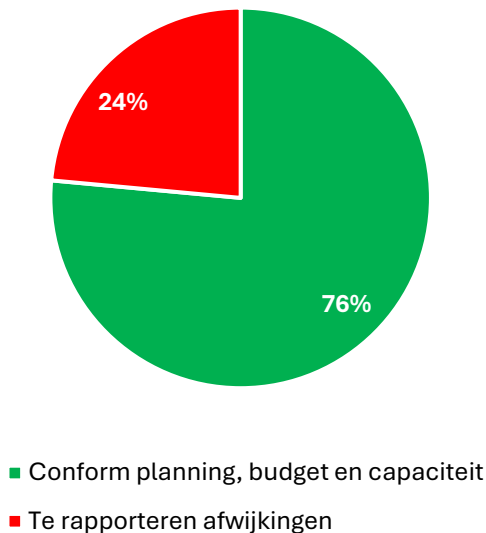
Verrekeningen met reserves (152 N)

In 2021 is er structureel begroot voor de kapitaallasten voor de ondertunneling van de parallelweg bij Broekgraaf. Deze kapitaallasten worden gedekt uit de reserve infrastructurele werken. De tunnel is nog niet gerealiseerd. De kapitaallasten zijn bij de 2e bestuursrapportage 2025 al afgeramd. Daarom is er niets aan de reserve onttrokken (B, 140 N). Het project Volkstuinen is afgerond en een deel van het budget is overgebleven wat leidt tot een voordeel in de lasten in de exploitatie en een nadeel in de onttrekking via de reserve. (B, 12 N).

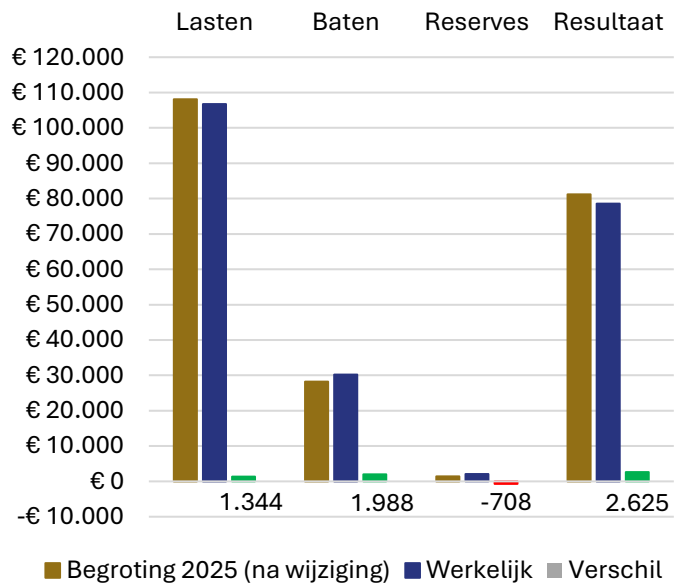
Programma C: Sociaal domein

Dashboard

17 Bestuurlijke resultaten

Bedragen x € 1.000

Wat wilden we bereiken?

Sociaal domein algemeen

Ons doel is een vitale samenleving. Inwoners moeten kunnen meedoen in de samenleving, ongeacht leeftijd, geslacht, beperking, religie of cultuur. Zij zijn aan het werk, doen vrijwilligerswerk, zorgen voor partner of kind, gaan naar school, naar een sportclub en zijn lid van een (geloofs-)gemeenschap. Iedereen doet naar vermogen volwaardig mee, op zijn of haar eigen wijze en wordt daarvoor gewaardeerd. Vanuit eigen kracht of binnen het netwerk worden vraagstukken opgepakt. Op een laagdrempelige manier geven wij vorm aan preventie.

Gezondheid

We streven ernaar dat iedere inwoner mentaal en fysiek gezond opgroeit en een positieve gezondheid ervaart, waardoor hij/zij zo (lang mogelijk) zelfstandig kan functioneren in de samenleving. De kwaliteit en inrichting van de leefomgeving dragen daarbij bij aan een gezonde leefstijl.

Een leven lang ontwikkelen

Iedere inwoner moet een kansrijke start krijgen en de mogelijkheid worden geboden om een leven lang te ontwikkelen.

Armoede en schulden

Iedere inwoner moet kunnen voorzien in de directe levensbehoeften. We zetten daarbij in op het verminderen en voorkomen van armoede en schulden.

Zorg en wonen

Een vitale samenleving draagt ook zorg voor passende huisvesting voor inwoners en voor toekomstige inwoners. We willen daarom een passende plek voor alle inwoners, ook als ze een ondersteuning- of zorgbehoefte hebben. De norm wordt: zelf als het kan; thuis als het kan en digitaal als het kan (Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen WOZO). Vijfheerenlanden werkt actief aan de opgaven op het gebied van beschermd wonen. Het uitvoeren van deze opgave raakt zowel ruimtelijke aspecten (de realisatie van huisvesting) alsook sociale aspecten (opvang, begeleiding, werk en inkomen en meedoen).

Elkaar ontmoeten

Wij vinden het essentieel voor de leefbaarheid in de dorpen en wijken, dat er blijvend ruimte is voor ontmoeting. Er moet gelegenheid zijn voor inwoners om elkaar op een laagdrempelige wijze te ontmoeten en mee te doen in de maatschappij. Het ondersteunen van activiteiten dient ter bevordering van een samenleving waarin inwoners meedoen, zich fit en vitaal voelen, voor zichzelf kunnen zorgen en zichzelf een leven lang ontwikkelen. Dan past het als overheid om dit te faciliteren waar het kan en nodig is, maar niet over te nemen. Het belang van de ontmoetingsplaatsen en hoe deze er in de toekomst uit zien, hebben we voorgelegd aan het inwonersberaad. Deze groep heeft ons aanbevelingen gedaan, die meegenomen worden in het nog te ontwikkelen beleid. In dit beleid zal o.a. ruimte zijn voor de rol en de verantwoordelijkheden van de gemeente maar ook van de stichtingsbesturen, de welzijnsorganisatie en de lokale verenigingen.

Regionale samenwerking

We zetten ook in 2025 in op regionale samenwerking in het Lekstroomgebied en de AV-regio om het belang van Vijfheerenlanden in de regio goed te behartigen en nemen daarin bestuurlijk en strategisch nadrukkelijk positie in. Regionale samenwerking uit zich vaak in gezamenlijke aanbestedingen om gezamenlijk een balans te vinden tussen toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van zorg en ondersteuning. In 2025 vinden aanbestedingen plaats voor:

- de aanbesteding Huishoudelijke Ondersteuning die in gezamenlijkheid met de regio Lekstroom plaatsvindt. Hierdoor maken we optimaal gebruik van ambtelijke expertise en ambtelijke capaciteit en verdelen we de financiële lasten van het aanbesteden;

- de aanbesteding woningaanpassingen die gedeeltelijk in gezamenlijkheid met de regio Lekstroom plaatsvindt. Drie van de vijf gemeenten nemen deel aan de aanbesteding. Hierdoor maken we optimaal gebruik van ambtelijke expertise en ambtelijke capaciteit en verdelen we de financiële lasten van de aanbesteding over de drie gemeenten waarmee we samen aanbesteden.

Zeer recent heeft het Ministerie van VWS een brief gestuurd met de aanwijzing dat gemeenten voor de regionale samenwerking in de jeugdzorg een gemeenschappelijke regeling in moeten richten. Vijfheerenlanden zal dit samen oppakken met de andere vier gemeenten in de regio Lekstroom. We weten dat dit grote implicaties heeft, omdat wij in Lekstroomverband voor meer zorgsoorten samenwerken dan alleen voor jeugdzorg en dat de inzet die dit vraagt een groot beslag op bestuurlijke en ambtelijke capaciteit zal leggen.

Zicht op kosten

Zorg moet duurzaam betaalbaar blijven en de door het Rijk opgelegde taakstellingen moeten inhoudelijk en financieel worden gerealiseerd. Hierbij is het uitgangspunt dat de beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk worden uitgegeven. Dat wil zeggen: daar waar ze het hardste nodig zijn. Een ander speerpunt is de inzet op preventie van gezondheidsproblemen “aan de voorkant” om zo op termijn de behoefte aan specialistische zorg en de daarmee gekoppelde hoge kosten te beheersen. Deze landelijke agenda wordt vanaf 2023 uitgevoerd middels het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de Hervormingsagenda Jeugd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sociaal domein algemeen

- **Voor 1 maart 2025 stelt de gemeenteraad de beleidsvisie versterken sociale basis vast.**
Op 6 februari 2025 is de beleidsvisie sociale basis vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Voor 1 juni 2025 is de Mantelzorgwaardering 2025 en 2026 vastgesteld door het college.**
De aanvullende nadere regels 'Mantelzorgwaardering 2025/2026' zijn op 15 april 2025 vastgesteld door het college.
- **In 2025 evalueren we de Sociaal Maatschappelijke Agenda.**
De evaluatie van de Sociaal Maatschappelijke Agenda is vastgesteld in de gemeenteraad van 25 september 2025.

- **Voor 1 juli 2025 is het Gemeentewet artikel 213a verdiepingsonderzoek beleid sociaal domein en sociale teams afgerond.**

Het eindrapport is opgeleverd in december 2025 en vastgesteld door het college in februari 2026. Daarna zijn zowel het eindrapport, als het bijbehorende benchmarkonderzoek met een raadsinformatiebrief aangeboden aan de gemeenteraad.

Een leven lang ontwikkelen

- **Voor 1 augustus 2025 is er meer duidelijkheid over onderwijshuisvesting in Hoef en Haag.**

De ontwikkelagenda en onderwijshuisvesting voor Hoef en Haag en omgeving is op 5 juni 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

Onderwijs

- **Voor 1 april 2025 wordt de verordening Leerlingenvervoer vastgesteld.**

De Verordening Leerlingenvervoer is op 20 maart 2025 door de gemeenteraad vastgesteld.

- **In 2025 stelt het college een plan vast voor de gemeente en het onderwijs om gezamenlijk de duurzame voortzetting van de Rijke Schooldag te waarborgen.**

Over de uitvoering van dit resultaat is de gemeenteraad in september 2025 geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Zorg en wonen

- **In het eerste kwartaal van 2025 ronden we de aanbesteding Wmo hulpmiddelen af en is deze geïmplementeerd.**

De aanbesteding hulpmiddelen heeft vertraging opgelopen vanwege een klacht van één van de leveranciers. In week 4 van 2025 is er voorlopig gegund. De ingangsdatum van het nieuwe contract is 1 mei 2025.

- **We evalueren in 2025 de pilot Tuinkamers met Aandacht.**

De pilot voor Tuinkamers met Aandacht is inmiddels beëindigd. Samen met de organisatie Kamers met Aandacht vindt momenteel de evaluatie plaats. Dat is, mede door capaciteitsgebrek, nog niet helemaal afgerond.

- **We zorgen in 2025 voor een kleinschalige locatie die voldoet aan de voorwaarden om passende zorg te kunnen verlenen aan Oekraïense ontheemden met een zorgvraag.**

Op 3 maart 2025 is de opvanglocatie Kerkstraat 9 in Meerkerk geopend. Deze opvanglocatie is bestemd voor volwassen Oekraïense ontheemden met een zorgvraag, die niet in een reguliere opvangvoorziening gegeven kan worden.

De zorg en begeleiding aan de Kerkstraat wordt 24 uur per dag op maat gegeven en richt zich op stabilisatie van de persoonlijke situatie van de Oekraïense ontheemden. Er woonden op 31 december 2025 acht Oekraïners met een zorgvraag op deze locatie.

Elkaar ontmoeten

- **Voor 1 januari 2026 is het beleid sociale ontmoetingsplaatsen ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.**

Het Beleidskader Gemeenschapshuizen - Ruimte voor ontmoeting is op 13 november 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

Regionale samenwerking

- **In 2025 is het programma basisvaardigheden (voorheen Taalpact AV) vastgesteld door het college.**

Het programma basisvaardigheden is op 15 april 2025 vastgesteld door het college.

- **Per 1 januari 2026 is de uittreding uit de stichting Beschut Werk Lekstroom (WerkWIJSS) afgerond.**

Per 1 januari 2026 is de uittreding uit WerkWIJSS afgerond, nadat de gemeenteraad op 6 februari 2025 heeft besloten geen zienswijze in te dienen op de benodigde statutenwijziging. De Wsw taken zijn vervolgens ondergebracht bij Avres, waardoor de uitvoering nu via Avres verloopt, volgens het collegebesluit van 9 december 2025.

Zicht op kosten

In deze jaarrekening rapporteren we een voordeel op de uitvoering van de Jeugdwet. Dit voordeel is opgetreden na de ophoging van het budget in de 2e bestuursrapportage 2025. De stijgende kosten voor jeugdhulp blijven daarom een aandachtspunt. In 2025 is er sprake van een afvlakking van de groei: van circa 30% stijging in 2024 ten opzichte van 2023 naar circa 13% stijging in 2025 ten opzichte van 2024. Het inzicht in de kosten neemt toe, maar het blijft lastig om volledig grip te houden op alle ontwikkelingen. Binnen de jeugdhulp doen zich vooral aandachtspunten voor bij het onderdeel gezinsvormen. Hier is het inzicht zeer beperkt, wat tijdige en gerichte sturing bemoeilijkt. Daarnaast blijkt, ondanks het beschikbare inzicht in de kosten van ambulante hulp, dat het in de praktijk tijd vraagt om de sturing hierop effectief vorm te geven en resultaat hiervan te gaan zien. Deze beperkte beïnvloedbaarheid vraagt om blijvende monitoring en aandacht. Met de versterking van de Sociaal Teams wordt binnen de gemeentelijke invloedssfeer ingezet op tijdige bijsturing. De Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd concludeert dat de structurele oplossing voor de grote vraag naar jeugdhulp vooral ligt in de systemen buiten de jeugdzorg: in het gezin, op school en in de samenleving. Deze noodzakelijke omslag in cultuur, structuur en werkwijze kost tijd.

Wat hebben we (nog) niet gedaan?

Elkaar ontmoeten

- Voor 1 september 2025 is de instandhouding van accommodatie dorpshuis het Brandpunt te Nieuwland vastgesteld.

Het college heeft in 2025 overlegd met het bestuur van het Brandpunt. Stichting Brandpunt heeft geen openheid gegeven over hun financiële reserve. Op basis daarvan kan het college niet akkoord gaan met een voorstel voor een financiële bijdrage tot instandhouding van het Brandpunt.

Een leven lang ontwikkelen

- Voor 1 januari 2026 is de herijkte beleidsnota "Naar een goede start voor alle kinderen in de gemeente Vijfheerenlanden" vastgesteld door het college.

Dit resultaat is nog niet afgerond. Het college stelt de herijkte beleidsnota vast in het eerste kwartaal van 2026.

Jeugd

- Uiterlijk 1 juni 2025 is de pilot Gro-Up geëvalueerd en is de evaluatie gedeeld met de gemeenteraad.

Het resultaat is nog niet afgerond. De eindrapportage wordt opgeleverd, uiterlijk 1 maart 2026. Hierin staat een analyse met aanbevelingen voor structurele inbedding binnen het reguliere jongerenwerk. Het werk loopt door tot 1 juni 2026, de rapportage dient ter afronding van de pilot en advies voor vervolg. Dit onderdeel wordt ook meegenomen in de programmalijs opgroeien.

Onderwijs

- In 2025 gaan we het onderwijshuisvestingsplan, DIHPO, met daarbij het programma onderwijshuisvesting actualiseren voor de periode 2026.

In 2025 hebben we prioriteit gegeven aan het werken aan een oplossing voor de onderwijshuisvesting Hoef en Haag/Hagestein. Dit heeft gevolgen voor de planning. We verwachten dat het geactualiseerde onderwijshuisvestingsplan in de loop van 2026 ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Wat waren de kosten?

C	Sociaal domein						
Exploitatie		Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Werkelijk	Verschil
		2024	primair	wijzigingen	na wijziging	2025	2025
			2025	2025	2025		
	Lasten	98.280	98.624	9.455	108.079	106.736	1.344 V
	Baten	-29.957	-18.943	-9.273	-28.216	-30.205	1.988 V
Saldo van baten en lasten		68.323	79.681	182	79.863	76.531	3.332 V
	Toevoeging reserves	5.391	0	2.660	2.660	2.888	228 N
	Onttrekking reserves	-695	-867	-425	-1.292	-812	480 N
Saldo reserves		4.696	-867	2.235	1.368	2.076	708 N
Totaal		73.019	78.815	2.416	81.231	78.606	2.625 V

Programma C is het programma waar de budgetten van de taakvelden met betrekking tot onderwijs, participatie en inkomensregelingen, Wmo, jeugdzorg, samenkracht en burgerparticipatie worden verantwoord. Hieronder worden de resultaten per taakveld toegelicht.

Doorbelasting salarislasten 2025 (435 N)

Het saldo van lasten en baten op programma C is 2.625 voordelig. In dit saldo is rekening gehouden met een nadeel op de doorbelasting van de salarislasten (L, 435 N). In programma A is toegelicht hoe het saldo op de doorbelasting salarislasten is ontstaan.

Hieronder worden de afwijkingen op de taakvelden toegelicht (dit is exclusief de doorbelasting op de salarislasten 2025).

Samenkracht en burgerparticipatie (1.879 V)

Het budget voor inwonersinitiatieven is structureel hoger dan de daadwerkelijk gemaakte kosten. Ook in 2025 is sprake van onderbesteding. Sinds jaren zien we een onderbesteding van het budget inwonersinitiatieven ondanks de verruiming voor inwoners- en overheids-participatie via de Basisprincipes 2021-2022. In 2025 waren er in totaal 57 inwoners-initiatieven naast 5 uitgaven voor inwoners- en overheidsparticipatie en cultuur ten opzichte van 64 inwonerinitiatieven en 7 uitgaven voor inwoners- en overheidsparticipatie en cultuur in 2024. In de vergelijking van de uitgaven in de afgelopen jaren zien we geen trends die een verklaring kunnen geven voor een dergelijke onderbesteding. Wel zien we in 2025 op grond van de basisprincipes verzoeken voor onder andere een pumtrack in Leerdam, een voetbalvoorziening in Hoef en Haag, herinrichting van de Loswal in Ameide en speeltoestellen. Dergelijke verzoeken vragen om een andere aanpak in de vorm van onderzoek op wenselijkheid en naar (financiële) haalbaarheid en realisatie en dus een specifiekere integrale afweging. Daardoor hebben er in 2025 nog geen uitgaven voor deze verzoeken plaatsgevonden. (L, 617 V).

Bij sociaal cultureel werk en lokaal gezondheidsbeleid is sprake van een voordeel (L, 667 V). Diverse onderzoeken en projecten zijn in 2025 niet gerealiseerd, waaronder de Monitor Sociale Kracht (wordt eens per 2 jaar uitgevoerd) en de inloopvoorziening in Meerkerk (voorstel tot overheveling). Daarnaast zijn enkele lasten, zoals de inzet op welzijnscoaching, maatwerkproducten van de GGDrU en activiteitsubsidies, gedekt vanuit het incidentele Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) budget.

Voor de inburgering van vergunninghouders worden de kosten via een specifieke uitkering van het Rijk vergoed. In 2025 vallen de lasten lager uit (L, 237 V). Dit komt vooral door een terugbetaling van een te hoog betaalde subsidie over 2024. Dit hangt mede samen met het achterblijven op de taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders. Daarnaast hebben we, doordat er meer opvangplekken zijn gerealiseerd dan verwacht, een hogere vergoeding ontvangen (B, 373 V). De crisisnoodopvang en transitiekosten Oekraïense ontheemden zijn budgetneutraal geraamd, omdat de kosten worden gedekt vanuit Rijksmiddelen. De daadwerkelijk uitgaven (en daarmee ook de baten) zijn lager dan verwacht. Dit leidt tot een voordeel op de lasten (L, 178 V) en een nadeel op de baten (B, 180 N). Per saldo resulteert dit in 2 N. Tenslotte tellen enkele kleinere verschillen op tot een beperkt nadeel (L, 13 N).

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) - Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) (1.115 V)

Het resultaat op de Wmo in 2025 is per saldo 209 V. Dit komt doordat de vraag naar dagbesteding lager was dan verwacht (L, 321 V) Deze daling hangt samen met een lagere instroom en verschuivende cliëntstromen gedurende het jaar. Daarnaast vallen de kosten voor hulpmiddelen hoger uit dan geraamd, wat resulteert in een nadeel (L, 112 N). Dit komt vooral door hogere uitgaven aan vervoers- en rolstoelvoorzieningen en deels begeleiding. Hierbij speelt de toenemende vergrijzing in Vijfheerenlanden een steeds grotere rol: vooral de groei van het aantal 75- en 80-plussers leidt tot complexere ondersteuningsvragen en toenemende druk op Wmo voorzieningen.

Bij MOBW is sprake van een voordeel (L, 865 V en B, 41 V). Voor de uitvoering van lokaal maatwerk ontvangt de gemeente middelen ter dekking van de kosten. De lagere lasten worden veroorzaakt doordat minder maatwerkbegeleiding is geweest dan verwacht en door de projecten voor woonvoorzieningen die nog niet afgerond zijn. De hogere baten worden verklaard doordat binnen de regio Lekstroom extra uren voor regionale projecten zijn gedeclareerd. Het budget MOBW heeft zowel een structurele als een incidentele component. Voorgesteld wordt om - in lijn met regionale afspraken - het incidentele resultaat (754 V) te storten in de reserve sociaal domein geormerkt voor MOBW.

Jeugd (882 V)

De kosten op Jeugd worden met name gemaakt via de Regionale Backoffice Lekstroom. Het voordeel op Jeugd in 2025 heeft voor het grootste deel te maken met (incidentele) voordelen uit de jaren 2020 t/m 2024 (L, 800 V). De belangrijkste oorzaak hiervan is de eindafrekening van cliëntgebonden kosten over 2020 tot en met 2023.

Na verwerking van de eindafrekening van RBL over 2025 blijkt dat op het totale budget van ongeveer € 25 miljoen sprake is van iets lagere kosten (L, 98 V). De helft hiervan betreft een voordeel op de bedrijfsvoeringskosten en de andere helft de uitvoering van de Jeugdwet. Daarnaast valt een bedrag aan Rijksmiddelen voor caseloadreductie (L, 89 V) vrij omdat deze in 2025 niet zijn ingezet. Tegenover deze voordelen staat een nadeel op jeugdhulpvervoer (L, 105 N). Dit wordt verklaard door de relatief hoge inzet van individueel zorgvervoer door problemen met de aanbesteding.

Onderwijs (142 N)

Op Onderwijshuisvesting is sprake van hogere kosten voor klein onderhoud en klachten, onder meer door extra werkzaamheden bij De Prenter en hogere onderhoudskosten bij De Brink (klimaat- en toegangssysteem) (L, 48 N). Een wijziging in de systematiek van het Rijk voor de vergoeding van Materiële Instandhouding leidt tot hogere baten. (B, 53 V).

In 2025 is de verordening leerlingenvervoer vernieuwd. Deze verordening geeft meer ruimte om te kijken of vervoer nodig is. En zo ja, welke vorm het meest passend is. De nieuwe verordening is ingegaan op 1 april 2025. Hierdoor hebben we in het eerste deel van 2025 nog relatief hoge vervoerskosten gemaakt. Daarbij hebben we voor een aantal leerlingen een overgangsregeling ingezet. Vanaf september (nieuwe schooljaar) is een daling van de vervoerskosten zichtbaar. Hierdoor is er in vergelijking met voorgaande jaren sprake van een relatief lage overschrijding (L, 63 N).

Extra uitgaven voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB) (L, 409 N) zijn verrekend met de extra middelen die in de afgelopen jaren zijn ontvangen van het Rijk (B, 409 V). Dit verloopt budgetneutraal. Op overige onderwijszaken resteert een nadeel. Dit wordt veroorzaakt doordat de extra inhuur voor de uitvoering van de NPO-regeling hier is geboekt (L, 79 N), terwijl het inhuurbudget op programma A is begroot.

Participatie en inkomensregelingen (32 V)

Op dit taakveld is sprake van een klein voordeel van per saldo 32. Dit saldo wordt echter veroorzaakt door een aantal (vaak forse) verschillen tussen geraamde baten en lasten. Deze vallen grotendeels tegen elkaar weg.

Bij kinderopvangtoeslag zijn de baten en lasten budgetneutraal geraamd, omdat het uitgangspunt is dat alle kosten worden gedekt uit het normbedrag dat we ontvangen. Het verschil tussen baten en lasten leidt tot een resultaat van 277 (L, 309 V en B, 32 N). Het voordeel op de lasten betreft lagere realisatie bij uitkeringen aan gedupeerden en inzet van personeel. Het nadeel op de baten is een gevolg van de lagere realisatie. Het totaalbedrag dat we aan normbedragen van het Rijk ontvangen, was hierdoor lager dan begroot.

Voor de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand (BUIG-regeling), die via de GR Avres wordt uitgevoerd, zijn eind 2025 extra middelen ontvangen (B, 998 V). Avres heeft het merendeel van deze middelen verwerkt in de Eindejaarsnota (L, 984 N). Daarnaast is sprake van een nadeel door een licht negatieve afrekening Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig

Ondernemers (TOZO) 2024 (L, 47 N) en heeft er een eindafrekening plaatsgevonden van bijzondere bijstand (L, 155 N).

Voor de uitvoering van begeleide participatie heeft Avres hogere kosten in rekening gebracht dan geraamd. Ook de ontvangen Rijksmiddelen (zie programma F) voor de uitvoering van de Participatiewet waren hoger. Op programma C leidt dit tot een nadeel (L, 250 N), terwijl dit voor de gemeente als geheel budgetneutraal verloopt.

Binnen het gemeentelijk minimabeleid is er sprake van een onderbesteding (L, 149 V) doordat diverse subsidies en uitvoeringskosten lager zijn uitgekapt dan begroot.

In de Arbeidsmarktregio Gorinchem, waar Vijfheerenlanden in 2025 penvoerder is geweest, zijn voor de uitvoering van de actieplannen meer middelen ingezet dan begroot (L, 78 N).

Daartegenover staan hogere baten (B, 192 V). Het voordeel van per saldo (114 V) op de Arbeidsmarktregio is niet voor de gemeente Vijfheerenlanden, maar is in de reserve Arbeidsmarktregio gestort (zie toelichting onder reserves).

Voor de aanpak van energiearmoede zijn in eerdere jaren middelen door het Rijk beschikbaar gesteld. In 2025 is een deel van deze middelen niet ingezet (L, 79 V). Als gevolg hiervan blijven de baten eveneens achter (B, 79 N). De inzet van de resterende middelen staat gepland voor 2026.

Verder is er nog sprake van enkele kleine verschillen van per saldo 76 N (L, 83 N en B, 7 V).

Mutaties reserves (708 N)

Bij de verrekening van de reserves is sprake van een per saldo nadeel van 708 ten opzichte van de begroting 2025 na wijziging. Het nadeel bij de toevoegingen wordt verklaard door de storting van het voordeel op de begroting van de Arbeidsmarktregio Gorinchem in de bestemmingsreserve Arbeidsmarktregio (L, 114 N). Daarnaast heeft een extra storting plaatsgevonden voor de inwonersinitiatieven (L, 114 N). Met het resterende budget voor inwonersinitiatieven is de daaraan gekoppelde reserve aangevuld tot het vastgestelde maximum van 500. Ook bij de onttrekkingen is sprake van een aantal nadelen. In 2025 zijn de kosten voor het woontrainingshuis gedekt uit het reguliere (programma)budget. Hierdoor heeft er geen onttrekking uit de reserve plaatsgevonden (B, 55 N). Ook voor schoolmaatschappelijk werk was het reguliere budget toereikend, waardoor geen onttrekking heeft plaatsgevonden (B, 91 N). De onttrekking voor de projectorganisatie projectorganisatie Team Huisvesting speciale doelgroepen (HSDI) is lager uitgevallen door lagere personele lasten (B, 87 N). Voor de inwonersinitiatieven is een onttrekking begroot, maar door de onderbesteding was dit niet nodig (B, 125 N). Tot slot is voor de kapitaallasten met betrekking tot onderwijshuisvesting minder onttrokken dan geraamd (B, 122 N).

Prestatie indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W

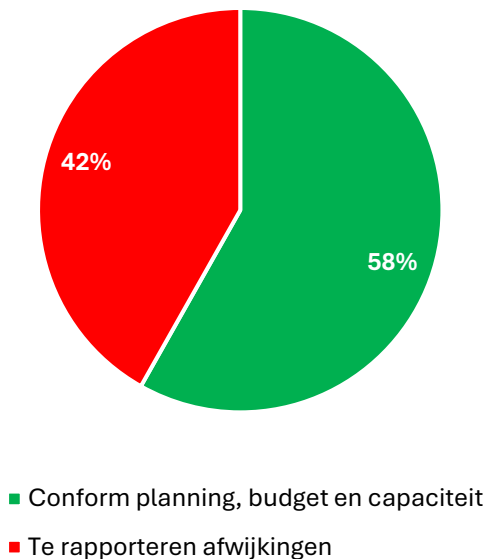
(wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

Sociaal domein algemeen	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Jongeren met jeugdbescherming (%)	n.n.b.	1,1	1	1	1	n.n.b.	W
Tevredenheid cliëntervaringsonderzoeken Jeugd	8	8,35	7,86	7,15	7,10	7,13	CA
Tevredenheid cliëntervaringsonderzoeken Wmo	8	x	x	7,18	7,78	n.n.b.	CA
Een leven lang ontwikkelen	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	n.n.b.	2,1	1,3	4,2	4,4	n.n.b.	W
Zorg en wonen	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Gemiddelde wachtlijst WMO (in weken)	6	n.n.b.	n.n.b.	16	8,5	10	CA
Elkaar ontmoeten	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Elke kern/woonplaats heeft een sociale ontmoetingsplek	16	x	x	x	x	19	CA

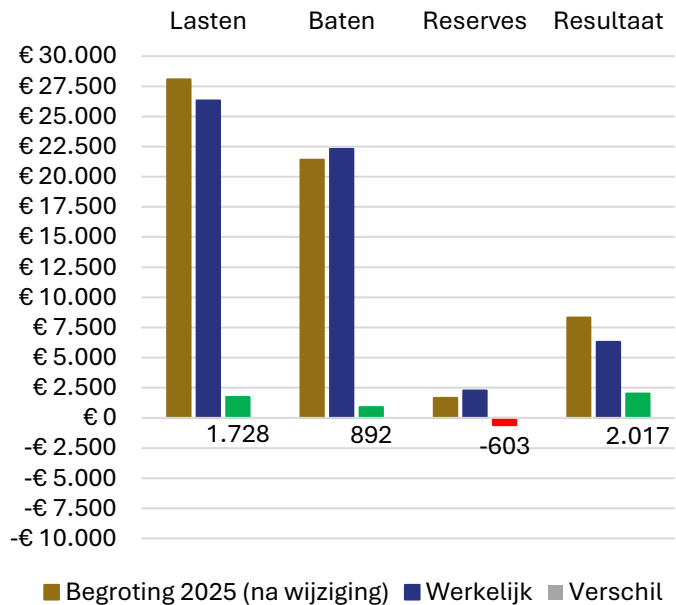
Programma D: Ruimtelijke ontwikkeling

Dashboard

55 Bestuurlijke resultaten

Bedragen x € 1.000

Wat wilden we bereiken?

Samen bouwen en wonen

Wonen

Wij willen beschikken over een gedragen visie voor al onze kernen en ons landschap. Zo borgen en bevorderen we de kwaliteit, vitaliteit en het financieel gezond houden van onze kernen en koesteren we de groene oase die ons landschap is.

Bouwen en wonen – 2.000 woningen bouwen in deze collegeperiode en het maken van ruimte voor 3.000 woningen voor de periode daarna - is één van de leidende opgaven. Dat bouwen doen we duurzaam en met oog voor de grote landschappelijke waarden van Vijfheerenlanden. Naast het daadwerkelijk realiseren van woningen, speelt ook de invulling (programma) en de kwaliteit een belangrijke rol om deze woningen ook beschikbaar te hebben en te houden voor diverse doelgroepen. We willen dit ook betaalbaar doen en willen daarom met ontwikkelaars en bouwers uitvoering geven aan de door de Raad vastgestelde normen voor het bouwen van betaalbare woningen.

Om die reden is er ook aandacht voor de directe ondersteuning van starters met betrekking tot betaalbare woningen. Zo vergroten wij de kans voor alle woningzoekenden om een passende woning te vinden in onze gemeente.

Als gevolg van de Wet versterking regie volkshuisvesting wordt het voor alle gemeenten een verplichting een Volkshuisvestingsprogramma te hebben. Met dit programma willen wij uitvoering geven aan de visie op Wonen in Vijfheerenlanden.

Wonen en zorg

Een vitale samenleving draagt ook zorg voor passende huisvesting voor inwoners en voor toekomstige inwoners. We willen daarom een passende plek voor alle inwoners, ook als ze een ondersteuning- of zorgbehoefte hebben. De norm, afgeleid uit het landelijke programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) wordt: zelf als het kan; thuis als het kan en digitaal als het kan. Vijfheerenlanden werkt daarom actief aan de opgaven op het gebied van meerdere verbijzonderde doelgroepen. Het uitvoeren van deze opgave raakt zowel ruimtelijke aspecten (het zoeken en realiseren van huisvesting) alsook sociale aspecten (opvang, begeleiding, werk en inkomen en meedoen).

Wonen

Speciale aandacht gaat in 2025 naar de doelgroepen:

1. Vluchtelingen met een tijdelijke beschermde status:

In 2025 biedt onze gemeente opvang aan vluchtelingen met een tijdelijke beschermde status (Oekraïners). Op basis van de huidige prognoses en de daarbij door het Veiligheidsraad gehanteerde verdeelsleutel gaat het hierbij om 261 gemeentelijke opvangplekken. Het streven is om in 2025 dit aantal opvangplekken gerealiseerd te hebben.

2. Opvanggerechtigden:

Wij zetten ons in om voor 1 juli 2025 te voldoen aan de uitdagende wettelijke verplichting volgend uit de Spreidingswet. De wettelijke verplichting schrijft voor VHL een opvangcapaciteit voor van 346 plekken.

3. Opvang statushouders:

De gemeente krijgt elk halfjaar een taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Door de grote instroom van asielzoekers wordt in 2025 opnieuw een hoge taakstelling verwacht. De gemeente ervaart de druk en dilemma's op de woningmarkt waar het de huisvesting van statushouders betreft en blijft zich actief inzetten voor de invulling van deze complexe taakstelling conform de wettelijke verplichting. Een van de acties is om uiterlijk zo spoedig mogelijk (uiterlijk 2026) flexhuisvesting te realiseren voor statushouders.

Omgevingswet, -visie en -plan

Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is een grote stap gezet in de modernisering van het omgevingsrecht. Evenwichtigheid in de toedeling van functies, participatie en integrale afweging zijn belangrijker geworden. Bouwen en wonen, mobiliteit, natuurontwikkeling en (bijvoorbeeld) veel duurzaamheidsbeleid krijgen vorm binnen de kaders van de omgevingswet. Een grote stap en tegelijkertijd is er nog veel te ontwikkelen. Het versterken van een cultuur van werken waarin we ‘helpen het mogelijk te maken’, via de intaketafel en betere samenwerking in de voorbereiding op projecten en vergunning aanvragen. De digitale systemen (voor het aanvragen van vergunningen of waarmee het omgevingsplan kan worden bevestigd) hebben begin 2025 nog niet de gebruikersvriendelijkheid die verwacht mag worden. We werken in 2025 verder aan het Omgevingswet-stelsel zodat we beter inspelen op de ambities en doelen van onze inwoners en ondernemers.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is het kaderstellend document voor de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving. Hierin zijn onze lange termijn doelen beschreven voor de thema's wonen, werkgelegenheid, mobiliteit, de energietransitie en het behoud en de versterking van het landelijk gebied. Bij de uitwerking van deze thema's is het behoud van een vitale samenleving onze leidraad. Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving zijn de bouwstenen. Alle ontwikkelingen in de ruimte worden hieraan getoetst en ze zijn de basis voor afwegingen die we maken. In 2025 werken we verder aan de uitvoering van de omgevingsvisie, zoals beschreven in het in 2024 opgestelde uitvoeringsplan omgevingsvisie. We doen dit onder andere via omgevingsprogramma's. Uitvoering geven aan de omgevingsvisie kan ook via het opstellen van beleid. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat het beleid over de fysieke leefomgeving niet losstaat van de doelen en ambities in de omgevingsvisie.

Omgevingsplan

We gaan verder met het plan van aanpak planomzetting, waarin we de lokale regels over de fysieke leefomgeving (waaronder dus ook de naar de gemeente overgehevelde rijks- en provinciale regels daarover) beleidsneutraal (van het tijdelijk omgevingsplan) naar het omgevingsplan volgens de Omgevingswet omzetten. Het betreft buiten de bruidsschat en de verordeningen ook ruim 300 (oude) bestemmingsplannen die de gemeente Vijfheerenlanden rijk is. Na het in 2024 technisch in beheer nemen van de bruidsschat en het omzetten van de verordeningen fysieke leefomgeving worden in 2025 de woongebieden Meerkerk, Leerdam en Vianen omgezet; het streven is om de planomzetting van deze woongebieden eind 2025 ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden.

Een duurzame toekomst

Wij willen onze mooie gemeente goed doorgeven aan toekomstige generaties door intensieve inzet voor een leefbare, gezonde en toekomstbestendige omgeving waar nagenoeg alle bouwwerken circulair zijn, energie duurzaam wordt opgewekt en er een gezonde omgeving is die klimaatrobust en biodivers is. In 2050 willen wij 95% CO2 reductie hebben bereikt ten opzichte van 1990. In 2030 gaan we uit van 55%. Dit kunnen we bereiken door in al ons handelen de CO2-uitstoot te verminderen. Zo gaan we klimaatverandering tegen en streven we ernaar dat iedereen beschikt over voldoende duurzaam opgewekte energie. Deze ambities worden - voor zover nog niet in huidig beleid vormgegeven - nader uitgewerkt passend bij de gemeente Vijfheerenlanden. In 2050 willen wij een gemeente zijn die klimaatrobust is ingericht en waar de biodiversiteit in een natuurlijke balans is hersteld. Wij staan voor een groene leefomgeving die aantrekkelijk en gezond is. We willen samen met onze inwoners werken aan een leefomgeving waar het fijn is om te verblijven voor mens en dier. In 2050 willen wij volledig circulair zijn. In 2030 streven naar 50% circulair. We staan dan ook voor een gemeente Vijfheerenlanden waar in 2050 geen (rest)afval en verspilling bestaat maar die volledig circulair is. Als opdrachtgever willen we hierin onze verantwoordelijkheid nemen. We zoeken daarom graag de samenwerking met de samenleving.

Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar

Wij willen een verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar Vijfheerenlanden, waarbij de verkeersveiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid van bestaande wijken en dorpen, werklandschappen en voorzieningen is gewaarborgd en wordt verbeterd en nieuwe woongebieden, werklandschappen en voorzieningen goed ontsloten worden door openbaar vervoer, (snel)fiets en auto. Daarnaast is aandacht voor regionale ontwikkelingen en verduurzaming.

Vitale landbouw in een aantrekkelijk buitengebied

Een waardevol landschap, gekenmerkt door rust en ruimte. In het buitengebied wordt gewoond, gewerkt en geleefd. Dit betekent dat verschillende functies naast en met elkaar plaatsvinden in het buitengebied. Daarom werken wij samen met alle belanghebbenden aan een buitengebied, waarin onder andere de agrariër zijn werk kan doen passend in een vitale landbouwsector, er plek is voor recreatie en voldoende ruimte voor herstel van de natuur en biodiversiteit. Om dit te realiseren zijn de maatregelen uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda Landelijk A5H gebied 2024-2027. Met de uitvoeringsagenda landelijk gebied wordt duidelijk voor de agrariërs, de samenleving, de raad en onze partners wanneer Vijfheerenlanden welke inzet pleegt om te komen tot een toekomstbestendig landelijk gebied waarin agrariërs economisch rendabel produceren en iedereen kan genieten van het landschap en de natuur. De uitvoeringsagenda is gericht op het behoud en waar mogelijk versterking van de agrarische sector en het ontwikkelen van een aantrekkelijk, vitaal en toekomstbestendig landschap voor mens, plant en dier.

De verdere uitwerking van deze uitvoeringsagenda gebeurt in samenhang met de ontwikkeling van het Nationale Programma Landelijk Gebied en de provinciale programma's van de provincies Utrecht en Zuid-Holland. We streven ernaar om zoveel mogelijk gezamenlijke trajecten te doorlopen en afgestemde producten op te leveren. Veel activiteiten pakken we gezamenlijk op met beide provincies en met gemeente Molenlanden en de overige activiteiten stemmen we nauw met elkaar af.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samen bouwen en wonen

- **Voor 1 juli 2025 actualiseren wij de huisvestingsverordening.**
De Eerste wijziging Huisvestingsverordening gemeente Vijfheerenlanden 2023 is op 20 maart 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) stellen wij in 2025 een uitvoerings- en handhavingsstrategie vast.**
Op 24 juni 2025 heeft het college het "Jaarverslag VTH Vijfheerenlanden 2024", de "Uitvoerings- en handhavingsstrategie Fysieke Leefomgeving VTH 2025-2028" en het "Uitvoeringsprogramma 2025 VTH" vastgesteld.
- **1 januari 2026 is de visie voor Parc Merwede in Meerkerk vastgesteld.**
In 2024 is de start van dit project, met inzet van een extern bureau, Spacevalue, ingezet. Er ligt een rapport met bevindingen (inclusief peiling onder parkeigenaren) die aanleiding geeft voor nieuw parkmanagement om in 2026 met een aantal zaken aan de slag te gaan. De gemeente zal dit proces volgen.
- **Voor 1 juli 2025 is de strategische aankoop van een locatie in de kern Hoef en Haag afgerond waarbij invulling kan worden gegeven aan maatschappelijke voorzieningen voor deze kern.**
De strategische aankoop van het pand in de kern Hoef en Haag is afgerond door de vaststelling door de gemeenteraad in de raadsvergadering op 20 maart 2025.
- **Voor 1 juli 2025 is het Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.**
Het MPG 2025 is vastgesteld in de raadsvergadering van 5 juni 2025.
- **Voor 1 mei 2025 is het gebiedsontwikkelingsprogramma Lexmond-West vastgesteld door het college.**
Het gebiedsontwikkelingsprogramma Lexmond-West is op 15 april 2025 vastgesteld door het college.

Wonen en zorg

- **Ieder half jaar realiseren we de halfjaarlijkse taakstelling voor de huisvesting van statushouders.**

Voor het jaar 2025 bedroeg de totale taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders 97 personen. In samenwerking met de woningcorporaties heeft de gemeente voldoende vergunninghouders gehuisvest. Naast plaatsing binnen de reguliere sociale huursector is aanvullend ingezet op kamergewijze verhuur gericht op met name alleenstaande statushouders. Deze maatregelen hebben geleid tot volledige realisatie van de taakstelling, maar niet op het inlopen van de huidige achterstand. De provincie Utrecht heeft de gemeente op trede 3 van de interventieladder laten staan. In bestuurlijk overleg met de provincie worden vervolgstappen verkend om de huisvestingsopgave te versnellen en de achterstand terug te dringen. De achterstand staat voor 2025 op 65 personen. Gelet op de structurele schaarste op de woningmarkt, de relatief hoge instroom van alleenstaanden en de bestaande achterstand uit eerdere perioden blijft het realiseren van de taakstelling een substantiële opgave.

- **Voor 1 mei 2025 wordt de visie op wonen, welzijn en zorg Vijfheerenlanden 2025 vastgesteld.**

De Visie Wonen, Welzijn en Zorg Vijfheerenlanden 2025 - 2030 is op 17 april 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

- **Wij bieden asielzoekersopvang in onze gemeente volgend uit de wettelijke verplichting vanuit de Spreidingswet.**

Op 1 februari 2024 is de Spreidingswet aangenomen wat de asielopvang binnen gemeenten een wettelijk verplichte taak maakt. Om invulling te geven aan deze wettelijke verplichting (338 plekken genoemd in het Verdeelbesluit dat eind december 2024 bekend is gemaakt) heeft de raad op 17 april 2025 besloten om het voormalig kantoorpand aan de Ir. D.S. Tuijnmanweg 1d-3-5 te Vianen aan te wijzen als opvanglocatie voor vluchtelingen. Het COA bouwt deze locatie om tot een duurzame opvangvoorziening. In de eerste 2 jaar zal het pand als noodopvang voor 250 vluchtelingen dienen. Tegelijkertijd wordt het verbouwd tot een reguliere opvanglocatie voor 338 vluchtelingen met een looptijd van 15 jaar. Hiermee geeft VHL invulling aan de wettelijke taak vanuit de Spreidingswet. Na besluitvorming op 17 april 2025 is het participatietraject gestart. Samen met de kerngroep (inwoners) wordt nagedacht op welke wijze ingezet kan worden op het verbeteren van de leefbaarheid op en rondom de locatie. Daarnaast vindt er communicatie richting inwoners via diverse kanalen plaats. Op 16 december 2025 is door de raad positief besloten op het bindend advies waarmee op 19 december 2025 de omgevingsvergunning voor de periode van noodopvang is verleend. Dit besluit staat open voor bezwaar en beroep. Daarnaast is het college op 19 december 2025 met het COA de bestuursovereenkomst met nadere werkafspraken aangegaan.

Met deze opvanglocatie worden uiteindelijk voldoende opvangplekken gerealiseerd waarmee voldaan wordt aan de wettelijke verplichting vanuit de Spreidingswet.

- **Wij bieden Oekraïense ontheemden in onze gemeente en veilige plek.**

De voortdurende oorlog in Oekraïne zorgt nog steeds voor een aanhoudende stroom van Oekraïense ontheemden naar Nederland. Als gemeente hebben we hierin onze verantwoordelijkheid genomen door het aantal opvangplekken uit te breiden. Op 1 januari 2025 verbleven er 171 Oekraïense ontheemden in onze opvang. Op 31 december 2025 waren dat er 194. De kosten van de opvang van Oekraïense ontheemden worden volledig gedekt door de Rijksbijdrage. Oekraïense ontheemden met voldoende inkomen dragen zelf ook bij in de kosten van de opvangvoorziening waarin zij wonen. De eigen bijdrage van de Oekraïense ontheemden moeten wij afdragen aan het Rijk. Naast de gemeentelijke opvang verbleven er in 2025 ook nog steeds zo'n 30 Oekraïense ontheemden bij gastgezinnen.

- **We werken verder aan de decentralisatie van Beschermd Wonen.**

Door ambulantisering verschuift de zorg van intramurale voorzieningen naar wonen in de wijk met ambulante begeleiding. Daarnaast maakt de decentralisatie gemeenten zelf verantwoordelijk voor toegang, ondersteuning en beleid rondom Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Hierdoor staat lokale uitvoeringskracht centraal, met Utrecht nog deels als budgethouder maar met sterke groei van lokale en regionale samenwerking. Ook in 2026 zetten we deze beweging voort.

Omgevingswet, -visie en -plan

- **Uiterlijk 1 april 2025 stellen we de gebiedsvisie Vianen vast.**

Op 20 maart 2025 is de gebiedsvisie Vianen vastgesteld door de gemeenteraad.

- **Voor 1 maart 2025 stelt de gemeenteraad de dorpswoonvisie vast voor Kedichem.**

De dorps(woon)visie Kedichem is afgerond en aan de bewoners van het dorp gepresenteerd. Op 6 februari 2025 is de dorps(woon)visie door de gemeenteraad vastgesteld.

- **Voor 1 augustus 2025 is de dorps(woon)visie voor de kernen Ameide-Tienhoven vastgesteld.**

Tijdens de raadsvergadering op 3 juli 2025 heeft de gemeenteraad de dorps(woon)visie voor de kernen Ameide-Tienhoven vastgesteld.

- **Voor 1 oktober 2025 is de dorps(woon)visie voor de kern Leerbroek vastgesteld.**

De dorps(woon)visie voor de kern Leerbroek is op 6 november 2025 door de gemeenteraad vastgesteld.

- **Uiterlijk 1 juli 2026 is de gebiedsvisie Leerdam vastgesteld.**
De gebiedsvisie Leerdam is tijdens de raadsvergadering van 5 februari 2026 vastgesteld.
- **In 2025 treffen we voorbereidingen voor de herinrichting van de binnenstad Leerdam, in vervolg op uitvoering van de maatregelen uit het verkeerscirculatieplan.**
Door het ingenieursbureau is een herinrichtingsplan opgesteld voor de binnenstad van Leerdam. Hierbij zijn diverse partijen betrokken geweest, waaronder de Leerdamse Ondernemers Vereniging (LOV), de wijkraad en de Hervormde kerk. Ook zijn er twee avonden georganiseerd waarbij inwoners en ondernemers input konden leveren op schetsen. De uitvoering voor het herinrichtingsplan staat gepland in 2027.

Een duurzame toekomst

- **Gemeente Vijfheerenlanden is verantwoordelijk voor het voeren van de regie, zodat de omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) tijdig de juiste taken uitvoert.**

Vorming nieuwe omgevingsdienst

In 2025 is er naast de reguliere werkzaamheden veel aandacht uitgegaan naar de vorming van de nieuwe gemeenschappelijk regeling Omgevingsdienst Utrecht (ODU). De formele oprichting heeft plaatsgevonden op 10 november 2025, per 1 januari 2026 gaat de ODU de milieutaken voor de deelnemers uitvoeren.

Regionale Uitvoering- en Handhavingsstrategie Regio Utrecht 2026

Alle aan de Omgevingsdienst Utrecht deelnemende partijen (26 gemeenten en de provincie Utrecht) hebben de Uitvoering- en Handhavingsstrategie Regio Utrecht 2026 (U&H-strategie) vastgesteld. Zo ook het college van Burgemeester en Wethouders van Vijfheerenlanden. Deze U&H-strategie is het gemeenschappelijk uitvoeringskader voor de taken die Omgevingsdienst Utrecht (ODU) voor haar deelnemers uitvoert. Het gaat om taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering (VTHA). Een uniforme werkwijze voor de VTHA-taken zorgt ervoor dat er een gelijk speelveld ontstaat voor alle inwoners en bedrijven binnen de Provincie Utrecht.

Milieutaken

Op hoofdlijnen heeft de ODRU in 2025 de taken uitgevoerd conform de afspraken in het Uitvoeringsprogramma 2025. Daarbinnen is op een aantal producten en diensten sprake van relatief kleine afwijkingen in urenbesteding, zowel positieve als negatieve. Deels hebben die te maken met de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in werking is getreden. Naast de al bestaande vergunning- en meldingsplicht is er nu een informatieplicht. Deze laatste geldt voor de minder risicovolle activiteiten. Voor alle drie geldt dat er meer aanvragen en meldingen zijn gedaan dan verwacht. Overigens is in het algemeen een trend waarneembaar dat inwoners meer gebruik maken van mogelijkheden om klachten en/of handhavingsverzoeken in te dienen, bezwaar te maken of beroep in te stellen en Woo-verzoeken in te dienen.

Per saldo was de bijdrage aan de ODRU in 2025 lager dan geraamd. Circa 2% van de geplande uren is niet gerealiseerd en er heeft terugbetaling plaatsgevonden van een budget dat nog bij de ODRU stond.

- **In 2025 harmoniseren we het beleid volkstuinen.**
Het Algemeen belang besluit grondgebruik volkstuinen is tijdens de raadsvergadering op 17 april 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Het programmaplan duurzaamheid wordt uiterlijk 1 juli 2025 vastgesteld door het college.**
Op 20 mei 2025 is het programmaplan duurzaamheid vastgesteld door het college en via een raadsinformatiebrief aangeboden aan de gemeenteraad.
- **Uiterlijk 1 oktober 2025 is het beleid voor de kinderboerderijen ter vaststelling aangeboden aan het college.**
Het nieuwe kinderboerderijenbeleid is op 15 juli 2025 vastgesteld door het college.
- **1 oktober 2025 is de gewijzigde gemeenschappelijke regeling GEVUDO vastgesteld.**
Het college heeft op 1 april 2025 de gewijzigde gemeenschappelijke regeling GEVUDO vastgesteld.
- **Voor 1 juni 2025 is het document toekomstbestendig bouwen versie 2.0 vastgesteld.**
Het document is 19 augustus 2025 aangegaan door het college. Hiermee is een solide basis gelegd voor effectieve implementatie.
- **Voor 1 februari 2025 is de proeftuin deelmobiliteit Hoef en Haag vastgesteld.**
De proeftuin deelmobiliteit Hoef en Haag is op 21 januari 2025 vastgesteld door het college.
- **Voor 1 maart 2025 is de Verordening Leningregeling Asbestdaken Vijfheerenlanden vastgesteld door de gemeenteraad.**
De Verordening Leningregeling Asbestdaken Vijfheerenlanden is op 20 maart 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Voor 1 maart 2025 is de geactualiseerde Groene Kaart vastgesteld in combinatie met de bomenverordening.**
28 januari 2025 is de geactualiseerde Groene Kaart vastgesteld door het college.

- **Uiterlijk 1 augustus 2025 is de Regionale Energiestrategie herijkt en vastgesteld door de gemeenteraad.**
De Regionale Energiestrategie Herijking is tijdens de raadsvergadering op 15 juli 2025 door de gemeenteraad vastgesteld.

Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar

- **Uiterlijk 1 januari 2026 is het parkeerbeleidsplan voor Vijfheerenlanden vastgesteld inclusief maatregelenplan.**
Het Beleidsplan parkeren stond eerst voor december 2025 op de agenda van de gemeenteraad. Vanwege de volle agenda van de gemeenteraad heeft het presidium dit doorgeschoven naar de raadsvergadering op 5 februari 2026. Bij indiening van een amendement bij het beleidsplan staakten de stemmen (14-14) waardoor de stemmingen over het beleidsplan, de moties en de amendementen zijn doorgeschoven naar de eerstvolgende raadsvergadering.
- **Uiterlijk 1 januari 2026 is het fietsbeleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad.**
Het fietsbeleidsplan is op 16 december door het college aangeboden ter vaststelling aan de gemeenteraad op 5 februari 2026.
- **Voor 1 januari 2026 stelt de gemeenteraad de beleidsnota parkeernormen vast.**
De beleidsnota parkeernormen is op 2 december door het college aangeboden ter vaststelling aan de gemeenteraad op 5 februari 2026.

Vitale landbouw in een aantrekkelijk buitengebied

- **Voor 1 oktober 2025 is het Beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB-beleid) vastgesteld door gemeenteraad.**
Het Beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing is op 16 december 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.
- **Voor 1 november 2025 is het convenant Regio Deal Fundamentele Waarde(n) Groene Hart vastgesteld door het college.**
Het college heeft op 9 september 2025 ingestemd met het convenant Regio Deal Waarden van het Groene Hart. De Regio Deal is op 17 september 2025 in een overleg met het Rijk bekrachtigd.

Wat hebben we (nog) niet gedaan?

Samen bouwen en wonen

- **Uiterlijk 1 januari 2026 is het onderzoek naar de mogelijkheid van Skaeve Huse in de gemeente Vijfheerenlanden afgerond.**

De beoogde locatie voor een Skaeve Huse is voorlopig niet beschikbaar in verband met de vertraging op de verplaatsing van de huidige functie. In het kader van het lopende woonwagenlocatie-onderzoek wordt ook met een scheef oog gekeken naar de geschiktheid voor een eventuele Skaeve Huse locatie. Dit onderzoek was eind 2025 gereed.

- **Uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 realiseren we flexhuisvesting voor de opvang van extra vergunninghouders.**

Voor de locatie waar sprake is van realisatie van flexhuisvesting voor opvang van vergunninghouders (Monnikendreef), loopt een bezwaar- en beroepsprocedure, ingediend door omwonenden. Hierdoor is de realisatie doorgeschoven naar 2026.

- **Voor 1 januari 2026 actualiseren wij de Reserve Fonds Volkshuisvesting.**

In 2024 is er prioriteit gegeven aan de wijzigingen van de huisvestingsverordening. En verder is er besloten om de Reserve Fonds Volkshuisvesting te bezien in relatie tot het gewenste vereveningsfonds en de door het Rijk geïntroduceerde Realisatiestimulans (vanaf 2026). Via het raadsvoorstel Compensatieregeling Volkshuisvestingsprogramma Vijfheerenlanden zal dit in het eerste kwartaal van 2026 worden uitgewerkt.

- **Voor 1 januari 2026 zijn de Kaders Betaalbare Woningbouw vastgesteld.**

De kaders betaalbare woningbouw zijn in december 2023 vastgesteld. Aangezien de wet versterking regie volkshuisvesting betekenis zal hebben voor de programmering en deze in 2026 zeer waarschijnlijk in werking zal treden, is in 2025 met de huidige kaders gewerkt. Daarnaast zal in 2026 het Volkshuisvestingsprogramma worden opgesteld als opvolger van de woonvisie. Daarin zal ook aandacht zijn voor deze kaders.

- **Voor 1 januari 2026 is de beleidsregel vereveningsfonds vastgesteld door het college.**

Over dit onderwerp is met het college gesproken in september 2025. Het advies is om dit instrument in een breder perspectief te zien. Daartoe is besloten om dit met het KSG Wonen te bespreken. In overleg met de Griffie is er een raadsvoorstel geschreven voor een breder compensatieregeling gekoppeld aan het volkshuisvestingsprogramma dat in 2026 wordt opgesteld.

- **Voor 1 juli 2025 is de Gewijzigde aanwijzingslijst adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten vastgesteld door het college.**

Er dient eerst een volledige evaluatie van de aanwijzingslijst plaats te vinden alvorens bepaald kan worden of een wijziging van de aanwijzingslijst voor de hand ligt. Een volledige evaluatie is in voorgaande jaren, sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024, nog niet uitgevoerd vanwege de beperkte ervaringen. De evaluatie is geborgd in de RaadsRoutePlanner en belegd bij de griffie. Gelet op de volgordelijkheid van evaluatie en mogelijke aanpassing van de aanwijzingslijst is dit resultaat niet uitgevoerd. De evaluatie wordt eerst uitgevoerd alvorens de afweging wordt gemaakt om de aanwijzingslijst wel of niet aan te passen.

Wonen en zorg

- **Uiterlijk 31 december 2027 realiseren we voldoende huisvesting voor sociaal en psychisch kwetsbare inwoners.**

In 2025 heeft de gemeenteraad de visie 'Wonen, Welzijn en Zorg' vastgesteld na een uitgebreid participatieproces. De vertaling naar een uitvoeringsagenda is gestart, waarbij regionale en lokale samenwerking tussen wethouders Wonen en Zorg centraal staat. Ondanks personeelstekorten en wisselingen is met tijdelijke ondersteuning de continuïteit sinds september 2025 hersteld. Succesvolle mijlpalen zijn onder meer de opening van een tweede woontrainingshuis en de voorbereiding van kortdurende opvang, waarvan de eerste plaatsingen in 2026 plaatsvinden. Door deze gezamenlijke aanpak verwachten we uiterlijk eind 2027 voldoende en passende huisvesting voor sociaal en psychisch kwetsbare inwoners te realiseren. Wij blijven de voortgang nauwgezet monitoren en waar nodig bijsturen.

- **In 2025 geven we de ambitie "Een Thuis Voor Iedereen" vorm door woonvormen voor aandachtsgroepen te realiseren. Hierbij gaat het om woonvormen zoals een woontrainingshuis, Onder de Pannen, kamergewijze verhuur en Huisbaas, waarmee we inspelen op de diverse woonbehoeften.**

In 2025 is er een tweede woontrainingshuis (dit keer in Vianen) in gebruik genomen. De beleidsregels voor kamergewijze verhuur bij sociale huurwoningen zijn in 2025 voor vergunninghouders en wonen en zorg aangepast. Dit heeft ook de eerste kamergewijze verhuringen aan vergunninghouders opgeleverd, waarmee de woningcorporaties (met relatief veel grotere gezinswoningen in hun bezit) minder woningen hoeven in te zetten om aan de taakstelling te voldoen. Ten aanzien van het project Huisbaas en een locatie voor uitstroom Beschermd Wonen zijn in 2025 twee locaties aangewezen waar dit gerealiseerd zal worden. In 2026 volgt de verdere uitwerking ervan.

Met betrekking tot ouderenhuisvesting zijn er in 2025 een aantal interessante projecten opgeleverd (zoals de Brinkhoef in Hoef en Haag) en gestart, zoals het project Hazelaarplein met 128 sociale huur- en middenhuur appartementen, deels bedoeld voor de doorstroming van ouderen naar deze locatie, naast het naastgelegen zorgcomplex Hof van Batenstein. Het project Onder de Pannen wordt in 2026 tot uitvoering gebracht.

- **Opvolgend aan de visie op wonen, welzijn en zorg Vijfheerenlanden 2025 stellen we in 2025 een uitvoeringsagenda vast waarin we de visie op wonen, welzijn en zorg vertalen naar een concrete aanpak.**

In 2024 hebben er meerdere stakeholdersbijeenkomsten plaatsgevonden met o.a. woningcorporaties, welzijnsorganisaties en zorgpartijen om gezamenlijk de opgave in beeld te krijgen en na te gaan op welke manier de uitvoering hierin vorm moet krijgen. Dit krijgt ook een plek in de visie Wonen, Welzijn en Zorg. In het voorjaar van 2025 is de visie vastgesteld en is gestart met het opstellen van de uitvoeringsagenda bij deze visie. Vanwege capaciteitsproblemen is de uitvoeringsagenda verschoven naar de eerste helft van 2026.

Omgevingswet, -visie en -plan

- **Als opvolging van de woonvisie wordt vanaf 2025 het volkshuisvestingsprogramma opgestart.**

Het volkshuisvestingsprogramma valt onder de kapstok van de Omgevingswet en vormt de opvolging van woonvisies (in onze gemeente van de woonvisie 2020-2025) die eerder op basis van de Woningwet werden verlangd. Daarnaast is de wet versterking regie volkshuisvesting van belang. Deze is nog niet vastgesteld. Deze wet stuurt op een aantal volkshuisvestelijke doelen (betaalbaarheid, huisvesting aandachtsgroepen, leefbaarheid). De verwachting is dat deze uiterlijk begin 2026 wordt vastgesteld. Zodra deze wet van kracht is moeten gemeenten binnen 2 jaar een volkshuisvestingsprogramma opstellen.

Het doel van het volkshuisvestingprogramma is de verdere uitwerking van de visie op het woonbeleid. Het moet concrete maatregelen bevatten om tot realisering van het beleid te komen. Het volkshuisvestingprogramma geeft een beschrijving van het beleid voor in ieder geval de eerstkomende vijf jaar. Hierin wordt aandacht besteed aan de gevolgen van bevolkingsprognoses voor woonbehoefte (regulier en voor aandachtsgroepen) en de daarmee samenhangende opgave voor woningbouw (kwantitatief en kwalitatief) en passende huisvesting. Ook het thema wonen – zorg en ondersteuning krijgt in dit programma aandacht evenals de thema's leefbaarheid en verduurzaming van de woningvoorraad. Het volkshuisvestingsprogramma dient regionaal en provinciaal te worden afgestemd.

Vanwege de val van het Kabinet en het feit dat de wet versterking regie nog niet is vastgesteld (en daarmee de kaders nog niet vaststaan), zal Vijfheerenlanden dit volkshuisvestingsprogramma in 2026 opstellen. De middelen die daarvoor waren gereserveerd worden om die reden overgeheveld naar volgend jaar.

- **De woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2025 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2026 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag.**

In het kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 voert de gemeente Vijfheerenlanden een gefaseerde planomzetting uit. Dit betreft de overgang van bestaande bestemmingsplannen naar één samenhangend omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. De planomzettingen worden stapsgewijs uitgevoerd volgens een meerjarenplanning, waarbij per gebied het ontwerp omgevingsplan wordt voorbereid, ter inzage gelegd en vervolgens door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Deze aanpak waarborgt een zorgvuldige, beleid neutrale omzetting die voldoet aan de wettelijke eisen en ruimte biedt voor participatie van inwoners en belanghebbenden.

De planning omvat de volgende fasen: woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag (2025–2026); buitengebied Leerdam (2026); centra Leerdam en Vianen (2027); buitengebied Vianen (2028); deelgebieden kleine kernen (2029); deelgebieden bedrijventerreinen (2030); en buitengebied Zederik (2031). Voor elk van deze deelgebieden wordt het proces van voorbereiding, participatie en vaststelling volgens de Omgevingswet zorgvuldig doorlopen.

Concreet is in 2025 het traject voor de planomzetting van de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag voortgezet. De voorbereidingen, waaronder de technische uitwerking en toetsing van het ontwerp wijzigingsbesluit tijdelijk omgevingsplan, zijn afgerond. Daarnaast is het ontwerp inhoudelijk afgestemd met betrokken interne partijen. Op 10 februari 2026 heeft het college besloten het ontwerp wijzigingsbesluit ter inzage te leggen. Gedurende de formele terinzagelegging worden twee uitgebreide informatieavonden georganiseerd, waarin de planomzetting wordt toegelicht en er ruimte is voor vragen en antwoorden. Ook is er een mailbox geopend voor individuele vragen en maatwerk. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijk voorgeschreven participatieverplichtingen. Tijdens de terinzagelegging kunnen inwoners en belanghebbenden hun zienswijzen indienen. Na verwerking van deze zienswijzen besluit de gemeenteraad over de vaststelling van het omgevingsplan. Voor de eerste deelgebieden van Vijfheerenlanden hebben we de volledige werkwijze moeten ontwikkelen. Dit onderwerp is volledig nieuw in Nederland er bestond er geen voorbeeld om op terug te vallen. Hierdoor kostte het meer tijd dan vooraf ingeschat. Inmiddels zijn we vier jaar verder en hebben we de kennis opgebouwd, waardoor we zeker verwachten een inhaalslag te kunnen maken.

Ook kwamen er tussentijds aanvullende werkzaamheden bij die direct aandacht vroegen om correct, efficiënt en transparant vergunningen te kunnen blijven verlenen en handhaven. Zoals bijvoorbeeld het corrigeren van eerder overgezette APV-regelgeving. Deze gefaseerde aanpak stelt de gemeente in staat om de complexe planomzetting beheersbaar en transparant uit te voeren, waarbij wettelijke termijnen worden gerespecteerd en belanghebbenden actief worden betrokken.

- **Het buitengebied Leerdam zetten we in 2026 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad de omzetting volgens de Omgevingswet uiterlijk 1 januari 2027 vast voor het buitengebied Leerdam.**

Zie de toelichting bij het resultaat “de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2025 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2026 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag”.

- **De centra Leerdam en Vianen zetten we in 2027 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2028 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de centra Leerdam en Vianen.**

Zie de toelichting bij het resultaat “de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2025 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2026 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag”.

- **Het buitengebied Vianen zetten we in 2028 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad de omzetting volgens de Omgevingswet uiterlijk 1 januari 2029 vast voor het buitengebied Vianen.**

Zie de toelichting bij het resultaat “de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2025 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2026 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag”.

- **De deelgebieden van de kleine kernen zetten we in 2029 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2030 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de deelgebieden van de kleine kernen.**

Zie de toelichting bij het resultaat “de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2025 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2026 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag”.

- **De deelgebieden bedrijventerreinen zetten we in 2030 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2031 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de deelgebieden bedrijventerreinen.**

Zie de toelichting bij het resultaat “de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2025 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2026 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag”.

- **Het buitengebied Zederik zetten we in 2031 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad de omzetting volgens de Omgevingswet uiterlijk 1 januari 2032 vast voor het buitengebied Zederik.**

Zie de toelichting bij het resultaat “de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2025 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2026 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag”.

Een duurzame toekomst

- **Samen met Waardlanden moderniseren wij in 2025 onze afvalbrengrstations.**

Het college heeft opdracht gegeven om een integrale visie uit te werken op het ruimtevraagstuk rondom de modernisering van onze milieustraten in samenwerking met Waardlanden, en de huisvesting van de wijkteams uitvoering. Daartoe zijn in overleg met een projectgroep waaraan vertegenwoordigers van Waardlanden en de wijkteams uitvoering deel hebben genomen, de volgende drie scenario's uitgewerkt:

- a) Afvalbrengrvoorzieningen gezamenlijk met de buitendienst en gemeentewerf op één nieuwe, centrale locatie.
- b) Afvalbrengrvoorzieningen op de huidige twee locaties. Buitendienst met de werflocaties op één of meerdere nieuwe locatie(s).
- c) Buitendienst met werflocaties blijft op de huidige twee locaties. Waardlanden zoekt voor de afvalbrengrvoorziening(en) één of meer andere locatie(s) in de gemeente Vijfheerenlanden.

Deze scenario's zijn begin december 2025 besproken met de betrokken portefeuillehouders. Tijdens dit overleg is door de portefeuillehouders de voorkeur uitgesproken voor scenario 3 en dat voorkeursscenario zal in maart 2026 aan het college voorgelegd worden.

- **In de tweede helft van 2025 evalueren we samen met Waardlanden de ingevoerde maatregelen uit stap 1 en 2 van de Strategienota 2021 - 2025 en adviseren we hoe om te gaan met diftar.**

In het tweede kwartaal van 2025 is de tussentijdse evaluatie waarin de stappen 1 en 2 geëvalueerd worden, aan de raad toegestuurd. Waardlanden heeft op 15 januari 2026 op het VHL plein een presentatie gehouden over deze evaluatie.

Op 15 april 2026 komen de gegevens over de resultaten in Vijfheerenlanden op het gebied van de hoeveelheid restafval in vergelijking tot die in de andere drie (diftar-)gemeenten in de regio over 2025 aan de orde in de bestuursvergadering van Waardlanden. Hierdoor kan de raad in de raadsvergadering van 2 juli 2026 een besluit nemen over de invoer van het recycletarief aan de hand van die cijfers. Bij de afweging over de keuze zullen ook de hoogte van de afvalstoffenheffing, de circulaire doelstellingen van de gemeente en de service aan de inwoners een rol spelen.

Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar

- **Wij implementeren in 2025 maatregelen voor de aanpak van sluipverkeer op de routes Lexmond-Meerkerk-Noordeloos en Vianen-Culemborg.**

Wij zijn in 2025 gestart met het traject richting maatregelen en implementatie voor de aanpak van sluipverkeer op de routes Lexmond-Meerkerk-Noordeloos en Vianen-Culemborg middels het meten van verkeersstromen/intensiteit, het aandeel sluipverkeer en participatie. Verdere uitwerking en implementatie volgt medio 2026/2027.

- **In 2027 wordt het OV-beleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad.**
Zoals vorig jaar aangekondigd heeft er binnen verkeer een herprioritering plaatsgevonden. De OV-visie wordt een OV-beleidsplan en schuift door naar 2027.
- **Uiterlijk 1 juli 2026 wordt het verkeerscirculatieplan voor de kern Vianen inclusief maatregelenplan vastgesteld door de gemeenteraad.**
De voorbereidingen zijn gestart, waardoor in september 2025 met het onderzoek en de opstelling van het verkeerscirculatieplan is begonnen (dit is een traject inclusief participatie).
- **Voor 1 oktober 2026 is het beleidsplan reclame openbare ruimte vastgesteld door de gemeenteraad.**
Onze leefomgeving wordt beïnvloed door reclame. Daarom is het van belang om de manier waarop reclame wordt gemaakt in regels vast te leggen/reclamebeleid op te stellen. Dit betekent dat er enerzijds rekening wordt gehouden met de wens om reclame te maken in de openbare ruimte, maar anderzijds dat er oog is voor de effecten van reclame. Het zo goed mogelijk vastleggen van reclamebeleid geeft duidelijkheid over de wijze waarop een verzoek tot plaatsing van buitenreclame wordt getoetst aan de gestelde criteria.
Ook voor een goede afronding van een eventueel te volgen handhavingstraject is het van belang om voor de van toepassing zijnde toetsingscriteria te kunnen verwijzen naar een vastgestelde beleidslijn.

Wat waren de kosten?

D	Ruimtelijke ontwikkeling						
Exploitatie		Werkelijk 2024	Begroting primair 2025	Begroting wijzigingen 2025	Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025	Vershil 2025
Lasten		32.581	25.414	2.649	28.063	26.335	1.728 V
Baten		-32.510	-18.109	-3.302	-21.411	-22.303	892 V
Saldo van baten en lasten		71	7.305	-652	6.652	4.033	2.620 V
Toevoeging reserves		3.673	0	2.946	2.946	2.946	0
Onttrekking reserves		-1.026	-375	-909	-1.284	-681	603 N
Saldo reserves		2.647	-375	2.037	1.662	2.265	603 N
Totaal		2.718	6.930	1.384	8.314	6.297	2.017 V

D is het programma waar de budgetten van de taakvelden met betrekking tot fysieke bedrijfsinfrastructuur, musea, cultureel erfgoed, milieubeheer, ruimtelijk ordening, grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) en wonen en bouwen worden verantwoord. Hieronder worden de resultaten per taakveld toegelicht.

Doorbelasting salarislaster 2025

Het saldo van lasten en baten op programma D is 2.017 voordelig. In dit saldo is rekening gehouden met een voordeel op de doorbelasting van de salarislaster (L, 35 V). In programma A is toegelicht hoe het saldo op de doorbelasting salarislaster is ontstaan.

Hieronder worden de afwijkingen op de taakvelden toegelicht (dit is exclusief de doorbelasting op de salarislaster 2025).

Taakveld fysieke bedrijfsinfrastructuur (129 V)

Binnen dit taakveld worden de ontwikkelingen in de grondexploitaties toegelicht. De enige actieve grondexploitatie binnen deze categorie is Meerkerk IVA. In het in juni 2026 vastgestelde Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) is hiervoor nadere duiding opgenomen. In 2025 zijn er meer werkzaamheden uitgevoerd dan geraamd. Hierdoor vallen de lasten hoger uit (L, 65 N). Deze lasten worden verwerkt binnen de grondexploitatie en worden toegevoegd aan de boekwaarde voor de gronden (B, 65 V).

Voor Gaasperwaard II zijn voorbereidingskosten begroot (L, 140 V). De gemaakte kosten zijn echter geactiveerd en op de balans opgenomen en worden daarom pas op een later moment in de exploitatie verantwoord. Daarnaast zijn er nog nagekomen lasten (L, 5 N) en negatieve baten (B, 6 N) verwerkt van afgesloten grondexploitaties, waaronder Gaasperwaard II en Meerkerk IVA.

Taakveld milieubeheer (180 N)

Binnen het budget Milieu is sprake van een voordeel. De eindafrekening van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) (L, 38 V) valt lager uit doordat circa 2% van de geraamde uren niet is gerealiseerd. Daarnaast is een onderschrijding ontstaan door de afwikkeling van een ouder project uit de vorming van Vijfheerenlanden (L, 34 V), waarbij het resterende budget is terugbetaald. Vanaf 2026 worden de werkzaamheden voortgezet onder de naam Omgevingsdienst Utrecht (ODU). Verder zijn de legesopbrengsten hoger dan geraamd (B, 49 V), doordat er meer vergunningaanvragen zijn ingediend na de invoering van de Omgevingswet; een deel hiervan betreft aanvragen uit eerdere jaren. De kosten voor milieuadvisering zijn doorbelast aan projecten en HSDI (L, 48 V). Tot slot is in 2025 slechts een deel van de archiefwerkzaamheden van de ODRU in rekening gebracht (L, 52 V). De resterende kosten worden in 2026 verwacht.

De budgetneutrale ramingen voor 'capaciteit decentrale overheden voor klimaat' (CDOKE), Duurzaamheid, 'lokale aanpak isolatie' (LAI) en het 'Nationale isolatieprogramma' (NIP) zorgen in totaal voor een resultaat op zowel lasten (L, 2.552 V) en baten (B, 2.953 N). Het verschil is toe te schrijven aan algemene kosten die buiten de reikwijdte van de subsidie vallen.

Taakveld ruimtelijke ordening (26 N)

Het nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door kosten voor werkzaamheden in verband met anterieure overeenkomsten. In 2025 zijn hogere kosten vanuit kredieten naar de exploitatie doorbelast dan was geraamd (L, 467 N). Dit hogere niveau komt vooral door de voorbereidings- en haalbaarheidskosten voor het sportcomplex Hei- en Boeicop, evenals de planvorming voor Hagestein en Lexmond West en de uitbreiding en modernisering van supermarkt Aldi in Vianen. Aan de batenkant zijn opbrengsten verantwoord, voornamelijk door afrekeningen van haalbaarheidsonderzoeken waarbij de opbrengsten hoger uitvielen dan de kosten (B, 117 V). Dit voordeel compenseert een deel van het nadeel aan de lastenkant. Daarnaast is sprake van een onderbesteding doordat de geplande planomzettingen in 2025 niet konden worden uitgevoerd. Voor diverse woongebieden en centrumprojecten waren vervolgstappen voorzien, maar door beperkingen in de geometrische ondergrond konden deze gebieden nog niet digitaal worden ontsloten. Hierdoor konden de benodigde wijzigingen niet tijdig in procedure worden gebracht (L, 231 V). Bij het vaststellen van de notitie grondbeleid is er een budget van 75 beschikbaar gesteld om eventuele voorstudiekosten te dekken. In 2025 is dit budget niet volledig benut en is er een voordeel ontstaan (L, 61 V). Tot slot is de inzet bij bestemmingsplannen van de ODRU lager geweest (L, 23 V). Door de overgang naar de Omgevingswet zijn er minder plannen ingediend waarvoor inzet van de ODRU nodig was.

Taakveld grondexploitaties (woningbouw) (2.694 V)

Op grondexploitaties (woningbouw) komen vooral de (tussentijdse) winstnemingen tot uitdrukking. Bij de grondexploitaties Broekgraaf, Voorzieningencluster Broekgraaf, Sluiseiland en de Weide II is er sprake van verplichte tussentijdse winstnemingen (L, 2.341 V). Daarnaast is er een voordeel op de grondverkoop Killesteijnstraat Lexmond (B, 317 V). Hierdoor kon ook de voor dit project gevormde voorziening vrijvallen (L, 181 V). Totaal voordeel van deze verkoop komt daarmee uit op bijna € 0,5 miljoen.

In de in de raadsvergadering van juni 2026 vast te stellen Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2026 en in de in deze jaarrekening opgenomen paragraaf grondbeleid wordt een nadere toelichting op deze tussentijdse winstnemingen gegeven.

Het voornemen bestaat om het totaal aan tussentijdse winstnemingen (€ 2,34 mln) en het voordeel door de grondverkoop Killesteijnstraat (€ 0,5 mln) via de resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene Reserve Grondbeleid.

Tegenover alle voordelen verwachten we op de grondexploitatie Van Zuilenstraat Hei- en Boeicop een iets hoger verlies (L, 41 N). De voor dekking van het verwachte tekort gevormde voorziening wordt hiervoor verhoogd ten laste van de Algemene Reserve Grondbeleid (B, 41 V) waarmee het verlies volledig wordt opgevangen.

Taakveld bouwen en wonen (24 V)

Dit resultaat wordt voor een belangrijk deel gerealiseerd binnen de vergunningentaak (Omgevingswet). Het aantal en de omvang van aanvragen is in de loop van het jaar gestegen ten opzichte van de op basis van extrapolatie berekende prognose voor de financiële slotwijziging 2025. Dit resulteert in een voordeel op de legesinkomsten (B, 143 V).

Daartegenover staan hogere lasten voor inhuur. De werkvoorraad is verder toegenomen door de woningbouwambities en het aantal aanvragen is, anders dan voorzien, niet afgenomen.

Door schaarste aan ervaren personeel bleef externe inzet noodzakelijk om de vergunningverlening tijdig af te handelen (L, 39 N). Daarnaast is sprake van een nadeel bij de advies- en onderzoekskosten. Het aantal bouwtechnische aanvragen lag hoger dan voorzien, waardoor extra adviezen van externe deskundigen noodzakelijk waren (L, 35 N). Voor welstand is een voordeel gerealiseerd doordat meer leges zijn ontvangen dan geraamd (B, 28 V). In 2025 zijn meer aanvragen afgehandeld dan verwacht, waarbij advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed (welstandscommissie) nodig was.

Daartegenover staat een nadeel bij de advies- en onderzoekskosten. Door het hogere aantal aanvragen waren extra adviezen van de welstandscommissie nodig (L, 65 N).

Verrekening met reserves (603 N)

In 2025 was een onttrekking van 1.284 geraamd. De werkelijke onttrekking bedroeg 681 (B, 603 N). Dit lagere beroep op de reserves komt doordat de uitvoering in 2025 achterbleef bij de planning, met name binnen de uitvoeringsagenda wonen en de planomzetting.

De onttrekkingen hebben betrekking op de dekking van plankosten voor de uitvoeringsagenda wonen (UAW), planomzetting, de invoering van de Omgevingswet, het project Hazelaarplein, het project Van Zuilenstraat en de voorbereidingskosten voor gemeentehuis Meerkerk en Parc Merwede.

Verder leiden diverse kleine verschillen tot een per saldo nadeel (L, 57 N) op dit programma.

Prestatie indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

Samen bouwen en wonen	Streefwaarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	15-20	16,8	14,3	30,9	13,2	14,1	W
Nieuw gebouwde woningen	400-425	443	373	786	340	367	CA
Nieuw gebouwde betaalbare woningen	265-300	238	238	201	129	141	CA
Woningen totaal	n.n.b.	24.196	24.611	25.013	25.850	26.185	WSJG
Kopers uit eigen gemeente (%)*	>50	x	50,7	x	x	x	WSJG
Toegewezen huurders uit eigen gemeente (%)*	50	43	49	45	50	50	CA
Omvang planvoorraad t/m 2040	6.000	x	x	x	x	4.581	CA
Wonen en zorg	Streefwaarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Aantal gehuisveste statushouders	97	82	65	117	92	95	CA
Omgevingswet, -visie en -plan	Streefwaarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Aantal dorps- en wijkvisies	13	0	0	1	7	5	CA

Een duurzame toekomst	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	100	219	203	182	139	113**	W
Vergunde bijdrage RES (in Twh)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	CA
Aantal nieuw aangeplante bomen	705	495	415	882	171	523	CA
Aantal vergunde innovatieve pilots energie-opwekking	x	0	0	0	1	0	CA
Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar	Streef- waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Verkeersongevallen (per 100.000 inwoners)	x	28,1	29,5	29,7	23,5	n.n.b.	WSJG

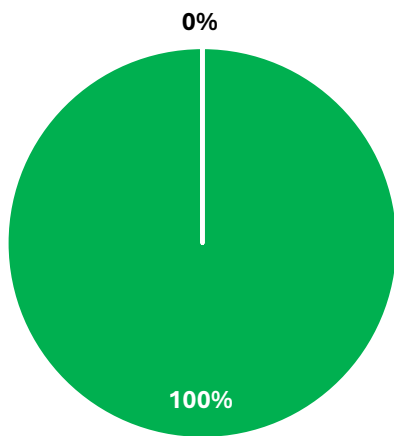
*Toegewezen kopers en huurders is zeer lastig te achterhalen.

**Waarden vanaf 2025 is specifiek voor Vijfheerenlanden. Waarden van voor 2025 zijn een gemiddelde voor de vier deelnemende gemeente in Waardlanden.

Programma E: Ontplooiing

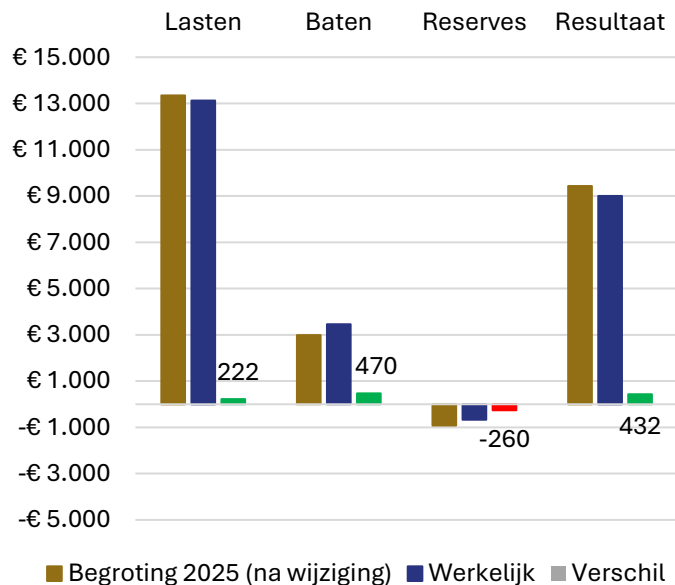
Dashboard

11 Bestuurlijke resultaten

- Conform planning, budget en capaciteit
- Te rapporteren afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Wat wilden we bereiken?

Sport en bewegen

Wij sluiten met ons sportbeleid “Heel Vijfheerenlanden beweegt” nauw aan bij de doelstellingen uit de Sociaal Maatschappelijke Agenda. Het uitvoeren van de nationale, provinciale en lokale sportakkoorden helpt ons daarbij. Hierbij richten wij ons op een inclusief en divers aanbod, leggen we een stevige bodem voor een actief beweegpatroon bij de jeugd, werken wij aan een sociaal veilige sportomgeving, zetten we in op duurzame en multifunctionele sportaccommodaties en hebben wij extra aandacht voor sportverenigingen in onze gemeente. Op deze wijze levert sport een stevige bijdrage aan de vele maatschappelijke uitdagingen.

Rust, ruimte en recreatie

Om het op gebied van recreatie voor de inwoner en bezoeker zo aantrekkelijk mogelijk te maken in Vijfheerenlanden werken we verder aan het uitvoeringsprogramma Recreatie en toerisme aan de hand van de 5 opgenomen ambities: gebiedsmarketing, recreatieve routes, duurzame recreatie, kleinschalige verblijfsconcepten en organisatie en samenwerking. Nu de basis, beleidsmatig, steeds meer op orde is, zetten wij in 2025 verder in op het ondersteunen van initiatieven en het verbeteren van de aanwezige voorzieningen.

Kunst en cultuur

Inwoners en bezoekers van Vijfheerenlanden moeten geraakt worden door alles wat wij op het gebied van kunst en cultuur te bieden hebben. In het bijzonder, brengen wij daarbij ook de plaatselijke geschiedenis onder de aandacht. Kunst en cultuur verrijken immers ons leven. Waar mogelijk leggen wij dan ook bij de uitvoering van ons kunst- en cultuurbeleid een inhoudelijke relatie met de economische, toeristische, duurzame en ruimtelijke ontwikkeling van onze steden, dorpen en het buitengebied.

We dragen bij aan de invulling van de samenleving door het gemeentelijke archief te beschermen en dit ter beschikking te stellen. We beschouwen het gemeentelijke archief als een waardevolle cultuur-historische informatiebron. Hiervoor zijn we aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling en archiefdienst van het Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU). Het RAZU beheert het gemeentelijke archief en zorgt ervoor dat het archief raadpleegbaar en openbaar is voor de inwoners. Zo kan de geschiedenis van de Vijfheerenlanden toegankelijk zijn en actief worden uitgedragen. Hiervoor verrijken wij de archiefdienst RAZU met archiefmateriaal.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sport en bewegen

- **Voor 1 april 2025 informeren wij de gemeenteraad over de uitkomsten naar de zwemvaardigheid en het (mogelijke) vervolg met een visie op schoolzwemmen.**
De gemeenteraad is hierover geïnformeerd door middel van een Raadsinformatiebrief.
- **In het tweede kwartaal van 2025 worden de vernieuwingen van Berenschot en Het Dak te Leerdam vastgesteld door de gemeenteraad.**
De gemeenteraad heeft besloten om te kiezen voor nieuwbouw en af te zien van het uitwerken van de optie renovatie. Aansluitend is het presidium akkoord gegaan met het verzoek om de nadere uitwerking te koppelen aan de uitwerking van de gebiedsvisie Leerdam.
- **In 2026 stelt de gemeenteraad een plan vast voor de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties op sportpark Blankensteijn in Vianen.**
Om in 2026 een plan voor te kunnen leggen voor de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties op sportpark Blankensteijn, hebben we samen met de beoogde (voornamelijk) gebruikers meerdere resultaten bereikt. Zo hebben we voor één van de twee accommodaties akkoord bereikt op de ruimtestaat en het indicatieve huurbedrag, hebben we een voorkeurslocatie bepaald en hebben we een actieve bijdrage geleverd aan de informatiebijeenkomst waarin de leden van Brederodes hun bestuur akkoord hebben gegeven om de planvorming voort te zetten.

Dit traject hebben we afgesloten met een intentieovereenkomst. Voor de andere accommodatie hebben we de voorkeurslocatie bepaald en naderen we akkoord over de ruimtestaat en de daarmee samenhangende indicatieve huurprijs. Naast de twee nieuwe accommodaties maakt ook de instandhouding van een accommodatie op het sportpark, onderdeel uit van het totaalplan. Voor deze accommodatie hebben we de noodzakelijke werkzaamheden en kosten in kaart gebracht waarmee deze verduurzaamd en opgeknapt kan worden.

Om naast de accommodaties ook de randvoorwaarden op en rondom het sportpark te verbeteren hebben we opdracht verleend voor een integraal verkeersonderzoek om de toegang, veiligheid en omvang van de parkeerplaats te verbeteren en hebben we de noodzaak voor uitbreiding van de speelcapaciteit op de voetbalvelden vastgesteld.

- **In 2026 stelt de gemeenteraad een plan vast voor de ontwikkeling van club- en kleedgebouwen voor HSSC'61 in Hei- en Boeicop.**

Om in 2026 een plan voor te kunnen leggen voor de ontwikkeling van een club- en kleedgebouw voor HSSC '61 hebben we de (on)mogelijkheden verkend voor een samenwerking met Internos, hebben we gezamenlijk met de vereniging de ruimtestaat vastgesteld, hebben we de gewenste locatie en ligging van de accommodatie en de sportvelden bepaald en zorgen we voor een juiste inpassing in de beoogde woningbouwontwikkeling op de huidige locatie van het club- en kleedgebouw en het hoofdveld.

- **In 2026 stelt de gemeenteraad, in samenwerking met LHV de Snoek, een gezamenlijke visie vast voor de herontwikkeling van het eiland in Leerdam.**

In 2025 hebben wij een intentie- en een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de vereniging waarin gezamenlijke uitgangspunten zijn opgenomen ten aanzien van hun wens om een clubgebouw te realiseren op het eiland en de inhoud van de Binnenstadsvisie Leerdam waarin opgenomen is om samen met de visvereniging te werken aan een vernieuwde inrichting en gedeeltelijke openstelling van 't Oevertje.

Rust, ruimte en recreatie

- **Uiterlijk in het 1e kwartaal van 2025 is het beleidskader verblijfsrecreatie Vijfheerenlanden 2025-2035 vastgesteld.**

Het beleidskader verblijfsrecreatie Vijfheerenlanden 2025-2035 is tijdens de raadsvergadering van 20 maart vastgesteld door de gemeenteraad.

- **De nadere regels subsidie recreatie en toerisme wordt in 2025 aangepast op basis van het herijken van vier waarderingssubsidies.**

De Nadere regels subsidie Recreatie en Toerisme zijn 28 oktober 2025 vastgesteld door het college en daarna gepubliceerd.

- **20% van de inwoners herkent in 2025 het merk tussen Lek & Linge. In 2025 volgt een nieuwe meting.**

In het vierde kwartaal van 2025 hebben we gewerkt aan de vragen voor het onderzoek en het onderzoek ook uitgebreid met een aantal andere thema's. In het eerste kwartaal van 2026 wordt het onderzoek uitgevoerd.

- **In 2025 evalueren we de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Lingegebied.**

De evaluatie gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Lingegebied is afgerond. Dit resultaat is daarmee behaald. Nu is het aan de gemeentes om hier vervolgstappen op te gaan nemen.

Kunst en cultuur

- **Uiterlijk 1 september 2025 zijn de twee kunstwerken in de openbare ruimte van Leerdam (project Marinus Boezem) en Vianen (project Lekbrug) geplaatst.**

Het beeldend kunstwerk voor onder de Lekbrug in Vianen is eind 2024 gerealiseerd. Het kunstwerk in Leerdam is op 27 augustus 2025 gerealiseerd. De vertraging bij dit tweede kunstwerk werd veroorzaakt door langere levertijden van onderdelen van het kunstwerk.

- **In 2025 worden minimaal 10 initiatieven gehonoreerd uit het Kunst & Cultuurfonds Vijfheerenlanden.**

Op 24 juli 2025 zijn er 18 initiatieven gehonoreerd uit het Kunst & Cultuurfonds Vijfheerenlanden.

Wat waren de kosten?

E	Ontplooiing						
Exploitatie	Werkelijk 2024	Begroting primair 2025	Begroting wijzigingen 2025	Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025	Verschil 2025	
Lasten	11.169	12.225	1.121	13.346	13.124	222 V	
Baten	-3.291	-2.862	-126	-2.988	-3.458	470 V	
Saldo van baten en lasten	7.878	9.362	995	10.358	9.666	692 V	
Toevoeging reserves	0	0	177	177	177	0	
Onttrekking reserves	-352	-271	-830	-1.101	-841	260 N	
Saldo reserves	-352	-271	-653	-924	-664	260 N	
Totaal	7.526	9.091	343	9.434	9.002	432 V	

Programma E is het programma waar de budgetten van de taakvelden met betrekking tot Sportbeleid, sportaccommodaties, Cultuur, musea, media en samenkracht worden verantwoord. Hieronder worden de resultaten per taakveld toegelicht. Op Programma E Ontplooiing resteert een voordeel (432 V).

Doorbelasting salarislasten 2025 (49 V)

In het saldo van 432 voordelig is rekening gehouden met een voordeel op de doorbelasting van de salarislasten (L, 49 V). In programma A is toegelicht hoe het saldo op de doorbelasting salarislasten is ontstaan. Hieronder worden de afwijkingen op de taakvelden toegelicht (dit is exclusief de doorbelasting op de salarislasten 2025).

Taakveld Sportbeleid (91 V)

Dit voordeel bij de lasten wordt vooral veroorzaakt doordat bij de raming van de subsidies rekening is gehouden met mogelijke extra taken die voortkomen uit het sportbeleid (L, 35 V). Het voordeel op de batenkant wordt veroorzaakt door een te lage raming van de SPUK uitkering (B, 56 V).

Taakveld Sportaccommodaties (304 V)

Het voordeel op het taakveld sportaccommodaties wordt mede veroorzaakt door een voordeel bij de aanbesteding van de exploitatie van Berenschot (L, 72 V). Daarnaast resteert een voordeel op huurinkomsten Sportcomplex Blankensteijn (B, 59 V). Dit wordt veroorzaakt door een verrekening van de huur bij een vereniging over de afgelopen 3 jaren. Het voordeel op de subsidies buitensport (L, 45 V) is ontstaan doordat er minder gesubsidieerde onderhoudswerkzaamheden buitensport zijn uitgevoerd door de verenigingen dan waar rekening mee is gehouden.

De doorbelasting van de hogere lasten van de Linde heeft een nadelig effect op sportaccommodaties gebouwen beheer (L, 97 N) Hier staat een voordeel tegenover op de Linde gebouwen beheer (TV 6.1). Bij sportcentrum Berenschot is er aanvullend onderhoud gedaan voor instandhouding (L, 100 V). Hierdoor is er een voordeel op de uitgaven van het dagelijks onderhoud. Daarnaast is door de verkoop van fitnessapparatuur bij sportcentrum Berenschot een voordeel ontstaan (B, 25 V). Door de ontvangst van incidentele huuropbrengsten vanuit verschillen sportaccommodaties resteert een voordeel (B, 65 V). Op Helsdingen Sport en Cultuur is sprake van een nadeel. Dit wordt mede veroorzaakt door een nadeel op de aanschaf van een nieuw toegangsbeheer systeem (L, 23 N). Doordat er een nieuw toegangssysteem is aangeschaft moesten ook de toegangspoort naar het zwembad en het systeem voor de kluisjes worden omgebouwd (L, 25 N). Door een actievere acquisitie en goede dienstverlening wordt Helsdingen steeds beter gevonden door inwoners, bedrijven en instellingen, met als gevolg hogere opbrengsten voor de zaalverhuur (B, 59 V) en een hogere opbrengst van de horecavoorziening (B, 138 V). Daar tegenover staan ook hogere kosten voor de horeca (L, 49 N). Er is ook een nadeel op de geplande onderhoudskosten (L, 101 N). Dit is veroorzaakt door een afrekening van buiten het contract geleverde onderhoud door de vaste onderhoudspartij over de afgelopen jaren vanwege extra werkzaamheden waarbij ook veranderingen in wet- en regelgeving spelen.

Bij de opbrengst van het zwemmen is er een nadeel (B, 33 N). Dit is veroorzaakt door het minder aan kunnen bieden van zwemlessen in verband met het pensioen van 2 zwemonderwijzers en een langer durend werving- en selectieproces voor gediplomeerde zwemonderwijzers. Een ander voordeel aan de batenkant wordt veroorzaakt door een te lage raming van de SPUK uitkering (B, 52 V).

Er resteren nog diverse kleine verschillen sportaccommodaties (L 13 V B 4 V)

Taakveld Cultuurpresentatie (103 V)

Ook op het Taakveld Cultuurpresentatie is sprake van een voordeel. Dit wordt deels veroorzaakt door een voordeel op de subsidies (L, 46 V). Dit wordt veroorzaakt doordat enkele culturele instellingen hebben aangegeven in 2025 geen gebruik te willen maken van de subsidie, bijvoorbeeld in verband met ziekte van de culturele medewerker. Een voordeel op de opbrengst van de bioscoop in Vianen (B, 27 V) wordt veroorzaakt door een aanhoudende groei in het bezoekersaantal sinds de start in 2024. De hogere huuropbrengsten bij onder andere Het Podium in Vianen (B, 30 V) kunnen worden verklaard door een positieve stijging in de verhuur van onder andere het theater. Daarnaast is er sprake van diverse kleinere voordelen op musea en media (48 V).

Taakveld Samenkracht en Burgerparticipatie Beheer (106 V)

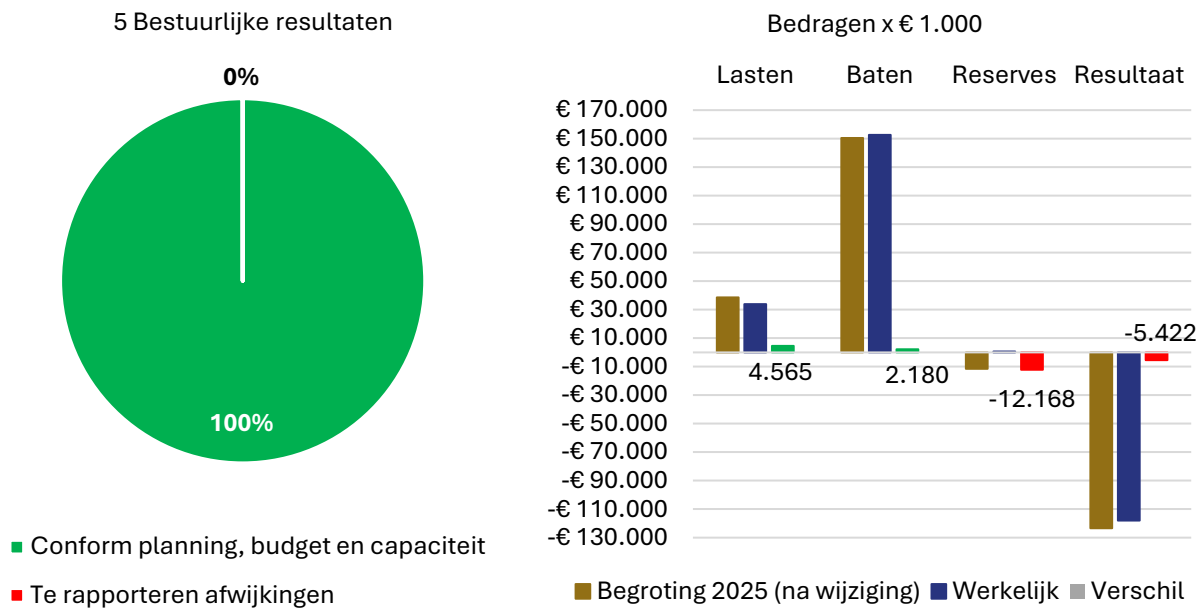
Op het taakveld Samenkracht en Burgerparticipatie beheer resteert er een voordeel. Dit voordeel wordt grotendeels veroorzaakt bij gemeenschapshuis de Linde. Doordat de lasten van beheer van het pand van de Linde het afgelopen jaar aanzienlijk zijn toegenomen, vindt er een hogere doorbelasting plaats (L, 67 V). Daarnaast wordt er efficiënter omgegaan met de schoonmaak waardoor hierop bespaard wordt (L, 36 V). Door de verandering in de gebruikersconstructie voor de Linde wordt er minder huur ontvangen (B, 21 N). Bij de Sociale ontmoetingsplaatsen resteert een voordeel op het budget onderzoekskosten (L, 9 V) en het energienoodfonds (L, 15 V). (zie ook verrekening met reserves).

Verrekening met reserves (260 N)

Dit nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door een lagere onttrekking aan de reserve 'overlopende posten' voor de instandhouding van Berenschot en het Dak (B, 200 N). Ook waren er lagere onttrekkingen aan de reserve 'inwonerinitiatieven' (B, 9 N) en aan de 'algemene reserve' (B, 15 N) voor de onderzoekskosten en het energienoodfonds ten behoeve van de gemeenschapshuizen. Daarnaast resteert er een nadeel vanwege diverse lagere onttrekkingen aan de reserve 'dekking kapitaallasten (B, 36N).

Programma F: Financieel gezond

Dashboard

Wat wilden we bereiken?

Financieel gezond

Vanuit een verantwoord financieel beleid zorgen wij dat onze meerjarenbegroting op orde is en wij financieel voldoende weerbaar blijven. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting houden wij rekening met noodzakelijk geachte uitgaven, zodat wij deze lasten niet doorschuiven naar de toekomst. Daarbij blijven de gemeentelijke woonlasten op een niveau dat zich verhoudt tot die van de buurgemeenten.

Economie en werken

Een gezonde lokale economie is belangrijk voor iedereen. Werkgelegenheid vormt daarbij de spil. Voor werkgevers en voor werknemers. Factoren als arbeidsmarkt, netcongestie, 5G en (digitale) bereikbaarheid hebben invloed op die werkgelegenheid, zorgen voor nieuwe uitdagingen en bieden kansen voor innovatieve oplossingen. Factoren die ook bijdragen aan de leefbaarheid in en de vitaliteit van onze gemeente. Werkgelegenheid vraagt ruimte en het zorgvuldig verdelen daarvan met een juiste balans tussen wonen, werken en mobiliteit speelt daarbij een rol. Bestaande en nieuwe werklandschappen zijn belangrijk voor de werkgelegenheid en daarmee voor een gezonde lokale economie.

Deze werklandschappen voorbereiden op een duurzame toekomst vraagt een gezamenlijke inspanning van ondernemers, werknemers en gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Financieel gezond

- **Voor 1 juni 2025 is het vernieuwen en verbeteren van de informatiewaarde in de P&C-documenten vastgesteld en worden deze geïmplementeerd bij de Programmabegroting 2026.**

In 2022 is gestart met de doorontwikkeling van de gemeentelijke P&C-cyclus. Doelstelling voor 2024 was het invoeren van kritische prestatie-indicatoren en het doorontwikkelen van programma's en paragrafen. Daarbij moet ieder programma worden voorzien van in ieder geval één paragraaf, waarbij de bestuurlijk relevante sturingsinformatie in de programma's is opgenomen en de relevante (en de soms ook wettelijk verplichte) achtergrondinformatie in de paragrafen. Het invoeren en doorontwikkelen van de kritische prestatie-indicatoren heeft plaatsgevonden in 2024. De doorontwikkeling van programma's en paragrafen heeft in 2025 vorm gekregen en bij de vaststelling van de begroting 2026-2029 in november 2025 is de implementatie afgerond.

- **In samenwerking met de gemeenteraad is het ombuigingstraject verwerkt in de kadernota 2026-2029.**

De kadernota 2026-2029, inclusief het ombuigingstraject, is op 15 juli 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

Economie en werken

- **Voor 1 mei 2025 is het werklandschap Gaasperwaard 3 in Vianen vastgesteld door de gemeenteraad.**

Het werklandschap Gaasperwaard 3 is op 17 april 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

- **Uiterlijk 1 januari 2029 is werklandschap IV in Meerkerk gerealiseerd.**

Door netwerkcongestie is er sprake van vertraging. Een pilot met bedrijven wordt opgestart. Het doel van de pilot/het nadere onderzoek is om te kijken of er mogelijkheden zijn voor een haalbare, stabiele en betrouwbare alternatieve energievoorziening. Aangepaste planning is dat vanaf half 2027 de kavels uitgegeven kunnen worden.

- **De gemeente heeft uiterlijk 1 januari 2027 de juiste basis voor het faciliteren van providers bij de landelijke uitrol van 5G.**

In 2025 is de opdracht extern uitgezet voor het opstellen van een antennebeleid voor de gemeente. Dit is het belangrijkste onderdeel van de uitwerking van het, eerder door het college vastgestelde, routeplan 5G.

Dit antennebeleid wordt in het eerste kwartaal van 2026 in concept verwacht waarna verdere afstemming volgt. In 2026 kan het antennebeleid worden vastgesteld waarmee de juiste basis voor 5G wordt gelegd.

Wat waren de kosten?

F Financieel gezond						
Exploitatie	Werkelijk 2024	Begroting primair 2025	Begroting wijzigingen 2025	Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025	Vershil 2025
Lasten	37.682	33.514	4.984	38.498	33.932	4.565 V
Baten	-141.794	-145.487	-4.976	-150.463	-152.643	2.180 V
Saldo van baten en lasten	-104.112	-111.973	8	-111.965	-118.710	6.745 V
Toevoeging reserves	14.854	68	7.526	7.595	15.858	8.263 N
Onttrekking reserves	-15.548	-7.617	-11.437	-19.054	-15.150	3.904 N
Saldo reserves	-694	-7.549	-3.910	-11.459	708	12.168 N
Totaal	-104.806	-119.521	-3.903	-123.424	-118.002	5.422 N

Programma F is het programma waar de budgetten van de taakvelden met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen en de gemeentelijke overhead worden verantwoord. Hieronder worden de resultaten per taakveld toegelicht. Het budget en de werkelijke uitgaven zijn opgenomen in bovenstaande tabel.

Taakveld resultaat van de rekening van baten en lasten (6.024 V)

De verwerking van de resultaten van de 1e en 2e bestuursrapportage 2025 en de financiële slotwijziging 2025 worden verantwoord op programma F (6.024 V).

Taakveld Overhead (1.623V)

De gemeentelijke overhead betreft kosten die samenhangen met bijvoorbeeld huisvesting, automatisering en de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Ze zijn niet direct toe te rekenen aan het primaire proces, dus de overige programma's, en maken daarom onderdeel uit van dit hoofdstuk. In de programma's A tot en met E worden de kosten opgenomen van het primaire proces. Gemeentelijke organisatiekosten moeten immers zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten. Bij de verantwoording van de salariskosten wordt geconstateerd dat er het gehele jaar door financiële mutaties plaatsvinden. Dit ontstaat door vertrek van medewerkers en het weer invullen van de vacatures of tijdelijk invullen van vacatures door externe inhuur. Per saldo veroorzaakt dit op het totaal van salariskosten en niuurkosten 2025 geen grote afwijkingen. Voor de uitvoering van de regeling CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid) zijn er in 2025 medewerkers aangetrokken (L, 829 N). Hier tegenover staat een vergoeding voor deze regeling van het Rijk (B, 829 V).

Daarnaast zijn ook gelden ontvangen voor vergoedingen vanuit de ziektewet (B, 352 V) en vanwege detachingsvergoedingen (B, 845 V). Detachingsvergoedingen zijn inkomsten die we ontvangen voor het tijdelijk inzetten van collega's buiten de eigen organisatie, inclusief het doorbelasten van gewerkte uren (bijvoorbeeld voor andere teams), waarbij de afgesproken doorbelastingen maandelijks via HRM worden verwerkt.

In de begroting 2025 worden uitgaven verantwoord met betrekking tot de licentiekosten van softwareapplicaties. De raming is verantwoord binnen de Overhead. In verband met het doorbelasten van de licentiekosten naar de betreffende taakvelden op programma's A tot en met E ontstaat een voordeel (L, 468 V). In 2025 is per saldo een overschot gerealiseerd (L, 201 V). Dit resultaat is toe te schrijven aan een gereserveerde post die vrij is gevallen voor het SIEM/SOC project, dat in het uitvoeringsprogramma niet voor 2025 maar voor 2026 is gepland. Ook bleek de impact van de verwachte prijsstijgingen van softwarelicenties minder groot dan vooraf ingeschat, waardoor extra budgetruimte is ontstaan.

Het nadeel dat is gerealiseerd bij de gemeentehuizen (L, 202 N) is veroorzaakt door het afboeken van het voorbereidingskrediet herbestemming Vianen op de exploitatie. Er is daarnaast besloten om dit tekort te dekken uit de algemene reserve.

Bij de overige budgetten die worden verantwoord binnen de overhead (zoals communicatie, control en juridische zaken) is sprake van een nadeel dat grotendeels veroorzaakt is door de verantwoording van contributies en lidmaatschappen (L, 45 N).

Taakveld Saldo Financieringsfunctie/treasury (71 V)

In 2025 is er meer rente ontvangen, doordat er meer niet aangewende liquide middelen zijn weggezet via het schatkistbankieren. Dit ondanks een lager rentepercentage als vergoeding. Ook is er een hogere rente ontvangen vanuit de startersleningen als gevolg van hoger uitgeleende bedragen (B, 83 V). Daartegenover staat een hogere beheerdersvergoeding 2025 (L, 12 N) voor de SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten).

Taakveld belastingen (204V)

In verband met het aanscherpen van het invorderingsproces zijn er meer inkomsten ontvangen met betrekking tot aanmanings- en deurwaarderskosten (B, 96 V). Met betrekking tot de opbrengst onroerende zaakbelasting woningen en niet-woningen 2025 is er per saldo een voordeel van (B, 128 V). Dit ontstaat met name bij de woningen omdat ten tijde van de tariefberekening rekening is gehouden met een waardeontwikkeling van 4,26%. Uiteindelijk is 5,87% gerealiseerd. Bij de parkeerbelasting is sprake van een inkomstenderving (B, 25 N) door onder andere het verwerken van verminderingen op de opgelegde parkeerleges.

Taakveld algemene uitkering (36 N)

Bij de algemene uitkering is per saldo sprake van een nadeel van 36. Dit komt deels voort uit een verrekening van eerdere uitkeringsjaren 2023 en 2024 in 2025 (L, 773 N). In de septembercirculaire zijn gelden beschikbaar gesteld waarvoor de uitgaven en inkomsten zijn geraamd op het taakveld algemene uitkering (L, 237 V).

De daadwerkelijke uitgaven vinden op de programma's A t/m E plaats en dus niet op programma F. Dit betreft minimale bedragen voor decentralisatie uitkeringen zoals voor het register externe veiligheidsrisico's, versterking omgevingsveiligheidsdiensten en verhoging impulsbudget sociale infrastructuur. Na aanleiding van de Decembercirculaire 2025 hebben er nog twee verrekeningen plaatsgevonden en zijn de laatste drie termijnbetalingen van 2025 hoger uitgevallen (B, 500 V).

Taakveld overige algemene dekkingsmiddelen (1.308 N)

Op deze post worden onder andere de stortingen in een aantal gemeentelijke voorzieningen verantwoord (L, 30 N). De post onvoorzien die verplicht is opgenomen in de begroting is in 2025 niet ingezet (L, 50 V). In 2025 zijn er twee voertuigen verkocht waarbij de incidentele opbrengst wordt verantwoord (B, 24 V). Op deze post staan diverse verzamelde stelposten en is een post opgenomen waarvan de verantwoording binnen andere programma's plaatsvindt (L, 600 N). Zo worden onder andere de correcties BTW-compensatiefonds en de naheffingsaanslagen omzetbelasting verantwoord. Via raadsvoorstellen zijn budgetten voor onderhoud openbaar groen en onkruidbestrijding beschikbaar gesteld (L, 560 N). Deze stelpost wordt opgeheven.

Taakveld economische ontwikkelingen (77 V)

Het beschikbare budget voor Economische Ontwikkelingen is in 2025 niet volledig benut. Een aantal geplande activiteiten, zoals opleidingen, representatie en de aanschaf van duurzame goederen, is niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd. Dit leidt per saldo tot een onderbesteding op de lasten (L, 21 V). Ook heeft de gemeente een hogere opbrengst uit belastingen producenten ontvangen (B, 17 V) ten behoeve van het ondernemingsfonds. Deze opbrengsten worden volledig doorgestort naar de betreffende ondernemingsfondsen. Daarnaast zijn er meer huuropbrengsten reclameborden gegenereerd (B, 38 V).

Taakveld economische promotie (106 V)

Het voordeel op dit taakveld wordt onder andere verklaard doordat er dit jaar nauwelijks projecten- en evenementensubsidies zijn aangevraagd (L, 30 V). Verder heeft het Klompenpad vertraging opgelopen, waardoor slechts 80% van de kosten is betaald. De voetgangersborden in het centrumgebied van Leerdam zijn grotendeels betaald vanuit mobiliteitsbudgetten. Daarnaast zijn verschillende onderhoudskosten lager uitgevallen of dit jaar niet van toepassing gebleken (Klompenpad, OHW-borden, Kloeg-borden). De contractkosten van de touchscreens zijn daarnaast overgenomen door Tussen Lek en Linge. Ook is een aantal projecten (uitwerking datagebruik, verblijfsrecreatie en Balkhaven Leerdam) doorgeschoven naar 2026 (L, 68 V). Een deel van het budget is ingezet om de uitwerking van drie projecten op te pakken (toeristische informatieborden, Beleef Vianen en datagebruik) (L, 20 N). Op de opbrengst toeristenbelasting resteert een voordeel (B, 17 V). Dit wordt veroorzaakt door een hoger aantal toeristische overnachtingen dan geraamd.

Taakveld reserves (12.168 N)

Bij de verrekeningen met reserves ontstaat een nadeel van in totaal 12.168. Vanuit voorgaande meerjarenbegrotingen is een bedrag ter dekking van een geraamd begrotingstekort in 2025 opgenomen. De geraamde bijdragen uit de reserves hoefden niet allemaal geboekt te worden (2.516 N). Met de vaststelling van de Jaarrekening 2024 zijn er bedragen overgeheveld naar 2025 via het bestemmingsvoorstel. Deze bedragen zijn niet volledig aangewend in 2025. Er ontstaat een voordeel (537 V) in verband met de vrijval van de reserve overlopende posten met betrekking tot o.a. de plankosten, schoolmaatschappelijk werk en het instandhoudingsbudget Berenschot. Daarnaast is het resultaat van de primaire begroting 2025 en 1e wijziging begroting 2025 opgenomen (1.925 N). Als laatste is het jaarrekeningresultaat 2025 opgenomen. Op het taakveld toevoeging aan de reserves resulteert dit in 8.263 N.

Prestatie indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

Financieel gezond	Streef-waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Solvabiliteitsratio (%)	20	31,50	26,30	25,90	25,97	25,74	WSJG
Netto schuldquote (incl. uitgeleende gelden) (%)	90-130	76,1	84,4	79	65,71	93,6	WSJG
Weerstandratio	2,5	3,32	2,86	2,65	2,74	2,86	CA
Economie en werken	Streef-waarde:	2021	2022	2023	2024	2025	Bron:
Glasvezelaansluitingen (% mogelijk aansluitingen)	100	x	x	x	x	96,3	CA

Vennootschapsbelasting

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten om Vennootschapsbelasting (VPB) te vermelden in de programmabegroting en jaarstukken. Gemeenten die winst maken op ondernemingsactiviteiten (dus niet vanuit hun maatschappelijke rol) betalen hierover VPB. Met de VPB-winsttoets berekent de gemeente jaarlijks of er winstgevende ondernemingsactiviteiten zijn.

Gemeenten worden volgens de wet belastingplichtig indien zij een onderneming drijven. Praktisch gezien betekent dit, dat alleen die activiteiten van de gemeente in de VPB-heffing worden betrokken die als ‘zelfstandig onderdeel’ kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als (belaste) onderneming te worden aangemerkt. Dit betreft de volgende cumulatieve voorwaarden: de activiteit kwalificeert als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, die deelneemt aan het economische verkeer en die structureel fiscale winsten of overschotten beoogt of behaalt. Hierbij is sprake van deelname aan het economische verkeer bij een individualiseerbare prestatie aan een derde. Een derde is daarbij iedere andere persoon of organisatie, niet zijnde de gemeente zelf. Van een winstookmerk is sprake wanneer een activiteit meer dan incidenteel een fiscale winst behaalt of wanneer er in concurrentie wordt getreden met private partijen.

In de wet is een drietal objectieve vrijstellingen vastgesteld voor winst die is behaald door overheidslichamen. Deze vrijstellingen komen pas aan de orde als er sprake is van een belastingplichtige activiteit. Dit betreft een vrijstelling voor diensten ten behoeve van de eigen gemeente (dus geen deelname aan het economische verkeer); een vrijstelling voor overheidstaken (mits niet in concurrentie met private partijen wordt getreden) en een samenwerkingsvrijstelling (die de samenwerking tussen overheden beoogt vrij te stellen).

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: Vennootschapsbelasting Bedragen x € 1.000, N = nadelig)	Werkelijk 2024	Begroting 2025 (primair)	Begroting 2025 (na wijziging)	Werkelijk 2025	Verschil 2025
Lasten	491	100	685	706	N 21
Af: Baten	0	0	0	0	0
Saldo	491	100	685	706	N 21
Bij: Toevoeging reserves	250	0	0	0	0
Af: Onttrekking reserves	-220	0	0	0	0
Resultaat	521	100	685	706	N 21

Het nadeel op de vennootschapsbelasting van 21 is het gevolg van het verwerken van de definitieve aanslag over 2024 van 384 en een voorlopige aanslag over het jaar 2025 van 322. De betaalde belasting in 2025 komt daarmee uit op 706. Op begrotingsbasis na wijziging is rekening gehouden met een bedrag van 685 aan te betalen belasting (L, 21 N). In 2026 ontvangen we de definitieve aanslag over het jaar 2025. De uitkomst van deze definitieve aanslag verwerken we in de exploitatie 2026.

Restantkredieten

Per ultimo 2025 was er sprake van circa 160 nog openstaande gemeentelijke investeringskredieten. Hiervan kan 80% nog niet worden afgesloten (deze zijn dus nog in uitvoering). Voor een nadere toelichting over de voortgang van de restantkredieten willen we u verwijzen naar het onderdeel kredietrechtmatigheid bij hoofdstuk 3 van deze jaarrekening.

Hoofdstuk 2: De paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bepaald dat in de begroting en bij de jaarstukken paragrafen moeten worden opgenomen waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, waardoor de gemeenteraad voldoende inzicht krijgt. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en de jaarstukken. Het betreft acht verplichte paragrafen. Deze zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Met de genoemde onderwerpen is telkens een groot financieel belang gediend. De paragrafen geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Vijfheerenlanden op de korte en langere termijn.

De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de paragrafen kan verschillen. Indien er voor een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld de verbonden partijen of het grondbeleid, al een actuele nota bestaat, dan kan in de paragrafen worden volstaan met een korte weergave van de actuele stand van zaken. De paragraaf vervult dan een rol in het planning & control proces. Indien er echter een actuele nota ontbreekt, dan dient een uitvoerigere paragraaf te worden gemaakt. De paragraaf vervult dan nadrukkelijker een rol in de kaderstelling binnen de gemeente. Het werken met beleidsnota's voor de onderwerpen van de paragrafen wordt vanuit de BBV aanbevolen.

Paragraaf 1: Lokale Heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten. Lokale heffingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies. Bij de retributies, zoals leges en lijkbezorgingrechten, is sprake van een individuele tegenprestatie op verzoek en mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties daarvan voor de inwoners en is als volgt opgebouwd:

- Beleid lokale heffingen
- Overzicht tarieven
- Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten;
- Kostendekkendheid belangrijkste retributies;
- Vergelijking met gemeenten met een vergelijkbare omvang en met de regio.

Beleid lokale heffingen

- De belastingtarieven en het tarievenbeleid zijn in de eerste raadsvergadering na de vaststelling van de begroting 2025 vastgesteld. Op die manier zijn financiële of beleidsmatige keuzes die de raad maakt bij de behandeling van de begroting verwerkt in de tarieven.
- Bij de belastingopbrengsten is een verhoging van 2,6% toegepast. Dit bestaat uit een verwachte inflatie voor 2025 van 2,8% verminderd met de correctie van de te veel in rekening gebrachte werkelijke inflatie over 2024 van 0,2%.
- De inflatiecorrectie is niet van toepassing op de tarieven van de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor het jaar 2025 is het tarief van de rioolheffing verlaagd naar € 168. Het nadeel dat hierdoor is ontstaan is ten laste gebracht van de voorziening riolering.
- Ten aanzien van de afvalstoffenheffing hanteren we een 100% kostendekkend tarief als uitgangspunt. We zien dat de uitvoeringskosten van het ophalen en verwerken van de afvalstromen meerkosten met zich meebrengen, met name als gevolg van inflatie/prijsstijgingen. Om een kostendekkend tarief te blijven voeren, zijn de tarieven verhoogd met 10,9%. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden is € 486 en voor een éénpersoonshuishouden € 386.
- In 2025 is voor de afvalstoffenheffing in totaal een bedrag van € 398.401 en voor de rioolheffing een bedrag van € 156.917 aan kwijtschelding verleend.
- Voor inwoners met een minimum inkomen en weinig tot geen vermogen bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de lokale belastingen. De voorwaarden worden door het Rijk bepaald. Kwijtschelding is een vorm van inkomensbeleid en voorbehouden aan het Rijk (art. 219, lid 2, Gemeentewet).

De regels voor het toekennen van kwijtschelding zijn vastgesteld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen, die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan de bijstandsnorm. De gemeente Vijfheerenlanden hanteert de zogenaamde 100%-norm. Dit betekent dat inwoners met een inkomen op of onder bijstandsniveau en een beperkt bedrag aan spaargeld in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen.

- Gemeenten mogen wel zelf bepalen of en voor welke belastingen zij kwijtschelding verlenen. Kwijtschelding van gemeentelijke heffingen is mogelijk voor de “onvermijdelijke” belastingen:
  - Afvalstoffenheffing
  - Rioolheffing (tot 300 m3)

Overzicht tarieven

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De opbrengst van de OZB behoort tot de algemene dekkingsmiddelen en mag vrij worden besteed. De OZB-tarieven worden uitgedrukt in een vast percentage van de economische waarde van de onroerende zaken (WOZ-waarde). Ze worden berekend door de geraamde opbrengst te delen door de te belasten waarde, het heffingsareaal. De waarde wordt getaxeerd in overeenstemming met de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld. De taxaties zijn gebaseerd op het marktniveau op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar. De waardeschommelingen worden vereffend via de tarieven, zodat de hertaxatie zelf niet leidt tot een verhoging van de belastingdruk.

Afvalstoffenheffing

De kosten van de afvalinzameling en -verwerking van particuliere huishoudens worden via de afvalstoffenheffing verhaald. Uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is 100% kostendekkendheid. In de tarieven wordt een onderscheid gemaakt tussen één- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Op grond van de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken hebben gemeenten de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Een gemeente kan rioolheffing heffen om deze zorgplicht te betalen (artikel 228a van de Gemeentewet). Uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is 100% kostendekkendheid.

Soort heffing	2025
Onroerende zaakbelasting	
Woningen:	
- Eigenarenheffing in procenten van de WOZ waarde	0,0877
Niet-woningen	
- Eigenarenheffing in procenten van de WOZ waarde	0,2487
- Gebruikersheffing in procenten van de WOZ waarde	0,1967
Afvalstoffenheffing	
- Éénpersoonshuishouden	386
- Meerpersoonshuishouden	486
Rioolheffing	168

Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

(x1000)	Begroot	Werkelijk
	2025	2025
Belastingen		
Onroerendezaakbelasting op woningen (eigenaren)	9.133	9.274
Onroerendezaakbelasting op niet-woningen (eigenaren)	3.526	3.503
Onroerendezaakbelasting op niet-woningen (gebruikers)	2.402	2.412
Toeristenbelasting	347	372
Precariobelasting	87	90
Reclamebelasting	180	153
Parkeerbelasting	492	467
Totaal belastingen	16.167	16.270
Heffingen		
Rioolheffing	4.859	4.847
Afvalstoffenheffing	11.421	11.424
Begraafrechten	1.025	1.554
Leges omgevingsvergunningen	4.490	4.633
Leges Burgerzaken	1.343	1.366
Overige leges	386	484
Marktgelden	76	65
Totaal heffingen	23.601	24.374

Meerjarig overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

(x € 1.000)						
Belastingsoort	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Onroerende zaakbelasting	11.953	13.381	13.862	14.338	14.327	15.189
Rioolheffing	7.159	5.843	5.333	5.496	5.541	4.847
Afvalstoffenheffing	6.359	7.581	9.233	9.350	10.252	11.424
Begraafrechten	1.085	1.129	863	1.104	947	1.554
Vergunningen	3.364	3.914	3.587	3.664	3.486	4.633
Leges Burgerzaken	599	481	517	767	1.352	1.366
Toeristenbelasting	228	255	339	304	333	372
Precariobelasting	948	951	25	303	65	90
Parkeerbelasting	390	427	473	480	467	467
Reclamebelasting	61	114	176	161	158	153
Overige Leges	514	643	548	777	790	484
Marktgelden	59	56	65	64	62	65
Totale opbrengsten	32.719	34.775	35.021	36.808	37.781	40.644

Kostendekkendheid belangrijkste retributies

Het BBV schrijft voor, dat in de paragraaf lokale heffingen inzicht wordt gegeven in de mate van kostendekkendheid van de verschillende tarieven. Hiermee wordt beoogd transparantie te bieden in de tarieven waarbij sprake is van kostenverhaal. De toerekening (waar van toepassing) van overhead, BTW, kwijschelding en straatvegen vindt daarbij extracomptabel plaats. De volgende overzichten laten zien van welk percentage kostendekkendheid sprake is. De kostendekkendheid is bepaald door de totale baten te delen door de lasten die mogen worden toegerekend.

Afvalstoffenheffing

Voor het product afvalinzameling geldt dat de geraamde baten niet boven de geraamde kosten mogen uitkomen. Tarieven van de afvalstoffenheffing worden tegenwoordig sterk bepaald door milieueisen voor het gescheiden aanleveren van het afval. Daarnaast spelen verwerkingskosten van het afval een rol.

Rioolheffing

De rioolheffing is een belasting waarvan de opbrengt door de gemeente gebruikt wordt voor het rioolbeheer. Daaronder vallen het uitvoeren van inspecties, reiniging, kolkenzuigen, de vervanging van bestaande rioleringen, de kosten van noodzakelijke verbeteringsmaatregelen en de inzameling en verwerking van hemel- en grondwater. De rioolheffing is niet kostendekkend en daarom wordt € 1.254.000 onttrokken aan de voorziening riolering om de kosten te dekken. De stand van de voorziening op 31-12-2025 is dan € 8.642.000. Zie voor meer informatie de toelichting opgenomen in programma B en bij de voorzieningen bij de balans.

Begraafrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het verlenen van diensten, bijvoorbeeld het begraven en voor het gebruik van voorzieningen op gemeentelijke begraafplaatsen. Er is geen voorziening begraafrechten ingesteld. Zie voor meer informatie de toelichting opgenomen in programma B.

x1.000			
Berekening kostendekking	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Begraafrechten
Kosten taakvelden (incl. omslagrente)	9.149	3.634	1.257
Inkomsten taakvelden (excl. heffingen)	-452	-387	
Netto kosten taakveld	8.697	3.247	1.257
Toe te rekenen overhead	35	452	481
Toe te rekenen BTW	1.867	819	
Kwijtschelding taakveld 6.3	398	157	
Straatvegen taakveld 2.1 30%	223	223	
A kwaliteit beheer begraafplaats div taakvelden			107
Licentiekosten			11
Totale kosten	11.220	4.898	1.856
Opbrengst heffingen	11.424	4.847	1.554
Tekort (+) Overschot (-)	-204	51	302
Dekkingspercentage %	101,82%	98,96%	83,73%

Leges

Leges zijn retributies voor diensten die door de gemeente worden verleend. Vaak gaat het om de aanvraag van vergunningen of documenten. Denk aan omgevingsvergunningen, paspoorten of een uittreksel uit het bevolkingsregister. Ook activiteiten van het gemeentearchief kunnen in de legesverordening worden geregeld. Alle diensten met betrekking tot Burgerzaken vallen onder Titel 1. Verstrekkingen van onder andere omgevingsvergunningen vallen onder Titel 2.

Vergunningen met betrekking tot bijvoorbeeld evenementen en horeca vallen onder Titel 3. Op begrotingsbasis mag het dekkingspercentage van de gehele legesverordening (Titel 1, 2 en 3) niet boven de 100% uitkomen.

x1000			
Berekening kostendekking	Titel 1 Algemene Dienstverlening	Titel 2 Fysieke leefomgeving	Titel 3 Europese dienstrichtlijn
Kosten taakvelden (incl. omslagrente)	1.133	3.074	136
Inkomsten taakvelden (excl. heffingen)	0	0	0
Netto kosten taakveld	1.133	3.074	136
Toe te rekenen overhead	343	545	109
Toe te rekenen BTW	17	17	17
Totale kosten	1.493	3.636	262
Opbrengst heffingen	1.481	5.161	45
Tekort (+) Overschot (-)	12	-1.525	217
Dekkingspercentage	99,20%	141,94%	17,18%
Dekkingspercentage gehele legesverordening	124,0%		

Vergelijking met andere gemeenten/woonlasten (lastendruk)

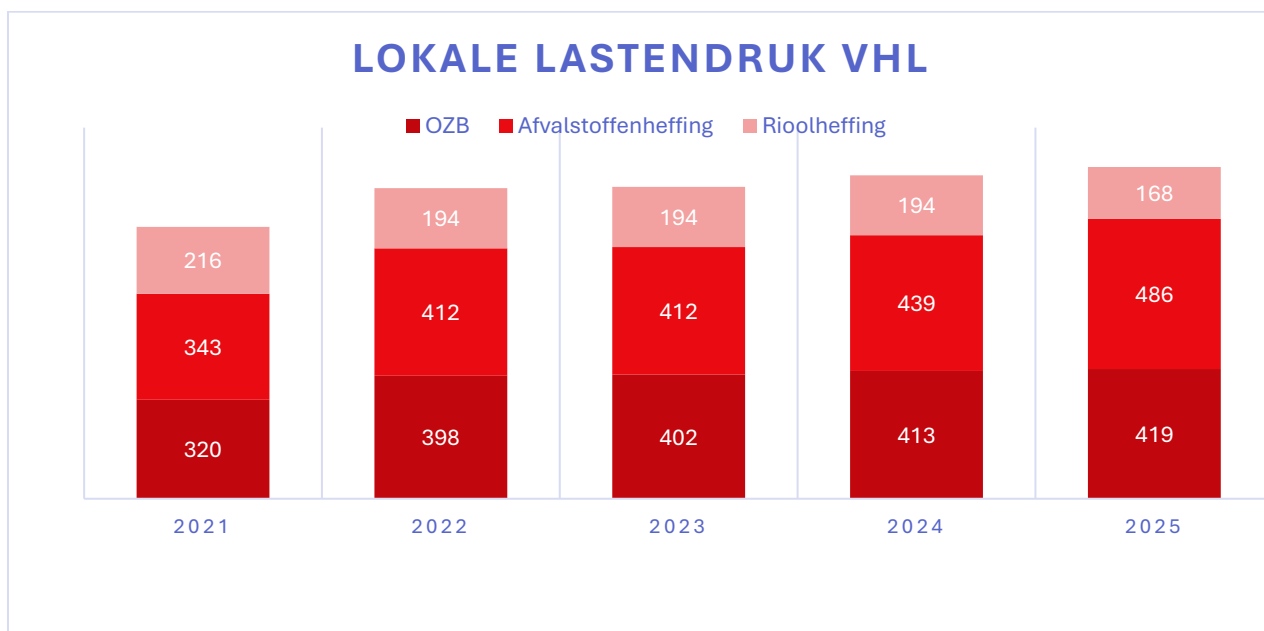
Om inzicht te geven in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke woonlasten. Het onderzoek is erop gericht de gemeentelijke tarieven, belastingopbrengsten, de belastingdruk en de woonlasten per gemeente te vergelijken. Het COELO heeft over 2025 deze gegevens beschikbaar gesteld via de Atlas van de lokale lasten. In de COELO Atlas wordt het rangnummer bepaald als volgt: nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 346 de hoogste. Gemeente Vijfheerenlanden heeft rangnummer 217 in de COELO Atlas.

In onderstaand overzicht worden de woonlasten van huishoudens weergegeven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de COELO Atlas van de lokale lasten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. De bedragen in onderstaande tabel zijn in hele euro's.

Gemeente	Bruto woonlasten éénpersoonshuishoudens		Bruto woonlasten meerpersoonshuishoudens	
	2024	2025	2024	2025
Vijfheerenlanden	956	973	1.046	1.073
Gorinchem	878	885	1.009	1.023
Nieuwegein	697	771	866	950
West-Betuwe	1.277	1.384	1.289	1.402
Molenlanden	901	954	1.078	1.141

Lokale lastendruk gemeente Vijfheerenlanden

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld (fictief huishouden). Het bedrag voor 2025 is gebaseerd op een gezin in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2025: € 478.000.

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen

Algemeen

De afgelopen jaren hebben we een gezonde buffer gevormd om risico's te kunnen opvangen. Het belang van een gezonde buffer om (financiële) risico's op te vangen wordt steeds groter. Ook onze gemeente ontkomt niet aan grote ombuigingen. Een gezonde buffer biedt ruimte en tijd om structurele ombuigingen door te voeren. Deze buffer wordt het "weerstandsvermogen" genoemd.

Deze paragraaf laat zien dat we eind 2025 als gemeente een gezonde buffer hebben en zelfs ruim boven de norm uitkomen zoals opgenomen in het Coalitieakkoord 2022-2026. Een buffer die we de komende jaren mogelijk moeten aanspreken om de financiële gevolgen van financiële bedreigingen die op ons afkomen voor enige jaren op te kunnen vangen. Dit valt af te leiden uit het risicoprofiel bij deze jaarrekening 2025.

Beleidskader

Met risicomanagement krijgt de gemeente inzicht in de risico's. Doel is het vergroten van het risicobewustzijn, het beheersen van de risico's en het kunnen bepalen van een gezonde buffer (het weerstandsvermogen). Inzicht in de risico's stelt ons in staat om verantwoorde besluiten te nemen. De [Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Vijfheerenlanden 2023-2026](#), die in februari 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld, bevat hiervoor het beleidskader.

In deze nota wordt o.a. het gestructureerde proces van de inventarisatie en kwantificatie van risico's en vervolgens toegepaste risico-simulatie beschreven. Dit resulteert uiteindelijk in het totale risicoprofiel (zie hieronder) van de gemeente. Ook is aangegeven dat we de vrij aanwendbare algemene reserves en de post onvoorzien tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het totaalbedrag aan financiële risico's geeft uitsluitsel over het weerstandsvermogen van de gemeente.

Dit wordt uitgedrukt via: de **weerstandsratio**.

Deze weerstandsratio dient ten minste 1,0 te zijn. Dat wil zeggen dat de beschikbare weerstandscapaciteit (de teller) minstens gelijk is aan het risicobedrag (de noemer). Er zijn dan precies genoeg middelen aanwezig om de risico's op te vangen.

Gelet op de externe ontwikkelingen en financiële bedreigingen waarmee de gemeente al enige jaren geconfronteerd wordt en die tot hoge uitgaven kunnen leiden, streven we naar een weerstandsratio van **minimaal 2,5**.

Mocht de ratio lager uitvallen, dan wordt een voorstel met te treffen maatregelen aan de gemeenteraad voorgelegd om de ratio weer op niveau te krijgen.

Onderstaand wordt respectievelijk nader ingegaan op het risicoprofiel (de 20 majeure risico's met een impactscore 1) en de ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit voor de komende jaren. Hierbij is in eerste instantie het risicoprofiel zoals opgenomen in de begroting 2025 als uitgangspunt genomen en laten we in deze jaarrekening een actualisatie van dit risicoprofiel zien.

In de loop van 2025 is er bij de samenstelling van de begroting 2026 gekozen voor een andere invulling van de weerstandsparagraaf. Minder financieel gericht maar meer gericht op de beleids- en uitvoeringsrisico's die samenhangen met de maatschappelijke opgaven en wettelijke taken. Hierbij worden ook kansen meegenomen. Voor de begroting 2026 is een volledige nieuwe risico- en kanseninventarisatie gemaakt aan de hand van de strategische doelen die we als gemeente willen realiseren. De risico- en kansanafweging is nu vanaf de begroting 2026 binnen de programma's opgenomen.

De hernieuwde inventarisatie die in 2025 heeft plaatsgevonden, leidt in totaal tot 121 risico's, waarvan 87 risico's met een mogelijke financiële impact. Daarnaast zijn er ook vele kansen geïnventariseerd. Voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen wordt echter louter gekeken naar de 87 financiële risico's en moeten we de kansen uit voorzichtigheidsoogpunt buiten beschouwing laten.

Gelijktijdig met deze hernieuwde inventarisatie hebben we ook gekozen voor een andere wijze van onderverdeling van de risico's op basis van de mogelijke financiële impact:

- *Impactscore 3 (gering): financiële risico's tot bruto € 50.000;*
- *Impactscore 2 (gemid.): financiële risico's tussen bruto € 50.000 en € 250.000;*
- *Impactscore 1 (groot): financiële risico's vanaf bruto € 250.000.*

Door deze rubricering kunnen we als gemeente met name de aandacht richten op de belangrijkste risico's met een impactscore 1 (in totaal zo'n 20 financiële risico's). De 67 risico's met een gemiddeld of geringe financiële impact kunnen (wanneer ze gelijktijdig optreden) een grote financiële impact hebben. Bij de begroting 2026 is ervoor gekozen om voor deze kleine en gemiddelde risico's een afzonderlijke risicoreservering van € 5 miljoen aan te houden binnen het aanwezige weerstandsvermogen (de algemene reserves). We passen deze systematiek nu ook toe voor het risicoprofiel in deze jaarrekening.

De hernieuwde inventarisatie en gewijzigde waardering heeft wel als consequentie dat een goede vergelijking met het risicoprofiel zoals opgenomen in de begroting 2025 niet meer mogelijk is.

Risicoprofiel

Om de benodigde weerstandscapaciteit (het totale risicobedrag) te bepalen wordt normaliter tweemaal per jaar (bij begroting en jaarrekening) geïnventariseerd welke financiële risico's de gemeente loopt waarvoor geen beheersmaatregelen of voorzieningen zijn getroffen en geen verzekering is afgesloten.

In totaal zijn er bij de in 2025 vernieuwde inventarisatie 121 risico's in kaart gebracht, waarvan 87 risico's met een mogelijke financiële impact. De risico's met een mogelijk grote financiële impact vanaf € 250.000 (impactscore 1) zijn op de volgende twee pagina's opgenomen in de risicokaart.

Financieel	Netto				
	10%	25%	50%	75%	90%
x > € 2.000.000	1	4	5	1	
€ 1.500.000 < x <= € 2.000.000	1	1	2	1	
€ 1.000.000 < x <= € 1.500.000		1	1		
€ 500.000 < x <= € 1.000.000			1		
€ 250.000 < x <= € 500.000	1				
Financiële gevolgen tot € 250.000	6	15	40	6	
Kans	10%	25%	50%	75%	90%

Risico gebeurtenis	Kans%	Score	Financieel Omschrijving	Fin. Max.	Invloed (%)	Risicobedrag
Vervangingsopgave bij riolering en wegconstructies e.d. (risico)	50%	12	Groot financieel risico met een gemiddeld waarschijnlijkheidspercentage. Uitgaande van de huidige boekwaarde op grond-, weg, waterbouwkundige werken van € 90 miljoen nemen we een risico mee van $1/3 = € 30$ miljoen. Een deel hiervan kan worden gedekt vanuit rioolrechten waardoor € 20 miljoen van de € 30 miljoen voor rekening van de gemeente komt. Dit geeft een jaarlijkse extra kapitaallast van zo'n € 1 miljoen. Een structureel risico vermenigvuldigen we conform de nota weerstandsvermogen met 200%.	2.000	5,24%	997
Rijksbudgetten jeugd zijn ontoereikend (risico), ruimte in de jeugdwet (risico en kans)	75%	16	Uitgaande van structureel risico van een € 1 miljoen aan structurele beleidsinzet bij toename van het aantal hulpvragen, berekenen we het maximale structurele risico op $200\% \times € 1.000.000 = € 2$ miljoen om ruimte te realiseren om deze meerkosten op te vangen. De kans van optreden schatten we hoog in (75%).	2.000	7,84%	1.492
Effecten van de hervormingsagenda Jeugd treden later op (risico) en beperkte invloed op verwijsgedrag (risico)	50%	12	Toenemende ondersteuningsvraag t.o.v. het beschikbare budget en personeel: Meer personeel voor de bedrijfsvoering, Meer uitgaven op de zorgkosten	2.000	3,93%	748
BUIG-uitkering is onvoldoende (risico), gewenste cultuurverandering vindt niet plaats	25%	8	WWB meer aanvragen zonder compensatie BUIG budget en de gewenste cultuurverandering naar de voorkant van preventie vindt niet plaats.	2.000	1,65%	314
Realisatie langzaamverkeerstunnel Broek-graaf/Broekgraaf-Noord Leerdam (risico)	50%	15	Bruto risico van 12,5 miljoen, waarvoor o.a. binnen grondexploitatie Broekgraaf voor 50% middelen voor zijn gereserveerd. Blijft over een risico van 6,25 miljoen.	6.250	12,29%	2.338
Stimuleren van voldoende planruimte (kans en risico), realisatie nieuwbouwoopgave (risico) en stimuleren betaalbare woonruimte (risico)	50%	15	De toegekende WBI-subsidie voor de ontwikkeling van Broekgraaf Noord (3,2 miljoen) kent een aantal voorwaarden. Belangrijkste voorwaarden zijn het aantal woningen, het aandeel betaalbare woningbouw en de termijnen waarbinnen de woningbouw gerealiseerd moet worden. Deze zijn voorwaardelijk voor de ontvangst van de subsidie. Risico is dat er wijzigingen optreden in de planning of het aandeel betaalbare woningbouw. De kans van optreden van een terugbetaalverplichting zetten we nu nog op 50% in, totdat er meer duidelijkheid dat we mogen doorgaan.	3.200	6,29%	1.197
Verkeersonveilige situaties (risico)	25%	10	Verkeersonveilige situatie voor fietsers, waardoor ongevallen met dodelijke afloop. Imagoschade. Bruto risico van € 5 miljoen met kans van optreden van 25%	5.000	4,11%	782
Het niet halen van de afvaldoelstelling/streefwaarde van max. 100 kg restafval per inwoner per jaar (risico)	50%	6	Bij het optreden zullen de meerkosten via een hoger verwerkingstarief in principe voor de volle 100% doorberekend worden via de afvalstoffenheffing aan de inwoners. Kans is dan aanwezig dat de gemeente hierin toch een bijdrage in levert om te voorkomen dat de woonkosten van de burger te ver oplopen. We waarderen het risico op een bedrag van € 0,5 miljoen per jaar. Betreft hier een structureel risico waardoor het risicobedrag verdubbeld wordt.	1.000	1,97%	375
Sportcentrum Berenschot (risico)	50%	9	Het betreft hier een groot financieel risico op verschillende terreinen (financiën, inwoners, duurzaamheid e.d.). Alhoewel er hierover nog geen besluiten zijn genomen, is binnen het investeringsplan vanaf 2030 rekening gehouden met de kapitaallasten die voortvloeien uit een mogelijke nieuwbouw. Het risico voor nu betreft de eenmalige investeringskosten voor instandhouding en onderhoud. We schatten dit nu in op eenmalig € 1,5 miljoen met een waarschijnlijkheidspercentage van 50%.	1.500	2,93%	557
Gemeentefonds/Overige rijksuitkeringen (risico)	50%	15	Vanaf 2026 voorzichtigheidshalve weer opnemen van 2% over totale omvang van algemene uitkering en specifieke uitkeringen = 2% van 150 miljoen = € 3 miljoen dit bedrag doen we vervolgens x 200% om ruimte te hebben om bij optreden van dit structurele risico enkele jaren de tijd te hebben om het een en ander op te vangen.	6.000	11,77%	2.239
Implementatie Ombuigingen (risico)	25%	10	Na verwerking van de positieve meicirculaire 2025 resteerde volgens de kadernota 2026 nog een bezuinigingsopgave van uiteindelijk € 9,1 miljoen per jaar in 2029. De gemeenteraad heeft bijna alle ombuigings-voorstellen overgenomen. Nu lopen nog wel als gemeente het risico dat niet alle in begroting 2026 t/m 2029 op taakniveau verantwoorde ombuigingen ook daadwerkelijk weten te realiseren. De kans hierop schatten we op zich klein in (= 25%) maar nemen we voorzichtigheidshalve wel in ons risicoprofiel mee. Aangezien het een structureel risico betreft, berekenen we het risicobedrag als volgt: 150% van € 9,1 miljoen aan minimale bezuinigingsopgave = € 13,6 miljoen.	13.600	11,19%	2.129

Risicogebeurtenis	Kans%	Score	Financieel Omschrijving	Fin. Max.	Invloed (%)	Risicobedrag
Solvabiliteit (risico)	50%	15	Uitgaande van een totale balanswaarde van zo'n € 400 miljoen zijn voor een 1% hogere solvabiliteit per saldo zo'n € 4 miljoen hogere algemene reserves benodigd. Waarschijnlijkheidspercentage zetten we op 50% aangezien we bij jaarrekeningen zien dat de solvabiliteit toch hoger uitvalt dan we eerder hadden gedacht.	4.000	7,89%	2.000
Wachtgeldverplichtingen bestuurders (risico)	50%	9	Bij mutaties in het college kunnen wachtgeldverplichtingen ontstaan. Risico berekend op bruto € 1,5 miljoen. Waarschijnlijkheidspercentage voor 2026 is verhoogd naar 50% i.v.m. nieuwe gemeenteraadsverkiezingen.	1.500	1,22%	232
Ramingen loon- en prijscompensatie (risico), omvang salaris- en inhuurlasten (risico) en extra inhuur situatie arbeidsmarkt (risico)	25%	10	In de begroting 2026 is op basis van de CPB-cijfers rekening gehouden met een loon- en prijsstijging van in totaal € 3,2 miljoen (€ 1,2 miljoen loonstijging en € 2 miljoen prijsstijging). Stel dat loon- en prijsstijging 50% hoger uitvalt dan waarmee het CPB rekening heeft gehouden, dan hebben we het over een risico van € 1,6 miljoen per jaar. Aangezien het een structureel risico is, doen we dit tegen de factor 200% waardoor bruto risico op € 3,2 miljoen uitkomt. Aangezien de werkelijke loon- en prijsstijging normaliter niet veel afwijkt van de CPB-cijfers schatten we het optreden in op 25%.	3.200	2,61%	497
Boekwaarde Stadskantoor Vianen (risico)	75%	20	Er wordt rekening gehouden met een risico van 50% van de nog aanwezige boekwaarde = 50% van € 5 miljoen = € 2,5 miljoen. Eind 2024 boekwaarde € 6 miljoen. Jaarlijkse afschrijving: € 248.500 per jaar. Eind 2026 resteert nog een boekwaarde van afgerond zo'n 5,5 miljoen. 50% risico over 5,5 miljoen = € 2,75 miljoen.	3.000	10,30%	1.960
Toerekening apparaatskosten aan compensabele activiteiten (risico en kans)	50%	12	Wanneer op projecten e.d. begrote uren niet worden geschreven, ontstaat een dekkingsverlies op apparaatskosten. Risico wordt ingeschat op 50% van totale 1,875 miljoen aan toe te rekenen apparaatskosten.	1.875	0,55%	105
Informatieveiligheid: informatiehacks (risico)	50%	15	Risico van mogelijk losgeld betalen	3.000	2,94%	559
risico's Grondexploitaties (risico en kans)	32%	1	Op basis van de nieuwe MeerjarenPrognose Grondexploitaties van maart 2026 worden voor de in ontwikkeling zijnde grondexploitaties (o.a. Broekgraaf) de gewogen risico's ingeschat op € 1,250 miljoen. Binnen de lopende grexen is voor bijna € 4,9 miljoen weerstandsvermogen aanwezig om deze risico's op te vangen. Alleen voor het Achter Van Zuilenstraat is een aanvullend weerstandsvermogen benodigd van € 262.000 in verband met het verwachte tekort. Hiervoor is inmiddels al een voorziening gevormd. Bovendien zitten er binnen de lopende grondexploitaties nog voor bijna € 2,2 miljoen aan gewogen kansen. Voorzichtigheidshalve houden we hier geen rekening mee totdat deze kansen ook gerealiseerd zijn.	262	0,07%	13
Extra bijdragen aan verbonden partijen (risico)	50%	15	Het algemeen bestuur van GR-en kunnen besluiten nemen die financiële consequenties voor de gemeente hebben. Daarnaast Loopt de gemeente risico om met risico's bij GR-en geconfronteerd te worden. Risico is berekend door 10% te nemen van de netto bijdragen die de gemeente jaarlijks betaald aan verbonden partijen.	2.500	4,91%	934
Risico t.a.v. de ballotage-overeenkomst Gevudo/HVC	1%	5	Jaarrekening 2025 Gevudo: garantierisico van € 11.566 miljoen aan garantierisico-aandeel leningen HVC x 1% = € 115.660	11.566	0,30%	57
TOTAAL				75.453	100,00%	19.525

Van deze 20 risico's met een mogelijke grote financiële impact zijn er 15 risico's die als gevolg van de kans van optreden aandacht vragen (zijn oranje of rood gekleurd). Er is een risico die in het rode gebied zit en direct aandacht vraagt.

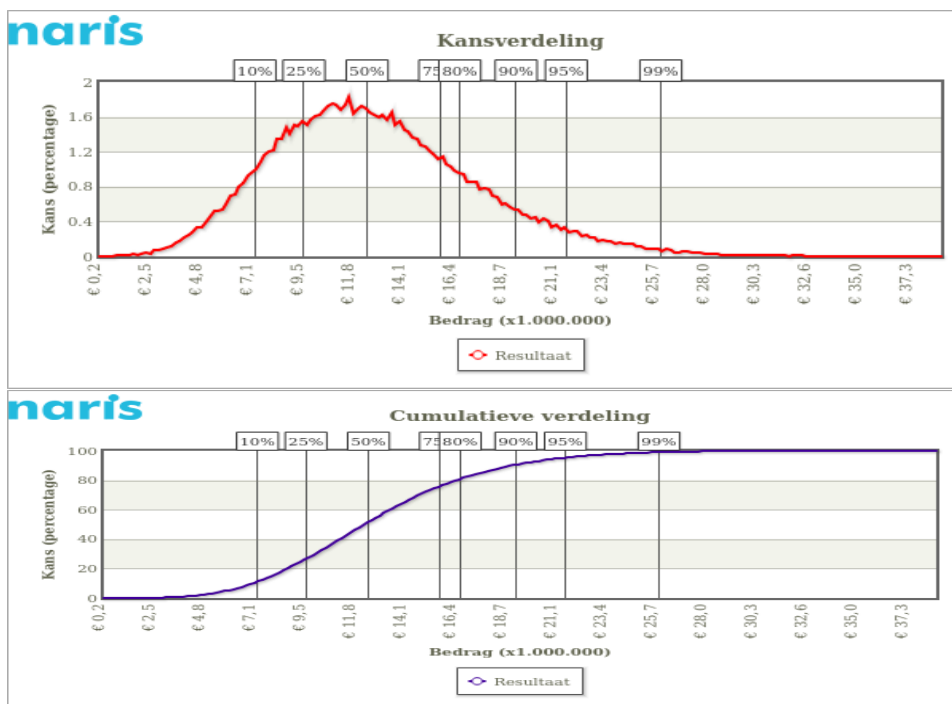
In de risicokaart zijn ook enkele risico's opgenomen die eigenlijk pas vanaf 2026 of later financiële impact kunnen hebben wanneer deze daadwerkelijk optreden. We hebben het dan bijvoorbeeld over het risico op het niet realiseren van de noodzakelijke ombuigingen in verband met het aankomende ravijnjaar 2028. Ook het risico is meegenomen dat de accresstanden van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, nadat ze drie jaar tot 2025 vastgezet zijn, vanaf 2026 weer kunnen gaan fluctueren met mogelijke aanzienlijke budgettaire schommelingen.

Deze beide risico's zijn toch financieel meegenomen omdat het risicoprofiel bij deze jaarrekening niet zozeer een terugblik geeft, maar juist naar de toekomst kijkt voor een goede risicoafweging bij toekomstige beslissingen.

Het risicoprofiel met de majeure financiële risico's (impactscore 1) dat op de volgende pagina's staat opgenomen, bepaalt het benodigde weerstandsvermogen. In het profiel wordt toegelicht hoe de maximale financiële impact van het risico is berekend en wordt per risico aangegeven welk invloed% het risico in de bepaling van het risicobedrag heeft.

Alle majeure financiële risico's opgeteld geven **een totaal risicobedrag van € 75,45 miljoen**. Vervolgens wordt er een risicosimulatie volgens de Monte-Carlo-methode uitgevoerd. Een dergelijke simulatie is toegestaan en wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale risicobedrag ongewenst is. Deze majeure risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie op basis van 100.000 trekkingen. Daarbij wordt uitgegaan van een **zekerheidspercentage van 90%**.

Simulatie

Zekerheidspercentage	Bedrag	Statistieken	Waarde
10%	€ 7.095	Minimum	€ 0
25%	€ 9.334	Maximum	€ 38.626
50%	€ 12.221	Gemiddeld	€ 12.712
75%	€ 15.542	Standaarddeviatie	€ 4.701
80%	€ 16.455	Absolute maximum	€ 75.453
90%	€ 19.525	Aantal trekkingen	100.000
95%	€ 21.316		
99%	€ 25.635		

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel (in bedragen x € 1.000) volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van afgerond € 19.525 (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit

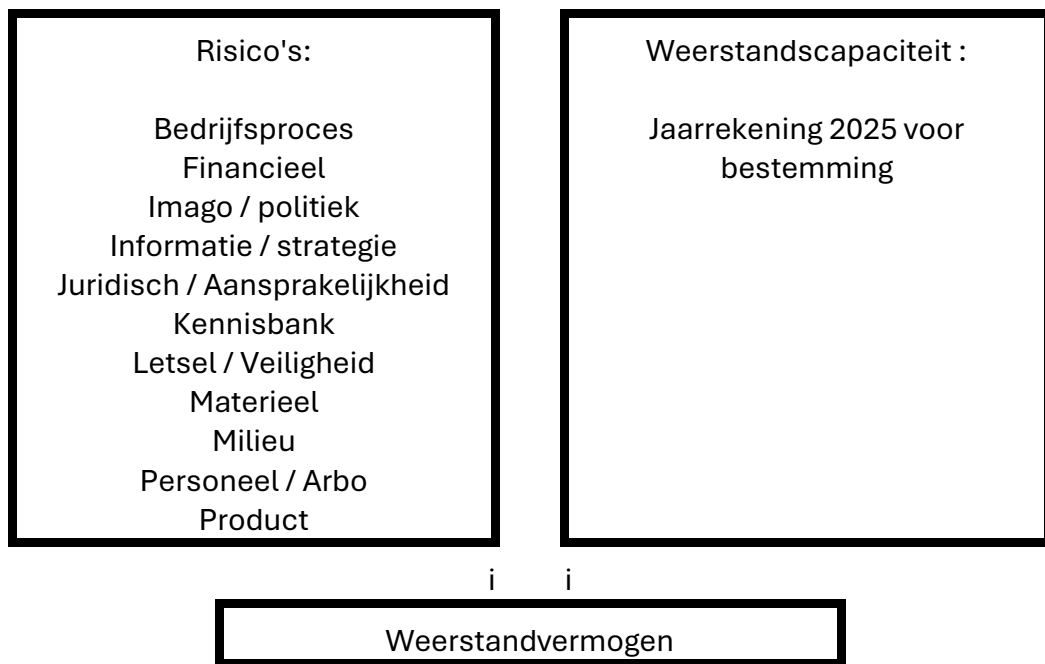
De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Vijfheerenlanden bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2023-2026 tellen we alleen de algemene reserves tot de aanwezige weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is de aanwezige capaciteit op balansdatum 31-12-2025 voor resultaatbestemming weergegeven.

Er wordt voor de bepaling van de weerstandscapaciteit bij de jaarrekening geen rekening gehouden met aanwezige structurele weerstandscapaciteit binnen de begroting, zoals de post onvoorzien.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit				
Weerstand (bedragen x € 1.000)	Startcapaciteit	Bijboekingen	Afboekingen	Huidige capaciteit
Algemene risicoreserve	€ 49.621	€ 3.331	€ 643	€ 52.309
Reserve grondexploitatie	€ 3.601	€ 2.494	€ 956	€ 5.139
Reserve sociaal domein	€ 3.084	€ 337	€ 198	€ 3.421
Incidentele weerstandscapaciteit	€ 56.306	€ 6.162	€ 1.797	€ 60.870
Totale weerstandscapaciteit (bruto)				€ 60.870
Af: reservering t.b.v. risico's met impact 2 en 3				-/- € 5.000
Weerstandscapaciteit (netto)				€ 55.870

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen (bedragen x € 1.000).

Ratio weerstandvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	<u>€ 55.870</u>	= 2,86
	Benodigde weerstandcapaciteit	=	€ 19.525	

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio van onze gemeente valt ruim in klasse A. Dit duidt op een **uitstekend weerstandsvermogen**. De uitkomst van 2,86 is zelfs 0,36 hoger dan de in het coalitieakkoord vastgelegde norm van minimaal 2,50.

De beschikbare weerstandscapaciteit van € 55,87 miljoen is op dit moment € 7,1 miljoen hoger dan de norm (€ 19,525 mln. x 2,5 = afgerond € 48,81 mln.). Bij de bepaling van de weerstandsnorm hebben we nog geen rekening gehouden met het nog te bestemmen resultaat op de jaarrekening 2025 van ruim € 8,6 miljoen.

Nieuwe ontwikkelingen

In 2025 zijn weer vervolgstappen gezet om het risicobewustzijn binnen de gemeenteraad, het college van B&W en organisatie verder te verdiepen. De risico's en kansen worden nog nadrukkelijker gekoppeld aan de doelen die gesteld worden en maken we bewuste keuzes over het al of niet treffen van maatregelen om de risico's te beheersen. In de begroting 2026 zijn de eerste resultaten hiervan zichtbaar. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar in het aangepaste format voor college- en raadsvoorstellen. De nieuwe opzet die in de begroting 2026 is toegepast, is nu ook voor zover mogelijk in deze paragraaf overgenomen.

Is er ruimte om af te romen?

Alhoewel de weerstandsnorm van 2,86 op dit moment 36 procentpunten hoger is dan de in het coalitieakkoord vastgelegde norm van 2,50, zien we nu nog geen mogelijkheden om de omvang van de algemene reserves af te romen, mede om de solvabiliteit voor de toekomst verder te vergroten. Nog steeds een belangrijk risico voor de toekomst, zoals in het volgende deel van deze paragraaf, over de financiële kengetallen, nader wordt ingegaan. Bovendien zijn we als gemeente na balansdatum geconfronteerd met nieuwe risico's door ontwikkelingen in de wereld (zoals de nieuwe energiecrisis door de oorlog van de VS met Iran).

Financiële kengetallen

In onderstaand overzicht worden de financiële kengetallen zoals de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio van de gemeente Vijfheerenlanden weergegeven:

Financiële kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Cate- gorie A Vol- doende	Cate- gorie B Matig	Cate- gorie C Onvol- doende
Kengetallen over de weerbaarheid:						
• Netto schuldquote	65,7%	116,8%	65,5%	<90%	90-130%	>130%
• Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	58,1%	116,8%	57,3%	<90%	90-130%	>130%
• Solvabiliteitsratio	26,0%	20,1%	25,6%	>30%	20-30%	<20%
• Kengetal grondexploitatie	-4,0%	1,3%	-6,4%	<20%	20-35%	>35%
Kengetallen over de flexibiliteit:						
• Structurele exploitatieruimte	2,3%	-2,2%	2,9%	>0%	n.v.t.	<0%
• Belastingcapaciteit	105,2%	103,7%	101,9%	<95%	95-105%	>105%
• Onbenutte belasting-capaciteit OZB	1,2%	1,1%	1,4%	>0%	n.v.t.	<0%
• Saldo van baten en lasten	2,8%	-2,4%	3,7%	>0%	n.v.t.	<0%

Duiding van de kengetallen in bovenstaande tabel

Als we deze kengetallen in samenhang beoordelen, kunnen we onze huidige financiële conditie als voldoende beoordelen.

De kengetallen schuldquote, solvabiliteit en kengetal grondexploitatie zeggen iets over de weerbaarheid. De score op solvabiliteit is matig. De scores op de kengetallen van 'Netto schuldquote', 'Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' en grondexploitatie zijn daarentegen voldoende.

De score op de 'Netto schuldquote' en die van de 'Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' is in vergelijking tot de jaarrekening 2024 en de begroting 2025 verbeterd. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat bij de berekening van de netto vlottende schuld in de begroting 2025 rekening werd gehouden met de uitvoering van de voorgenomen investeringsagenda 2025. De investeringsagenda is echter nog niet tot uitvoering gekomen. De totale baten in de rekening 2025 zijn hoger dan in de begroting 2025. Hierdoor verbetert ook de verhouding van de schuldpositie ten opzichte van de baten.

Wanneer de voorgenomen investeringen ook voor de komende jaren achterblijven (wat niet de verwachting is), dan zullen de kengetallen voor de beide 'Netto schuldquotes' verder verbeteren.

De solvabiliteitsratio is ten opzichte van de jaarrekening 2024 licht gedaald, maar ten opzichte van de begroting 2025 is de solvabiliteitsratio gestegen. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat in de begroting 2025 nog geen rekening kon worden gehouden met het positieve jaarrekeningresultaat over 2024 en 2025. Hierdoor is de algemene reserve toegenomen ten opzichte van de begroting.

De kengetallen die de flexibiliteit van onze jaarlijkse exploitatie beoordelen (vooral structurele exploitatieruimte en onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting) staan op groen. Er is nog financiële ruimte binnen de exploitatie en onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting aanwezig om nadelen op te vangen. De aanwezige ruimte binnen de onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting is echter wel relatief, omdat de totale woonlasten van een gezin in de gemeente Vijfheerenlanden boven het landelijk gemiddelde ligt. In de tabel scoort de gemeente hier dan ook een matig resultaat. De flexibiliteit binnen de onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting is eigenlijk louter van belang voor de houdbaarheid van de gemeentefinanciën op de middellange termijn. We hebben dan als het ware nog een onbenutte belastingcapaciteit achter de hand om een tegenvaller op middellange termijn op te vangen.

Conclusie

Op dit moment is de financiële conditie van de gemeente voldoende. Een belangrijke maatregel die al deels verwerkt is in de jaarrekening 2025 is het proces rond de ombuigingen. Hierna gaan we ter info afzonderlijk in op de verschillende kengetallen.

Netto schuldquote (NSQ) en netto schuldquote inclusief alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Deze kengetallen geven daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 90% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog (oranje). De schuld moet dan niet verder stijgen. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente in de gevarezone (rood). Dan moeten maatregelen getroffen worden om de schuld te verlagen. (Bron: VNG -website). In vergelijking tot de begroting laat de jaarrekening 2025 op balansdatum 31-12-2025 een lagere netto schuldquote zien. Een score van 65% is een voldoende score.

Gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (waar de gemeente rente en aflossing voor ontvangt), komt de schuldquote op 57% uit en wordt eveneens als voldoende aangemerkt. Beide schuldquotes zijn aanzienlijk lager uitgevallen dan bij begroting 2025 werd verwacht. Dit wordt veroorzaakt door het achterblijven van investeringen. Daarnaast zijn de totale baten ten opzichte van begroting 2025 gestegen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is ten opzichte van de begroting 2025 procentueel gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve jaarrekeningresultaat 2025 waardoor de solvabiliteitsratio naar 26% is gestegen. Een score die als matig wordt aangemerkt.

Kengetal grondexploitatie

De grondexploitatie kan een grote invloed op de financiële positie van een gemeente hebben, zowel positief als negatief. Dit kengetal geeft een indicatie van het relatieve belang van de grondexploitatie voor 2025. Het percentage is de waarde van bouwgronden in relatie tot de totale baten exclusief de reserves. In het kengetal zijn alleen de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers opgenomen. De jaarlijkse actualisaties van de grondexploitaties geven dan een nader inzicht in de verwachte ontwikkeling voor de komende jaren. Op basis van de realisatie van de verschillende projecten en de verkoop van gronden hebben we winst moeten nemen. De komende jaren moeten we nog wel uitgaven doen op de verschillende projecten. Dit komt tot uiting in de negatieve boekwaarde (Zie paragraaf grondbeleid). Wat resulteert in een negatief kengetal. Wat weer teniet zal worden gedaan door voorgenomen toekomstige uitgaven.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de jaarlijkse exploitatie beoordeeld worden. Een percentage van 0% betekent een sluitende exploitatie, een positief percentage wil zeggen dat er ruimte aanwezig is. In dit geval biedt het financieel meerjarig perspectief bij de begroting dan ook een betere indicatie. In 2025 resteert er voor mutatie van de reserves een voordelig resultaat van 5.165 ofwel een positief percentage van 2,9%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de onroerende-zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in 2025. De woonlasten van een huishouden in Vijfheerenlanden liggen iets boven het landelijk gemiddelde.

Onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting

De onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting wordt gerelateerd aan de norm die wordt gehanteerd om als gemeente in aanmerking te kunnen komen voor een zogenaamde artikel 12-bijdrage uit het gemeentefonds.

Wil een gemeente voor een dergelijke aanvullende bijdrage in aanmerking komen, moet de gemeente een redelijk tarief ozb hanteren van minimaal 0,1595% voor 2025 over zowel de WOZ-waarde woningen en niet-woningen. Hierbij wordt uitgegaan dat er sprake is van 100% kostendekking bij afvalstoffenheffing en rioolrechten. Het tarief voor woningeigenaren zit nog ruimschoots onder dit percentage. Voor niet-woningen hanteren we een hoger tarief. Wanneer we de werkelijke opbrengst uit OZB vergelijken met de opbrengst op basis van het redelijk tarief onroerendezaakbelasting van 0,1595% is er in 2025 een onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting van afgerond 3.336 ofwel 1,43% van de totale inkomsten van de gemeente. Een percentage dat hoger uitvalt dan die van begroting 2025 (1,1%).

	Kengetal (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	rekening 2025
1A Netto Schuldquote				
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	216.765	230.503	230.515
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	10.492	53.929	7.925
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	20.219	17.984	25.621
D	Financieele activa (cf. art 36 lid d, e en f)	0		50.000
E	Uitzettingen < 1 jaar	89.729	60.865	53.630
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	561	571	562
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	6.782	3.939	7.844
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	228.875	202.911	232.679
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	65,7%	116,8%	65,3%
	Per inwoner	€ 2.506,74	€ 3.841,89	€ 2.430,31
1B Netto Schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)				
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	216.765	230.503	230.515
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	10.492	53.929	7.925
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	20.219	17.984	25.621
D	Financieele activa (cf. art 36 lid b,c, d, e en f)	17.514		69.017
E	Uitzettingen < 1 jaar	89.729	60.865	53.630
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	561	571	562
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	6.782	3.939	7.844
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	228.875	202.911	232.679
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	58,1%	116,8%	57,2%
	Per inwoner	€ 2.214,84	€ 3.841,89	€ 2.216,81
2. Solvabiliteitsratio				
A	Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	93.459	81.127	98.087
B	Balanstotaal	359.822	402.775	381.156
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	26,0%	20,1%	25,7%
3 Kengetal grondexploitatie				
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	-9.133	2.691	-14.804
C	Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	228.875	202.911	232.679
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	-4,0%	1,3%	-6,4%
4 Structurele exploitatieruimte				
A	Structurele lasten	210.271	211.791	218.460
B	Structurele baten	212.183	203.011	222.011
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	3.294	4.415	3.248
E	Totaal baten	228.875	202.911	232.679
	Structurele exploitatieruimte (((B-A)+(D-C))/E) x 100%	2,3%	-2,2%	2,9%
5 Belastingcapaciteit, woonlast meerpersoonshuishouden				
A	OZB lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	413	413	419
B	Rioolheffing voor een gezin	194	179	168
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	439	439	486
D	Eventuele heffingskorting	0	0	
E	Totaal woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	1.046	1.031	1073
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin	994	994	1053
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar (E/F) x 100%	105,2%	103,7%	101,9%
6. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten				
	Onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting	2716	2138	3.336
	Totaal baten	228.875	202.911	232.679
	Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	1,2%	1,1%	1,4%
7. Saldo van baten en lasten in percentage van de inkomsten				
A/B	Saldo van baten en lasten	6.463	-4.905	8.633
E	Totaal baten	228.875	202.911	232.679
	Saldo van baten en lasten in percentage van de inkomsten	2,8%	-2,4%	3,7%

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Vijfheerenlanden zet zich in voor een veilige, groene en leefbare openbare ruimte. Om dit doel te bereiken investeert de gemeente in kapitaalgoederen. Deze paragraaf beschrijft de onderwerpen die gezamenlijk de kapitaalgoederen vormen (= in bezit zijnde gemeentelijk vastgoed en openbare ruimte) en hoe zij worden beheerd.

Beheerplannen

De kapitaalgoederen zijn onderverdeeld in vier beheerprogramma's waaronder tien beheerplannen vallen. Het te hanteren beleidskader is verwerkt in de beheerstrategie die beschreven is in de beheerplannen. Een nieuw beheerplan spelen is in februari 2026 vastgesteld.

Beheerprogramma Wegen

- Wegbeheer
- Civiele kunstwerken
- Openbare verlichting

Beheerprogramma Groen

- Groenbeheer
- Speelruimteplan
- Straatmeubilair/Bewegwijzering
- Creatieve kunstwerken

Beheerprogramma Water

- Rioolbeheer
- Baggeren/Beschoeiingen

Beheerprogramma Gebouwen

- Gebouwen

Beheerplannen	Vaststelling	Looptijd	Voorziening	Achterstallig	Achterstand
Wegen	2021	4	Nee	Nee	Nee
Civiele kunstwerken	2025	4	Ja	Nee	Nee
Openbare verlichting	2024	4	Nee	Nee	Nee
Groen	2023	4	Nee	Nee	Nee
Spelen	2026	4	Nee	Nee	Ja
Straatmeubilair	2022	5	Nee	Nee	Nee
Creatieve kunstwerken	2023	4	Nee	Nee	Ja
Riolering (Rioleringsprogramma)	2025	5	Nee	Nee	Nee
Baggeren / Beschoeiingen	2021	5	Nee	Nee	Ja
Gebouwen / Vastgoed	2025	4	Ja	Nee	Ja

Kwaliteitsniveaus

In de beleids- en beheerplannen worden diverse kwaliteitsniveaus voor de buitenruimte en gebouwen gehanteerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende niveaus:

- A+ Zeer goed
- A Goed
- B Voldoende
- C Matig
- D Slecht

Alle begraafplaatsen in Vianen, Leerdam en Zederik worden onderhouden op niveau A. De overige buitenruimte wordt onderhouden op niveau B. Bij het vaststellen van de plannen heeft de gemeenteraad haar keuze bepaald.

Areaal

In onderstaande tabel staan de kengetallen per kapitaalgoed op basis van gehouden inspecties die zijn verwerkt in de beheerplannen.

Kapitaalgoederen	Omschrijving	Aantal	Eenheid
Wegen	asfalt, elementverharding, halfverharding	2.772.966	m2
Openbare verlichting	aantal lichtpunten	14.155	stuks
Groen	gras, bermen, vaste planten, heesters, hagen, bosplantsoen, bos	283	ha
Bomen	solitaire bomen, laanbomen, straatbomen	21.893	stuks
Straatmeubilair	banken, afvalbakken, verkeersborden, palen	27.840	stuks
Hekwerken*	Langs speelplaatsen, langs het water, etc.	10.589	m1
Water	watergangen	80.422	m1
Riolering	vrijval riolering, drukriolering, persleiding	606	km
Gemalen	minigemalen, gemalen, bergbezinkvoorziening, vacuumstations etc.	1397	stuks
Baggeren	watergangen te baggeren	80.422	m1
Beschoeiing	hardhout, kunststof etc.	50.598	m1
Spelen	Een speel- en/of sport plek bestaat uit verschillende speel- en/of sporttoestellen.	233	stuks
Speeltoestellen	voor diverse leeftijdscategorieën (incl. sport)	1.092	stuks
Gebouwen	schoolgebouwen, kerktorens, stadhuizen, dorpshuizen, etc.	120	stuks
Civiele Kunstwerken	bruggen, steigers, kademuren, etc.	257	stuks
Creatieve Kunstwerken	beeldende kunst	96	stuks

* historische hekwerken van bouwkundige aard zijn ondergebracht bij gebouwen.

Uit te voeren onderhoud

Voor alle beheerplannen geldt dat uitvoering wordt gegeven aan het jaarlijks regulier onderhoud. Van alle beheerplannen zijn de onderstaande werkzaamheden verricht.

Beheerplannen

Wegen

De maatregelen die uit de inspecties zijn gekomen, zijn uitgevoerd. In Vijfheerenlanden voldoen de wegen minimaal aan onderhoudsniveau B. Het laatste beleids- en beheerprogramma (plan) Wegen liep in 2025 af en wordt in de eerste helft 2026 geactualiseerd.

Onderstaande onderdelen van wegen lopen volgens planning en voldoen aan onderhoudsniveau B:

- Asfaltverhardingen
- Wegmarkeringen
- Elementenverhardingen

Civiele kunstwerken

Het 4-jarig onderhoudsbestek voor de Civiele kunstwerken is van start gegaan. Hiermee wordt gebiedsgericht onderhoud uitgevoerd om de veiligheid en levensduur van de civiele kunstwerken te kunnen borgen. Onderhoud gaat volgens planning en het onderhoudsniveau voldoet hiermee aan het programma civiele kunstwerken.

Openbare verlichting

De openbare verlichting is beheerd conform de uitgangspunten die staan beschreven in het beleid-, beheer- en vervangingsplan 2025-2028 (vastgesteld in 2024). Het dagelijks beheer en onderhoud is door bureau OVL uitgevoerd. In 2025 zijn in totaal 1381 stuks verouderde armaturen vervangen door led.

Op 31 december 2025 bestaat het areaal voor 68% uit armaturen voorzien van led.

Groen/Bomen

In 2025 is uitvoering gegeven aan de planmatige zorg voor het gemeentelijk bomenbestand. In delen van de gemeente is een boomveiligheidscontrole uitgevoerd. Hiermee is de boomveiligheidscontrole afgerond.

Het groenonderhoud heeft een kwaliteitsimpuls gekregen door integraal aan te sluiten bij diverse riool- en wegenprojecten. Daarnaast is in 2025 ook weer ingezet om de biodiversiteit in Vijfheerenlanden te verhogen.

Speelruimteplan

Naast dat er in 2025 op diverse plaatsen in Vijfheerenlanden een renovatieronde heeft plaatsvonden, is er ter voor bereiding op de renovatieronde 2026 een participatietraject opgestart.

In 2025 is de renovatieronde voor de speelplaatsen in Leerbroek, Tienhoven en Zijderveld afgerond. En is de renovatie van de speelplaatsen in Everdingen in uitvoering gegaan en afgerond. De uitvoering van de renovatie van de speelplekken in Leerdam Noord en Ter Leede is eveneens in uitvoering gegaan.

Voor het beheerplan is een financiële actualisatie opgesteld t.a.v. het uitvoeringsplan.

Straatmeubilair/Bebording

Het straatmeubilair en de bebording is beheerd conform de uitgangspunten die staan beschreven in het beleid-, beheerplan straatmeubilair 2023-2027.

Riolering

In 2025 is het riool is 2,6 kilometer riool vervangen. Naast het vervangen is er in 2025 1,3 kilometer riool gerenoveerd. Daarbij zijn de voorbereidingen getroffen voor de integrale wijkaanpak die in 2026 zal starten. Gezien de grote vervangingsopgave waar we voor staan, is er in 2025 meer nadruk gelegd op de voorbereiding voor de komende jaren.

Gemalen

In 2025 zijn er volgens planning diverse riool en minigemalen gerenoveerd.

Baggeren/Watergangen

We hebben de verplichting om gemeentelijke watergangen, waar de gemeente aanliggend eigenaar is, langdurig op diepte te houden. Daarom baggeren we planmatig en kern- of wijkgericht. Voor de overdracht stedelijk water naar Waterschap Rivierenland zijn grote stappen gemaakt. In 2025 hebben de voorbereidingen en ambtelijke overleggen doorgang gevonden. De legger van het waterschap wordt hierop aangepast bij de eerstvolgende leggerwijziging. Dit is een onderdeel van de klimaatadaptatie. Het reguliere onderhoud van watergangen is opnieuw aanbesteed en de aannemers zijn geselecteerd.

Beschoeiingen en oevers

In diverse kernen is er volgens planning een deel van de beschoeiing vervangen.

Gebouwen

In 2025 zijn de werkzaamheden aan het gemeentelijk vastgoed uitgevoerd conform het vastgestelde beheerplan vastgoed. Binnen het groot onderhoud is op onderdelen een beperkte achterstand ontstaan. Dit is het gevolg van tijdelijke uitval binnen de formatie en

het feit dat een aantal projecten in 2025 is opgestart maar nog niet volledig is afgerond.

Verwacht wordt dat deze achterstand in de loop van 2026 wordt ingelopen.

Het project stadhuis Ameide, waar in eerdere jaren de buitengevels zijn gerenoveerd, bevond zich in 2025 in een volgende uitvoeringsfase. De renovatiewerkzaamheden aan de binnenzijde zijn inmiddels volop in uitvoering en worden naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 afgerond.

Daarnaast is in 2025 gestart met grootschalige renovatiewerkzaamheden aan onder andere gymzaal Noord, die een volledige renovatie ondergaat. Tevens is begonnen met de voorbereidingen en planning voor de renovatie van de houtloods. In 2025 is bovendien veel aandacht uitgegaan naar het efficiënt vormgeven van de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en de bijbehorende aanbesteding.

Het reguliere, jaarlijks terugkerende onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed is in 2025 uitgevoerd volgens de vastgestelde planning en verloopt volledig conform schema.

In 2025 is gestart met het onderhoud conform onderhoudscontract van kunstwerken in de openbare ruimte. Bij meerdere kunstwerken is groot onderhoud uitgevoerd, conform onderhoudsplan.

Exploitatiebudgetten (dagelijks onderhoud)

Naast voorzieningen c.q. reserves voor beheer en onderhoud van kapitaalgoederen is er in de begroting bestaand beleid van de gemeente Vijfheerenlanden sprake van verschillende budgetten voor de diverse kapitaalgoederen. In het volgende overzicht is weergegeven welk bedrag aan onderhoudsbudgetten binnen de taakvelden beschikbaar zijn voor de verschillende kapitaalgoederen.

Met ingang van 2022 zijn de stortingen in de voorzieningen nu ook begroot. Er zijn alleen onderhoudsvoorzieningen bij civiele kunstwerken en gebouwen.

Opgenomen in de exploitatie

Beheer programma	Beheerplan	Begroting	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting
		2025	2025	2026	2027	2028
Wegen	Wegbeheer	1.982	1.982	1.827	1.827	1.827
	Civiele kunstwerken	190	191	150	150	150
	Openbare verlichting	327	223	277	257	237
	Totaal	2.499	2.396	2.253	2.233	2.213

Groen	Groenbeheer	1.928	2.712	1.345	1.345	1.345
	Speelruimteplan	89	71	114	114	114
	Sportvelden	254	227	223	222	220
	Totaal	2.270	3.010	1.681	1.681	1.679
Water	Rioolbeheer	794	933	794	794	794
	Baggeren / Beschoeiingen	560	603	660	560	560
	Totaal	1.354	1.536	1.454	1.354	1.354
	Gebouwen	1.487	1.485	947	925	849
	Totaal	7.609	8.427	6.335	6.193	6.095

Groot onderhoud

Beheerpro- gramma	Beheerplan	Begro- ting	Werke- lijk	Begro- ting	Begro- ting	Begro- ting
		2025	2025	2026	2027	2028
Wegen	Civiele kunstwerken	19	-	68	75	216
Gebouwen	Gemeentelijk vastgoed	2.360	1.083	1.579	2.650	2.879
	Totaal gebouwen	2.360	1.083	1.579	2.650	2.879
	Totaal	2.379	1.083	1.646	2.725	3.094

Voorzieningen beheer en onderhoud kapitaalgoederen

Voorzieningen	Saldo 31-12- 2024	Dotaties	Ont- trekking	Vrijval	Saldo 31-12- 2025
Kunstwerken	239	113	-	-	352
Riolering	9.896	0	0	1.241	8.655
Onderhoud vastgoed	1.566	2.203	1.083	-	2.686
Totaal voorzieningen ter egalisatie	11.701	2.316	1.083	1.241	11.693

Investerings bestedingsplan 2025

Hier staat de voortgang van de investeringskredieten die in de begroting 2025 beschikbaar zijn gesteld. Uit de tabel blijkt dat een aanzienlijk deel van de voorgenomen investeringen in kapitaalgoederen in 2025 nog niet is uitgevoerd.

In de bijlage 'Overzicht restant kredieten' ziet u het verloop van alle andere investeringen.

Omschrijving	Begroot 2025	Werkelijk uitgaven 2025	Werkelijk inkomsten 2025	Restant jaarrekening 2025
Vervangen armaturen jaarschijf 2025	1.080	586	-	494
Vervangen lichtmasten jaarschijf 2025	381	145	-	236
Verbetering wegfunderingen 2025	390	6	-	384
Biodiversiteitsherstel 2025	144	1	-	143
Aanleg ecologische bermen 2025	55	0	-	55
Vervanging speelvoorzieningen 2025	-	-	-	-
Vervanging van oeverbescherming 2025	400	4	-	396
GRP gemalen 2025	799	551	-	248
GRP riolering 2025	2.876	2.993	-	-118
Klimaat adaptieve maatregelen riolering 2025	-	-	-	-
Aanleg drainage begraafplaatsen 2025	-	-	-	-

Onderhoud

Dit jaar is bij verschillende beheerdisciplines sprake van een lichte achterstand in het onderhoud. Dit leidt niet tot achterstallig onderhoud. In nieuwe plannen is hier zo goed als mogelijk rekening mee gehouden om deze achterstanden weg te werken.

Paragraaf 4: Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt de uitvoering van het treasurybeleid verantwoord. Hierbij wordt inzicht gegeven over hoe de gemeente is omgegaan met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen, zowel op de korte als op de lange termijn. Vervolgens worden de risico's in beeld gebracht en de maatregelen die genomen zijn om ze te beheersen.

Doelstelling beleid

Het gemeentelijke beleid is erop gericht om inzicht te hebben in de lange termijn ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente, de consequenties die dit heeft voor het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties. Dit laatste is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen geen overmatige risico's worden gelopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

Kaders

De gemeentelijke treasuryfunctie wordt uitgevoerd op basis van het bij raadsbesluit van 21 maart 2019 vastgestelde Treasurystatuut gemeente Vijfheerenlanden 2019. Hierin is de meest actuele wet- en regelgeving verwerkt. Dit betreft onder meer de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden), de Wet Hof (Wet houdbare overheidsfinanciën) en het schatkistbankieren. In 2026 wordt een nieuw Treasurystatuut opgesteld ter actualisering van het beleidskader.

In de Wet Fido worden voor de gemeentelijke treasuryfunctie duidelijke kaders gegeven ten aanzien van risicobeheersing en transparantie. Risicobeheersing richt zich daarbij vooral op rente- en kredietrisico's. Er moet uit blijken dat de uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient, dat het beheer prudent is en dat aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt voldaan.

De Wet Hof bevat regels om ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de EMU-norm van maximaal 3% tekort op de begroting. Om dit te bereiken mag volgens de Wet Hof de overheid in een jaar niet meer geld uitgeven dan ze in dat jaar aan geld binnenkrijgt. Gemeenten, provincies en waterschappen dragen bij aan het begrotingstekort van de collectieve sector. De Wet Hof bepaalt dat niet alleen het Rijk maar ook de lokale overheid zich moet houden aan de strengere begrotingsregels. Dit heeft gevolgen voor het doen en plannen van investeringen.

Schatkistbankieren is bedoeld voor instellingen die een wettelijke of publieke taak uitvoeren en hiervoor gelden van het Rijk ontvangen. Dit houdt in dat zij de publieke gelden aanhouden bij het ministerie van Financiën. Publiek geld verlaat de schatkist niet eerder dan noodzakelijk is voor de uitvoering van die publieke taak.

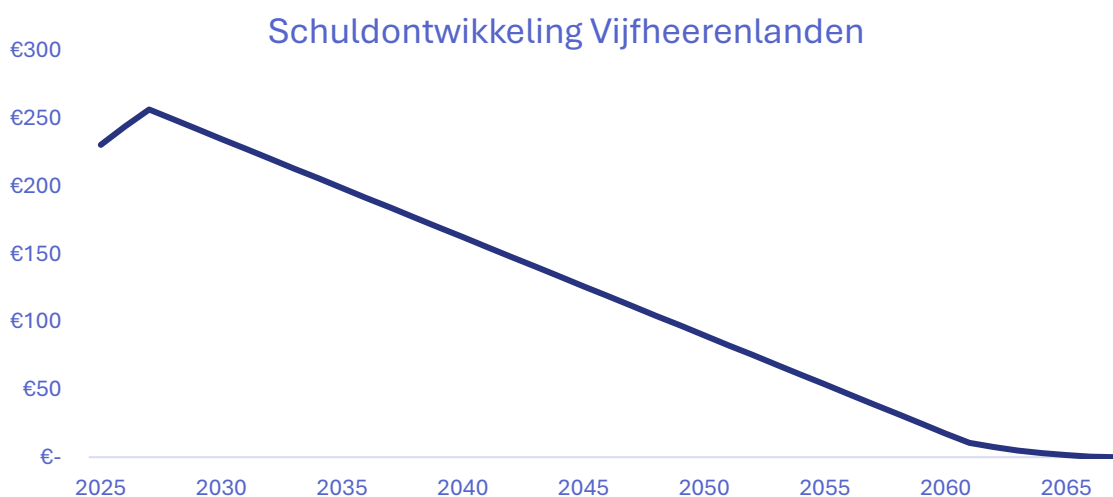
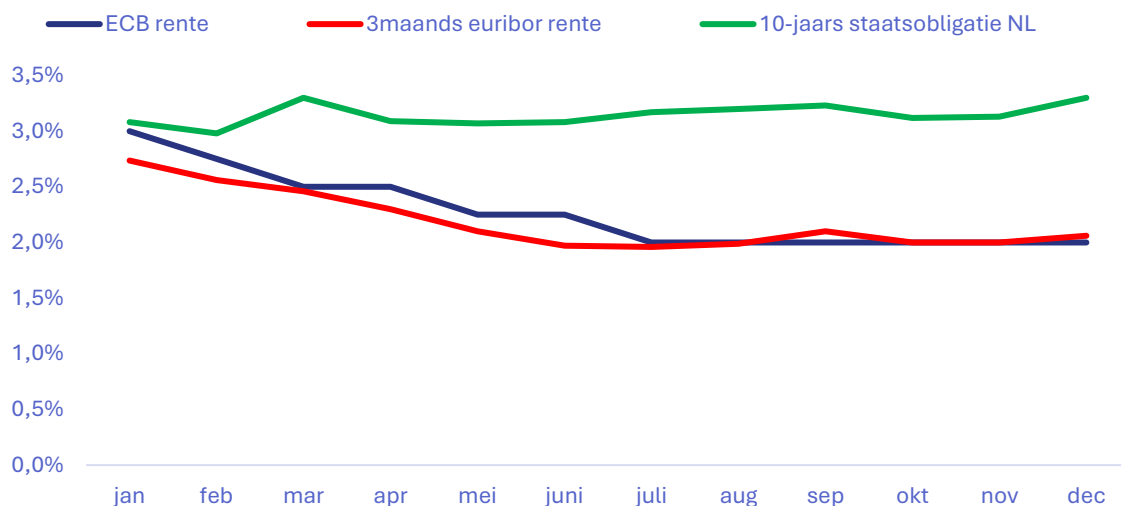
Ontwikkelingen

Het jaar 2025 was voor de Europese Centrale Bank (ECB) een stabiel jaar. De ECB heeft de route gevolgd die in 2024 was ingezet, waarbij in kleine regelmatige stappen de rente is verlaagd. De rente was sterk gestegen in 2022 en 2023 om het hoofd te bieden aan de sterk gestegen inflatie. De inflatie is gedaald in de afgelopen jaren, waardoor de rente verlaagd kon worden. De president van De Nederlandsche Bank, Klaas Knot, wilde aan het begin van het jaar de rente verlagen. Dit heeft de ECB gedaan door in vier gelijke stappen de depositorente van 3% naar 2% te verlagen in de eerste helft van 2025. De huidige ECB-rente ligt op het niveau dat Knot in 2024 voorspelde. De Nederlandse staatsobligaties zijn grotendeels vlak gebleven in 2025. Ze schommelden tussen de 3% en 3,3% gedurende het jaar, waarbij in december de rente is opgelopen. Dit valt terug te zien in de verwachte rente voor de komende jaren. De ECB verwacht voor de Nederlandse staatsobligaties een lichte stijging naar 3,5% in 2028. Onderstaand zijn de rentetarieven in 2025 te lezen.

Ontwikkelingen Vijfheerenlanden

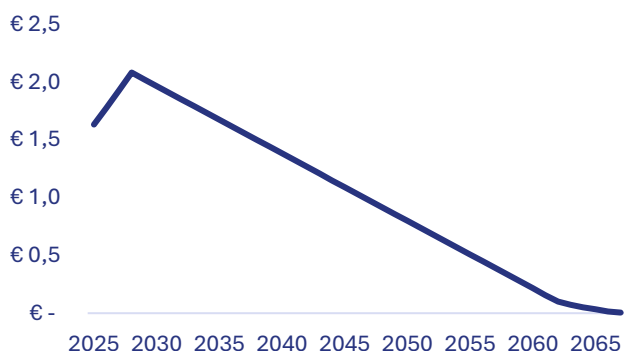
De gemeente Vijfheerenlanden heeft voor de komende jaren een investeringsplan voor 2021-2027, waarbij elk jaar 20 miljoen euro wordt opgenomen tot en met 2027. De totale schuld van de gemeente Vijfheerenlanden zal op het hoogtepunt 256 miljoen euro bedragen. Dit zal per jaar dalen met het aflossingsbedrag van 7,2 miljoen euro tot 2061.

Grafiek met het verloop van de schuldontwikkeling:

De gemeente is deze schulden aangegaan tegen een gunstig rentepercentage, waardoor de rentebetalingen laag zijn, gebaseerd op de huidige financieringsafspraken. De gemeente Vijfheerenlanden heeft een groot gedeelte hiervan op verschillende spaarrekeningen bij het Rijk staan, die meer opleveren dan de rentebetalingen over deze leningen. Onderstaand (rechts) laat het aflossingsbedrag voor de gemeente Vijfheerenlanden zien tot 2067 in miljoenen euro's. Deze zullen de komende jaren stijgen tot het bedrag van 7,2 miljoen. Deze zal vervolgens aan het einde van de aflossingsperiode stelselmatig dalen. Onderstaand (links) valt het verloop van de rentebetalingen tot 2067 te zien. Op dit moment bedraagt de rentebetaling voor 2025 1,6 miljoen euro. Dit zal stijgen tot ruim 2 miljoen euro in 2028. De gemeente lost lineair af over de leningen, waardoor de rentebetalingen elk jaar zullen afnemen.

Rentebetalingen Vijfheerenlanden (in miljoenen)

Jaarlijkse aflossing Vijfheerenlanden (in miljoenen)

<u>Overzicht langlopende geldleningen (x € 1.000)</u>									
Oorspronkelijke geldlening	Jaar van aanvang lening	Jaar van de laatste aflossing	Rente per centage	Stand opgenomen geldlening begin boekjaar	In boekjaar opgenomen	Afgelost in boekjaar	Restant geldlening einde boekjaar	Nog op te nemen	Toelichting
Opgenomen langlopende geldleningen 2025									
5.000	20-12-2016	22-12-2026	0,490	1.000		500	500		Aegon (jaarlijkse aflossing 500)
159.661	8-6-2021	9-6-2061	0,729	147.686		3.992	143.695		BNG (jaarlijkse aflossing 3.992)
10.343	14-6-2121	14-6-2061	0,702	9.567		259	9.309		NWB (jaarlijkse aflossing 259)
20.000	1-7-2022	1-7-2062	0,765	19.000		500	18.500		BNG (jaarlijkse aflossing 500)
20.000	3-7-2023	3-7-2063	0,835	19.500		500	19.000		BNG (jaarlijkse aflossing 500)
20.000	1-7-2024	1-7-2064	0,890	20.000		500	19.500		BNG (jaarlijkse aflossing 500)
20.000	1-7-2025	1-7-2065	0,950		20.000		20.000		BNG (jaarlijkse aflossing 500)
Nog op te nemen geldleningen									
20.000	1-7-2026	1-7-2066	0,995					20.000	BNG (jaarlijkse aflossing 500)
20.000	1-7-2027	1-7-2067	1,049					20.000	BNG (jaarlijkse aflossing 500)
Totaaltelling				216.754	20.000	6.250	230.504	40.000	

Hiermee is de gemeente financieel in staat om de verplichtingen na te komen. In onderstaande beknopte liquiditeitsplanning is het verloop van de kasoverschotten inzichtelijk gemaakt. Kasoverschotten worden aangehouden in het Rijkschatkist.

Liquiditeitsbegroting x 1..000	Boekjaar 2026	Boekjaar 2027	Boekjaar 2028	Boekjaar 2029
<i>Saldo Schatkist begin boekjaar</i>	82.805	69.299	60.658	25.372
Totaal lasten Exploitatie	209.443	202.511	192.956	191.706
Uitgaven investeringen	29.976	35.328	38.937	41.143
Mutaties voorzieningen	4.638	4.638	4.638	4.638
Aflossing leningen	6.750	6.750	7.250	7.250
Totaal uitgaven	250.807	249.228	243.781	244.738
Totaal baten Exploitatie	-205.976	-209.260	-197.165	-197.134
Afrekening BCF	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Nieuwe lening	-20.000	-20.000		
Ontvangen aflossing	-325	-327	-329	-331
Totaal inkomsten	-237.301	-240.587	-208.494	-208.465
Mutatie liquiditeit	13.506	8.641	35.286	36.273
<i>Saldo Schatkist eind boekjaar</i>	<u>69.299</u>	<u>60.658</u>	<u>25.372</u>	<u>-10.901</u>

Risicobeheer

Risicomanagement is het identificeren en kwantificeren van risico's en het vaststellen van beheersmaatregelen. Hiermee worden activiteiten bedoeld waarmee de kans van optreden of de gevolgen van risico's worden beïnvloed. De risico's die binnen de gemeente worden gelopen bij de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan voornamelijk uit renterisico's. Om die risico's te beperken en te beheersen geldt er een kasgeldlimiet en is er een renterisico-norm ontwikkeld. Daarnaast verdient vooral het kredietrisico aandacht. Dit is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen. In het treasury-statuut zijn algemene uitgangspunten opgenomen om dit risico te beperken.

De treasury-activiteiten kunnen worden beïnvloed door zowel interne als externe ontwikkelingen. De interne ontwikkelingen bestaan uit het oppakken van grondbeleid, investeringsplannen en besluitvorming over uit- of inbesteden van taken. De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, en ook wijzigingen in wet- en regelgeving. Het voorspellen van de renteontwikkeling is ingewikkeld, met name op lange termijn. Niettemin kan het waardevol zijn om de bepalende factoren achter de rente in kaart te brengen, zodat een beeld ontstaat van de risico's en onzekerheden omtrent het verloop van de rente in de toekomst.

Mede daarom is er dan ook sprake van regelmatig contact met verschillende financiële instellingen. Voorbeelden hiervan zijn de BNG, de Nederlandse Waterschapsbank en geldmakelaars.

Renterisico's

Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet) (in € 1.000)

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie (de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan) is de kasgeldlimiet van belang. Dit betreft het bedrag, dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. De vastgestelde kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De uitkomst van deze berekening wordt getoetst aan de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet. Wanneer de vlottende schuld dit percentage van 8,5% overschrijdt moet de vlottende schuld worden omgezet naar vaste (langlopende) schuld. Daarnaast kan overschrijding leiden tot een strenger toezichtregime.

Berekening kasgeldlimiet	2025	Toelichting
Begrotingstotaal	229.000	De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2025 geen kasgeldleningen nodig gehad. Dit door het op 8 juni 2021 afgesloten financieringsarrangement.
Toegestane kasgeldlimiet	8,5%	
Kasgeldlimiet	195.000	

Renterisico vaste schuld (renterisiconorm) (in € 1.000)

Het renterisico wordt gedefinieerd als het bedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteaanpassing onderhevig is. De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Het doel is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico ten aanzien van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Berekening renterisiconorm	2025	Toelichting
1. Renteherzieningen	0	Jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen mogen maximaal 20% betreffen van het begrotingstotaal. Dit bedrag betreft het saldo van opgenomen én uitgezette leningen. Vanuit de wet Fido geldt hiervoor een limiet van 20% van de stand van de vaste schuld per 1 januari. De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2025 wel voldaan aan de renterisiconorm, dat als gevolg van de algehele herfinanciering.
2. Aflossingen	6.250	
3. Renterisico (1+2)	6.250	
4a. Begrotingstotaal	226.420	
4b. Renterisico normpercentage	20%	
4. Renterisiconorm	45.284	
5. Ruimte (4-3)	39.034	

In het financieringsarrangement 2021 heeft de gemeente Vijfheerenlanden leningen aangetrokken met een laag vastgezet rentepercentage van 0,747%. Bij deze herfinanciering van de leningen is gekozen om de oude leningen met een hoog rentepercentage af te lossen en hiervoor een nieuwe financiering aan te gaan voor 40 jaar. Hiermee wordt voor de komende 40 jaar de te betalen rente vastgezet op het niveau van 2021. Daarnaast wordt er voor de jaren 2022-2027 jaarlijks een bedrag van € 20 miljoen (looptijd van 40 jaar) aan leningen opgenomen. Dit tegen een rente oplopend van 0,77 % in 2022 t/m 1,045% in 2027. Hiermee hebben renteschommelingen nauwelijks effect voor de begroting.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er het risico dat direct wordt gelopen op door de gemeente verstrekte leningen en uitgezette beleggingen. Ten tweede kan er sprake zijn van indirecte kredietrisico's, bijvoorbeeld bij te verstrekken en al verstrekte gemeentegaranties (ook wel borgstellingen genoemd).

Kredietrisico op verstrekte gelden aan derden (in € 1.000)

De gemeente Vijfheerenlanden heeft vanuit haar publieke taak leningen (door)verstrekkt en beleggingen gerealiseerd. In het hiernavolgende overzicht zijn de uitgezette gelden vermeld.

Uitzettingen (publieke taak)	31-12-2025
1. Stichtingen en hypotheke	10.474
2. Starters/Duurzaamheid/blijvers leningen	7.543
3. Deelnemingen	11.679
4. Depositie Rijksschatkist	50.000
Totaal	79.696

Toelichting:

Ad 1: Dit betreft verstrekte leningen aan stichtingen en hypotheke voor ambtenaren.

Ad 2: Dit betreft leningen aan huiseigenaren via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) voor de financiering van starters-, duurzaamheids- en blijversleningen.

Ad 3: Onderstaand de specificatie van de beleggingen/deelnemingen:

Deelnemingen (publieke taak)	2025
Aandelen netwerkbedrijf Stedin	6.571
3% preferente aandelen Stedin	3.860
Aandelen BNG	193
Aandelen Oasen	25
Deelneming Merwede-Lingelijn	30
Achtergestelde lening Glasmuseum	1.000
Totaal	11.679

Toelichting

Over het aandelenbezit wordt koersrisico gelopen. De aandelen worden niet op de beurs verhandeld, waardoor waarde fluctuaties minder volatiel zijn. De waarde wordt bepaald door de intrinsieke waarde van het bedrijf.

In juni 2021 is deelgenomen aan een kapitaalstorting voor Stedin. Hiervoor zijn preferente aandelen verkregen. Deze aandelen leveren een rendement van 3% per jaar op.

De achtergestelde lening aan het Glasmuseum voldoet aan alle kenmerken van een kapitaalstorting. Volgens de voorschriften moet deze opgenomen worden als deelneming.

Ad 4: Per balansdatum is € 50 miljoen vastgezet in een deposito met een looptijd langer dan één jaar.

Kredietrisico ten aanzien van gemeentegaranties (borgstellingen).

De gemeente Vijfheerenlanden staat jegens diverse geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen, die door diverse organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken en bedoeld zijn voor activiteiten die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Deze borgstellingen beperken zich hoofdzakelijk tot organisaties in de verenigingssfeer (bijv. sportverenigingen); garantieverlening op grond van deelnemingen en woningcorporaties.

De gemeente Vijfheerenlanden heeft één bankborgtocht afgegeven die per eind 2025 is beëindigd.

De gemeente Vijfheerenlanden staat daarnaast borg voor leningen van woningstichtingen voor een totaalbedrag van € 4,4 miljoen per ultimo 2025. Er is voor in totaal € 375.9 miljoen aan borgstelling ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in 2025. Woningbouwcorporaties kunnen op deze manier leningen aantrekken, waarbij het WSW borg staat voor deze leningen. Voordat het WSW overgaat tot borgstelling dient de gemeente een achtervangovereenkomst te sluiten. De achtervang wordt gevormd door het Rijk en alle gemeenten die zo'n achtervangovereenkomst zijn aangegaan. Het risico dat een 'achtervanger' loopt is dus zeer beperkt.

Naast bovengenoemde borgstellingen stond de gemeente Vijfheerenlanden ook garant voor leningen voor particulier woningbezit. Nieuwe garantstellingen worden sinds 1994 niet meer verstrekt. De gemeente is voor de hoogte van het garantiebedrag afhankelijk van de opgave van de geldgevers. Uit deze opgaven blijkt, dat al deze garantstellingen zijn beëindigd.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat er op de korte termijn niet genoeg geld in kas is om aan financiële verplichtingen te voldoen. Om deze reden is er een liquiditeitsplanning opgesteld. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.

Debiteurenbeheer

Het privaatrechtelijk debiteurenbeheer is gericht op het beperken van de uitstaande debiteurenomvang, enerzijds gericht op het traject van totstandkoming van de nota en anderzijds gericht op de tijdige inning.

Het publiekrechtelijk debiteurenbeheer (bijvoorbeeld wat betreft belastingen) is gericht op het beperken van de uitstaande debiteurenomvang. Enerzijds gericht op het opleggen van de aanslag en anderzijds gericht op de tijdige inning.

Crediteurenbeheer

Bij de betalingen van facturen werd rekening gehouden met de uiterste vervaldagen en/of te behalen kortingen wegens kredietbeperking. Daarbij staat een tijdige betaling voorop. Met behulp van de mogelijkheden binnen het financieel systeem kan de afwikkeling van de ingekomen facturen nauwlettend worden gecontroleerd.

Financieringspositie en -behoefte

Saldo- en kasbeheer

Vanaf 2014 zijn alle decentrale overheden verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt uitgevoerd door het Agentschap van de Generale Thesaurie (Ministerie van Financiën) en houdt in dat via een rekening-courant verhouding met het Agentschap de dagelijkse tekorten of overschotten worden afgeroomd. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij banken buiten de schatkist mag worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Er wordt gestreefd naar een licht positief saldo in de rekening-courant. Bij het beoordelen van het saldo wordt rekening gehouden met de (verwachte) in- en uitgaande geldstromen. Overtollige middelen worden aangehouden bij het Ministerie van Financiën.

Vanzelfsprekend blijven decentrale overheden volledig vrij in de besteding van hun middelen zonder dat het Agentschap daar enige vorm van toezicht op uitoefent of kan uitoefenen. De schatkist biedt overigens geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Voor het betalingsverkeer blijven decentrale overheden dus aangewezen op het bankwezen.

Langlopende Leningen (in € 1.000)

In juni 2021 is er een nieuw financieringsarrangement met de BNG en NWB aangegaan. Hierbij zijn de lopende leningen vervroegd afgelost. Hiervoor is bij beide geldverstrekkers een nieuwe lening afgesloten met de looptijd van 40 jaar, lineair af te lossen. Daarbij is de lopende kasgeldlening omgezet naar een langlopende lening. Doel van de omzetting was om de rente te verlagen en voor een langere periode vast te zetten. Dit zodat de renteverplichtingen voor een langere tijd zeker is gesteld. Er is wel een agio betaald van € 14.161 miljoen.

Door deze omzetting naar lagere rentepercentages zijn de projectfinancieringen vervallen. Verder bevat het arrangement, dat er in de jaren 2022-2027 jaarlijks rond 1 juli, telkens een bedrag van € 20 miljoen wordt opgenomen. Dit tegen een rente oplopend van 0,77 % in 2022 t/m 1,045% in 2027. Dit om de verwachte toekomstige investeringen te kunnen financieren. Hierdoor hebben renteschommelingen, de eerstvolgende jaren, nauwelijks effect voor de begroting.

Voor een overzicht van het verloop van de langlopende geldleningen wordt verwezen naar de tabel bij de balans, vaste schulden.

De netto rentelast van de langlopende leningen voor 2025 bedroeg € 1,707 miljoen.

Renteschema (in € 1.000)

Het omslagpercentage voor te activeren kapitaaluitgaven bedraagt in 2025: 0,00%. Over de boekwaarde van de grondexploitaties wordt eenzelfde percentage toegerekend. Dit als gevolg van een wijziging in het BBV. Hierbij is voorgeschreven dat over grondexploitaties ook omslagrente wordt berekend.

Nr.	Omschrijving	Bedrag
	De externe rentelasten over de lange financiering	1.707
	De externe rentelasten over de korte financiering	7
a	Totaal rentelasten	1.714
b	De externe rentebaten	-2.041
	Saldo van rentelasten en rentebaten	-327
c1	De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	0
c2	Rentebaten van projectfinanciering die aan taakvelden is toegerekend	0
	Saldo door te berekenen externe rente	-327
d	Rente over eigen vermogen	0
d	Rente over voorzieningen	0
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	-327
	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
f	Renteresultaat op het taakveld treasury	-327

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer heeft ook in 2025 zo veel mogelijk via de BNG plaatsgevonden. Deze bank wordt ook in de gelegenheid gesteld, naast andere banken, offertes uit te brengen bij het aangaan van leningen. Er heeft periodiek ambtelijk overleg plaatsgevonden met de BNG.

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de in 2025 gerealiseerde resultaten met betrekking tot de gemeentelijke bedrijfsvoering. Wij willen immers een moderne en resultaatgerichte gemeente zijn, die uitgaat van de kracht van de samenleving, die opgavegericht werkt, wijk- en dorpsgericht is en nieuwe bestuurskracht benut. Wat betreft bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling heeft 2025 in het teken gestaan van de invoering van ‘samen verder bouwen’. Daarbij is in eerste instantie gefocust op het versterken van de interne sturing. Met ingang van september 2025 is bijvoorbeeld het management versterkt. De noodzaak hiertoe vloeit mede voort uit de veranderende (ook bestuurlijke) opgaven waar gemeenten en dus ook Vijfheerenlanden mee geconfronteerd worden. Met plezier en vertrouwen het werk kunnen doen, is daarbij één van de belangrijkste voorwaarden om onze gemeentelijke opgaven waar te maken.

HRM

Cao-gemeenten

Er is in 2025 een nieuwe Cao Gemeenten afgesloten. De oude Cao liep af op 1 april 2025. De nieuwe Cao heeft een looptijd tot 1 april 2027. De financiële gevolgen van de nieuwe Cao bleken te passen binnen de begroting 2025. In de 2e bestuursrapportage is het incidentele voordeel verwerkt.

Terugdringen van het aantal externe medewerkers

De bij het Sociaal team van de gemeente Vijfheerenlanden werkzame (school)maatschappelijk werkers en thuisbegeleiders van MEE Vivenz en MEE UGV zijn overgenomen en per 1 januari 2025 in dienst getreden bij de gemeente Vijfheerenlanden. Al de betrokken medewerkers zijn vrijwillig overgegaan met behoud van arbeidsvoorwaarden.

Formatie-uitbreiding

Bij de besluitvorming omtrent de Kadernota 2024 heeft de Raad besloten om ter verlichting van de werkdruk bij bestaande opgaven van de gemeentelijke organisatie de omvang hiervan (in een drietal stappen) uit te breiden met 36 fte. Deze 36 fte zijn inmiddels succesvol vervuld. Een beperkt deel van deze extra fte is ingezet ter dekking van de uitbreiding van het aantal leidinggevenden. Dit laatste ingevolge het organisatie-ontwikkeltraject “samen verder bouwen”. Door deze formatie-uitbreiding is er een beter evenwicht aangebracht tussen de bestaande opgaven en de omvang van de beschikbare formatie. In zijn algemeenheid kan gesteld worden, dat bij een toename van beleidsmatige ambities ook een toename van budget en/of formatie is vereist.

In die gevallen waar deze toename geheel of gedeeltelijk door de markt (woningbouw) of door andere overheden (energietransitie) financieel mogelijk wordt gemaakt, is er weliswaar sprake van formatie-uitbreiding maar niet van een financieel vraagstuk. In alle andere gevallen zal bij uitbreiding van ambities, ook uitbreiding van formatie en budgetten betrokken moeten worden.

Salarisgebouw

De gemeente Vijfheerenlanden heeft sinds 1 januari 2023 meer dan 60.000 inwoners en is daarmee in een hogere gemeenteklasse terechtgekomen. De gevolgen hiervan voor de salarissen en vergoedingen van raadsleden, burgemeester en wethouders zijn in 2025 in de Programmabegroting verwerkt. De groei van het inwoneraantal kan ook consequenties hebben voor de salarissen van medewerkers. Dit kan gevolgen hebben voor de begroting van 2026 en verder. Besluitvorming hierover wordt verwacht in Q1 2026, maar de verwachting is dat de financiële gevolgen gering zullen zijn.

SAMEN VERDER BOUWEN

Organisatieontwikkeling

In 2023 is het werken met zelforganiserende teams bij de gemeente Vijfheerenlanden geëvalueerd. In 2024 is deze evaluatie door directie en management nader verdiept. Dit is in april van dat jaar de basis geweest voor de notitie “samen verder bouwen” met daarin doelstellingen om de organisatie inhoudelijk door te ontwikkelen. Halverwege dat jaar is gestart met een traject om het toenmalige organisatiemodel, gebaseerd op zelforganisatie, tegen het licht te houden en wenselijke verbeteringen uit te werken. Over de hieruit voortkomende voorstellen is begin 2025 door het college besloten. De essentie van deze voorstellen is om meer sturing toe te voegen en meer leidinggevende aandacht voor de teams en de inhoud van het werk. In de eerste helft van 2025 heeft de focus daarbij vooral gelegen op het zorgvuldig begeleiden van het plaatsingsproces van de nieuwe directie-, management- en teamleidersfuncties. Vervolgens is per 1 september gestart met het nieuwe organisatiemodel. Deze transitie is begeleid door bijeenkomsten voor de leidinggevendenden, het faciliteren in middelen (overdrachtsprocedure, 100 dagen proces, teamplan) en een Management Ontwikkel Programma om leidinggevendenden zo goed mogelijk te helpen om van hun nieuwe functie een succes te maken. Ook in 2026 blijft daar de aandacht naar uitgaan. In 2026 wordt ook de ontwikkeling van de teams opgepakt. Daarbij worden de teams ondersteund in de gewenste mate van professionalisering, samenwerking en leiderschap. Onderstaand volgt een verdere toelichting op de doelstellingen zoals opgenomen in de notitie Samen verder bouwen.

We scheppen duidelijkheid over onze kernwaarden en maken een kenmerkend organisatieverhaal

Door de gemeente Vijfheerenlanden zijn kernwaarden vastgesteld. Deze kernwaarden geven uitdrukking aan de manier van werken waarmee de gemeentelijke doelen moeten worden bereikt. Door namelijk wendbaar, betrouwbaar, resultaatgericht, duurzaam, verbindend en flexibel te zijn. In 2023 heeft de gemeente Vijfheerenlanden echter het dienstverleningsconcept herzien en een aantal nieuwe waarden c.q. uitgangspunten voor dienstverlening vastgesteld. Te weten: volwaardig, helder en laagdrempelig. Hierbij is aangesloten op de letters VHL, de afkorting van Vijfheerenlanden.

In de tweede helft van 2024 speelde ook nadrukkelijk de vraag naar een overkoepelend organisatieverhaal. Dat zowel de waarden van dienstverlening bevat als ook herkenbaar is voor het brede spectrum van alle teams van de gemeente. In 2025 is de organisatie hierover in gesprek gegaan. Met vragen als: Wie zijn wij als gemeente? Hoe willen wij herkenbaar zijn voor nieuwe collega's en voor elkaar? En waarin zijn wij als VHL weer net even anders dan andere gemeenten om ons heen? Tijdens het VHL festival in september 2025 is een eerste resultaat gedeeld. In de maanden daarna is het organisatieverhaal afgerond. Het is een richtsnoer voor ons handelen. De 'oude' waarden zoals wendbaar en betrouwbaar zijn basiswaarden. Dit is hygiëne voor elke gemeente en mag altijd worden verwacht, wanneer een inwoner of medewerker met een gemeente in contact komt. Deze blijven daarom hun relevantie behouden, want het vormt de basis van het bestaansrecht van elke gemeente. Echter, nadrukkelijk is ook gekeken naar dat waarmee Vijfheerenlanden het verschil kan maken. Dit betreft de 'verschilmakers', te weten: ruimte, vooruit en dichtbij. Hiermee maakt Vijfheerenlanden het verschil naar onze inwoners, ondernemers en elkaar. In 2026 wordt op verschillende manieren aandacht gegeven aan het organisatieverhaal. De bedoeling is om dit te integreren in het geheel van wat wij doen. Het moet praktisch toepasbaar zijn in workshops voor leidinggevend en medewerkers en worden geïntegreerd in teamplannen en HRM processen.

Ook is in 2025 gestart met een werkgroep 'Cultuurmakers'. Deze groep heeft als doel om een beweging op gang te brengen waarin medewerkers bewuster stil staan bij welke cultuur we met elkaar in stand houden. En hier samen kennis en vaardigheden te ontwikkelen om waar nodig nieuwe cultuur te maken. Zodat waarden en normen ook echt nageleefd worden in de praktijk en bepaalde bestaande cultuurpatronen doorbroken worden om als organisatie verder te ontwikkelen. Dit draagt bij aan een consistent organisatieverhaal wat betreft de cultuur die we met elkaar willen uitdragen.

Meer richting en sturing en verduidelijken van het begrip zelforganisatie

De positieve punten van zelforganiserend werken worden behouden. Zelforganisatie betekent verantwoordelijkheid en ruimte geven aan professionals. Dat gebeurt met een duidelijke koers, met meer sturing, binnen kaders en met randvoorwaarden.

In de tweede helft van 2024 is de definitie van zelforganisatie opgesteld en is de bijbehorende kernboodschap vastgesteld. Deze is vanaf 2025 op verschillende manieren en

momenten maar wel op eenduidige wijze uitgedragen. Wat betreft maatwerk in sturing is eind 2024 een advies geformuleerd dat in 2025 organisatiebreed is vertaald en uitgerold. Waarin afscheid is genomen van het organisatiemodel zelforganisatie, maar waarbij het zelforganiserende vermogen van onze medewerkers wordt behouden. Dit is het vermogen om binnen kaders de eigen professionele ruimte in te nemen. Directie-, managers-, teamleiders- en regisseursfuncties zijn geïntroduceerd voor meer sturing op de opgaven, de ontwikkeling van de teams en de medewerkers.

In 2025 is ook gestart met het herontwerpen van het introductie- en inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Dit programma wordt in 2026 verder vormgegeven en geïmplementeerd. Hiernaast is 2025 ook gestart met het invulling geven aan een nieuwe HRM gesprekscyclus waarin het periodieke gesprek tussen leidinggevende en medewerker over de resultaten en de professionele ontwikkeling wordt gefaciliteerd. Dit wordt eveneens in 2026 in de praktijk gerealiseerd.

We versterken strategische sturing en leiderschap in onze organisatie

Onze medewerkers hebben behoefte aan ruimte, maar wel met een duidelijke koers, met meer sturing, binnen kaders en met randvoorwaarden: Wij willen een compact en krachtig strategisch directie- of managementteam, passend bij onze omvang en opgaven. Daarbij bestaat duidelijkheid over de functie en rol van manager en directeur. En wij versterken het ambtelijk/bestuurlijk samenspel en vullen daarbij rolduidelijkheid en rolzuiverheid explicieter in.

Zoals eerder beschreven is in 2025 het besluit genomen om te komen tot een nieuw organisatiemodel. Dit is op 1 september van start gegaan en wordt in 2026 verder geïmplementeerd. Ter ondersteuning van effectieve sturing en leiderschap is een Management Ontwikkel Programma ontwikkeld om de nieuwe leidinggevenden zo goed mogelijk te ondersteunen om van hun nieuwe functie een succes te maken. Het heeft ook als doel om het integrale teamgevoel onder de het nieuwe team leidinggevenden te versterken bij het ontwikkelen van de teams en de organisatie als geheel. In 2025 zijn er ook groepsevaluaties geweest om samen te leren hoe ambtelijk tussen teams en functies wordt samengewerkt. En hoe je professioneel goed in verbinding blijft en elkaar in positie houdt bij belangrijke bestuurlijke opgaven. Dit lerende proces wordt georganiseerd aan de hand van casussen om zo de herkenbaarheid en praktische toepasbaarheid te vergroten. Ook tijdens het VHL-festival in september 2025 is hieraan aandacht gegeven.

In 2025 is het verbetertraject bestuurlijke besluitvorming afgerond. Daarbij zijn onder meer verbeteringen wat betreft kennis/bewustwording en vaardigheden doorgevoerd en aanpassingen aan bestuurlijke besluitvormingsprocessen en daarbij te hanteren formats.

We zetten in op betere integrale samenwerking

Onze medewerkers zijn over het algemeen tevreden over de samenwerking binnen het eigen team maar zien ruimte voor verbetering wat betreft de samenwerking tussen teams en de interne communicatie (gericht op de informatiebehoefte van de medewerkers).

Prioriteiten daarbij zijn onder meer: het bevorderen van de integrale samenwerking binnen de organisatie; rollen, verantwoordelijkheden en posities duidelijk vastleggen en communiceren; inventariseren wat medewerkers nodig hebben aan kennis, vaardigheden en competenties om beter samen te werken en dit opnemen in ons opleidingsprogramma. Als uitvloeisel van het plan om de strategische sturing en het leiderschap binnen de gemeentelijke organisatie te versterken worden ook de prioriteiten in het kader van het verbeteren van de integrale samenwerking opgepakt. Binnen het nieuwe organisatiemodel is sowieso een prominentere rol voor de leidinggevenden ingebouwd om de integrale samenwerking tussen de teams te bewaken en stimuleren. De voorlopige resultaten hiervan worden in 2026 geëvalueerd. Tezamen met de start van de nieuwe HRM gesprekscyclus wordt er meer gestuurd op reflectie gericht op samenwerking binnen en buiten het team. In het kader van organisatie- en talentontwikkeling gaat er zodoende meer gevraagd worden van onze medewerkers wat betreft kennis en vaardigheden.

We zorgen voor een acceptabele werkdruk

Uit de evaluatie en het medewerkersonderzoek (MO) bleek, dat de werkdruk een punt van zorg is. Ook dit leidde tot een aantal prioriteiten: door meer richting, sturing en focus, en door medewerkers beter toe te rusten werken we aan persoonlijk leiderschap. Hierdoor daalt de werkdruk; we onderzoeken hoe we bedrijfsvoeringsfuncties kunnen versterken, systemen kunnen optimaliseren en processen slimmer kunnen uitvoeren; we ontwikkelen het opdrachtgever/opdrachtnemerschap zodat voor alle partijen direct de omvang en het eigenaarschap van de opdracht duidelijk is.

Door het nieuwe organisatiemodel is er inmiddels meer managementcapaciteit beschikbaar voor betere sturing en meer aandacht voor de werkprocessen binnen de teams en het functioneren van de medewerkers. Deze extra capaciteit in combinatie met betere rolduidelijkheid heeft als doel om te komen tot een acceptabele werkdruk. Het vormgeven van nieuwe HRM processen (inwerken, gesprekscyclus, opleidingen) draagt er ook aan bij om medewerkers beter toe te rusten voor hun werkzaamheden en het zelfstandig kunnen managen van hun werk(druk).

Medio 2024 zijn ook de belemmeringen geïnterpreteerd die medewerkers ervaren bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. Het grootste deel van deze belemmeringen is of wordt opgepakt in het kader van samen verder bouwen. Er blijken echter ook belemmeringen te zijn die separaat opgepakt kunnen worden. Die zijn in 2025 in uitvoering genomen.

ICT IN 2025: VOORTGANG EN SAMENWERKING IN DE REGIO

Het afgelopen jaar hebben we belangrijke stappen gezet in het realiseren van onze ICT-visie. Onze focus ligt daarbij op vier kerndoelen: meer regie op ICT, efficiënter en slimmer werken, het vergroten van digitale veiligheid en het verbeteren van sturingsinformatie voor de organisatie.

Om deze doelen te bereiken maken we gebruik van moderne digitale ontwikkelingen, zoals data geïnformeerd werken, kunstmatige intelligentie (AI) en cloudoplossingen.

Data geïnformeerd werken

De basis voor ons nieuwe dataplatform is gereed. Op dit platform kunnen we met onze data bewerkingen doen zoals analyseren, monitoren en trends maken. De eerste bewerkingen zijn veelbelovend, maar laten ook zien hoe belangrijk het is dat de kwaliteit en beschikbaarheid van data verbeterd moet worden. We liggen goed op koers met de planning zoals opgenomen in de ICT visie.

Pilot kunstmatige intelligentie

In 2025 is een pilot uitgevoerd met kunstmatige (AI)-toepassingen. Daarin is onderscheid gemaakt tussen generieke AI-functionaliteiten, zoals hulp bij het schrijven van teksten of automatisch notuleren, en specifieke AI-toepassingen die gericht zijn op concrete werkprocessen. Uit de pilot blijkt dat generieke AI onze medewerkers ondersteunt in hun dagelijkse werkzaamheden, bijvoorbeeld door teksten automatisch naar een begrijpelijk B1-taalniveau om te zetten. Daarnaast kan specifieke AI binnen processen meerwaarde bieden. Bijvoorbeeld door routinematige administratieve taken te automatiseren, zoals het automatisch notuleren van vergaderingen, waardoor medewerkers meer tijd krijgen voor andere taken. De aandachtspunten uit de pilot zijn dat effectief gebruik van AI afhankelijk is van goed getrainde medewerkers en de juistheid van de beschikbare data. Ook zijn er aandachtspunten op privacy-gebied. De uitkomsten van de pilot vormen de basis voor een vervolgproject om die voordelen van inzet van AI toepasbaar te maken in de werkprocessen.

ICT-architectuur in kaart gebracht

De complexiteit van de informatiehuishouding is met de groei van applicaties, onderlinge koppelingen en behoefte aan datatoepassingen zo groot geworden dat centrale regie noodzakelijk was. Daarom is in 2025 onze ICT-architectuur gedetailleerd in kaart gebracht en is een proces ingericht om dit overzicht actueel te houden. Hiermee kan beter regie worden gevoerd op de samenhang en afhankelijkheden tussen bestaande applicaties en bij de aanbesteding van nieuwe systemen. Dit is een belangrijke stap in het robuuster en veiliger maken van het geheel en het kunnen verbeteren van de kwaliteit van de informatiehuishouding.

Regionale samenwerking

Op managementniveau is het initiatief genomen om mogelijkheden voor samenwerking te verkennen en te onderzoeken waarin gezamenlijk kan worden opgetrokken. Inmiddels is rondom data de samenwerking met vier andere middelgrote gemeenten op gang gekomen. Inhoudelijk deskundigen delen kennis en ervaringen en verkennen nu mogelijkheden om samen ICT-voorzieningen slimmer te organiseren en efficiënter in te richten. Daarnaast worden vanuit deze samenwerking nauwe contacten onderhouden met de provincie Utrecht

over de aansluiting bij het programma Digitale Transitie. Dit programma helpt regio's om hun digitale ambities gezamenlijk vorm te geven.

Op landelijk niveau sluiten we ons aan bij de ambities van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De VNG streeft ernaar dat gemeenten gezamenlijk als een sterke bestuurslaag regie houden over digitale ontwikkelingen. Dit betekent onder andere dat 80% van de gemeentelijke digitalisering de komende jaren moet worden gecollectiviseerd. Het eerste voorstel binnen deze ambitie betreft de realisatie van Common Ground, een koers die zorgt voor betere samenwerking tussen gemeentelijke systemen.

Informatiebeveiliging

In 2025 hebben we ons voorbereid op het in werking treden van de Cyberbeveiligingswet. Nieuw strategisch beleid is gemaakt dat aansluit op de eisen van de wet. Ook is het begrip bestuurlijke verantwoordelijkheid dat in deze wet is opgenomen, voor het college verduidelijkt. Daarnaast is een volgende stap gezet in het bewustwordingstraject informatiebeveiliging en privacy. Dit is gedaan met een nieuw e-learningprogramma dat voortbouwt op het starttraject van voorgaande jaren en de kennis van medewerkers verbreedt.

ARTIKEL 213A ONDERZOEKEN

In artikel 213a van de Gemeentewet is vastgesteld dat het college periodiek onderzoek verricht naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. Ook is vastgesteld dat het college schriftelijk verslag uitbrengt aan de raad over de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken. In 2025 is gewerkt aan de volgende onderzoeken:

Onderzoek naar projecten in het sociaal domein

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode december 2023 tot en met oktober 2024. De in het eindrapport opgenomen aanbevelingen zijn opgesteld in overleg met de meest betrokken medewerkers van het team beleid sociaal domein. Het college heeft het rapport in maart 2025 vastgesteld en ter informatie toegezonden aan de raad. Op verzoek van de raad zijn de resultaten in mei 2025 ook gepresenteerd op het VHL-plein.

Onderzoek vroegsignalering binnen armoedezorg en schuldhulpverlening

Het plan van aanpak is in juli 2025 vastgesteld door het college en ter informatie toegezonden aan de raad. Het onderzoek is uitgevoerd in de tweede helft van 2025. Afronding heeft plaatsgevonden in februari 2026 (door toevoeging van actuele data betreffende 2025). Het eindrapport is in april 2026 vastgesteld door het college en ter informatie toegezonden aan de raad.

Onderzoek wijk- en dorpsbeleid en budget inwonerinitiatieven

Een plan van aanpak is in 2023 door het college vastgesteld en vervolgens ter informatie aan de raad toegezonden. Uitvoering van het onderzoek is vervolgens aangehouden in verband met andere prioriteiten. In 2025 is het onderzoek weer opgepakt. Het is de bedoeling om een eindrapport in het tweede kwartaal van 2026 op te leveren.

Verdiepingsonderzoek benchmark Juridische Functie

Dit onderzoek is in het laatste kwartaal van 2025 gestart. Een plan van aanpak is opgesteld, vastgesteld door het college en ter informatie toegezonden aan de raad. Naar verwachting wordt het onderzoek afgerond in de eerste helft van 2026.

Verdiepingsonderzoek beleid sociaal domein en sociale teams

Het onderzoek is uitgevoerd in twee fases. Gestart is met het uitvoeren van een benchmark-onderzoek naar de omvang van de organisatiekosten van het sociaal domein. De resultaten hiervan zijn medio 2025 opgeleverd. Vervolgens is een doorlichting van onze werkprocessen uitgevoerd waarbij gefocust is op het in beeld brengen en onderzoeken van de knelpunten binnen de processen jeugd en Wmo en op de mogelijkheden om deze processen te verbeteren. Het eindrapport hiervan is eind 2025 opgeleverd. Het college heeft het benchmarkrapport en het eindrapport in februari 2026 vastgesteld en ter informatie toegezonden aan de raad.

RECHTMATIGHEIDSONDERZOEK 2025

Inleiding

Vanaf het begrotingsjaar 2023 moet het college van burgemeester en wethouders zelf een verklaring afgeven over de financiële rechtmatigheid van het gemeentelijke handelen. De rechtmatigheidsverklaring is een separaat onderdeel van deze jaarstukken. In deze paragraaf bedrijfsvoering is de inhoudelijke toelichting op deze verklaring opgenomen. In 2025 is er extra kritisch getoetst op het inkoopproces. Dit mede vanuit de ambitie om gedurende het begrotingsjaar ook actievere te kunnen sturen op de rechtmatigheid van inkopen.

Overzicht bevindingen

Om tot een rechtmatigheidsverklaring te kunnen komen doet het college onderzoek naar onder meer de opzet, bestaan en werking van de gemeentelijke processen. De wijze waarop dit onderzoek wordt uitgevoerd wordt jaarlijks beschreven in het door het college vast te stellen IC-plan. Dit IC-plan is in 2025 conform uitgevoerd en de resultaten van de werkzaamheden zijn tijdig afgerond en opgenomen in het controledossier van de accountant. Hieronder is een schematisch overzicht opgenomen van de bevindingen per proces. Voor de rechtmatigheidscontrole zijn negen criteria van belang. Hiervan worden er zes inhoudelijk afgedekt door de in de jaarstukken opgenomen balans, het overzicht van

baten en lasten en de toelichting hierop. Drie criteria zijn expliciet onderdeel van interne controle. Dit betreft het begrotingscriterium (passen alle begrotingsafwijkingen binnen de door de raad vastgestelde begroting?), het voorwaardencriterium (voldoet de aanwending en inning van gemeentelijke gelden aan de financiële regels zoals vastgesteld door de raad in verordeningen en door hogere overheden in wetgeving?) en het MO(F) criterium (is er sprake van misbruik van gemeentelijke gelden door onjuiste informatieverstrekking, is er sprake van oneigenlijk gebruik van gelden omdat deze in strijd zijn met doel en strekking van regelgeving of is er sprake van fraude?).

Proces c.q. onderwerp	Begroting	Voorwaarden	MO(F)
Automatisering	●	●	●
Tarieven belastingen en retributies	●	●	●
Belastingen	●	●	●
Leges burgerzaken	●	●	●
Crediteuren	●	●	●
Inkoop en aanbesteding	●	●	●
Debiteuren	●	●	●
Gemeenschappelijke regelingen	●	●	●
Grondexploitaties	●	●	●
Helsdingen	●	●	●
Verhuur- en pachttopbrengsten	●	●	●
Personeel	●	●	●
Inhuur derden	●	●	●
Jeugdzorg	●	●	●
Wmo	●	●	●
Leerlingenvervoer	●	●	●
Omgevingsvergunningen	●	●	●
Subsidieverstrekking	●	●	●
Subsidieontvangsten	●	●	●
Investerings en kapitaallasten	●	●	●
Treasury	●	●	●

Bij een ● is er geen sprake van bevindingen die de (financiële) rechtmatigheid beïnvloeden. Bij een ● is er sprake van bevindingen die aandacht behoeven omdat deze in de toekomst een risico voor de rechtmatigheid kunnen betekenen (maar de rechtmatigheid in 2025 nog niet beïnvloeden). Bij een ● is er sprake van bevindingen die de financiële rechtmatigheid in 2025 beïnvloeden. Processen met een ● zijn in 2025 niet gecontroleerd. Dit is gebeurd in goede afstemming met de accountant.

Toelichting bevindingen begrotingscriterium (in duizenden euro)

Bij de controle op het begrotingscriterium wordt gecontroleerd of alle begrotingsafwijkingen passen binnen het kader van de door de raad vastgestelde begroting. Tijdens de uitgevoerde interne controles zijn geen afwijkingen geconstateerd.

In deze Jaarstukken 2025 wordt echter toegelicht dat er op de programma's A en B sprake is van overschrijdingen op de begrote lasten. Bij programma A betreft dit een overschrijding van € 448 en bij programma B van € 149. Alleen bij programma A is er ook sprake van een nadelig resultaat ten opzichte van het begrote saldo van lasten en baten (van € 364).

Uit de financiële toelichting zoals opgenomen bij programma A kan worden opgemaakt dat de lastenoverschrijding van € 448 vrijwel volledig het taakveld crisisbeheersing betreft. Dit betreft het uitvoeren van niet begrote herstelwerkzaamheden bij de brandweerkazerne Leerdam als gevolg van een lekkende riolering onder de kazerne en het beëindigen van de vrijstelling voor onroerendezaakbelasting voor brandweerkazernes. Deze twee oorzaken hadden eerder gemeld kunnen worden en door de raad kunnen worden verwerkt in de begroting 2025. Daarom worden ze beschouwd als onrechtmatig en zullen ze door de accountant worden betrokken bij zijn oordeel.

De lastenoverschrijding bij programma B van € 149 wordt per saldo vooral verklaard door diverse nadelen betreffende het beheer van de openbare ruimte die te maken hebben met de groei van de gemeente en de bijbehorende groei van de hoeveelheid te beheren openbare ruimte. Ook dit had eerder gemeld kunnen worden en door de raad kunnen worden verwerkt in de begroting 2025. Daarom wordt ook dit nadeel beschouwd als onrechtmatig en zal dit door de accountant worden betrokken bij zijn oordeel.

Het begrotingscriterium betreft ook de door de raad verstrekte investeringskredieten. Bij vijf van deze kredieten is er sprake van overschrijdingen. Dit betreft het voorbereidingskrediet Noachschool (€ 65); het krediet aanpassen busstation Vianen (€ 18); het voorbereidingskrediet Gaasperwaard 3 (€ 11); het krediet uitbreiding parkeerterrein Stationsweg Leerdam (€ 31) en het krediet gemeentelijk rioleringsplan 2025 (€ 117). Dit laatste krediet is in de 2e bestuursrapportage 2025 afgeraad met een bedrag van € 4 miljoen, wat bij nader inzien dus iets te hoog is geweest.

Bij de investeringskredieten is dus sprake van een totale onrechtmatigheid van € 242. Dit bedrag zal door de accountant in zijn oordeel worden betrokken.

Toelichting bevindingen voorwaardencriterium (in duizenden euro)

Bij de controle op het voorwaardencriterium wordt gecontroleerd of de wijze van aanwending en inning van gemeentelijke gelden voldoet aan de financiële regels zoals opgenomen in landelijke wetgeving en in door de raad vastgestelde verordeningen.

Ondanks dat er geen financiële onrechtmatigheden zijn geconstateerd die moeten worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording (omdat de verantwoordingsgrens niet is overschreden) zijn er bevindingen gedaan die we opnemen in deze paragraaf.

Op inhuur is een onrechtmatigheid geconstateerd van in totaal € 769. Dit heeft als oorzaak dat na de aanbesteding van een nieuw dynamisch aanbestedingssysteem voor inhuur (DAS) toch nog een beperkt aantal inhuuropdrachten is verstrekt aan de voormalige preferred suppliers. Die (verlengingen van) opdrachten zijn als financieel onrechtmatig gekwalificeerd. Bij de overige inkoop en aanbestedingen is geconstateerd dat in 2025 voor een bedrag van

€ 293 onrechtmatig is aanbesteed. Dit betreft een drietal inkopen/aanbestedingen waarvan de opdrachten in de periode 2022-2025 meermaals zijn verlengd of niet (juist) zijn aanbesteed, waardoor de Europese aanbestedingsgrens uiteindelijk is overschreden. Dit betreft de schoonmaak van gymzalen en sportlocaties, stedenbouwkundige dienstverlening (onrechtmatig vanaf 2021) en de levering van foodservice. Deze laatste twee inkopen zijn in 2024 ook al als onrechtmatig gekwalificeerd. Bij de controles op reis- en verblijfskosten van medewerkers worden bij diverse teams bevindingen gedaan. Ondanks dat de financiële omvang hiervan beperkt is wordt het belang van de uitvoering van de controles en de noodzaak om dit onderwerp blijvend onder de aandacht te brengen hierdoor onderschreven. Bij Jeugdzorg is in de interne controle geconstateerd dat bij twee maatwerkovereenkomsten met zorgaanbieders een hoger tarief gehanteerd wordt dan het tarief op de tarievenlijst. Bij één van deze maatwerkovereenkomsten is geen passende onderbouwing beschikbaar. Dit resulteert in een onduidelijkheid voor Jeugd van € 4. Bij Subsidies blijkt dat bij de vaststelling van één van de subsidies een controleverklaring aangeleverd is door de subsidieontvanger die niet getekend is door een gecertificeerd accountant. De controleverklaring is in dat geval ondertekend door een oud-accountant welke uitgeschreven is uit het accountantsregister. Dit resulteert in een onduidelijkheid voor Subsidies van € 145.

Toelichting bevindingen MO(F) criterium

Bij de controle op het MO(F) criterium wordt gecontroleerd of er sprake is van misbruik van gemeentelijke gelden door onjuiste informatieverstrekking, van oneigenlijk gebruik van gelden omdat dit gebruik in strijd is met doel en strekking van regelgeving of dat er is sprake van fraude. De controle 2025 heeft niet geleid tot feitelijke constatering wat betreft misbruik, oneigenlijk gebruik of fraude met betrekking tot de inzet en aanwending van gemeentelijke middelen. Desondanks zijn er bevindingen die kunnen leiden tot een verhoogd risico op M&O en/of fraude. Binnen het proces inkoop en aanbesteding is een verhoogd risico aanwezig wat betreft de relatie tussen de contract- en opdrachtwaarde en de uiteindelijke factuur/facturen. De kans dat onterecht meerwerk in rekening wordt gebracht is in principe altijd aanwezig. Uit de controle 2025 kan geconcludeerd worden dat meerwerk veelal is onderbouwd door de leverancier/aannemer en akkoord is bevonden door de verantwoordelijk medewerker. Bij de controles op reis- en verblijfskosten blijkt dat het voorkomt dat er onterecht/onjuiste declaraties ingediend worden. Uit het contact tussen de manager en de medewerkers blijkt dat dit niet bewust gedaan wordt, maar dat hier veelal sprake is van onbewust onbekwaam handelen.

Conclusie

Verwacht wordt dat de accountant ook over het begrotingsjaar 2025 een goedkeurende verklaring zal verstrekken wat betreft de financiële rechtmatigheid. Het totale bedrag aan fouten en onzekerheden wat betreft het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het MO(F) criterium bedraagt € 2,05 miljoen.

Aanbevelingen

De voorgaande bevindingen leiden tot een aantal aanbevelingen:

1. Blijvende aandacht voor de controle op prestatieleveringen bij o.a. de processen crediteuren, subsidies, jeugdzorg en Wmo: Aanbeveling is om de controle op geleverde prestaties en de vastlegging daarvan te borgen in de processen en/of af te dwingen door de ondersteunende systemen.
2. Ook is blijvende aandacht nodig voor het proces inkoop en aanbesteding: Aanbeveling is om, evenals in 2025, halverwege 2026 dreigende risico's op het overschrijden van de Europese aanbestedingsgrens in kaart te brengen en daarop te acteren.
3. Betreffende het proces inkoop en aanbesteding wordt aanbevolen om de inkoopfunctie binnen de gemeente Vijfheerenlanden verder te professionaliseren.
4. Controle op afwijkingen tussen contract- en opdrachtwaarde en de uiteindelijke factuur/facturen: Aanbeveling is om onderzoek te doen naar de redenen van deze afwijkingen en te beoordelen of deze afwijkingen legitiem zijn.
5. Volledige controle op de verplicht aan te leveren documentatie en gegevens bij aanvragen en vaststellingen van subsidies: Aanbeveling is om aan subsidieaanvragers duidelijk te communiceren welke gegevens nodig en vereist zijn om een aanvraag te beoordelen en toe te kennen.
6. Controle op reis-/ en verblijfskosten personeel: Breng het belang van dit onderwerp blijvend onder de aandacht en benadruk de noodzaak van tijdige uitvoering van controles door de leidinggevenden.

VERPLICHTE ONDERDELEN PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

In artikel 20 van de Financiële Verordening heeft uw raad vastgesteld dat het college in de paragraaf bedrijfsvoering zowel bij de begroting als bij de jaarstukken verplicht is om de volgende bedrijfsvoering informatie op te nemen:

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025*	Rekening 2025
Salariskosten (in € 1.000)	36.99 7	45.913	42.469
Omvang personele formatie (in fte)	468,3	477,8	505,9
Omvang personele bezetting (in fte)	460,2	444,9	490,1
Kosten inhuur derden (in € 1.000)	8.899	4.351	8.462
Ziekteverzuimpercentage (in %)	5,8	5,0	6,1
Huisvestingskosten (in € 1.000)	2.116	3.206	3.435
Automatiseringskosten (in € 1.000)	2.726	3.407	2.695
Omvang personele formatie Griffie (in fte)	6,1	6,1	6,1
Omvang raads- en griffiebudget (in € 1.000)	1.497	1.734	1.711
Omvang budget rekenkamer (in € 1.000)	79	78	77
Omvang budget accountant (in € 1.000)	67	100	93
Omvang formatie College (in fte)	6,0	6,0	6,0
Omvang budget College (in € 1.000)	1.507	1.779	1.879

* De in deze kolom opgenomen cijfers wat betreft fte komen overeen met de cijfers zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025 (het boek). De financiële cijfers sluiten aan op de actuele begroting 2025.

Toelichting

De personele formatie is met 28 fte toegevoegd ten opzichte van de begroting 2025. Dit betreft voor een belangrijk deel het in eigen dienst nemen van medewerkers van de sociale teams die tot en met 2024 via gesubsidieerde instellingen werkzaam waren bij de sociale teams. Hierbij zijn dus subsidiebudgetten omgezet in salarisbudget. De extra inhuurkosten worden gedekt door het voordeel op salarissen (de vacaturruimte) en door toerekening aan investerings- en projectbudgetten. De belangrijkste verklaring voor het voordeel bij automatiseringskosten is het feit dat voor een bedrag van 468 aan licentiekosten in 2025 direct is toegerekend aan de taakvelden. De stijging bij de kosten van het college wordt verklaard door een storting in de voorziening wachtgeld wethouders.

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Inleiding

Via deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de verbonden partijen van de gemeente Vijfheerenlanden. De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor:

- de aansturing van de verbonden partij;
- de controle op de verbonden partij;
- de financiële consequenties vanuit de verbonden partij voor de eigen organisatie; en
- de maatschappelijke consequenties die voortvloeien uit de verbonden partij.

Wettelijk kader

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) Provincies en Gemeenten verplicht gemeenten tot het opnemen van verantwoordingsinformatie over verbonden partijen in de P&C-documenten (begroting/jaarrekening). Een verbonden partij is “een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft”. Een bestuurlijk belang is “zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”. Bestuurlijk belang wordt uitgevoerd door zitting in het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur, Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) of Raad van Commissarissen (RvC) bij de desbetreffende verbonden partij. Een financieel belang is “een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”.

Belang van de verbonden partijen voor de gemeente

De reden voor de gemeente om met een verbonden partij in zee te gaan is om beleidsdoelstellingen op de meest doelmatige wijze uit te laten voeren, zoals de gemeente dat voor ogen heeft. Het gaat hier om het behartigen van het publieke belang in samenwerking met de verbonden partij. Het aangaan van een relatie met een verbonden partij levert voor de gemeente de kennis en kunde om een publieke taak te vervullen. Daarnaast kan de samenwerking ook financiële voordelen opleveren (efficiëntere manier van werken door de verbonden partij, lastenverlichting door schaalvoordelen of doordat kosten gezamenlijk gedragen kunnen worden omdat de verbonden partij voor meerdere gemeenten werkzaam is).

Sturing en monitoring

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen is het gewenst om verbonden partijen te sturen en te monitoren. Besluiten worden genomen in het bestuur van de verbonden partijen en niet in de gemeenteraad zelf.

Op basis van het bestuurlijk belang voert de gemeente invloed uit in het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur, Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) of Raad van Commissarissen (RvC) bij de desbetreffende verbonden partij. De raad kan ook een zienswijze indienen bij de P&C-producten van de verbonden partij. Op deze manier wordt geborgd dat de gemeentelijke belangen in acht worden genomen en worden behartigd door de verbonden partij.

Overzicht verbonden partijen

In het vervolg van de paragraaf worden de verbonden partijen conform artikel 15 van het BBV ingedeeld in de onderstaande categorieën:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen.

Per verbonden partij wordt vermeld op welke wijze wij een belang hebben en welk belang wordt gediend, welk financieel belang er mee gemoeid is en wat de eventuele risico's en ontwikkelingen zijn.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)				
Vestigingsplaats	Utrecht			
Doel	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweezorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).			
Programma	Programma A Beheer en gebruik openbare ruimte			
Deelnemende partijen	Alle gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling.			
Openbaar belang	Veiligheid			
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten, namens de gemeente Vijfheerenlanden is dat burgemeester Fröhlich.			
Financieel belang (x € 1.000)	Toelichting	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
	Eigen vermogen:	34.600	30.288	33.892
	Vreemd vermogen:	71.157	69.631	69.738
	Totaal vermogen:	105.757	99.919	103.630
	Bijdrage VHL:	4.103	4.137	4.128
	Bijdrage alle deelnemers:	102.642	105.214	104.067

Risico's	Het totaal van het financieel risico (conform huidige inschattingen) bedraagt € 2,3 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met kanspercentage en beschikbare bedragen.
Ontwikkelingen	<p>De VRU staat voor diverse financiële risico's die voortkomen uit maatschappelijke veranderingen, wet- en regelgeving, en interne bedrijfsvoering. De risico's zijn ingedeeld op basis van kans en impact en beïnvloeden de begroting en bedrijfscontinuïteit.</p> <p>1. Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen</p> <p>Sinds 1 januari 2024 van kracht, met onduidelijkheden over extra kosten en verantwoordelijkheden, vooral bij brandveiligheid. Financiële impact is nog niet te kwantificeren; risico blijft onder observatie.</p> <p>2. Vrijwilligheid brandweerpersoneel</p> <p>Europese regelgeving kan ertoe leiden dat vrijwilligers die kazernerren of consigneerd zijn, recht krijgen op arbeidsvoorwaarden zoals loondienstmedewerkers. Meerkosten voor de VRU worden geschat op €3,1 miljoen per jaar bij omzetting naar 24-uursdiensten. Rijksoverheid moet deze kosten mogelijk compenseren; onzekerheid blijft.</p> <p>3. Overeenkomsten van opdracht (OvO's) voor eigen personeel</p> <p>Arbeidsrechtelijk bestaat het risico dat OvO's als dienstbetrekking worden gezien, met fiscale en werkgeverslasten als gevolg. Het handhavingsmoratorium vervalt in 2025, waardoor naheffingen en boetes mogelijk zijn.</p> <p>4. Overige (onvoorziene) exploitatierisico's</p> <p>Onvoorziene kosten door externe ontwikkelingen zoals premiestijgingen, claims of fluctuaties door incidenten. Risico wordt ingeschat op circa 0,5% van de totale kosten.</p> <p>5. Milieurisico PFAS</p> <p>Aansprakelijkheid voor bodem- en grondwaterverontreiniging door PFAS-houdend blusschuim. Financiële impact en omvang zijn onzeker; lopend juridisch en bestuurlijk onderzoek.</p> <p>6. Vitaalverklaring veiligheidsregio's</p> <p>Als vitale aanbieder moet de VRU voldoen aan hoge eisen voor continuïteit en digitale veiligheid. Uit audits blijkt dat versterkingsmaatregelen nodig zijn, die aanzienlijke kosten kunnen veroorzaken. Financiële omvang nog onduidelijk.</p> <p>7. Indexeringssystematiek</p> <p>Een afwijking van 1% in loonbijstelling ten opzichte van de werkelijke loonontwikkeling leidt tot een structureel tekort van €0,9 miljoen; momenteel is een risico van €450.000 geraamd.</p>

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)				
Vestigingsplaats	Zeist			
Doel	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners wonen, leven, gaan naar school en werken in een veilige omgeving waar aandacht is voor gezondheid en elkaar. Elk kind heeft een gezonde en veilige start. Iedereen kan zich ontwikkelen en ontplooiën. Iedereen kan meedoen. Bedreigingen van de publieke gezondheid worden bestreden. 			
Programma	Programma C Sociaal Domein			
Deelnemende partijen	Alle gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling.			
Openbaar belang	Bescherming en bevordering van de volksgezondheid op basis van de Wet publieke gezondheid.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Vijfheerenlanden is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de GGDrU door wethouder Bel.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	6.217	2.738	8.953
	Vreemd vermogen:	36.061	29.734	29.840
	Totaal vermogen:	42.278	32.472	38.793
	Bijdrage VHL:	2.912	3.308	
	Bijdrage alle deelnemers:	50.491	56.380	
Risico's	De GGDRU heeft voor 2026 een solvabiliteitsratio van 9,3%. Dit bevindt zich in de "meest risicovolle categorie" omdat het onder de 20% zit.			
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.			

Reinigingsdienst Waardlanden	
Vestigingsplaats	Gorinchem
Doel	<ul style="list-style-type: none"> Inzameling van huishoudelijk afval en grondstoffen, zoals papier en glas, gericht op het zo veel mogelijk hergebruiken van grondstoffen en het voorkomen van (rest)afval. Verzorging van informatievoorziening en voorlichting over het scheiden van afval/grondstoffen.
Programma	Programma B Beheer en gebruik openbare ruimte
Deelnemende partijen	De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden.
Openbaar belang	Het verwijderen van het huishoudelijk afval, als bedoeld in de Wet Milieubeheer van de deelnemende gemeenten, is de belangrijkste taak van de dienst.
Bestuurlijk belang	De gemeente Vijfheerenlanden wordt vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder van Maanen.

Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	2.016	917	2.282
	Vreemd vermogen:	31.949	28.234	29.406
	Totaal vermogen:	33.965	29.151	31.688
	Bijdrage VHL:	7.806	9.008	
	Bijdrage alle deelnemers:	20.254	23.225	
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.			

Gevudo				
Vestigingsplaats	Dordrecht			
Doel	De Gevudo heeft tot doel het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV HVC en het daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC.			
Programma	Programma B Beheer en gebruik openbare ruimte			
Deelnemende partijen	De gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld Giessendam, Hendrik Ido Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht.			
Openbaar belang	De GR Gevudo neemt namens de gemeenten deel in andere rechtspersonen met een soortgelijk of aanverwant doel in afvalverwerkingsactiviteiten op (boven) regionale schaal. De GR Gevudo neemt namens de deelnemende gemeenten met 529 aandelen van de 3.654 uitstaande aandelen A deel in de HVC.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Vijfheerenlanden wordt vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder van Maanen.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	30	-	30
	Vreemd vermogen:	401	-	330
	Totaal vermogen:	431	-	360
	Provisie VHL:	108	110	99
	Provisie alle deelnemers:	1865		720
Risico's	De gemeente Vijfheerenlanden houdt een waarschijnlijk percentage van 1% van het totale uitstaande garantiebedrag van €10 miljoen. Dit houdt een risico van €100.000 in.			
Ontwikkelingen	<p>Gevudo beheert enkel de aandelen van HVC. Vandaar dat hieronder de ontwikkelingen bij HVC staan vermeld.</p> <p>De energieprijzen dalen ten opzichte van de vorige jaren. Die daling beïnvloedt het resultaat van HVC. Een landelijk overschot aan duurzame energieproductie leidt steeds vaker tot een toenemend aantal uren met negatieve prijzen. Dat vraagt om een ander beheer van de projecten. Inflatedruk bij de overige kosten blijft onveranderd hoog.</p>			

	Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 11 december 2025 is groen licht gegeven voor de toetreding van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein als aandeelhouders A. Dit zal leiden tot een sterke verwatering van de provisie voor Vijfheerenlanden. Het risico zal daarentegen sterk afnemen.
--	---

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)				
Vestigingsplaats	Utrecht			
Doel	De belangrijkste taken zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu. Daarnaast adviseert de ODRU ook bij bestemmingsplannen en bij het opstellen van (milieu)beleid.			
Programma	Programma D Ruimtelijke ontwikkeling			
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rheden, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.			
Openbaar belang	De missie van de ODRU is een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving in de deelnemende gemeenten (koers 2023-2027).			
Bestuurlijk belang	De gemeente Vijfheerenlanden wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder van Montfoort. De burgemeester vervult de rol van technisch voorzitter.			
Financieel belang (x € 1.000)	Toelichting	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	1.710	1.710	
	Vreemd vermogen:	6.584	6.758	
	Totaal vermogen:	8.294	8.468	
	Bijdrage VHL:	1.972	1.936	
	Bijdrage alle deelnemers:	21.032	22.202	
Risico's	Bij de vorming van de nieuwe omgevingsdienst heeft de raad als voorwaarde meegegeven dat de kosten niet hoger mogen zijn dan die voor 2025 met indexatie inbegrepen. De daadwerkelijke kosten weten we pas na 2026. De kosten kunnen o.a. nog beïnvloed worden door vraag gestuurde producten en diensten (we zien nog steeds een toename in meldingen en vergunningaanvragen), gevolgen van de per 1 januari 2024 in werking getreden Omgevingswet door nieuwe taken en andere werkwijze (de gevolgen zijn anderhalf jaar na inwerkingtreding nog niet helemaal te overzien).			
Ontwikkelingen	Naar verwachting wordt de ODRU, na de vorming van de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht (ODU) per 1 januari 2026, in de loop van 2026 opgeheven.			

Bureau Openbare Verlichting (OVL)	
Vestigingsplaats	Hardinxveld-Giessendam
Doel	Uitvoering van het beheer van de openbare verlichting en de centrale aansturing en bewaking op de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden hieraan. Bureau OVL fungeert op dit terrein ook als het kenniscentrum voor de deelnemers en voert in opdracht projecten voor de gemeenten uit.

Programma	Programma B Beheer en gebruik openbare ruimte			
Deelnemende partijen	De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht en Vijfheerenlanden.			
Openbaar belang	Beheer openbare verlichting.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Vijfheerenlanden wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder Jongenelen.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	372	193	280
	Vreemd vermogen:	223	221	298
	Totaal vermogen:	595	414	578
	Bijdrage VHL:	173	172	176
	Bijdrage alle deelnemers:	608	617	619
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.			

Avres				
Vestigingsplaats	Gorinchem			
Doel	<p>Avres helpt inwoners zich te ontwikkelen op gebied van werk, geld en sociaal netwerk door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mens centraal - Ontwikkeling op gebied van werk, sociale omgeving, invulling van vrije tijd en ontwikkeling van sociale vaardigheden. • Ontwikkeling - Gericht op bereikbaar maken van betaald werk en vergroten van zelfredzaamheid. • Netwerkorganisatie - Optreden als verbinder van mogelijkheden in een netwerk van partners. 			
Programma	Programma C Sociaal domein			
Deelnemende partijen	De gemeenten Molenlanden, Gorinchem en Vijfheerenlanden.			
Openbaar belang	Uitvoering van onder andere de Wet Sociale Werkvoorziening en andere regelingen en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Vijfheerenlanden is in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door wethouder Hitipeuw en in het Algemeen Bestuur door wethouder Hitipeuw en wethouder Bel.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	15.521	10.683	12.070
	Vreemd vermogen:	8.681	8.681	11.043
	Totaal vermogen:	24.202	19.364	23.113
	Bijdrage VHL:	26.770	25.607	28.259
	Bijdrage alle deelnemers:	74.881	70.398	78.333

Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.

Regionaal archief Zuid-Utrecht (RAZU)				
Vestigingsplaats	Wijk Bij Duurstede			
Doel	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten, zoals nader omschreven in de Archiefwet 1995. • Het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten voor zover deze niet zijn overgebracht. • Het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie bronnen op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis. 			
Programma	Programma E Ontplooiing			
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, Houten, Utrechtse Heuvelrug, Rhenen, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden.			
Openbaar belang	Toegankelijkheid voor inwoners en andere belangstellenden of belanghebbenden, behoud van het historisch archief.			
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten vormen het Algemeen Bestuur. Wethouder Hitipieuw vertegenwoordigt daarin de gemeente Vijfheerenlanden.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	250	-	208
	Vreemd vermogen:	922	-	1.072
	Totaal vermogen:	1.172	-	1.280
	Bijdrage VHL:	342	428	375
	Bijdrage alle deelnemers:	1.319	1.648	1.444
Risico's	Over de jaren 2024 en 2025 zijn er geen risico's geconstateerd met financiële gevolgen.			
Ontwikkelingen	<p>Het huidige beleidsplan van het RAZU loopt tot 2027 en dient vervolgens opnieuw te worden vastgesteld. De nieuwe Archiefwet, die naar verwachting in 2027 in werking treedt, zal hierop van invloed zijn, met speciale aandacht voor digitaal archiveren en digitaal overbrengen. En wat betreft de verwachte groei en het benodigde beheer van het e-depot. In het verlengde hiervan stelt het RAZU voor om vanaf 2027 de formatie op het e-depot uit te breiden</p> <p>Het model waarmee de kosten van de gemeenschappelijke regeling over de zes gemeenten worden verdeeld is gebaseerd op twee grondslagen en drie kostencomponenten. Het bestuur heeft besloten de looptijd van de huidige verdeelsleutel te verlengen voor de jaren 2027 t/m 2029.</p>			

Vennootschappen en corporaties

Oasen NV				
Vestigingsplaats	Gouda			
Doel	Oasen is een maatschappelijk drinkwaterbedrijf. Oasen zorgt op duurzame wijze voor het drinkwater in Zuid Westelijk Nederland, waaronder Vijfheerenlanden.			
Programma	Programma F. Financieel gezond			
Deelnemende partijen	Gemeenten in zuidelijk en oostelijk deel van Zuid-Holland.			
Openbaar belang	De N.V. Oasen is de maatschappij die is belast met de drinkwatervoorziening in het zuidelijk en oostelijk deel van Zuid-Holland.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als één van de 21 aandeelhouders stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA). Wethouder van Maanen vertegenwoordigt de gemeente in de AvA. De gemeente Vijfheerenlanden heeft 55 van de 748 aandelen Oasen, naar rato van het aantal inwoners. Oasen keert op basis van haar statuten geen dividend uit.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	136.041	-	
	Vreemd vermogen:	263.326	-	
	Totaal vermogen:	399.376	-	
	Bijdrage VHL:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Bijdrage alle deelnemers:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.			

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Programma	Programma F. Financieel gezond
Deelnemende partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. Aandelen BNG Bank luiden op naam en zijn niet beursgenoteerd.
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

BESTUURLIJK BELANG				
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	4.777		Altan
	Vreemd vermogen:	123.164		
	Totaal vermogen:	127.941		
	Baten VHL:	209	180	
	Baten alle deelnemers:	140.000	120.000	
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.			

NV Stedin Groep				
Vestigingsplaats	Rotterdam			
Doel	Via energienetwerken zorgt Stedin voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland.			
Programma	Programma F. Financieel gezond			
Deelnemende partijen	Gemeenten in Zuid-Holland, Zeeland, Utrecht, Noord-Holland en Noordoost Friesland.			
Openbaar belang	Stedin is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar circa 2,3 miljoen huishoudens en industriële klanten.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft als een van de 42 aandeelhouders stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA). Wethouder van Maanen vertegenwoordigt de gemeente in de AvA. De gemeente Vijfheerenlanden heeft 95.787 van de 5.684.687 gewone aandelen Stedin en 8.030 van de 416.068 cumulatief preferente aandelen (uitgegeven in 2021). De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij Stedin. Stedin keert jaarlijks dividend uit.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	3.370		3.568
	Vreemd vermogen:	5.704		6.489
	Totaal vermogen:	9.074		10.075
	Baten VHL:	964	1.284	1.329
	Baten alle deelnemers:	56.000	70.000	72.000
Risico's	Het van Stedin te ontvangen dividend is afhankelijk van het financiële resultaat van Stedin. Dit kan jaarlijks verschillen.			

Ontwikkelingen	Stedin heeft in 2025 een sterk jaar achter de rug. Dit heeft geleid tot een sterke stijging van de winst. Het verkregen dividend vanuit Stedin is daarmee voor de gemeente Vijfheerenlanden substantieel hoger.
----------------	---

MerwedeLingeLijn (MLL) Beheer				
Vestigingsplaats	Gorinchem			
Doel	Beheer en exploitatie van de spoorlijn inclusief stations tussen Dordrecht en Geldermalsen.			
Programma	Programma F. Financieel gezond			
Deelnemende partijen	Provincie Zuid-Holland; Gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden en Geldermalsen.			
Openbaar belang	Openbaar vervoer			
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het bestuur van MLL Beheer vertegenwoordigd door wethouder van Montfoort. De gemeente Vijfheerenlanden is aandeelhouder voor een aandelenkapitaal van € 30.525,-.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	250	250	250
	Vreemd vermogen:	219		
	Totaal vermogen:	469		
	Bijdrage VHL:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Bijdrage alle deelnemers:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Risico's	Er loopt op dit moment een proces om de BV op te heffen. De intentie is om deze te ontbinden en de aandelen naar rato uit te betalen aan de aandeelhouders. Op dit moment is men aan het onderzoeken of het opheffen langs de raad moet of dat het voldoende is dat de wethouder juist is gemandateerd door het college om hiermee akkoord te gaan.			
Ontwikkelingen	<p>Prorail is in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bezig met een MIRT- verkenning naar aanpassingen aan de infrastructuur.</p> <p>Deze aanpassingen zijn nodig om de nieuwe treinen van Qbuzz te laten rijden volgens de huidige dienstregeling. Dit komt door de invoering van een nieuw treinbeveiligingssysteem. Voor Vijfheerenlanden zijn er geen opstelplaatsen of perronverleningen beoogd. Wel is het de verwachting dat het onderstation te Leerdam (voor het op spanning brengen/houden van de bovenleiding) binnen de bestaande locatie of erbuiten zal worden uitgebreid.</p>			

Stichtingen en verenigingen

IBMN				
Vestigingsplaats	Vianen			
Doel	De dienstverlening is gericht op het inkoop- en aanbestedingsbeleid van elke deelnemende gemeente. IBMN begeleidt zowel individuele als gezamenlijke inkoop- en aanbestedingstrajecten, helpt bij het opstellen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en fungeert als vraagbaak/helpdesk op het gebied van inkoop- en aanbesteding.			
Programma	Programma A Bestuur, dienstverlening en organisatie			
Deelnemende partijen	Deelnemers zijn de gemeenten IJsselstein, Leusden, Molenlanden, Montfoort, Scherpenzeel, Vijfheerenlanden, De Bilt en Woudenberg. Gemeenschappelijke regelingen: RMN en RSDKRH.			
Openbaar belang	Voordelen behalen door efficiënte en effectieve inkoop en zo kosten reduceren. Daarnaast zorg dragen voor een rechtmatige inkoop die voldoet aan gemeentelijke, nationale en Europese aanbestedingsregels.			
Bestuurlijk belang	De algemeen directeur/gemeentesecretaris vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in het Algemeen Bestuur.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroot 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	219	219	219
	Vreemd vermogen:	117	117	101
	Totaal vermogen:	336	336	320
	Bijdrage VHL:	124	114	105
	Bijdrage alle deelnemers:	1.019	856	1.021
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Er loopt een onderzoek naar de inkoopfunctie van IBMN.			

Stichting WerkWIJSS	
Vestigingsplaats	IJsselstein
Doel	De stichting WerkWIJSS heeft als taak om beschutte werkplekken aan te bieden aan inwoners die daarvoor door de gemeenten worden aangedragen.
Programma	Programma C Sociaal Domein
Deelnemende partijen	Gemeenten Nieuwegein, Lopik, IJsselstein, Stichtse Vecht en Vijfheerenlanden.
Openbaar belang	WerkWIJSS biedt mogelijkheden voor iedereen die zelf moeilijk aan een reguliere, betaalde baan kan komen. Denk hierbij aan mensen met een arbeidsbeperking, langdurig werklozen, bijstandsgerechtigden, statushouders of vroegtijdig schoolverlaters.
Bestuurlijk belang	De stichting heeft een eigen bestuur. Wethouder Hitipeuw vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in de Raad van Commissarissen.

Financieel belang (x € 1.000)	Toelichting	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
	Eigen vermogen:			
	Vreemd vermogen:			
	Totaal vermogen:			
	Bijdrage VHL:	137	92	0
	Bijdrage alle deelnemers:	755	853	
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	<p>WerkwIJSS groeit toe naar een integratie met Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) om in 2028 tot een integrale uitvoeringsorganisatie te komen. Omdat de gemeente Vijfheerenlanden al deelneemt in de gemeenschappelijk regeling Avres zal de gemeente geen mede-eigenaar worden van die nieuwe uitvoeringsorganisatie. Op 17 december 2024 is met de raad gedeeld dat vanaf 1-1-2026 de Dienstverleningsovereenkomst met WIL wordt beëindigt en dat vanaf dan een DVO met Avres wordt aangegaan. Daarnaast is op 6 februari 2025 het voornemen om ook bestuurlijk uit te treden besproken in de raad wat vervolgens op 10 maart is gebeurd.</p>			

Overige verbonden partijen

U10	
Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Netwerksamenwerking op de terreinen economie, ruimtelijk ontwikkeling, verkeer- en vervoer, sociaal domein en energietransitie om de maatschappelijke uitdagingen van de regio Utrecht om te zetten in kansen.
Programma	Programma A Bestuur, dienstverlening en organisatie
Deelnemende partijen	De U10 bestaat uit de volgende gemeenten: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
Openbaar belang	<p>De U10 is een netwerkorganisatie waar op de diverse beleidsterreinen gekeken wordt naar meerwaarde in samenwerking en gelijke aanpak. Per onderwerp wordt binnen de bestuurstafels gezocht naar gemeenten die daarin willen samenwerken. De deelnemende gemeenten participeren ook in de Economic Board Utrecht (EBU) samen met private partijen. Op deze drie thema's zijn convenanten gesloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samenwerking op het gebied van verkeer- en vervoer • brede samenwerking binnen de U10 • aansluiting bij de Economic Board Utrecht (EBU) <p>Vanaf 2024 is de bijdrage voor de realisatie van het Integraal Ruimtelijk Perspectief structureel opgenomen. (RIB 1054288). Op een aantal onderwerpen treedt U10 samen met provincie Utrecht en regio Amersfoort naar buiten (Rijk en EU) onder het label</p>

	Metropoolregio Utrecht (MRU) om aandacht te vragen voor ruimtelijk-economische opgaven waar een bijdrage in gewenst of vereist is.			
Bestuurlijk belang	De U10 is strikt genomen geen verbonden partij maar een netwerk waarin gemeenten samenwerken op basis van een convenant. Gemeenten betalen een contributie. Het college is vertegenwoordigd door meerdere wethouders aan de diverse bestuursafdelingen. Naast de Bestuursafdelingen is burgemeester Fröhlich voorzitter van het voorzittersoverleg en vertegenwoordigt hij met de burgemeester Dijkema van Utrecht ook de U10 in en buiten de regio.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u>	<u>Werkelijk 2024</u>	<u>Begroet 2025</u>	<u>Werkelijk 2025</u>
	Eigen vermogen:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Totaal vermogen:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Bijdrage VHL:	232	250	
	Bijdrage alle deelnemers:	2.105	2.430	
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Een huidige ontwikkeling is de uitvoering van de ambities uit het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) aan de hand van een uitvoeringsagenda IRP. Om ieraan uitvoering te geven werken we sinds 2025 in gebiedsallianties. Meer informatie is terug te lezen in de RIB 1496277 Raadsinformatiebrief uitvoeringsagenda IRP U10 d.d. 18 juni 2025. Verder wordt verwezen naar de RIB 1735547 Raadsinformatiebrief Ontwikkelingen regionale samenwerking U10 d.d. december 2025. In de laatste brief wordt o.a. ingegaan op de evaluatie die is uitgevoerd. Een van de besluiten naar aanleiding van deze evaluatie is dat de naam U10 in maart 2026 verandert in MRU West.			

Regionale Backoffice Lekstroom (RBL)	
Vestigingsplaats	Houten
Doel	De RBL voert namens de deelnemende gemeenten de inkoop en administratieve dienstverlening uit voor de uitvoering van de Jeugdwet. Vijfheerenlanden neemt ook deel aan de inkoop van Wmo individuele begeleiding, maar de backoffice van WMO doet Vijfheerenlanden zelf.
Programma	Programma C Sociaal Domein
Deelnemende partijen	De gemeenten Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vijfheerenlanden
Openbaar belang	Het inkopen van individuele en collectieve begeleiding Wmo en specialistische jeugdhulp en uitvoeren van administratieve werkzaamheden (accounthouderschap) voor de uitvoering van de Wet op de Jeugdhulp.
Bestuurlijk belang	RBL is strikt genomen geen verbonden partij van de gemeente Vijfheerenlanden. De gemeente Vijfheerenlanden heeft geen bestuurlijk belang in RBL. De relatie is vormgegeven door middel van een samenwerkings- en dienstverleningsovereenkomst. Gezien het financieel belang, is RBL wel opgenomen in de paragraaf verbonden partijen.

	Er is een Bestuurlijk Platform Sociaal Domein (BPSDL). Dit platform heeft geen besluitvormende bevoegdheden. Hieraan neemt wethouders Bel deel.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u> Eigen vermogen: Vreemd vermogen: Totaal vermogen: Bijdrage VHL: Bijdrage alle deelnemers:	<u>Werkelijk 2024</u> 780	<u>Begroot 2025</u> 939	<u>Werkelijk 2025</u>
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.			

Stichting Gebiedsmarketing				
Vestigingsplaats	Vianen			
Doel	Door de inzet van strategische gebiedsmarketing het toeristisch bezoek aan de regio vergroten. De positionering van het gebied Tussen Lek & Linge en van de in het gebied liggende steden Leerdam en Vianen, maken daar onderdeel van uit. De activiteiten richten zich op het imago van het gebied en het vergroten van de kracht van het netwerk. Middelen die hiervoor worden ingezet zijn samenwerking met toeristische partners, promotie en productontwikkeling.			
Programma	Programma E Ontplooiing.			
Deelnemende partijen	De Stichting Gebiedsmarketing werkt o.a. samen met de ondernemers(verenigingen) en gemeente Vijfheerenlanden.			
Openbaar belang	De gebiedsmarketingstichting Tussen Lek en Linge zal letterlijk en figuurlijk de verbinding maken tussen alle elementen die de cultuur, natuur en historie in het gehele gebied Vijfheerenlanden te bieden heeft en de aantrekkelijkheid hiervan op een toegankelijke wijze onder de aandacht brengen van potentiële bezoekers en bewoners in het gebied.			
Bestuurlijk belang	De stichting is strikt genomen geen verbonden partij van de gemeente Vijfheerenlanden. Vijfheerenlanden is niet vertegenwoordigd in het bestuur, aangezien deze stichting onafhankelijk is van de gemeente.			
Financieel belang (x € 1.000)	<u>Toelichting</u> Eigen vermogen: Vreemd vermogen: Totaal vermogen: Bijdrage VHL: Bijdrage alle deelnemers:	<u>Werkelijk 2024</u> n.v.t.	<u>Begroot 2025</u> n.v.t.	<u>Werkelijk 2025</u> n.v.t.
Risico's	Er zijn geen risico's met financiële gevolgen die meegenomen moeten worden bij de bepaling van ons benodigd weerstandsvermogen.			
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen.			

Paragraaf 7: Grondbeleid

Inleiding

Gemeentelijke grondexploitaties zijn een van de meest risicovolle activiteiten van een gemeente omdat er veel geld en risico's in omgaan. Het is dus belangrijk om jaarlijks een duidelijk en adequaat beeld te geven van alle huidige en toekomstige grondexploitaties. In deze paragraaf wordt daarom ingegaan op de financiële uitkomsten, de reserveposities en de aanwezige risico's bij de diverse grondexploitaties van de gemeente Vijfheerenlanden. Voordat concreet op de financiële resultaten wordt ingegaan, worden de gehanteerde financiële uitgangspunten en wettelijke kaders beschreven.

Wat is grondbeleid (definitie BBV)?

Eén van de middelen van een gemeente om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid van de overheid is het grondbeleid. In het kader van het omgevingsbeleid wordt de maatschappelijk gewenste bestemming van de grond vastgelegd. Dit gebeurt via een plan of besluit op basis van de Omgevingswet. De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende functie ten aanzien van het grondbeleid en dit komt tot uiting in de nota grondbeleid.

In 2023 is er een nota grondbeleid vastgesteld voor onze gemeente. Bij de actualisaties van de bouwgrondexploitaties is uitgegaan van de uitgangspunten, zoals opgenomen in de vastgestelde nota grondbeleid.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In de notities grondbeleid geeft de commissie BBV aan op welke wijze dit onderwerp in de begroting en de jaarrekening verwerkt en verantwoord kan of moet worden. Kan, omdat de regelgeving meerdere verwerkingsopties toestaat en moet als de regelgeving verplicht tot een bepaalde verwerkingwijze. De BBV-notities bevatten dan ook aanbevelingen en stellige uitspraken voor de juiste toepassing en uitvoering van het BBV, voor Vijfheerenlanden zijn de belangrijkste:

1. Een 10-jaarstermijn voor BIE (Bouwgrond In Exploitatie)-grondexploitaties was en blijft in beginsel bestaan. Benadrukt wordt dat een langere looptijd dan 10 jaar onder voorwaarden was en blijft toegestaan.
2. Nieuwe categorie grond, bestemd voor concrete gebiedsontwikkeling op termijn door de gemeente, de zogenoemde 'warme gronden'.
3. Tussentijdse winstneming; met in achtname van het realisatiebeginsel bestaat een verplichting de tussentijdse winst te verantwoorden. Als eenduidige systematiek is daartoe de Percentage of Completion (POC) methode voorgeschreven.

4. Het BBV geeft voorschriften ten aanzien van de inrichting van de begroting en jaarverslaggeving, zoals deze aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd en gepubliceerd. De gemeente heeft de vrijheid om ten aanzien van de sturing en beheersing keuzes te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld over interne spelregels over bevoegd- en verantwoordelijkheden, de inrichting van informatie- en administratieve systemen en het bedenken van verdeelsleutels om gezamenlijke kosten toe te rekenen.
5. De toe te rekenen rente moet worden gebaseerd op de door de gemeente gehanteerde omslagrente.
6. De discontovoet is opgegeven op 2,0% in plaats van het gemeente-specifiek percentage (veelal debetrente-percentages).

Ten aanzien van deze punten kan geconcludeerd worden dat er in de gemeente Vijfheerenlanden, op dit moment, geen grondexploitaties zijn met een looptijd langer dan 10 jaar. De grondexploitaties zijn opgesteld overeenkomstig de verplichte kostensoortenlijst onder de nieuwe Omgevingswet vanaf 01-01-2024. De rente sluit aan bij de leningenportefeuille. In Vijfheerenlanden wordt voor een negatieve grondexploitatie de verliesvoorziening getroffen op het niveau van het saldo eindwaarde. Op dit moment is er één grondexploitatie (Achter van Zuilenstraat) met een negatief saldo waarvoor een verliesvoorziening is gevormd.

Visie grondbeleid

Het voeren en hebben van grondbeleid is geen doel op zich. Het is vooral ondersteunend aan het halen van doelen op andere beleidsterreinen zoals wonen, economie en duurzaamheid. Het grondbeleid zelf legt deze doelen niet vast en bepaalt ook geen prioritering in die beleidsdoelen, maar geeft wel aan hoe wij deelnemen aan de grondmarkt, welke instrumenten wij daarbij (kunnen) inzetten en hoe wij daar verantwoording over afleggen. Het grondbeleid kan op deze manier helpen om de doelen op andere beleidsterreinen zo efficiënt mogelijk te halen. De keuzes en uitgangspunten die in de nota grondbeleid zijn vastgelegd hebben dus telkens als gemene deler dat we met die keuzes zo efficiënt mogelijk en financieel verantwoord willen bijdragen aan het behalen van doelen op andere beleidsterreinen.

Financiële uitgangspunten

De financiële spelregels voor grondexploitaties zijn te vinden in het BBV. Elke grondexploitatie kent een uniforme opbouw van de raming van kosten en opbrengsten. Elke grondexploitatie wordt minimaal één keer per jaar geactualiseerd, tenzij er redenen zijn om dit vaker te doen. Bijvoorbeeld als er fundamentele (plan)wijzigingen zijn. De grondexploitaties worden doorgerekend op basis van de dynamische eindwaarde-methodiek. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met een inflatiecorrectie voor de kosten- en opbrengstenposten en de rentelasten. Hiermee wordt het resultaat op eindwaarde verkregen.

Vervolgens wordt het resultaat op netto contante waarde berekend. Dit betekent, dat de eindwaarde wordt teruggerekend naar heden door deze te corrigeren voor de rente. Dit is nodig voor het inzicht in de vermogenspositie van de gezamenlijke grondexploitaties op één dezelfde datum. Voor deze actualisatie is dat 1 januari 2026. De verwachte resultaten kunnen zo worden vergeleken met de stand van de reserves en voorzieningen per diezelfde datum.

Voor de risico's fungeert de Algemene Reserve Grondexploitaties (ARG) als verzamel- en verrekenpost voor de eindresultaten van de grondexploitaties. Winsten worden aan de ARG toegevoegd. Voor verwachte verliezen dient een voorziening te worden getroffen die ten laste komt van de Algemene Reserve Grondexploitaties. Het onderling verevenen van resultaten van grondexploitaties onderling is ingevolge het BBV niet toegestaan. Als een negatieve grondexploitatie een voorziening kent tot het verwachte verlies en na actualisatie blijkt het verlies minder te zijn, dan valt een deel van de getroffen voorziening vrij.

Een grondexploitatie heeft betrekking op een meerjarige periode. Aan de hand van een inflatiepercentage voor zowel de kosten- als de opbrengstenposten wordt in de grondexploitatie rekening gehouden met tijdseffecten. Voor de grondportefeuille geldt een algemene set parameters. Afhankelijk van specifieke afspraken en contracten in een project kan hiervan worden afgeweken. Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de (standaard)parameters voor de kosten en opbrengsten:

MPG 2026 - Rekenparameters	
Startdatum grondexploitaties	1-1-2026
Eindwaarde datum	grex afhankelijk
Netto contante waarde datum	1-1-2026
Kostenindex 2026	3,00%
Kostenindex na 2026	2,00%
Opbrengstenindex bedrijfskavels	1,50%
Opbrengstenindex woningbouw	1,50%
Rente	0,50%
Disconteringsvoet (conform BBV)	2,00%

Actuele prognose (nog te verwachten) resultaten grondexploitaties

De gemeente Vijfheerenlanden had in 2025 nog 6 actieve grondexploitaties. Bij deze jaarrekening wordt de grondexploitatie Sluiseiland definitief afgesloten met een nog klein voordelig saldo van € 0,016 mln.

De grondexploitaties hebben samen een positief saldo van ongeveer € 7,23 mln. netto contante waarde per 31-12-2025. Het betreft hier wel het resultaat voor de bij deze jaarrekening te nemen tussentijdse winstnemingen van € 2,34 miljoen. Resteert vervolgens nog zo'n € 4,89 miljoen aan verwachte winstnemingen vanaf 2026 t/m 2030.

De grondexploitatie Achter van Zuilenstraat sluit naar verwachting met een negatief saldo van circa € 0,234 miljoen netto contante waarde per 31-12-2025. Hiervoor is een voorziening gevormd met een boekwaarde eind 2025 van € 0,253 miljoen met een voldoende omvang om het voorziene tekort te dekken. Omdat in onderstaande tabel afgeronde bedragen zijn opgenomen, resulteren optellingen en vergelijkingen in afrondingsverschillen.

Complex (bedragen in mln).	Boekwaarde eind 2025	Contante waarde	Winstname 2025	Nog te realiseren winst	Einddatum
Werklandschap Meerkerk IVa	2,194	-0,223	0	-0,223	2030
Broekgraaf Leerdam	-11,605	-3,140	-1,746	-1,394	2029
Voorzieningencluster Broekgraaf Leerdam	-3,125	-0,981	-0,152	-0,829	2027
Sluiseiland	-	-0,016	-0,016	-	2025
De Weide II Meerkerk	-2,286	-3,102	-0,427	-2,675	2029
Van Zuilenstraat	0,272	0,234	0	0,234	2029
Totaal	-14,550	-7,228	-2,341	-4.887	
Verliesvoorziening Van Zuilenstraat	-0,253	-0,234	-	-0,234	
Balanswaardering	-14,803	-7,462	-2,341	-5,121	

Onderstaand wordt er een beknopt beeld van de grondexploitaties gegeven. In het MPG 2026, zoals deze in juni door de gemeenteraad wordt vastgesteld, wordt uitgebreid ingegaan op deze vijf in 2026 nog actieve grondexploitaties.

Werklandschap Meerkerk IVa

Het bestemmingsplan voor het Werklandschap Meerkerk IVa en de grondexploitatie zijn eind 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Met de vaststelling is door de gemeenteraad een amendement aangenomen waarbij het college de inspanningsverplichting heeft het resultaat van de grondexploitatie te verbeteren. De gemeente maakt in dit project alle gronden bouw- en woonrijp en geeft bouw kavels voor bedrijven uit. De Uitgifte heeft vertraging opgelopen als gevolg van netcongestie. De komende jaren zullen de gronden worden voorbelast en bouwrijp worden gemaakt. Daarna kunnen de gronden worden verkocht aan bedrijven. Er zijn veel geïnteresseerden voor de verkoop van de kavels.

Vanwege haar ligging vlak naast de A27 heeft dit terrein een aantal uitstekende zichtlocaties. Daarnaast is er veel aandacht besteed aan landschappelijke inpassing. Op het terrein zelf zijn groenvoorzieningen en waterpartijen en aan de oostkant van het gebied ligt een ecologisch groengebied. Er is oog voor zorgvuldige vormgeving, duurzaamheid en intensief ruimtegebruik. Onderdeel van het plan is de realisatie van voldoende watercompensatie. Er wordt ook watercompensatie uit eerdere plannen opgelost.

Kosten, opbrengsten en resultaat.

De bedrijfskavels zullen uiteindelijk gefaseerd verkocht gaan worden. De eerste bedrijven /kopers zijn hiervoor in beeld. Er dienen nog koopovereenkomsten gesloten te worden. De verwachte opbrengst bedraagt ca € 12,4 mln. Het verwachte resultaat van de grondexploitatie bedraagt € 0,22 mln. op nette contante waarde per 01-01-2026.

Broekgraaf

Alle gronden binnen het gebied zijn in eigendom van de gemeente. De gemeente maakt in dit plan alle gronden bouw- en woonrijp. De uitgeefbare bouw kavels geeft de gemeente aan projectontwikkelaars, woningcorporatie Kleurrijk Wonen en particulieren (zelfbouw) uit. Kleurrijk Wonen realiseert de sociale huur woningen in het gebied. De ontwikkelaar ontwikkelt, verkoopt en realiseert vervolgens de woningen. Voor ruim 900 woningen zijn de bouw kavels uitgegeven. Naar verwachting worden in 2026 de laatste resterende bouw kavels (en wellicht de laatste vrije kavels in 2027) verkocht. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat het project eind 2029 volledig gereed zal zijn.

Kosten, opbrengsten en resultaat.

Afgelopen jaren zijn als gevolg van de gunstige marktomstandigheden veel gronden uitgegeven aan ontwikkelaars. Het saldo van de boekwaarde heeft zich daarmee positief ontwikkeld en bedraagt op dit moment ca. € 11,6 mln. (positief). Ruim 95% van de bouw kavels is uitgegeven. Het grootste deel van het plangebied is daarmee reeds klaar of in aanbouw.

De totale kosten in het project bedragen circa € 85,6 mln. (waarvan circa € 3,9 mln. reeds genomen winst incl. winstneming over 2025 van € 1,75 mln.).

De totale opbrengsten bedragen circa € 87,3 mln. De grondexploitatie heeft hiermee een positief nominaal saldo van ongeveer € 1,5 mln. Als gevolg van tijdsinvloeden, fasering en indexatie bedraagt het resultaat op contante waarde ongeveer € 1,4 mln.

Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat de exploitatie eind 2029 kan worden afgesloten met een positief saldo.

Voorzieningencluster Broekgraaf

Aangrenzend aan Broekgraaf is het Voorzieningencluster Broekgraaf gelegen. Dit plan voorziet in een integrale gebiedsontwikkeling met de functies sport, onderwijs, kinderopvangvoorzieningen en wonen, specifiek in het gebied rondom de locatie van de

basisschool “Klim Op”, Leerdam Sport en M3. In totaal komen in dit gebied ongeveer 165 appartementen waaronder een groot aantal sociale en goedkope woningen en zorgwoningen voor stichting Mus uit Leerdam.

Kosten, opbrengsten en resultaat.

De gronden in het gebied zijn bouwrijp gemaakt en deels woonrijp. Nagenoeg alle bouw kavels zijn geleverd aan ontwikkelaars.

De totale kosten in het project bedragen circa € 6,1 mln. (waarvan circa € 0,5 mln. reeds genomen winst). De totale opbrengsten bedragen circa € 7 mln. De grondexploitatie heeft hiermee een positief nominaal saldo van ongeveer € 0,9 mln. Als gevolg van tijdsinvloeden, fasering en indexatie bedraagt het resultaat op contante waarde ongeveer € 0,8 mln.

Afgelopen jaren is op basis van voortgang in het project en de gunstige ontwikkeling van het resultaat voor een bedrag van € 0,5 mln. winst genomen, waarvan € 0,15 miljoen over 2025.

Meerkerk-Zuid/De Weide II

Voor de ontwikkeling van het plan is een onherroepelijk bestemmingsplan. In 2022 is een aanbestedingsprocedure doorlopen en is een projectontwikkelaar geselecteerd die risicodragend het integrale plan realiseert. De overeenkomst is in 2023 getekend. In 2024 is de grond geleverd aan de ontwikkelaar en heeft de gemeente de inkomst gerealiseerd.

In het plan komen 157 woningen, waarvan 45 kavels voor sociale huurwoningen van woningcorporatie Fien Wonen. In 2024 is een uitgifteovereenkomst gesloten met Fien Wonen. De gemeente ontwikkelt zelf nog 7 vrije kavels aan de Burggraaf. De overige 105 woningen worden door de projectontwikkelaar ontwikkeld en gerealiseerd. De bouw van de eerste woningen is in 2025 gestart de komende jaren wordt het plan gefaseerd gerealiseerd. De projectontwikkelaar realiseert de woningen en legt ook de openbare ruimte aan. De gemeente toetst de planontwikkeling van de ontwikkelaar en dient in het gebied nog een aantal zaken zelf te realiseren waaronder de waterhuishoudkundige zaken.

Kosten, opbrengsten en resultaat.

Een groot deel van de kosten en opbrengsten voor dit project zijn al gerealiseerd. Dit project laat eind 2025 een negatieve boekwaarde zien van € 2,3 miljoen. Dit betekent dat het totaal aan opbrengsten hoger is dan de tot en met 2025 geboekte kosten. Binnen deze negatieve boekwaarde is al rekening gehouden met circa € 4 mln. Aan gerealiseerde winstnemingen (over 2025 wordt een winst genomen van € 0,43 mln).

De vanaf 2026 nog te realiseren kosten zijn begroot op circa € 1,75 mln. Met de verkoop van gronden aan Fien Wonen en de verkoop van vrije kavels realiseert de gemeente nog een grondopbrengst van circa € 2,5 mln. Het verwachte resultaat van de grondexploitatie bedraagt nog € 2,7 mln. op nette contante waarde per 01-01-2026.

Achter de Van Zuilenstraat

De gemeente is eigenaar van alle gronden in het gebied (volkstuinten) en zal de kavels bouwen woonrijp maken, uitgeven aan Fien Wonen waar dit sociale huurwoningen betreft en een (nog te selecteren) ontwikkelaar waar dit de koopwoningen betreft. Onderdeel van het project is tevens de realisatie van de benodigde watercompensatie.

In het plan komen totaal 13 woningen waarvan 4 sociale huur voor Fien Wonen en 4 betaalbare koopwoningen. Daarnaast komen 5 vrije sector woningen.

De verhuur van de volkstuinten is eind 2023 opgezegd. In 2024 is gestart met de planologische procedure. Door ecologie (o.a. ringslang) en het verkrijgen van een ontheffing hiervoor heeft het project vertraging opgelopen. De gronden worden vanaf tweede helft 2026 voorbelast en bouwrijp gemaakt. Naar verwachting kan er begin 2028 een aanvang worden gemaakt met de bouw van de woningen.

Kosten, opbrengsten en resultaat.

De totale kosten in het project bedragen circa € 1,2 mln. De totale opbrengsten bedragen circa € 1 mln. De grondexploitatie heeft een negatief resultaat op contante waarde van ongeveer -/- € 0,234 mln. Voor het tekort op nominale eindwaarde (€ 0,253 mln.) is een verliesvoorziening gevormd.

Omdat het een klein plan is, drukken de ontwikkelkosten relatief zwaar op het resultaat. Daarnaast is het aandeel betaalbare woningen relatief hoog (ca 60%). Dat zijn redenen voor het tekort op de grondexploitatie. Streven is het tekort op de grondexploitatie te reduceren middels kostenbesparingen tijdens de uitvoering.

Onderbouwing (geraamde) winstneming

Complex (in miljoenen)	Contante waarde	% lasten realisatie	% baten realisatie	Winstneming 2025
Werklandschap Meerkerk IVa	-0,223	17%	0%	0
Broekgraaf Leerdam	-3,140	83%	96%	-1,746
Voorzieningencluster Broekgraaf Leerdam	-0,981	35%	93%	-0,152
Sluiseiland Vianen	-0,016	100%	100%	-0,016
De Weide II Meerkerk	-3,102	73%	80%	-0,427
Achter de Van Zuilenstraat Hei- en Boeicop	0,234	19%	0%	0
Totaal	-7.228			-2,341

Conform de voorschriften van de BBV aangaande grondexploitaties is per afzonderlijke grondexploitatie, de winstneming volgens de POC (percentage of completion) methode berekend. Hierbij is ook nog rekening gehouden met de mogelijke risico's.

Reserve grondexploitatie/Risico's

De bestemmingsreserve grondexploitatie vormt het weerstandsvermogen voor de gemeentelijke grondexploitatie. Deze reserve vormt de buffer waaruit tekorten op de grondexploitatie gedekt worden. De reserve is in het verleden gevoed uit winsten op afgesloten grondexploitatie en uit vrijvallende bestemmingsreserves.

(bedragen x 1.000)

Omschrijving	Bedrag
Saldo reserve per 1-1-2025	3.601
<i>Onttrekkingen:</i>	
Plankosten UAW 2 ^e berap	- 92
Vennootschapsbelasting 2025	- 619
Herontwikkeling gemeentehuis Meerkerk	- 30
Budget Hazelaarplein Vianen, slotwijziging	- 25
Onttrekking visie Parc Merwede	- 45
Hazelaarplein	- 104
Bijstelling verliesvoorziening Achter van Zuilenstraat	- 41
<i>Winstneming grondexploitatie 2024:</i>	+ 2.494
Saldo reserve per 31-12-2025	5.139
<i>Beklemmingen (reeds besloten):</i>	
Visie Parc Merwede	- 21
Vorbereidingskrediet Gaasperwaard 2	- 100
Plankosten UAW	- 108
Herontwikkeling gemeentehuis Meerkerk	- 70
Vorbereidingskrediet Lexmond West	- 275
Hazelaarplein	- 1.800
Vorbereidingskrediet Gaasperwaard 3	- 125
Vorbereidingskrediet Gaasperwaard 3 (aanvulling)	- 70
Vorbereidingskrediet Gaasperwaard 3 (aanvulling 2)	- 40
Dorpsvisie Meerkerk	- 87
Vorbereidingskrediet Broekgraaf Noord	- 500
Haalbaarheidsstudie Ontwikkeling sportcomplex H&B	- 194
Saldo reserve per 31-12-2025 (inclusief beklemmingen)	1.749
<i>Reserveringen:</i>	
Winstneming Weide II	+ 427
Winstneming Broekgraaf	+ 1.746
Winstneming Voorzieningencluster	+ 152
Afsluiting grondexploitatie Sluiseiland:	+ 16
Winstneming Killesteijnstraat Lexmond	+ 317
Vrijval voorziening Killesteijnstraat Lexmond	+ 181
Saldo reserve per 31-12-2025 (na storting winstneming)	4.588

Een grondexploitatie is de financiële vertaling van een ruimtelijke ontwikkeling. Een grondexploitatie is een momentopname op basis van de op dat moment beschikbare uitgangspunten, aannames en inzichten. Grondexploitaties worden in de tijd steeds nauwkeuriger. In alle fasen geldt als uitgangspunt: indien wordt ingeschat dat de kans groter is dan 50% dat een risico optreedt, dan wordt dit risico afgedekt in de grondexploitatieberekening. Een risicoanalyse heeft tot doel om inzicht te krijgen in de risico's die gepaard gaan met een project. Daarom is voor elke grondexploitatie een risicoanalyse opgesteld. Op hoofdlijnen kunnen de volgende risico's worden onderscheiden:

- Projectinhoudelijke risico's;
- Gevoeligheid van parameters.

De projectinhoudelijke risico's zijn specifiek voor elk project. Het kan gaan om bijvoorbeeld mogelijke bodemsaneringsopgaven, planschaderisico (nadeel compensatie), meerkosten als gevolg van bezwaren tegen bestemmingsplanprocedures, hogere uitvoeringskosten, beoogde opbrengsten die toch in mindere mate worden gerealiseerd, enzovoort.

De som van alle gewogen projectinhoudelijke risico's bedraagt afgerond € 1,25 mln. De kansen in de grondexploitaties bedragen afgerond € 2,2 mln. De risico's in de grondexploitaties worden derhalve lager ingeschat dan de kansen. Broekgraaf is het project met de hoogste risico's. De gemeente voert hier zelf volledig de grondexploitatie en het financieel volume van dit project is hoger dan de andere projecten.

Samenvatting risico's grondexploitaties						
	Weide II	Werklandschap Meerkerk - IVa	Broekgraaf	Voorzieningen Cluster	Achter Van Zuilenstraat	TOTAAL
Gewogen risico's	€ 431.200-	€ 154.000-	€ 499.000-	€ 137.450-	€ 27.900-	€ 1.249.550-
Gewogen kansen	€ 246.400	€ 1.598.000	€ 312.000	€ 10.000	€ 7.700	€ 2.174.100
Risico saldo	€ 184.800-	€ 1.444.000	€ 187.000-	€ 127.450-	€ 20.200-	€ 924.550-
Gewogen risico's	€ 431.200-	€ 154.000-	€ 499.000-	€ 137.450-	€ 27.900-	€ 1.249.550-
Weerstandsvermogen grex (resultaat)	€ 2.674.826	€ 222.541	€ 1.393.761	€ 829.489	€ 234.134-	€ 4.886.483
Aanvullend benodigde weerstandsvermogen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 262.034	€ 262.034

Er is op dit moment voldoende weerstandsvermogen aanwezig binnen de grondexploitaties zelf en de ARG om deze risico's af te dekken. Dit blijkt uit bovenstaande tabel en het saldo van de grondexploitaties en ARG.

Met de gevoeligheid van de parameters in de onderliggende grondexploitaties wordt naar de toekomst gekeken. Bekend is wat onderdelen op dit moment kosten en opbrengen, maar niet welke prijzen er over een aantal jaren zullen gelden.

Dat wordt ingeschat door middel van indexen. In grondexploitaties is er niet alleen sprake van indexering; ook rente-effecten kunnen een belangrijke financiële rol spelen. De gevoeligheid van deze parameters (het effect van andere parameters dan waarmee naar de toekomst wordt gerekend) wordt in een gevoeligheidsanalyse in beeld gebracht. De risico's t.a.v. de gevoeligheid van de parameters worden als relatief gering beschouwd omdat deze in belangrijke mate in de grondexploitaties of risicoanalyse zijn verwerkt. Er is daarom geen aparte risicoreservering voor de gevoeligheid van de parameters aangehouden.

Strategische (strat) en warme (warm) gronden

Naast de actieve grondexploitaties beschikt de gemeente Vijfheerenlanden over meerdere gronden waarvoor (nog) geen concrete plannen zijn - of kunnen worden - uitgewerkt. Deze gronden maken deel uit van de materiële vaste activa (MVA) van de gemeente. Aan deze gronden kunnen geen kosten en/of inkomsten worden toegerekend en de gronden maken derhalve geen onderdeel uit van de begroting.

Lexmond: Woningbouwontwikkeling Killesteijnstraat.

Het plangebied is gelegen tussen de Kortenhoevendijk en Killesteijnstraat. Voor het project Killesteijn II zijn er de afgelopen jaren gesprekken gevoerd met woningcorporatie Fien en de ontwikkelaar die een deel van het plangebied in bezit heeft. Eind 2023 heeft er een inloopavond plaatsgevonden waarbij de bestemmingsplanuitwerking en het verkavelingsplan aan de omwonenden zijn gepresenteerd. In 2025 is de bij de gemeente in eigendom zijnde kavel voor € 0,54 mln verkocht. Uit deze verkoopopbrengst zijn zo'n € 0,22 mln aan gemaakte kosten gedekt. Hierdoor is een winstneming van bijna € 0,32 mln mogelijk. Daarnaast kan de niet meer benodigde, in het verleden gevormde, voorziening van € 0,18 mln vrijvallen. Zowel de winstneming als de vrijgevallen voorziening, in totaal dus € 0,5 mln, worden via het voorstel voor bestemming van het voordelig resultaat op de jaarrekening 2025 gestort in de algemene reserve grondexploitatie.

Overige percelen

De gemeente heeft nog enkele (doorgaans) kleinere percelen in eigendom. De meeste zijn te vinden in Vianen. De laatste jaren zijn strategische gronden aangekocht voor Gaasperwaard III en Lexmond West. Boekwaarde is als volgt:

Boekwaarde strategische gronden 1-1-2025	4,973 mln
Mutaties 2025	
- Lexmond/Gaasperwaard III	<u>+ 0,362 mln</u>
Boekwaarde strategische gronden 31-12-2025	5,335 mln

Uitvoering passief grondbeleid

Onder voorraden, bouwgrond in exploitatie (BIE) worden uitsluitend de gemeentelijke operationele grondexploitatieprojecten gerangschikt. Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt

dit door een private partij (ontwikkelaar). De kosten die de gemeente voor zo'n project maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. Feitelijk schiet de gemeente (plan)kosten voor die op basis van een (anterieure) exploitatie overeenkomst worden teruggevorderd bij een derde partij, dan wel o.b.v. het exploitatieplan mogelijk in de toekomst kunnen worden teruggevorderd van een derde partij. Op dit moment wordt in dit kader aan een groot aantal initiatieven gewerkt; om enkele qua woningaantal grotere initiatieven te benoemen:

Ameide: woningbouw Prinsengracht 79A

Initiatiefnemer en gemeente hebben de haalbaarheid onderzocht. Deze is positief afgerond. Er wordt nu een anterieure overeenkomst gesloten. Voorlopig concept stedenbouwkundig-plan opgesteld en na definitief maken hiervan een Bopa doorlopen. (indicatief: 24 woningen, uitvoering vanaf Q2 2027).

Everdingen: woningbouw hoek Graaf Florisstraat/Graaf Huibertlaan

Initiatiefnemer werkt plannen voor een woningbouwproject met 24 woningen verder uit. We stellen nu een anterieure overeenkomst op en de planologische procedure start naar verwachting eind 2026. (voorlopig indicatief: uitvoering vanaf 2027).

Leebroek: Slagboomlocatie (Kerkweg/Recht van ter Leede)

Plan is in uitvoering. Plan betreft 32 woningen en de bouw van een nieuwe Eben Haëzerschool (basisschool en kinderopvang). Afronding volledige plan in 2026/2027. De school is in 2025 opgeleverd, in 2026 worden de laatste 5 woningen gebouwd.

Meerkerk: Het Bos/Zouwenbos (tussen Het Bos en Zouwendijk)

Uitvoering van het plan voor 11 woningen (waarvan 10 voor de doelgroep 'senioren') loopt voorspoedig. In 2026 worden de woningen opgeleverd.

Leerdam: Eiland 1 (voormalig Huis ter Leede)

Initiatiefnemer en gemeente onderzoeken samen de haalbaarheid voor vervangende woningbouw op deze locatie. Het gebouw 'Oude Huis ter Leede' en de Rondas 1 zullen worden gesloopt. Op deze locatie komen 70 middeldure appartementen en 50 sociale appartementen terug. De overige gebouwen worden verduurzaamd. Uitvoering wordt verwacht vanaf 2030.

Leerdam: Hellingbaan

Initiatiefnemer en gemeente onderzoeken samen de haalbaarheid voor vervangende woningbouw op deze locatie. Daarnaast wordt gekeken naar een groter gebied om woningen toe te voegen. Concreet zijn de eerste plannen nu in voorbereiding en wordt er gewerkt aan een overkoepelend stedenbouwkundig plan en toetst de CRKE de plannen van de eerste fase. Verwachte realisatie is voorzien vanaf 2027.

Vianen: Hazelaarplein

Bouw van de woningen gaat voorspoedig. Interesse is groot en we verwachten de planning te halen.

Vianen: De Hagenweg 6

De initiatiefnemer en de gemeente onderzoeken samen de haalbaarheid van de ontwikkeling van circa 80 woningen op een locatie naast de afslag van de A27.

Vianen: transformatielocatie Dekkerhout c.a.

De gemeenteraad heeft op 9 juli 2025 de ruimtelijke visie regionaal werklandschap Gaasperwaard III vastgesteld. Met dit besluit is de haalbaarheid aangetoond. Voorafgaand aan het maken van contractuele afspraken met initiatiefnemers plangebied Hagenweg zoals dat in de Gebiedsvisie Vianen is geduïd het wenselijk dat vanuit de gemeente een programma van eisen en een ruimtelijke randvoorwaardenkaart wordt opgesteld. Dit ruimtelijk raamwerk geeft op hoofdlijnen de kaders weer waarbinnen deze herontwikkeling kan plaatsvinden.

Lexmond: Gregoriuslaan 36

De intentieovereenkomst wordt ondertekend, waarna initiatiefnemer en gemeente samen de haalbaarheid onderzoeken voor woningbouw op deze locatie. Woningbouwprogramma en planning zijn nog onderdeel van dit onderzoek (voorlopig indicatief: ca. 5 woningen, uitvoering vanaf 2028).

Lexmond Oost (Cortenoever en De Bull)

Intentieovereenkomst is gesloten, waarna initiatiefnemer en gemeente samen de haalbaarheid onderzoeken voor woningbouw op deze locatie en de mogelijkheid voor het verplaatsen van de bedrijven van de ambachtsweg naar De Bull. Het gaat hier over ca. 150 woningen en 2,5 hectare uitbreiding van het werklandschap.

Paragraaf 8: Wet open overheid (Woo)

Inleiding

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de gemeente omgaat met de Wet open overheid (Woo). De Woo regelt de procedure voor het opvragen van overheidsinformatie en stelt dat eenieder recht heeft op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen. De wet vervangt sinds 1 mei 2022 de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het belangrijkste uitgangspunt is dat bestuursorganen verplicht zijn om actief informatie te publiceren, tenzij er uitzonderingen gelden. Welke informatie actief gepubliceerd moet worden, wordt per categorie gefaseerd ingevoerd. Daarnaast biedt de Woo een duidelijke procedure voor het indienen en behandelen van informatieverzoeken. Om op termijn gestructureerd aan de Woo te kunnen voldoen is een goede informatiehuishouding essentieel.

Informatiehuishouding

Het eenvoudig kunnen raadplegen van beschikbare bestaande documenten en informatie wordt binnen de gemeentelijke organisatie en door externe partijen verwacht. In de ICT visie 2025-2029 zijn kaders gesteld voor de toekomst van onze ICT omgeving. De uitvoering vindt plaats via een uitvoeringsprogramma. Daarin wordt ook gewerkt aan de verbetering van ons informatiebeheer, een randvoorwaarde om aan de Woo invulling te kunnen geven. In 2025 is vooral de focus gelegd op het verder op orde brengen van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

Zoals hierboven vermeld vervangt de Woo sinds 2022 de Wob. Het belangrijkste verschil is dat met de ingang van de Woo bestuursorganen verplicht zijn om bepaalde informatie en documenten actief openbaar te maken. Om welke informatie en documenten het gaat is in categorieën ingedeeld. Er zijn zeventien verschillende informatiecategorieën die in vier fasen worden ingevoerd. De eerste fase is op 1 november 2024 in werking getreden. Het gaat in deze fase om wetten en algemeen verbindende voorschriften, besluiten van algemene strekking, bereikbaarheidsgegevens van de gemeentelijke organisatie en de organisatie-indeling en werkwijzen. In 2025 maakte Vijfheerenlanden alle vereiste informatie openbaar. Fase 2 zou eind 2025 worden ingevoerd. Het Rijk heeft de invoering van fase 2 echter uitgesteld naar 2026. In 2025 zijn stappen gezet om systemen en werkwijzen zo vorm te geven dat ook aan fase 2 kan worden voldaan. Het is bekend welke informatie moet worden gepubliceerd. Het Rijk voorziet echter niet langer in een publicatieplatform, waardoor bestuursorganen zelf met een oplossing moeten komen. In 2025 hebben we omliggende gemeenten benaderd om in kaart te brengen hoe zij met dit vraagstuk omgaan, kennis uit te wisselen en te onderzoeken of samenwerking op dit gebied mogelijk is. In 2026 gaan we hier mee verder.

Passieve openbaarmaking

Onder de Woo is het voor eenieder mogelijk om overheidsinformatie op te vragen. Het afhandelen van die Woo-verzoeken kan omvangrijk en tijdrovend zijn, met name als het om een groot aantal documenten of om verschillende beleidsterreinen gaat. In 2025 zijn 69 Woo-verzoeken ingediend en afgehandeld. Bij vijf verzoeken zijn geen documenten openbaar gemaakt.

Paragraaf 9: Investeringsprogramma “Het goede leven”

INLEIDING

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de beleidsmatige stand van zaken wat betreft onze ambitie om vanaf 2026 3.000 woningen toe te voegen aan de woningvoorraad van de gemeente Vijfheerenlanden. In 2025 is het proces van het vaststellen van gebiedsvisies en dorpswoonvisies (met uitzondering van de nog op te stellen dorpsagenda Hoef en Haag) volledig afgerond (zie hiervoor ook de toelichting bij programma D). Daarmee staat de gemeente Vijfheerenlanden nu voor de uitdaging om de in deze visies opgenomen plannen ook concreet te gaan realiseren. Dit moet leiden tot een stabiele woningbouwproductie voor de komende jaren. Naast de woningbouwproductie is de inzet daarbij ook gericht op het bouwen aan leefbare en toekomstbestendige wijken; nú en in de toekomst (‘het goede leven’ in de gemeente Vijfheerenlanden). Ruimtelijke kwaliteiten spelen hierbij een belangrijke rol maar ook de volkshuisvestelijke sturing en demografische aspecten. Denk aan het anticiperen op de komende vergrijzing, het bouwen voor de autonome behoefte en zorg dragen voor specifieke doelgroepen met een landelijke- en regionale taakstelling. De gemeente Vijfheerenlanden geeft deze ambitie vorm door uitvoering van het investeringsprogramma ‘het goede leven in Vijfheerenlanden’.

BELEID

Beleidsmatige uitgangspunten

Het is de ambitie van de gemeente Vijfheerenlanden om haar kernen leefbaar te houden en te voorzien in de woningbehoeften van de eigen inwoners. Ook wil de gemeente bijdragen aan de regionale opgave op de woningmarkt en wil zij investeren in de kwaliteit van de voorzieningen in de bestaande kernen. Ter realisatie van deze ambitie zijn en worden onder meer woningbouwlocaties aangewezen op basis van de door de raad vastgestelde gebiedsvisies en dorpswoonvisies.

Duidelijk is dat ter realisering van deze ambitie het ook nodig is om randvoorwaardelijk te investeren in de vorm van voorwaardenscheppende investeringen. Hiervoor is financiële ruimte in de meerjarenbegroting vrijgemaakt, waardoor een stabiele woningbouwproductie voor de komende jaren is gewaarborgd.

De toename van de woningvoorraad levert ook groei van ons inwoneraantal op. Dit levert weer extra inkomsten op in de vorm van een hogere uitkering uit het Gemeentefonds en extra inkomsten uit de OZB. Het is ons voornemen om een deel van deze extra inkomsten in de vorm van kwaliteitsverhogende investeringen in te zetten ter versterking van de kwaliteit van onze kernen.

Het voorgaande kan grafisch als volgt worden weergegeven:

Doelstellingen van beleid

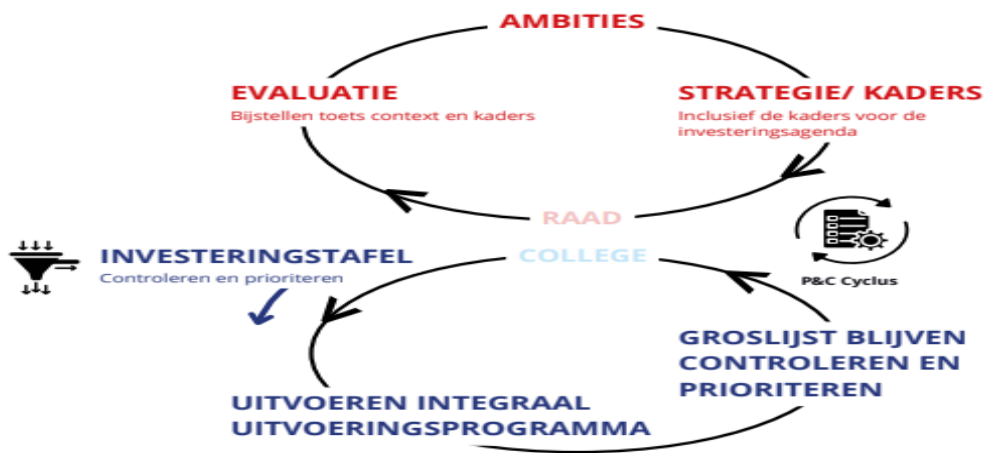
De inzet van (voorwaardenscheppende) investeringen moet bijdragen aan één of meer van de volgende hoofdoelen:

1. Het verbeteren van de betaalbaarheid van woningen;
2. Het bieden van een goed voorzieningenniveau en voldoende werkgelegenheid;
3. Een passende afwikkeling van de mobiliteitsopgaven;
4. Passende compensatiemaatregelen om in wet- en regelgeving opgenomen eisen voor de leefomgeving te borgen.

Daarbij maakt de 'regeling publiekrechtelijke afdwingbare financiële bijdragen' het overigens mogelijk om kosten voor het verbeteren van de fysieke leefomgeving deels te verhalen op een initiatiefnemer van een woningbouwproject.

Rolverdeling raad en college

Raad en college staan gezamenlijk voor de uitdaging om voortvarend uitvoering te geven aan de ambities op het gebied van woningbouw in het bijzonder en gebiedsontwikkeling in het algemeen. De ambitie is om de investeringsagenda te laten werken als een permanent en levend instrument om bouwen mogelijk te maken en te investeren in kwaliteit van leven. In zo'n werkwijze is sprake van een voortdurend doorlopend vooruitzicht in projecten waardoor het vliegwiel van bouwen steeds weer nieuwe investeringen mogelijk blijft maken. Het gaat dus niet om een statisch gegeven maar om een cyclische werkwijze die op vaste momenten om besluiten vraagt van het college en de raad om de juiste investeringen te doen. Dit vraagt een werkwijze waarin alle partijen de juiste rol nemen en in een vaste verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden bijdragen aan het goed functioneren van de investeringsagenda. In onderstaande figuur is de werkwijze weergegeven van de investeringsagenda. Daarin zijn de rollen van de gemeenteraad en het college onderscheiden opgenomen en omschreven.

De gemeenteraad is voor wat betreft de investeringsagenda op de volgende momenten in positie:

1. Het vaststellen van de kaders voor de investeringsagenda;
2. Het vaststellen van het investeringsprogramma in de kadernota en de begroting;
3. Het verstrekken van uitvoeringskredieten.

PROGRAMMERINGSKADERS

In 2025 zijn kaders ontwikkeld om af te kunnen wegen of initiatieven daadwerkelijk op financiering uit de investeringsagenda kunnen rekenen. Deze kaders zijn uiteindelijk in februari 2026 door de raad vastgesteld. Dit betreft separate afwegingskaders voor voorwaardenschepende- en kwaliteitsinvesteringen. In de Kadernota 2027 wordt verder toegelicht hoe de weging is van deze kaders.

Kaders voorwaardenschepende investeringen

1. De investering valt binnen de scope: wonen, onderwijs, infrastructuur, sociaal-ontmoetingsplaatsen of leefbaarheid/groen;
2. Draagt bij aan reeds vastgestelde beleidsinhoudelijke kaders en ambities;
3. Betreft niet verhaalbare kosten voor bovenwijkse voorzieningen en/of gebied overstijgende belangen conform de Omgevingswet en/of anterieure overeenkomsten;
4. Realisatie is te voorzien vóór 2040;
5. Er is noodzaak vanuit bestaande situatie;
6. Er is duidelijkheid over de omvang en planning van de investeringsbehoefte;
7. Er is eerst getoetst op beschikbaarheid overige dekkingsbronnen;
8. Er is aanwijsbaar budget om beheer en exploitatiekosten van een te creëren voorziening te bekostigen;
9. De investering is kansrijk voor cofinanciering.

10. Als het gaat om een investering vanuit regulier beheer of om een vervanging van bestaande voorzieningen dan wordt deze investering niet beschouwd als voorwaardenscheppend.

Kaders kwaliteitsverhogende investeringen

1. Verbetering van de sociaaleconomische situatie in de wijk of versterking van bovenwijkse voorzieningen dienstbaar aan de wijk;
2. Multifunctioneel ruimtegebruik en een kansrijke leeromgeving;
3. Behoud en versterking van onze landschappelijke en cultuurhistorische waarden;
4. Duurzame werkgelegenheid;
5. Een toekomstbestendige landbouwsector;
6. Recreatieve mogelijkheden passend bij onze identiteit;
7. Voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen;
8. Een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert;
9. Goede wijken en een gezonde en veilige leefomgeving;
10. Klimaatbestendigheid, biodiversiteit en een duurzame, energie- en klimaat neutrale inrichting;
11. Er is duidelijkheid over de omvang en planning van de investeringsbehoefte;
12. Er is eerst getoetst op beschikbaarheid overige dekkingsbronnen;
13. De investering is kansrijk voor cofinanciering;
14. Er is aanwijsbaar budget om beheer en exploitatiekosten van een te creëren voorziening te bekostigen;
15. De investering sluit aan (of is in ieder geval niet strijdig) met dorpswoonvisies of anderszins in de kern geïntegreerde behoeften;
16. Als het gaat om een investering vanuit regulier beheer of om een vervanging van bestaande voorzieningen dan wordt deze investering niet beschouwd als kwaliteitsverhogend.

FINANCIËLE KADERS

Prognose bouwstroom

De investeringsagenda draagt bij aan de woningbouwopgave van Vijfheerenlanden tot 2040. Tot 2040 wil de gemeente nog minimaal 3.000 woningen extra bouwen. Realisatie en planning van de bouwstroom is weergegeven in onderstaande grafiek. De gemiddelde bouwstroom is 400 woningen per jaar. Hiermee wordt ruimte gelaten voor onvoorziene omstandigheden en dergelijke. Daarmee lijkt realisatie van 3.000 geplande woningen al in 2033 haalbaar.

Naast deze hoofdstroom op het gebied van woningbouw ontwikkelt Vijfheerenlanden ook een aantal werklandschappen. Ook hieraan kan binnen gegeven kaders worden bijgedragen vanuit de investeringsagenda.

Voorwaardenscheppende investeringen

Voor de voorwaardenscheppende investeringen is in de meerjarenbegroting € 88 miljoen aan investeringsruimte gereserveerd. Deze financiële ruimte is (in duizenden euro) als volgt opgebouwd:

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Cumulatieve Investeringsruimte	0	17.600	35.200	52.800	70.400	88.000	
Beschikbare ruimte afschrijvingen	0	0	440	880	1.320	1.760	2.200

Naast de eigen financiële reserveringen is het van belang de financieringsstromen rond de voorwaardenscheppende investeringen in beeld te brengen en te bewaken. Het gaat dan om financiële ruimte binnen woningbouw- of bedrijventerreinenprojecten, rijkssubsidiestromen zoals de Woningbouwimpuls, Volkshuisvestingsfonds, Realisatiestimulans en het instrumentarium van kostenverhaal. In 2026 zal worden onderzocht of het juridisch sluitend en afdwingbaar inrichten van kostenverhaal conform de Omgevingswet en een nota Bovenwijkse Voorzieningen ook bij Vijfheerenlanden zinvol is.

Kwaliteitsverhogende investeringen

De groei van Vijfheerenlanden genereert via het gemeentefonds en de OZB extra opbrengsten. Na aftrek van te verwachten extra kosten verwachten wij uiteindelijk een cumulatieve investeringsruimte van ruim 60 miljoen (in 2035) voor kwaliteitsverhogende investeringen te kunnen realiseren.

Tot en met 2032 is deze financiële ruimte (in duizenden euro) als volgt opgebouwd:

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Cumulatieve investeringsruimte	5.907	11.616	19.030	26.359	30.027	36.210	42.400
Kapitaallasten	0	177	349	571	791	901	1.087

In de jaren tot en met 2025 loopt deze cumulatieve investeringsruimte verder op naar ruim € 60 miljoen.

DEEL 2: De jaarrekening 2025

Hoofdstuk 3: Overzicht van baten en lasten en de toelichting

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van het stelsel van baten en lasten. Dit betekent dat lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Het moment van betaling of ontvangst van het geld is daarbij niet van belang. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, zijn in het boekjaar verwerkt. De bepaling van het resultaat vindt daarbij plaats op basis van de historische kosten. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en winsten zijn als resultaat slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividenden van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. Voor wat betreft de algemene uitkering wordt voor omvang van de bate de best mogelijke inschatting opgenomen. Echter, voor het accresdeel wordt in de jaarrekening aangesloten op de in de Septembercirculaire 2025 gepubliceerde accresmededeling.

Personeelslasten

Personeelslasten zijn in beginsel toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Uitzondering hierop vormen de lasten met betrekking tot de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Uitzondering hierop is de regeling rondom het levensloopspaarverlof. Voorgeschreven is dat hiervoor wel een voorziening wordt gevormd.

Resultaatbestemming

Conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden de mutaties in de reserves, zowel bij de begroting als de rekening, separaat verantwoord. Het jaarrekeningresultaat is hierdoor zowel vóór als na bestemming inzichtelijk.

Bespaarde rente en rente boekwaarde investeringen

Binnen de gemeente Vijfheerenlanden wordt de methode van bespaarde rente - het toerekenen van rente over de reserves en voorzieningen bij de bepaling van de omslagrente - niet toegepast. Dit betekent dat geen rente uit bestemmingsreserves kan worden onttrokken. Over de boekwaarde per 1 januari van een actief wordt - ongeacht of dat voltooid is of niet - omslagrente berekend. Indien projectfinanciering is toegepast wordt het rentepercentage van de projectfinanciering toegepast.

Subsidies

Met ingang van 2019 wordt de handreiking verantwoording subsidies van de commissie BBV toegepast. De belangrijkste vraag die in deze notitie wordt beantwoord is: wanneer wordt de subsidie als last bij de subsidiegever en als bate bij de subsidieontvanger verantwoord? Bij een (exploitatie)subsidie zonder voorwaarden wordt de last genomen in het jaar waarvoor de subsidie bedoeld is volgens de beschikking. Bij een (exploitatie)subsidie met voorwaarden wordt de subsidielast pas verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger de prestatie levert en aan de voorwaarden invulling geeft.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen vennootschapsbelasting (Vpb) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De Vpb moet jaarlijks worden bepaald op basis van de fiscale grondslag. Hierin zijn de standpunten van de Belastingdienst betreffende het wel of niet in aanmerking mogen nemen van baten en lasten voor de fiscale winstbepaling van groot belang. Een toelichting hierop wordt in hoofdstuk 1 gegeven bij het programma F: Financieel gezond.

Overzicht van baten en lasten

Totaal te verklaren resultaat

De voorliggende Jaarstukken 2025 sluiten met een **voordelig resultaat van € 8,263 mln** op basis van een exploitatietotaal van afgerond € 250 mln.

Ten opzichte van het begrote voordelige resultaat na de slotwijziging is het voordelig resultaat per saldo bijna € 4,2 miljoen hoger uitgevallen.

In onderstaand overzicht is het verloop van het resultaat 2025 vanaf vaststelling van de begroting 2025 en eerste begrotingswijziging in de raadsvergadering van november 2024 weergegeven.

Bedragen in miljoenen	Resultaat	Mutatie tov primaire begroting
Primaire begroting (nov. 2024)	-4,905	
1e begrotingswijziging 2025 (nov. 2024)	-1,925	2,980
1e bestuursrapportage 2025 (juli 2025)	-3,059	1,846
2e bestuursrapportage (nov. 2025)	-1,590	3,315
Slotwijziging (dec. 2025)	4,098	9,003
Resultaat jaarrekening	8,263	13,168

Na de gelijktijdige vaststelling van de primaire begroting 2025 en 1^e begrotingswijziging 2025 in de raadsvergadering van november 2024 werd nog een nadelig resultaat verwacht van € 1,925 mln.

De begroting 2025 is op basis van de normale planning en control cyclus op drie momenten bijgesteld: bij de 1^e bestuursrapportage 2025 (over de eerste vier maanden), bij de 2^e bestuursrapportage 2025 (over de eerste 8 maanden) en tenslotte bij de slotwijziging in december 2025. Deze drie bijstellingsmomenten hebben uiteindelijk geresulteerd in ruim € 6 miljoen voordelige mutaties waardoor na de slotwijziging een resultaat werd verwacht van € 4,1 mln voordelig. Dit o.a. door de positieve aanpassingen bij de septembercirculaire gemeentefonds voor de jaarschijf 2025 en hogere opbrengsten leges omgevingsvergunningen door een toename aantal bouwaanvragen.

Deze jaarrekening over 2025 geeft een definitief voordelig resultaat van € 8,263 mln ofwel bijna € 4,2 miljoen hoger dan verwacht na de slotwijziging.

Dit voordelige verschil is met name toe te schrijven aan mutaties die voortkomen uit ruim € 2,3 miljoen aan winstnemingen op de grondexploitaties Broekgraaf, voorzieningencluster Broekgraaf en De Weide II Meerkerk. Deze winstnemingen konden pas begin 2026 bepaald worden. Ook is er eind 2025 een perceel grond aan de Killesteijnstraat Lexmond verkocht waardoor er een eenmalig voordeel van € 0,5 miljoen is gerealiseerd. Deze € 2,8 miljoen aan winstnemingen worden normaliter toegevoegd aan de Algemene reserve Grondexploitatie.

Andere oorzaken voor het € 4,2 miljoen hogere voordelig resultaat hebben te maken met verschillende eindafrekeningen die we als gemeente in de eerste maanden van 2026 hebben ontvangen. De eindafrekening voor de kosten afvalverwerking door Waardlanden viel € 0,6 miljoen lager uit dan verwacht. Daarnaast is in het 1e kwartaal van 2026 de laatste rapportage van RBL ontvangen over de kosten jeugdhulp en vervoer over het laatste kwartaal van 2025. Deze rapportage liet een nabetaling zien van ongeveer € 1,85 miljoen, terwijl rekening was gehouden met € 2,7 miljoen aan nog te betalen. Een voordelig verschil van ongeveer € 0,85 miljoen.

In onderstaand overzicht wordt per programma inzicht gegeven in de gerealiseerde saldi baten en lasten. Het resultaat is gesplitst in het gerealiseerde saldo van baten en lasten exclusief dotaties aan reserves en bestemmingen (volgens artikel 17 BBV) en het gerealiseerde resultaat na deze dotaties en onttrekkingen aan reserves.

Programma Lasten Bedragen x 1.000	Werkelijk 2024	Primair begroot 2025	Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025	Verschil 2025
A: Bestuur, dienstverlening en organisatie	14.334	14.834	15.743	16.191	-448
B: Beheer en gebruik openbare ruimte	28.519	30.482	31.271	31.419	-149
C: Sociaal domein	98.280	98.624	108.079	106.736	1.343
D: Ruimtelijke ontwikkeling	32.581	25.414	28.063	26.335	1.728
E: Ontplooiing	11.169	12.225	13.346	13.124	222
F: Financieel gezond	38.173	35.339	33.814	33.227	587
Totale lasten voor bestemming	223.057	216.918	230.316	227.032	3.284
Vennootschapsbelasting	-491	100	585	706	-121
Mutaties reserves	17.839	68	13.528	13.756	-228
Totaal lasten na bestemming	240.404	217.087	244.428	241.494	2.934
Programma Baten Bedragen x 1.000	Werkelijk 2024	Primair begroot 2025	Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025	Verschil 2025
A: Bestuur, dienstverlening en organisatie	-2.226	-1.372	-1.994	-2.078	-84
B: Beheer en gebruik openbare ruimte	-19.096	-19.116	-20.296	-21.310	-1.014
C: Sociaal domein	-29.957	-18.943	-28.216	-30.205	-1.988
D: Ruimtelijke ontwikkeling	-32.512	-18.109	-21.411	-22.303	-892
E: Ontplooiing	-3.290	-2.862	-2.988	-3.458	-470
F: Financieel gezond	-141.794	-145.487	-150.463	-152.643	-2.180
Totale baten voor bestemming	-228.875	-205.889	-225.369	-231.997	-6.628
Mutaties reserves	-17.993	-9.272	-23.159	-17.760	5.399
Totaal baten na bestemming	-246.868	-215.162	-248.527	-249.757	-1.230
Programma Saldo Bedragen x 1.000	Werkelijk 2024	Primair begroot 2025	Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025	Verschil 2025
A: Bestuur, dienstverlening en organisatie	12.108	13.462	13.749	14.113	-364
B: Beheer en gebruik openbare ruimte	9.423	11.366	10.974	10.109	865
C: Sociaal domein	68.323	79.681	79.863	76.531	3.332
D: Ruimtelijke ontwikkeling	69	7.305	6.652	4.032	2.620
E: Ontplooiing	7.880	9.362	10.358	9.666	692
F: Financieel gezond	-103.621	-110.148	-116.649	-119.416	2.767
Totale saldi voor bestemming	-5.817	11.029	4.947	-4.965	9.912
Vennootschapsbelasting	-491	100	585	706	-121
Mutaties reserves	-155	-9.204	-9.631	-4.004	-5.627
Totaal saldi na bestemming	-6.463	1.925	-4.099	-8.263	4.164

NB. In bovenstaand overzicht zijn de onder programma F verantwoorde kosten vennootschapsbelasting en het saldo na bestemming afzonderlijk in beeld gebracht. De mutaties reserves betreft een totaalstelling van de afzonderlijk per programma opgenomen geraamde en werkelijke stortingen en onttrekkingen aan reserves die onder het betreffende programma vallen.

In onderstaande tabel zijn de, in de programma's toegelichte verschillen vanaf 100 voor- of nadeel opgenomen:

Pr.	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
	Programma's A t/m F		
A	Doorbelasting salariskosten programma A	165	
A	Herstelwerkzaamheden brandweerkazerne Leerdam		335
B	Doorbelasting salariskosten programma B	364	
B	Publiekrechtelijke heffingen voor gronden		115
B	Beheer wegen, straatreiniging en beheer openbare verlichting	303	97
B	Meer onderhoud openbaar groen door areaaluitbreidingen		300
B	Meevaller door ontvangen subsidie Kwaliteit Buitengebied	144	
B	Meer uitbesteed werk beheer en onderhoud Riolering		109
B	Lagere benodigde bijdrage uit voorziening riolering om volledige kostendekking te realiseren		769
B	Voordeel op eindafrekening Waardlanden kosten afval	609	
B	Ontvangen extra vergoedingen voor zwerfafval en prullenbakken	232	
B	Toename verlengingen grafrechten en aantal begrafenissen	529	
B	Lagere benodigde bijdrage uit reserve dekking kapitaallasten		140
C	Doorbelasting salariskosten naar programma C		435
C	Samenkracht/burgerpart.: inwonersinitiatieven	617	
C	Samenkracht/burgerpart.: soc. Cultureel werk	667	
C	Samenkracht/burgerpart.: Inburgering vergunninghouders	237	
C	Samenkracht/burgerpart.: hogere vergoeding opvangplekken	373	
C	Samenkracht/burgerpart.: noodopvang Oekraïners	178	180
C	WMO-voorzieningen (lasten en baten)	321	112
C	MOBW: uitvoering lokaal maatwerk	906	
C	Jeugdwerk: afrekeningen RBL cliëntgebonden kosten 2020-2023	800	
C	Jeugdwerk: afrekening kosten RBL over 2025	409	
C	Jeugdwerk overig: caseloadreductie en jeugdhulpvervoer	89	105
C	Onderwijs: lasten en baten	503	646
C	Participatie: Kinderopvangtoeslag: per saldo budgetneutraal	277	277
C	Participatie: BUIG-regeling: per saldo budgetneutraal	998	984
C	Participatie: eindafrekening bijzondere bijstand		155
C	Participatie: uitvoering (dekking uit alg. uitkering op progr. F)		250
C	Participatie: minimabeleid (onderbesteding)	149	
C	Arbeidsmarktregio: lasten en baten, het voordelig saldo van 114 gaat naar reserve arbeidsmarktregio	192	78
C	Mutaties reserves (o.a. arbeidsmarktregio, inwonersinitiatieven, projectorganisatie HSDI, dekking kapitaallasten onderwijs)		708
D	Op de balans verantwoorde voorbereidingskosten Gaasperwaard II	140	
D	Verantwoording van uitgaven en baten voor capaciteit decentrale overheden voor klimaat (CDOKE)	2.552	2.957
D	Baten en lasten anterieure overeenkomsten	117	467
D	Onderbestedingen op geplande planomzettingen	231	
D	Tussentijdse winstnemingen op actieve grondexploitaties	2.300	
D	Voordelen i.v.m. grondverkoop Killesteijnstraat Lexmond	498	
D	Legesinkomsten omgevingsvergunningen	143	
D	Lagere bijdragen uit reserves door achterblijven uitvoering uitvoeringsagenda wonen en planomzetting		644
E	Lasten en baten beheer en exploitatie sportaccommodaties inclusief Helsdingen	653	372
E	Lasten cultuurpresentatie inclusief doorbelasting apparaatskosten	175	
E	Samenkracht beheer: lagere kosten gemeenschapshuis de Linde	106	

Pr.	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
E	Lagere bijdrage uit reserve overlopende posten voor instandhouding Berenschot en het Dak		200
F	Diverse verzamelde stelposten en een opgenomen post waarvan verantwoording op andere programma's plaatsvindt		600
F	Via raadsvoorstellen beschikbaar gestelde budgetten voor onderhoud openbaar groen waardoor stelpost taakstelling wordt opgeheven		540
F	Overhead: Personele baten en lasten (netto voordeel door ontvangen vergoedingen vanuit o.a. Ziektewet en detacheringen)	2.035	829
F	Overhead: Licentiekosten software e.d. onderbesteding (468V) en een jaar latere start van een project (201V)	669	
F	Overhead: Gemeentehuizen		202
F	Belastingen: meer inkomsten door aanscherping invordering	97	
F	Belastingen: hogere opbrengst OZB	128	
F	Algemene uitkering: verrekeningen uitkeringsjaren 2023 en 2024		773
F	Algemene uitkering: effecten septembercirculaire	237	
F	Algemene uitkering: effecten decembercirculaire	500	
F	Mutaties reserves programma F (o.a. begrotingsresultaat, vrijval reserve overlopende posten)	1.925	
DIV	Saldo diverse niet toegelichte afwijkingen < 100	101	
	TOTAAL: voor- en nadelen	21.669	13.406
	Per saldo resultaat ten opzichte van de begroting 2025	8.263	

Incidentele baten en lasten

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht is het belangrijk om inzicht te hebben in welke baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. De algemene richtlijn bij het onderscheid tussen incidenteel en structureel is dat er sprake is van een incidenteel budget wanneer dit gedurende maximaal drie jaar beschikbaar wordt gesteld. In het hiervoor gepresenteerde totaaloverzicht van baten en lasten zijn zowel de structurele als de incidentele posten opgenomen. Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de hierin opgenomen incidentele baten en lasten per programma. In enkele gevallen zijn incidentele baten en lasten in de begroting ook als zodanig benoemd. Echter bij de toepassing van regelgeving is het niet altijd toegestaan deze kosten voor deze toepassing als incidenteel te beschouwen. Het gaat dan vaak om posten die wel periodiek terugkomen, maar niet jaarlijks. Hierbij valt te denken aan verkiezingen, ruimen graven en actualisatie beleidsopgaven. Ook eenmalige hogere uitgaven van rij- en identiteitsbewijzen vallen hieronder. Op de volgende pagina ziet u een overzicht van baten en lasten met als minimumbedrag 25:

Incidentele baten en lasten		Bedragen x € 1.000			
Pr.	Omschrijving	Primaire beg. 2025	Begrotings-wijz.25	Begr. 2025 na wijz.	Werkelijk 2025
LASTEN					
A	80 jaar vrijheid	-	15	15	15
A	budget lokale crisisorganisatie	-	24	24	18
A	budget tijdelijke huisvesting	-	-30	-30	-30
A	Volkstuinen overdracht	-	45	45	33
A	Activering begraafplaats Schoonrewoerd	-	60	60	60
A	Verwijdering woonwag	-	13	13	13
A	Telling lasten programma	-	127	127	109
B	Budget VCP Vianen	-	60	60	60
B	Inhuur voor grondverkoop budgetneutraal	-	25	25	25
B	regio deal	-	25	25	25
B	Onderzoek verkeersveiligheid lexmond	-	40	40	26
B	Wijzigingen buslijnenetwerk	-	75	75	50
B	Budget verkiezingen	-	65	65	184
B	landelijke beëindigingsregeling landbouw	-	18	18	-
B	PM van genitstraat	-	20	20	-
B	werkzaamheden Aime	-	25	25	19
B	werkzaamheden dementievriendelijk	-	35	35	15
B	Inhuurkrachten team grondzaken	-	140	140	138
B	Verkeersmaatregelen dorpswoonvisie Nieuwland	100	75	175	175
B	Fietsvisie 2024	50	-	50	50
B	parkeerbeleid	50	-	50	50
B	Verkeersmaatregelen dorpswoonvisie Lexmond	100	75	175	175
B	Telling lasten programma	-	678	978	992
C	ontwikkeling beschermwonden U16	-	904	904	528
C	woontrainingshuis	-	55	55	55
C	Arbeidsmarktregio	-	2.195	2.195	940
C	Budget Nationaal programma onderwijs (NPO)	-	150	150	150
C	Budget opvang Oekraïners	-	2.320	2.320	1.700
C	Kinderopvangtoeslagenaffaire	0	575	575	249
C	aanpak energietoelagen	-	92	92	13
C	rolstoelen en vervoervoorziening	-	-125	-125	-125
C	tijdelijke huisvesting basisschool	-	173	173	192
C	budget crisisonopvang tuijmanweg	-	527	527	424
C	Crisisonopvang spreidingswet	-	50	50	5
C	crisisonopvang tuijmanweg andere kosten	-	50	50	56
C	IZA	-	100	100	100
C	Inhuur brede school de prenter	-	39	39	49
C	beschermd woonvoorziening	100	0	100	0
C	inloopvoorziening	100	0	100	0
C	deelname verkeerseducatiefonds	40	0	40	0
C	Pilot specialistisch jeugdwerk	60	0	60	0
C	Projectorganisatie	-	0	0	463
C	Reserveboeking het liesveld	-	90	90	90
C	schoolmaatschappelijk werk	-	91	91	91
C	HAR	-	55	55	55
C	Budget Jeugd	-	2.700	2.700	1.879
C	Telling lasten programma	300	10.041	10.341	6.914
D	Onderwijsachterstand 2024	-	300	300	300
D	UAW 2025	-	360	360	92
D	Budget lokale aanpak isolatie (LAI)	-	1.960	1.960	63
D	Budget energietoelagen	-	191	191	16
D	Hazelaarplein	-	129	129	129
D	Budget SMP	-	150	150	-
D	Invoering Omgevingswet	-	75	75	-
D	CDOKE gelden	1.790	1.790	942	942
D	advies en onderzoek opstellen volkshuisvesting	100	-	-	32
D	Verhoging voorziening Van Zuijlenstraat	-	-	-	41
D	Telling lasten programma	100	4.955	4.955	1.615
E	Onderzoek Sociale ontmoetingsplaatsen	-	57	57	57
E	Energienoodfonds	-	77	77	62
E	budget bibliotheekvoorzieningen	-	99	99	99
E	vervanging toeganshekklen glaspark	-	20	20	20
E	exploitatie het dak	-	18	18	14
E	onderzoek ontmoetingsplaatsen reserve	-	45	45	70
E	budget onderhoud sportvelden onderzoek	-	15	15	7
E	installatie camerasysteem	-	15	15	0
E	budget bibliotheek informatievoorziening	-	59	59	59
E	Telling lasten programma	-	405	405	388
F	Stadhuis vianen leefklimaat	-	26	26	0
F	Voorlopige aanslag Vennootschapsbelasting	-	585	585	618
F	stadhuis onderzoek	-	125	125	125
F	tijdelijke huisvesting statushouders	-	30	30	213
F	Telling lasten programma	-	766	766	956
	Totaal incidentele lasten	400	16.972	17.572	10.974

Incidentele baten en lasten		Bedragen x € 1.000			
Pr.	Omschrijving	Primaire beg. 2025	Begrotings-wijz.25	Begr. 2025 na wijz.	Werkelijk 2025
BATEN					
A	Inkomsten uit bestuurlijke maatregelen	-	-10	-10	-8
A	80 jaar vrijheid	-	-15	-15	-15
A	Telling baten programma	-	-25	-25	-23
B	Zakelijk recht gemeentegrond	-	-32	-32	-33
B	Veiligheidsregio utrecht (VRU) dividend	-	-187	-187	-187
B	budget kwaliteit buitengebied	-	-38	-38	-38
B	grondverkoop budgetneutraal	-	-25	-25	-25
B	grondverkoop	-55	-60	-115	-165
B	grondverkoop Rijkswaterstaat	-	-689	-689	-689
B	Telling baten programma	-	-1.031	-1.086	-1.137
C	Budget opvang Oekraïners	-	-3.170	-3.170	-3.170
C	kinderopvangtoeslagenaffaire	-	-575	-575	0
C	Aanpak energietoelagen	-	-92	-92	-13
C	NPO	-	-150	-150	-150
C	budget crisisonopvang tuijmanweg	-	-527	-527	-408
C	crisisonopvang extra kosten	-	-50	-50	-39
C	IZA	-	-100	-100	-100
C	HAR	-	-55	-55	-55
C	beschermd woonvoorziening	100	0	100	-32
C	Inwonersinitiatieven storting reserve	-	-114	-114	-114
C	Arbeidsmarktregio	-	-2.223	-2.223	-2.257
C	Onderhuisvesting Hoef en Haag	-	-190	-190	-190
C	Het liesveld	-	-130	-130	-130
C	Volkshuisvesting	-	-150	-150	-150
C	Avres dividend	-	-1.400	-1.400	-1.400
C	Onderwijsachterstand 2024	-	-457	-457	-457
C	Telling baten programma	-	-9.383	-9.283	-8.665
D	Energie armoede	-	-204	-204	-16
D	isolatevoucher energietransitie	-	-150	-96	-225
D	Aanpak LIA duurzaamheid	-	-993	-1.293	-1.213
D	Omgevingswet implementatie	-	-290	-290	-290
D	Lokale aanpak isolatie	-	-1.959	-1.959	-314
D	CDOKE gelden	-	-1.790	-1.790	-942
D	Winstneming grondexploitatie Broekgraaf	-	-	-	-1.746
D	Winstneming grondexploitatie Sluiseland	-	-	-	-16
D	Winstneming grondexploitatie De Weide II	-	-	-	-427
D	Winstneming grondexploitatie Voorzieningencluster	-	-	-	-152
D	Verkoopopbrengst Killesteijnstraat Lexmond	-	-	-	-317
D	Vrijval voorziening Killesteijnstraat Lexmond	-	-	-	-181
D	Leges oude jaren	-	-24	-24	-47
D	Telling baten programma	-	-5.410	-5.656	-5.886
E	SPIJK NPO	-	-457	-457	-307
E	Onderhoud het dak	-	-177	-177	-177
E	Telling baten programma	-	-634	-634	-484
F	Agio herfinanciering vervroegde aflossing	2.832	0	2.832	2.832
F	Telling baten programma	2.832	-	2.832	2.832
	Saldo incidentele baten	2.832	-16.483	-13.852	-13.363

Incidentele baten en lasten		Bedragen x € 1.000			
Pr.	Omschrijving	Primaire beg. 2025	Begrotings-wijz.25	Begr. 2025 na wijz.	Werkelijk 2025
RESERVES					
A	Reactivering begraafplaats schoonrewoerd	-	-60	-60	-60
A	Telling mutaties programma	-	-60	-60	-60
B	Onttrekking fiets parkeren en VCP	-	-180	-180	-180
B	Storting Kleinschalige maatregelen Lexmond en Ni	-	-150	-150	-150
B	Telling mutaties programma	-	-330	-330	-330
C	Reservering budget opvang oekraïne storting	-	850	850	850
C	Arbeidsmarktregio Reserve storting	-	1.153	1.153	1.268
C	Onttrekking projectorganisatie 2025	-	0	0	-463
C	storting volkshuisvesting	-	150	150	150
C	Onderwijsinvesting Hoef en Haag storting	-	190	190	190
C	Storting tbv THV Liesveld	-	130	130	130
C	Storting reserve inwonersinitiatieven	-	114	114	114
C	Onttrekking TBV liesveld	-	-90	-90	-90
C	Vrijval reserve schoolmaatschappelijk werk	-	-91	-91	-91
C	Telling mutaties programma	-	2.406	2.406	2.058
D	Hazelaarsplein reserve boeking	-	-129	-129	-129
D	Bijdrage uit algemene reserve grondzaken	-	-100	-100	-100
D	Reserveboeking UAW	-	-	-	-100
D	Onttrekking gemeentehuis meerkerk	-	-30	-30	-30
D	Onttrekking parc merwede	-	-44	-44	-44
D	Onttrekking omgevingswet	-	-75	-75	-75
D	Onttrekking res. Grondexpl. Voorz. van Zuijlenstr.	-	-	-	-41
D	Storting omgevingswet implementatie	-	290	290	290
D	Telling mutaties programma	-	-88	-88	-229
E	onttrekking algemene reserve noodfonds SOP Instandhoudingsbudget Dak en berenschot	-	-45	-45	-113
E	Storting instandhoudingsbudget Dak	-	177	177	177
E	onttrekking Reserve ontmoetingsplaatsen	-	-60	-60	-62
E	Telling mutaties programma	-	-558	-558	-628
F	Vennootschap voorlopige aanslag reserve	-	-585	-585	-618
F	Reserve herbestemming stadhuis	-	-125	-125	-125
F	Bijdrage reserve dekking kapitaallasten	-2.832	-	-2.832	-2.832
F	Telling mutaties programma	-2.832	-710	-3.542	-3.575
F	Mutaties reserves	-2.832	660	-2.172	-2.764
	Saldo incidentele baten en lasten na reserves	400	1.150	1.549	-5.152

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Kaderstelling BBV

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves apart worden gepresenteerd. Structurele toevoegingen of onttrekkingen betreffen verrekeningen met financieringsreserves /dekkingsreserves (kapitaallasten).

Reserves kapitaallasten Vijfheerenlanden

In de gemeente Vijfheerenlanden is alleen sprake van structurele onttrekkingen aan reserves kapitaallasten. Daarbij is de boekwaarde van de betreffende activa altijd gelijk aan de stand van de bijbehorende reserves kapitaallasten. Jaarlijks wordt de afschrijving in mindering gebracht op de betreffende activa. Deze afschrijving wordt gedekt door een onttrekking aan de betreffende reserve. Kapitaalrente wordt niet onttrokken aan de reserves kapitaallasten.

Reserve	Structurele toevoeging 2025 (lasten)	Structurele onttrekking 2025 (baten)
AR – Inventaris overname Laco	0	64
Reserve kapitaallasten Gemeentehuis Zederik	0	108
Reserve kapitaallasten Gem.Geb. - Sterrenkijker	0	21
Reserve kapitaallasten Gem.Geb. - Wilhelminaschool	0	34
Reserve kapitaallasten verkeersplannen Zederik	0	2
Reserve kapitaallasten peuterspeelzaal / kinderdagverblijf Lexmond	0	15
Reserve kapitaallasten sportzaal Hei- en Boeicop Zederik	0	13
Reserve kapitaallasten bibliotheek Lexmond	0	8
Reserve kapitaallasten Agio op afgeloste leningen	0	2.832
Reserve kapitaallasten verplaatsing SV Meerkerk	0	126
Reserve kapitaallasten kunstgras Hei- en Boeicop	0	25
Totaal	0	3.248

Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijdingen 2025

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt de begrotingsrechtmatigheid een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Dat doet het college door te controleren of er sprake is van overschrijdingen op de door de gemeenteraad vastgestelde lastenbudgetten per programma (en dus niet per taakveld).

Op twee programma's van de gemeente Vijfheerenlanden is in 2025 meer uitgegeven dan begroot. Het betreft de volgende programma's:

Programma	Begroting	Werkelijk	Vershil
A. Bestuur, dienstverlening en organisatie	15.743	16.191	448
B. Beheer en gebruik Openbare ruimte	31.271	31.419	149
Totaal programma's	47.014	47.610	597

Bij de controle op het begrotingscriterium wordt gecontroleerd of alle begrotingsafwijkingen passen binnen het kader van de door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Tijdens de uitgevoerde interne controles zijn geen afwijkingen geconstateerd.

In deze Jaarstukken 2025 wordt echter toegelicht dat er op de programma's A en B sprake is van overschrijdingen op de begrote lasten. Bij programma A betreft dit een overschrijding van € 448, bij programma B een overschrijding van € 149. Bij programma B is er echter uiteindelijk sprake van een voordelig saldo van baten en lasten.

Alleen bij programma A resteert, na een klein voordelig saldo op de baten (€ 84), nog een nadelig saldo van € 364. Deze overschrijding bij dit programma heeft bijna volledig te maken met de noodzakelijke herstelwerkzaamheden van € 335 aan de riolering onder de brandweerkazerne in Leerdam. De riolering van het naastgelegen pand was niet juist afgedopt waardoor in de laatste maanden van 2025 herstelwerkzaamheden moesten worden uitgevoerd die buiten de dekking van de verzekering vallen. Zie hiervoor ook de toelichting bij programma A.

Kredietrechtmatigheid

Inleiding

Per ultimo 2025 was er sprake van circa 180 nog openstaande gemeentelijke investeringskredieten. Hiervan kan 80% nog niet worden afgesloten (deze zijn dus nog in uitvoering).

Voor het overzicht wordt verwezen naar het overzicht restantkredieten in de bijlagen.

Van verreweg de meeste van deze nog niet af te sluiten investeringskredieten wordt verwacht, dat ze uiteindelijk binnen het budget kunnen worden afgesloten c.q. worden gedekt door nog te ontvangen inkomsten.

Bij sommige kredieten is dat niet het geval, te weten (voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar het overzicht restantkredieten in de bijlagen en de toelichting investeringskredieten onder programma F) (bedragen x € 1.000):

- Voorbereidingskrediet Noachschool: overschrijding van het krediet met 65 doordat plan gecompliceerder is dan gedacht.
- Krediet Vianen Aanpassen busstation: overschrijding met 18 doordat project is uitgebreid met een kunstwerk onder het viaduct.
- Voorbereidingskrediet Gaasperwaard 3: overschrijding met 11 als gevolg van nadere onderzoeken.
- Krediet uitbreiding parkeerterrein Stationsweg Leerdam: Het krediet voor de uitbreiding van het parkeerterrein aan de Stationsweg in Leerdam is overschreden vanwege meerdere factoren. Door bezwaren is er vertraging in het vergunningsproces geweest, waren er tegenslagen met hoge stikstofmetingen en was de openbare verlichting niet opgenomen in de raming. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2025 zal verzocht worden dit krediet af te sluiten.
- Krediet GRP 2025: Bij het krediet GRP 2025 blijkt de aframing van het krediet bij de 2e bestuursrapportage 2025 te ruim te zijn geweest. De realisatie bleek toch hoger dan verwacht. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2025 zal verzocht worden dit krediet af te sluiten.

Voortgang belangrijkste investeringskredieten

Een specificatie van alle afzonderlijke investeringsprojecten is in de bijlagen opgenomen. Onderstaand treft u een overzicht van een aantal grotere projecten aan waarvan het restant investeringskrediet meer dan € 250 bedraagt. Voor een nadere toelichting van deze investeringskredieten willen wij u verwijzen naar de onder programma f opgenomen toelichting:

- **Spoorse kwesties Merwede Lingelijn:** raad heeft besloten om de spodo2-subsidie van ruim € 1 miljoen in te zetten voor o.a. een optimalisatie van de rotonde Recht van ter Leede, de verbetering van de fietsverbinding tussen Broekgraaf en station Leerdam e.d.
- **Parkinfrastuctuur Leerdam Sport:** nog 581 beschikbaar. Het streven om het krediet in 2025 af te sluiten is door onvolkomenheden nog niet gelukt.
- **Hazelaarplein:** nog 1.629 beschikbaar. Project loopt door in 2026.
- **Tracébesluit A27 2020:** nog 280 beschikbaar. Verwachte jaar van afronding is 2030. Dit krediet wordt besteed als de A27 wordt verbreed. Er is nu wel een ontwerp in de maak voor de Brugstraat.
- **Permanente uitbreiding Noachschool:** eind 2025 nog 331 beschikbaar. Er is een woonboerderij aangekocht met bijbehorende gronden. De bouw van de uitbreiding van de Noachschool moet nog starten.

- **Bouw nieuw gemeentehuis inclusief bibliotheek:** diverse investeringskredieten waar per eind 2025 nog 24.253 beschikbaar op is. Ingebruikname van het nieuwe gemeentehuis in Leerdam is naar verwachting in 2027.
- **Project De Wilgenhoek/woonzorg:** eind 2025 nog 616 beschikbaar. Oorspronkelijk initiatief was niet haalbaar en dan ook gestopt. We gaan ons nu eerst opnieuw beraden over een geschikte invulling van deze locatie.
- **Nieuwbouw Ebenhaëzerschool Leerbroek:** nog 822 beschikbaar. De bouw is gereed, maar er wordt nog een bijdrage verwacht.
- **Uitvoeringskrediet ontsluiting Broekgraaf:** nog 3.390 beschikbaar. De langzaam verkeerstunnel kost meer dan eerder bedacht. De gekozen oplossing wordt heroverwogen: samen met ProRail, wordt er onderzocht of een veilige maar minder dure oplossing voorhanden is. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek en overleg met ProRail zal de benodigde bestuurlijke besluitvorming nader moeten worden gezien.
- **Uitvoeringskrediet verkeerskundige aanpassing Slagboom Leerbroek:** eind 2025 nog 448 beschikbaar. De eerste fase is volledig afgerond. Het deel ter hoogte van Recht van ter Leede dient nog uitgevoerd te worden omdat Stedin en Oasen nog werkzaamheden moeten uitvoeren.
- **Vervangende nieuwbouw De Rank MRK kinderopvang:** nog 8.036 beschikbaar. De investering in de renovatie van de Rank en Springplank staat te Meerkerk gepland voor 2027.
- **Vorbereidingskrediet Calvijnschool:** nog 269 beschikbaar. De renovatie van de Calvijnschool staat gepland voor 2026.
- **Vorbereidingskrediet De Rank Vianen:** nog 306 beschikbaar. Het project wordt in 2026 opgestart.
- **Renovatie school De Ark Vianen:** nog 261 beschikbaar. Het krediet moet worden overgemaakt aan het schoolbestuur. Daarvoor is inmiddels opdracht gegeven.
- **Aankoop Tijdelijke Onderwijs Huisvesting 2023:** nog 1.417 beschikbaar. Er worden in de komende 2 jaar de nodige tijdelijke huisvestingsaankopen verwacht.
- **Uitvoeringskrediet strategische grondaankopen:** In de 1e berap 2023 is hiervoor € 2,50 miljoen aan krediet mandaat beschikbaar gesteld en voor mogelijke toekomstige kansen die zich voordoen.
- **Projectplan Monnikendreef:** nog beschikbaar 1.195. Project loopt nog. De planning om in 2025 woningen, bedoeld voor starters en statushouders op te leveren, is niet gehaald. In april 2026 wordt de uitspraak in de beroepsprocedure tegen de omgevingsvergunning verwacht.
- **Uitbreiding BS Het Liesveld Ameide:** nog 1.133 beschikbaar. Medio 2026 is het verwachte moment van oplevering.
- **Vervanging van oeverbescherming 2024:** nog 396 beschikbaar Dit project bevindt zich in de voorbereidingsfase en kan waarschijnlijk in 2026 afgesloten worden.
- **Maatregelen Industrieweg Leerdam 2024:** nog 326 beschikbaar. Uitvoering is aanbesteed en het project zal in 2026 worden uitgevoerd.

- **Vorbereidingskrediet nieuwbouw Multifunctioneel Centrum Hagestein:** voorbereidingskrediet is in juni 2024 opgehoogd tot € 1.614.
- **Vorbereidingskrediet multifunctionele accommodatie sportpark Blankensteijn Langeweg:** eind 2025 nog 313 beschikbaar. Er wordt gestreefd naar besluitvorming in 2026. Eventuele realisatie zal dan plaatsvinden tussen 2028 en 2029.
- **Aankoop technische installaties SC Berenschot:** nog 408 beschikbaar. De uitvoering is gestart in 2025 en loopt door in 2026.
- **MJOP25 diverse gebouwen:** Brandweer Vianen (317 beschikbaar), Gymzaal Noord Leerdam (498 beschikbaar), ABN-AMRO gebouw (377 beschikbaar). De uitvoering van deze projecten zijn nog niet gestart.
- **Gasloos Dorpshuis Het Spant (742 beschikbaar) en Gymzaal Noord Leerdam (334 beschikbaar):** uitvoering wordt pas voorzien in 2026.
- **Vervanging armaturen 2025:** 494 beschikbaar. Project is in uitvoering.
- **Aanleg wegen bij projecten 2025:** 726 beschikbaar. Uitvoering is gekoppeld aan het rioolvervangingsplan uit het GRP.
- **Verbetering wegfundering 2025:** 384 nog beschikbaar. Uitvoering is gekoppeld aan het rioolvervangingsplan uit het GRP.
- **Vervanging speelvoorzieningen 2025:** 282 nog beschikbaar. Renovatieronde is opgestart maar moet nog verder worden voorbereid en uitgevoerd.
- **Vervanging van oeverbeschermingen 2025:** 396 beschikbaar. Is in de voorbereidingsfase en uitvoering in 2026.
- **Vervangen Brug Leerdam Noord:** 775 beschikbaar. Dit project is in 2025 gestart en wordt naar verwachting in 2027 afgerond.
- **Brederodes 2 kunstgrasvelden en onderlagen:** 1.248 beschikbaar. Bij de begroting 2025 is krediet afgegeven en naar verwachting wordt het project in 2027 afgerond.
- **Viko/Omega 2 velden kunstgras:** 700 beschikbaar. Bij de begroting 2025 is krediet afgegeven en naar verwachting wordt het project in 2027 afgerond.
- **Realisatie nieuw club- en kleedgebouw MHC Vianen, vv Vianen, etc.:** 1.997 beschikbaar. De verwachting is dat de besluitvorming over deze accommodatie zal plaatsvindt in 2026. De realisatie zal plaatsvinden tussen 2028 en 2029.
- **Realisatie nieuw club- en kleedgebouw Brederodes, Bewonersorganisatie Monnikenhof, etc.:** 3.992 beschikbaar De verwachting is dat de besluitvorming over deze accommodatie zal plaatsvinden in 2026. De realisatie zal plaatsvinden in 2028 en 2029.
- **Realisatie nieuw club- en kleedgebouw HSSC '61:** 3.494 beschikbaar. Deze ontwikkeling is mede afhankelijk van de woningbouw op deze locatie. Besluitvorming hierover zal plaatsvinden in het 2e kwartaal van 2026.
- **Vorbereidingskrediet renovatie/vervanging binnensportaccommodatie Lexmond:** 436 beschikbaar. Zal waarschijnlijk in 2026 leiden tot een kredietaanvraag voor de toekomst van deze accommodatie.

- **Aankoop Tijdelijke Onderwijs Huisvesting 2025:** eind 2025 nog 1.784 beschikbaar. Er worden de komende twee jaar de nodige tijdelijke huisvestingsaankopen verwacht.
- **Vorbereidingskrediet THV 3 (locatiekeuzen):** 265 beschikbaar. Dit krediet is in 2025 beschikbaar gesteld en naar verwachting kan dit krediet afgerond worden in 2027.
- **Vorbereidingskrediet stedenbouwkundig plan Lexmond-West:** 275 beschikbaar. Dit krediet is in 2025 beschikbaar gesteld en het is nog niet in te schatten wanneer het project afgerond kan worden.
- **Vorbereidingskrediet Randweg Lexmond:** 275 beschikbaar. Dit krediet is in 2025 beschikbaar gesteld.

Rechtmatigheidsverantwoording college van burgemeester en wethouders

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten en ook de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 16 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 4,55 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast, dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen een bedrag van € 2,05 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 4,55 miljoen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2025 Gemeente Vijfheerenlanden

De WNT is van toepassing op de Gemeente Vijfheerenlanden. Het voor Gemeente Vijfheerenlanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (1. Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt³

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]⁴

Gegevens 2025			
bedragen x € 1	W.J. de Jonge		K.I. Goosens
Functiegegevens ⁵	Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 31-12		01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0		1,0
Dienstbetrekking? ⁸	ja		ja
Bezoldiging ⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	142.356,41		137.715,82
Beloningen betaalbaar op termijn	23.158,68		23.166,96
<i>Subtotaal</i>	<i>165.515,09</i>		<i>160.882,78</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	246.000		246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	165.515,09		160.882,78
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2024¹⁴		
bedragen x € 1	W.J. de Jonge	K.I. Goossens
Functiegegevens⁵	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0	1,0
Dienstbetrekking ⁸	ja	ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	134.457,82	129.820,40
Beloningen betaalbaar op termijn	22.166,52	20.461,56
<i>Subtotaal</i>	<i>156.624,34</i>	<i>150.281,96</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	233.000	233.000
Bezoldiging	156.624,34	150.281,96

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Niet van toepassing in 2024 en 2025.

Hoofdstuk 4: De balans en de toelichting

De balans met toelichting geeft informatie over de omvang en samenstelling van het vermogen - het verschil tussen de bezittingen en de schulden - van de gemeente Vijfheerenlanden - aan het eind van het boekjaar en over de ontwikkelingen daarin gedurende het jaar. De activa op de balans geven de bezittingen en de vorderingen weer en bestaan uit de vaste en vlottende activa. Op de passivazijde van de balans staan de schulden en het eigen vermogen. Deze zijn uit te splitsen in vaste en vlottende schulden. Vaste activa en passiva hebben een rentetypische looptijd van langer dan één jaar.

Balans per 31 december 2025

Activa

Activa	31-12-2025	31-12-2024
VASTE ACTIVA		
Immateriele vaste activa		
Kosten sluiten van Geldleningen	2.832.136	5.664.273
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.572.911	2.018.744
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	5.725.505	5.926.898
Totaal immateriele vaste activa	11.130.553	13.609.915
Materiele vaste activa		
Investerings met economisch nut	147.190.165	138.299.096
Investing met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	67.113.321	64.255.641
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	28.794.862	26.525.157
Totaal materiele vaste activa	243.098.348	229.079.894
Financiële vaste activa		
Leningen woningbouwcorporaties	0	0
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	10.678.928	10.678.928
Overige langlopende leningen	19.016.690	18.514.486
Uitzettingen in 's Rijks schatkist > 1 jaar	50.000.000	0
Totaal financiële vaste activa	79.695.618	29.193.414
TOTAAL VASTE ACTIVA	333.924.518	271.883.223
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Onderhanden werk en bouwgronden in exploitatie	-14.803.997	-9.133.301
Totaal voorraden	-14.803.997	-9.133.301
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < jaar		
Vorderingen openbare lichamen	13.110.969	13.037.124
Overige vorderingen	3.959.377	4.073.927
Uitzetting Rijks schatkist < 1 jaar	32.805.015	71.082.825
RC met het rijk		
RC met niet financiële instellingen	3.754.684	1.535.038
Overige uitzettingen < 1 jaar		
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < jaar	53.630.044	89.728.915
Liquide middelen	561.663	535.672
Totaal liquide middelen	561.663	535.672
Overlopende activa		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.037.173	2.823.064
Overige vooruitbetaalde bedragen	3.128.084	1.508.144
Overige nog te ontvangen bedragen	2.568.327	2.475.982
Totaal overlopende activa	7.733.584	6.807.190
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	47.121.293	87.938.476
TOTAAL ACTIVA	381.045.811	359.821.699

Passiva

Passiva	31-12-2025	31-12-2024
VASTE PASSIVA		
EiJen vermoJen		
Algemene reserve	60.869.878	56.306.082
Bestemmingsreserves	28.584.246	30.689.519
Resultaat	8.263.226	6.463.077
Totaal eigen vermogen	97.717.350	93.458.678
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.309.687	7.133.672
Voorziening van derden verkregen middelen	8.659.983	9.949.003
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	3.037.667	1.804.369
Voorzieningen bijdragen aan toekomstige verv inv, waarvoor een heffing wordt geheven	0	0
Totaal voorzieningen	19.007.337	18.887.044
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar		
Waarborgsommen	11.211	11.286
Onderhandse leningen binnenlandse banken & overige financiële instellingen binnenland	230.003.476	215.753.572
Pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen binnenland	500.000	1.000.000
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	230.514.687	216.764.859
TOTAAL VASTE PASSIVA	347.239.374	329.110.582
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	7.925.181	10.491.641
Bank- en giroaldi	0	0
Totaal netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	7.925.181	10.491.641
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	16.658.415	12.405.728
Overige vooruitontvangen bedragen	171.208	33.364
Nog te betalen bedragen	9.051.633	7.780.384
Totaal overlopende passiva	25.881.256	20.219.477
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	33.806.437	30.711.118
TOTAAL PASSIVA	381.045.811	359.821.699

Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt:

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2025
Gewaarborgde geldleningen achtervang WSW	341.781	375.985
Gewaarborgde leningen (direct gegarandeerd)	4.400	4.400
Gewaarborgde geldleningen particulier woningbezit	36	0
Overige borgstellingen	78	78
Telling	346.295	380.463

Waarderingsgrondslagen balans

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in de gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 17 december 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij anders is vermeld.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingskosten, waarbij tevens duurzame waardeverminderingen onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking worden genomen. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling begint bij ingebruikneming van het gerelateerde materiele vaste activa.

Immateriële activa zijn te onderscheiden in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en verminderd met afschrijvingskosten en specifiek van derden ontvangen investeringsbijdragen en subsidies.

Bij de waardering van vaste activa met een economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Bij het bepalen of er sprake is van een duurzame waardevermindering is het soort vastgoed binnen de vaste activa met een economisch nut relevant. Immers indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een gemeentehuis of gebouwen en terreinen met een functie op het gebied van onderwijs, sport, welzijn of maatschappelijke opvang en/of zorg) duurzaam te exploiteren speelt duurzame waardevermindering geen rol. Echter indien de bestuurlijke intentie bestaat om het vastgoed met een maatschappelijke functie te verkopen of de bestemming te wijzigen naar vastgoed met een bedrijfseconomische functie, moet worden bepaald of er sprake is van een duurzame waardevermindering.

Materiële vaste activa kunnen worden onderscheiden in:

- Materiële vaste activa met economisch nut: deze zijn gevormd uit alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn en deze moeten worden geactiveerd.
- In erfpacht uitgegeven gronden: deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
- Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven: wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere taken waarvoor rechten op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie.
- Materiële vaste activa met uitsluitend maatschappelijk nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Financiële Vaste Activa (FVA)

Dit betreft:

- a) kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Participaties in het aandelenkapitaal van een NV of BV (deelneming conform artikel 1 lid e) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen waarbij indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs (lagere marktwaarde) afwaardering zal plaatsvinden,
- b) (overige) leningen u/g. De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en
- c) (overige) uitzettingen. Deze zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Afschrijvingen en activeringsgrens

De wijze van afschrijving is vastgelegd in de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet. Investerings worden afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijving gebeurt op lineaire basis. De afschrijving begint in het jaar volgend op het jaar nadat de investering gereed is gekomen of het actief is aangeschaft. Activa met een investeringsbedrag kleiner of gelijk aan € 25 en/of gebruiksduur korter dan 3 jaar worden niet geactiveerd (met uitzondering van gronden) maar in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.

Omschrijving	Afschrijvingstermijn (in jaren)	Wijze van afschrijving
Gronden	Niet afschrijven	NVT
Begraafplaatsen (aanleg en uitbreiding)	60	Lineair
Vrij verval, persleiding en drainage	60	Lineair
Nieuwbouw gebouwen (schoolgebouwen, kantoren)	40	Lineair
Renovatie, restauratie en aankoop gebouwen	25	Lineair
Tijdelijke gebouwen	25	Lineair
Kantoor- en schoolmeubilair, 1e inrichting onderwijs	10	Lineair
Zwembaden	40	Lineair
Binnensport	40	Lineair
Volkstuinen	40	Lineair
Sportterreinen	30	Lineair
Kunstgrasvelden toplaag	10	Lineair
Kunstgrasvelden onderlaag	25	Lineair
Aanleg & reconstructie parken	25	Lineair
Parkeergarages	40	Lineair
Speelplaatsen	25	Lineair

Openbare verlichting (armaturen & masten)	20 & 40	Lineair
Wegen, pleinen en rotondes (aanleg)	40	Lineair
Herinrichting & reconstructie	25	Lineair
Tunnels, viaducten en bruggen	40	Lineair
Pompen en gemalen (bouwkundig)	60	Lineair
Motorvoertuigen	20	Lineair
Zware transportmiddelen	15	Lineair
Personenauto's, aanhangwagens en lichte motorvoertuigen	5	Lineair
Vrachtauto's	8	Lineair
Gladheidsbestrijdingsmaterieel	10	Lineair
Installaties (technisch)	15	Lineair
Bekabeling	5	Lineair
Telefooninstallaties	10	Lineair
Parkeerautomaten & verkeersregelinstallaties	10	Lineair
Automatisering	3-10	Lineair
Kosten voor agio en disagio (IVA)	5	Lineair
Kosten verbonden aan sluiten geldleningen (IVA)	Niet afschrijven	NVT
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (IVA)	5	Lineair
Bijdragen aan activa derden (IVA)	Termijn derden	

Flottende activa

Vorraden onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en worden vervaardigingskosten en winstuitnamen geactiveerd. De bouwgronden in exploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en verminderd met de opbrengst wegens verkopen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de kosten van aanschaf van de gebruikte grond en de overige kosten (limitatief opgesomd in Bijlage IV van het Omgevingsbesluit), die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Daarnaast wordt een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend, over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar. Indien er een negatieve uitkomst wordt verwacht, wordt een voorziening getroffen voor het verwachte negatieve resultaat.

De notitie grondexploitatie van de Commissie BBV geeft aan dat bij tussentijdse winstneming de “percentage of completion” methode dient te worden gevolgd. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- De grond moet (deels) zijn verkocht;
- De kosten zijn (deels) gerealiseerd.

Vorderingen

Vorderingen zijn (onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbaarheid) gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onderscheid wordt gemaakt tussen vorderingen op openbare lichamen en overige vorderingen.

Voorzieningen voor oninbaarheid

In artikel 10 van de Financiële verordening 212 is opgenomen dat een voorziening voor oninbare vorderingen voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt gevormd op basis van een individuele beoordeling op oninbaarheid van de openstaande vorderingen. Bij openstaande vorderingen betreffende: belastingen, heffingen en bijstandsvertrekking wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historisch percentage van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaan uit kas- en banksaldi.

Overlopende activa

Onder de overlopende activa worden afzonderlijk opgenomen, de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel en de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

In de balans worden het eigen vermogen onderscheiden naar:

- Algemene reserve;
- Bestemmingsreserves;
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen nominale of contante waarde van het bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Het is niet toegestaan rente aan voorzieningen toe te voegen. Voorzieningen mogen ook tegen contante waarde worden gewaardeerd. Met uitzondering van de disconteringsvoet voor grondexploitaties, kent het BBV geen voorschriften voor de bepaling van de disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd. Wel wordt er voor bijvoorbeeld de pensioenvoorzieningen landelijk gebruik gemaakt van het door de DNB vastgestelde rentetermijnstructuur pensioenfondsen. Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's m.b.t. bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is gelijk aan die van de meerjarenraming en bedraagt vier jaar. Bij (éénmalige) schokeffecten, bijvoorbeeld als gevolg van een reorganisatie wordt een voorziening voor hieruit voortvloeiende verplichtingen opgenomen.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden zijn begrepen de schulden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer. Schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar maken deel uit van de kortlopende schulden. Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met verrichte aflossingen.

Vlottende passiva

De waardering van de vlottende passiva geschiedt op nominale waarde. Wanneer hiervan wordt afgeweken is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

In de balans worden onder de overlopende passiva opgenomen (artikel 49 BBV):

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie hierover opgenomen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Alle niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
- Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals definitief op 17 december 2024 door de raad is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld;
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten en onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten exclusief dotaties reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 50 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Dit betreft investeringen voor onderzoek en ontwikkeling die tot de realisatie van een actief zullen leiden.

Immateriële vaste activa						
(x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2024	Invest.	Desinv/ correctie	Bijdr. Derden	Afschr.	31-12-2025
Kosten sluiten van geldlening	5.664	0	0	0	2.832	2.832
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor bepaald actief*	2.019	933	-182	552	9	2.573
Bijdrage activa van derden	5.927	0	0	0	201	5.726
Totaal	13.610	933	-182	552	3.042	11.131

Het verloop van de kosten van onderzoek en ontwikkeling is als volgt:

Immateriële vaste activa						
(x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2024	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	31-12-2025
Vorbereidingskosten Brede school Ameide	56	202	0	0	0	258
Vorbereidingskosten Eben Haezer school	323	0	0	0	8	315
Vorbereidingskosten Noachschool	338	65	0	0	0	403
Vorbereidingskosten ontw. Broekgraaf Noord	226	119	0	0	0	345
Vorbereidingskrediet infrastr Leerbroek	15	28	0	0	0	43
Voorber.krediet club en kleedgebouw MHCV	15	33	6	0	0	42
Voorber.krediet club en kleedgebouw Brederodes	62	18	3	0	0	77
Vorbereidingskosten toekomst SC Berenschot	96	90	0	0	0	186
Vorbereidingskosten De Rank	4	8	0	0	0	12

Vorbereidingskosten Calvijnschool	100	1	0	0	0	101
Vorbereidingskosten renovatie De Ark	235	0	0	0	0	235
Killesteijnstraat Lexmond *	183	327	541	0	0	-31
Vorbereidingskosten Gaasperwaard 3	355	78	0	0	0	433
Vorbereidingskosten herbestemming gemeentehuis Vianen	192	-192	0	0	0	0
Vorbereidingskrediet THV3 (locatiekeuzen)	0	10	0	0	0	10
Vorbereidingskrediet herinrichting binnenstad Leerdam	0	68	0	0	0	68
Starten haalbaarheidsfase werklandschap Gaasperwaard 2	0	65	0	0	0	65
Voorber.krediet Het Eiland LRD	0	8	0	0	0	8
Totaal boekwaarde	2.200	928	550	0	8	2.571
Voorziening IVA > 5 jaar *	-183	0	-183	0	0	0
Totaal balanswaarde	2.017	928	367	0	8	2.571

Indien voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd moet zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro;
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie of worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Dit mag ook door het treffen van een voorziening;
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit.

Het verloop van de bijdrage in activa van derden is als volgt:

Immateriële vaste activa						
(x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2024	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	31-12-2025
Renovatie Wilhelminaschool Leerdam	710	0	0	0	34	676
Renovatie de Sterrenkijker Leerdam	411	0	0	0	21	390
Padelbanen	78	0	0	0	4	74
Vernieuwbouw inrichting dorpshuis De Schakel	2.806	0	0	0	76	2730
Duurzaamheidsvoorziening dorpshuis De Schakel	116	0	0	0	16	100
Clubgebouw SV Meerkerk	1.806	0	0	0	50	1756
Totaal	5.927	0	0	0	201	5.726

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut

- Investerings met economisch nut betreffen investeringen die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren.
- Investerings met economisch nut kunnen ook betreffen investeringen die niet verhandelbaar zijn (zoals bijvoorbeeld rioleringsvoorzieningen) waarvoor een heffing kan worden geheven.

Verloop bedragen investeringen met economisch nut (x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2024	Invest.	Desinv/ correctie	Bijdr. derden	Afschr.	31-12-2025
Gronden en terreinen	18.600	430	0	0	0	19.030
Bedrijfsgebouwen	104.220	11.178	352	207	3.598	111.241
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.269	1.198	0	461	592	5.414
Vervoermiddelen	953	155	0	0	132	976
Machines, apparaten en installaties	3.911	2.128	12	0	537	5.490
Overige materiële vaste activa	5.345	152	0	0	460	5.038
Totaal	138.298	15.241	364	668	5.319	147.189

De belangrijkste investeringen met een bedrag van hoger dan € 100 op investeringen economisch nut in 2025 betroffen:

Belangrijkste investeringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
Grondaankopen Gaasperwaard 3	362	Gronden en terreinen
Gemeentehuis Leerdam	4.309	Bedrijfsgebouwen
Renovatie school De Ark	3.584	Bedrijfsgebouwen
Uitbreiding Brede school Het Liesveld Ameide	1.168	Bedrijfsgebouwen
Nieuwbouw Ebenhaëzerschool Leerbroek	1.063	Bedrijfsgebouwen
Aankoop en aanpassingen pand de Keuken Hoef en Haag	706	Bedrijfsgebouwen
Vorbereidingskrediet NWB school Hagestein	755	Bedrijfsgebouwen
Duurzame inrichting schoolplein Ebenhaëzer	344	Bedrijfsgebouwen
Nieuwbouw Broekgraaf	342	Bedrijfsgebouwen
Verbouw Mr Vos school	300	Bedrijfsgebouwen
Verbouw El Boukhari	229	Bedrijfsgebouwen
Bibliotheek Leerdam	220	Bedrijfsgebouwen
Aankoop Tijdelijke onderwijs huisvesting	121	Bedrijfsgebouwen
Everstein , kunstgras Veld 2	536	Gr, weg- en waterb. kundige werken

MHC Vianen Waterveld 2025	341	Gr, weg- en waterb. kundige werken
Aankoop technische installaties SC Berenschot	579	Machines, apparaten en installaties
Gemeentehuis Leerdam installaties	483	Machines, apparaten en installaties
Suvis aanpassen ventilatie Onderwijshuisvesting	478	Machines, apparaten en installaties
Sluipverkeer (Mobiliteitsplan)	157	Machines, apparaten en installaties

Investerings economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Verloop bedragen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven						
	Boekwaarde 31-12-2024	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	233	0	0	0	0	233
Bedrijfsgebouwen	50	0	0	0	6	44
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	63.323	4.485	0	35	1.676	66.097
Vervoermiddelen	63	60	0	0	10	113
Machines, apparaten en installaties	225	40	0	0	11	254
Overige materiële vaste activa	362	23	0	0	12	373
Totaal	64.256	4.608	0	35	1.715	67.114

De belangrijkste investeringen met een bedrag van hoger dan € 100 op investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven in 2025 betreffen:

Belangrijkste investeringen	Bedrag	Categorie
Riolering	3.021	Gr, weg- en waterb kundige werken
Gemalen	1.060	Gr, weg- en waterb kundige werken
Vervangen oeverbescherming	275	Gr, weg- en waterb kundige werken

Investerings met maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut betreffen investeringen die geen directe opbrengsten genereren en niet verhandelbaar zijn. Dit betreffen voornamelijk investeringen in de openbare ruimte.

Verloop bedragen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut						
	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2024	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	31-12-2025
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20.506	2.536	0	233	900	21.909
Machines, apparaten en installaties	2.820	1007	0	20	156	3.651
Overige materiële vaste activa	3.198	216	0	0	180	3.234
Totaal	26.524	3.759	0	253	1.236	28.794

De belangrijkste investeringen maatschappelijk nut met een bedrag van hoger dan € 100 in 2025 betroffen:

Belangrijkste investeringen	Bedrag	Categorie
Aanleg wegen projecten	698	Grond, wegen- en waterbouwkundige werken
Vervangen groen	697	Grond, wegen- en waterbouwkundige werken
Verkeersaanpassingen Slagboom Leerbroek	425	Grond, wegen- en waterbouwkundige werken
Verbetering wegfunderingen	202	Grond, wegen- en waterbouwkundige werken
Spoorse kwesties Merwede Lingelijn	193	Grond, wegen- en waterbouwkundige werken
Vervangen armaturen	647	Machines, apparaten en installaties
Vervangen lichtmasten	191	Machines, apparaten en installaties
Lichtmasten Buitensport	114	Machines, apparaten en installaties
Vervanging speelvoorzieningen	215	Overige materiële vaste activa

Financiële vaste activa

Verloop Financiële vaste activa (x € 1.000)	31-12-2024	Verstrekking	Aflossing	31-12-2025
Deelnemingen en effecten	10.679	0	0	10.679
	1.000	0	0	1.000
Overige langlopende leningen u/g	17.514	1.453	949	18.018
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met looptijd > 1 jaar	0	50.000	0	50.000
Totaal	29.193	51.453	949	79.697

Deelnemingen en effecten

De aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, eventueel verminderd met terugbetaling van kapitaal. Onderstaande tabel geeft inzicht in de deelnemingen en effecten.

deelnemingen en effecten (x € 1.000)	31-12-2024	Deelname	Beëindigen	31-12-2025
Merwede Lingelijn BV	30	0	0	30
Preferente Aandelen Stedin Groep NV	3.860	0	0	3.860
Aandelen Stedin Groep NV	6.571	0	0	6.571
Aandelen Oasen NV	25	0	0	25
Aandelen BNG NV	193	0	0	193
Totaal	10.679	0	0	10.679

Overig (x € 1.000)	31-12-2024	Deelname	Beëindigen	31-12-2025
Glasmuseum Leerdam	1.000	0	0	1.000
Totaal	1.000	0	0	1.000

NB. Deze langlopende lening wordt volgens recht en regelgeving gezien als kapitaal. Juridisch blijft dit een langlopende lening. Desondanks is deze geherrubriceerd.

Overige leningen u/g

Het verloop van de overige leningen u/g is als volgt weer te geven:

Verloop overige langlopende leningen rentetypische looptijd > 1 jaar (x €1.000)	31-12- 2024			31-12- 2025
		Verstreking	Aflossing	
Sportstichting Lexmond	143	0	13	130
Dorpshuis Het Bosch, Lexmond	1.591	0	43	1.548
Dorpshuis 't Spant, Ameide	1.268	0	38	1.230
Dorpshuis Brandpunt, Nieuwland	278	0	0	278
Sportclub Everstein	525	0	19	506
Nieuwbouw Brede School Vianen	3.017	0	104	2.913
Herfinanciering Glasmuseum Leerdam	1.460	0	59	1.401
SVN Duurzaamheidsleningen	230	0	42	188
SVN Startersleningen	6.430	1.453	549	7.334
SVN Blijversleningen	22	0	1	21
Hypotheken Ambtenaren	2.243	0	31	2.212
Geldlening St. de Schakel Leerbroek	157	0	0	157
Geldlening St. Darius	150	0	50	100
Totaal	17.514	1.453	949	18.018

Startersleningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN): De startersleningen zijn in het verleden als instrument ingesteld om de lokale woningmarkt op gang te brengen. Door op deze wijze starters een financieel steuntje in de rug te geven kan de lokale woningmarkt en de algemene positie van starters worden verbeterd.

Uitzettingen > 1 jaar in 's Rijks schatkist

Een deel van de overtollige liquide middelen is in 2025 in deposito geplaatst in 's Rijks schatkist voor een periode van 2 jaar tegen 2,18% rentevergoeding. Dit deposito a € 50 miljoen vervalt in 2027.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd > 1 jaar (x € 1.000)	31-12- 2024	Verstreking	Aflossing	31-12- 2025
Deposito in 's Rijks schatkist	0	50.000	0	50.000
Totaal	0	50.000	0	50.000

Flottende activa

Vorraden GREX

De “gronden die in exploitatie zijn genomen” worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met de toegerekende algemene beheerskosten, eventuele winstnemingen en verminderd met de gerealiseerde verkopen. Voor de te verwachten verliezen op complexen is een voorziening gevormd. Deze wordt in mindering gebracht op de boekwaarde van de complexen. Voor de ontwikkelingen met betrekking tot het grondbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Gronden in exploitatie (GREX)

De gemeente Vijfheerenlanden heeft de volgende (deel)complexen in exploitatie. Het verloop van de grondexploitaties is als volgt:

Complexen	Boekwaarde	Invest.	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde	verlies	Blanswaarde
	31-12-2024				31-12-2025	voorz.	31-12-2025
Broekgraaf Leerdam	-3.980	4.395	13.767	1.746	-11.605		-11.605
Voorzieningencluster Broekgraaf	-3.896	620		152	-3.125		-3.125
Meerkerk Zuid II /De Weide II	-2.933	220		427	-2.286		-2.286
Sluiseiland	-42	26		16			
Van Zuilenstraat H&B	151	121			272	253	19
Gaasperwaard							
Werklandschap Meerkerk Iva	1.780	439	25		2.194		2.194
Totaal	-8.920	5.821	13.792	2.341	-14.550	253	-14.803
Verliesvoorziening	213				213	213	
Totaal Balanswaarde	-9.133	5.821	13.792	2.341	-14.763	40	-14.803

Complexen (vervolg)	Boekwaarde	Nog te	Nog te realiseren	Gecumuleerde	Geraamd resultaats	Geraamd resultaats
	31-12-2025	maken kosten	Opbrengsten	Winstnemingen	(nominaal)	(Cont.waarde)
Broekgraaf Leerdam	-11.605	13.942	3.846	3.873	-1.509	-1.394
Voorzieningencluster Broekgraaf	-3.125	3.042	798	513	-880	-829
Meerkerk Zuid II /De Weide II	-2.286	1.924	2.835	3.855	-3.197	-2.675
Sluiseiland				2.872		
Van Zuilenstraat H&B	272	1.006	1.024		253	234
Gaasperwaard						
Werklandschap Meerkerk Iva	2.194	10.590	13.029		-246	-223
Totaal	-14.550	30.504	21.531	11.113	-5.578	-4.887
Verliesvoorziening	-253				-253	-234
Totaal Balanswaarde	-14.803	30.504	21.531	11.113	-5.831	-5.121

Parameters: Grondexploitaties hebben (vaak) een meerjarig karakter. Het aspect tijd speelt een belangrijke rol. Daarom wordt er in grondexploitaties rekening gehouden met indexering van kosten en opbrengsten en rente. In onderstaande tabel is in beeld gebracht met welke parameters is gerekend in de grondexploitaties.

Naar de toekomst toe, zijn binnen de dynamische eindwaarde berekening de volgende uitgangspunten en parameters gehanteerd:

- Kostenindex 2025 en 2026 3.0%
- Kostenindex na 2026 2.0%
- Opbrengstenindex woningbouw 1,5%
- Opbrengstenindex bedrijfskavels 1,5%
- Rente 0,5%
- Disconteringsvoet 2,0% (conform BBV)

Uitzettingen met een looptijd van korter dan 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
	Boekwaarde	Boekwaarde
(x €1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	13.111	13.037
Overige vorderingen	3.959	4.074
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	32.805	71.083
RC met niet financiële instellingen	3.755	1.535
Totaal	53.630	89.729

Vorderingen openbare lichamen

De vorderingen betreffen voornamelijk de vorderingen op de Belastingdienst (Btw compensatiefonds)

Overige vorderingen

De overige debiteuren zijn voornamelijk onder te verdelen in:

- a) reguliere debiteuren (1.464),
- b) debiteuren Sport- en cultuurcentrum Helsdingen (29),
- c) debiteuren Sociaal Domein (45) en
- d) belastingdebiteuren (2.446).

Bij deze laatste post betreft het alle vorderingen die zijn opgelegd d.m.v. de applicatie GOUW IT zoals aanslagen onroerendezaakbelasting, rioolrecht, afvalstoffenheffing, bouwleges, toeristenbelasting, naheffingsaanslagen parkeerbelasting en dergelijke. Het hierboven weergegeven bedrag aan overige vorderingen is na aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren (617).

Uitzetting 's Rijks schatkist

Dit betreft het schatkistbankieren met het Ministerie van Financiën. Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden wat betekent dat met ingang vanaf dat moment alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht zijn om hun overtollige middelen bij het Rijk te stallen. De uitzonderingen daarop zijn vastgelegd in de regeling schatkistbankieren decentrale overheden met als belangrijkste uitzondering het drempelbedrag. Voor het bepalen van de overtollige middelen wordt een drempelbedrag berekend. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting.

Het drempelbedrag voor 2025 is 2% van het begrotingstotaal.

Voor de gemeente Vijfheerenlanden betekent dit dat voor 2025 het drempelbedrag € 4.296 (x € 1.000) bedraagt.

In 2025 heeft er geen overschrijding van het drempelbedrag plaatsgevonden. Per 31-12-2025 bedraagt het saldo van aangehouden middelen in 's Rijks schatkist € 32.805.015

- Rek courant schatkistbankieren € 32.805.015
- (excl. Deposito € 50 miljoen, zie fin.activa)

Berekening benutting drempelbedrag 2025

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	4295,86			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	415	425	422	335
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.881	3.871	3.874	3.961
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	214.793			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	214.793			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	4295,86			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	37.356	38.700	38.851	30.782
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	415	425	422	335

Rekening Courant niet-financiële instellingen

De overige uitzettingen betreft in 2025 de rekening courant SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting). Deze bedraagt 3.755.

Liquide middelen

Dit betreft de tegoeden bij de BNG en Rabobank per 31 december 2025 alsmede kasgeld.

Liquide middelen (x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Kassaldi	2	2
Bank- en girosaldi	559	534
Diverse Voorschotten *	0	25
Totaal	561	571

*m.i.v. 2025 verantwoord onder overlopende activa (nog te ontvangen bedragen)

Overlopende activa

Dit betreft de op de balans opgenomen nog te ontvangen respectievelijk vooruitbetaalde bedragen.

Overlopende activa	31-12-2025	31-12-2024
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen:		
Europese overheidslichamen	0	0
Het Rijk	1.989	2.540
Overige Nederlandse overheidslichamen	48	283
Overige nog te ontvangen bedragen	2.568	2.451
Overige vooruitbetaalde bedragen	3.128	1.508
Saldo overlopende activa	7.733	6.782

Overige nog te ontvangen bedragen

Dit betreft bedragen die in latere boekjaren worden ontvangen maar waarvan de opbrengst wel in dit boekjaar thuis hoort. (bijvoorbeeld afrekeningen 2025 en rente over 2025).

Overige vooruitbetaalde bedragen

Dit betreft onder meer facturen die in het boekjaar 2025 zijn betaald, maar waarvan de lasten in het begrotingsjaar 2026 thuis horen. (bijvoorbeeld licenties, abonnementen)

Nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen

De specificatie van specifieke uitkeringen van overheidslichamen kan als volgt worden weergegeven:

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Vrijval	Saldo 31-12-2025
Alg. Uitkering Gemeentefonds	443	103	443	0	103
Opvang Oekraïners	82	237	82	0	237
Herstel Kinderopvangtoeslag	352	548	65	0	835
Rente Schatkistbankieren	655	464	655	0	464
Belastingdienst (BTW + VPB)	686	28	686	0	28
Waterschap Rivierenland (gladheidsbestrijding)	75	75	75	0	75
Wet inburgering	247	0	0	0	247
Omgevingsdienst Utrecht (afrek. 2024)	111	0	111	0	0
Iza	135	0	135	0	0
RAZU (Regionaal Archief Zuid-Utrecht) (afrek. 2025)	38	48	38	0	48
Totaal	2.824	1.503	2.290	0	2.037

Toelichting specifieke uitkeringen

Opvang Oekraïners: De regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten voor het vergoeden van de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne in de Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) en de Particuliere Opvang Oekraïne (POO).

Wet inburgering: De subsidie is bedoeld voor het beschikbaar stellen van voorzieningen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgerplicht. De uitvoering van de regeling wordt onder andere verzorgd door Vluchtelingenwerk.

Herstel Kinderopvangtoeslag: De subsidie is bedoeld voor brede ondersteuning (o.a. hulp op juridisch, financieel en sociaal vlak) te organiseren en uit te voeren.

Algemene Uitkering Gemeentefonds, Rente Schatkistbankieren en Belastingdienst (BTW + VPB) zijn strikt genomen geen specifieke uitkeringen. Het zijn wel verrekeningen met het rijk en daarom zijn deze posten in deze tabel meegenomen.

Vaste passiva

Algemene reserve

De algemene reserve van de gemeente Vijfheerenlanden is het financiële weerstandsvermogen van de gemeente en dient om incidentele tegenvallers op te vangen.

Algemene reserve (x € 1.000)	Saldo 31-12- 2024	Bestemm. Resultaat 2024	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12- 2025
Algemene reserve	49.621	3.331	0	643	52.309
Grondexploitatie	3.601	2.494	0	956	5.139
Sociaal Domein	3.084	337	0	0	3.421
Totaal algemene reserves	56.307	6.162	0	1.599	60.870

De toevoegingen aan en de onttrekkingen uit de algemene reserve in 2025 zijn als volgt weer te geven:

Omschrijving (x € 1.000)	Begroot dotaties/ Onttrekking (-/-) 2025	Werkelijk dotaties/ Onttrekking (-/-) 2025	Besluit Raad
Algemene reserve			
Begrotingssaldo primaire begroting 2025	- 4.905	0	07-11-2024
Correctie saldo 1 ^e begrotingswijziging 2025	+ 2.980	0	07-11-2024
	- 1.925	0	
Overname inventaris Berenschot/Laco	- 64	- 64	
1e berap 2025: Woontrainingshuis	- 55	0	07-07-2025
1 ^e berap 2025: Energienoodfonds dorpshuizen	- 77	- 62	07-07-2025
	- 132	- 62	
Investeringsmutaties 1 ^e bestuursrapportage 2025 (naar reserve kap lasten)	- 190	- 190	05-06-2025
Naar 2026: opstellen dorpsagenda Hoef en Haag	+ 35		05-06-2025

Herbestemming gemeentehuis Vianen	- 187	- 187	09-02-2023
2 ^e berap 2025: Aanvullend krediet	<u>- 125</u>	<u>- 140</u>	06-11-2025
	- 312	- 327	
Bestemming saldo jaarrekening 2024	+ 2.514	+ 2.514	03-07-2025
Saldo opgeheven reserves	<u>+ 817</u>	<u>+ 817</u>	03-07-2025
jaarrekening 2024	+ 3.331	+ 3.331	
Totaal mutaties algemene reserve	+ 743	+ 2.688	

Omschrijving (x € 1.000)	Begroot dotaties/ Onttrekking (-/-) 2025	Werkelijk dotaties/ Onttrekking (-/-) 2025	Besluit Raad
--------------------------	--	--	--------------

Reserve Grondexploitatie			
Bestemming saldo jaarrekening 2024	+ 2.494	+2.494	03-07-2025
Kredietbesluiten/beklemmingen:			
- Visie Parc Merwede			
- Planvorming knooppunt Everdingen			
- Haalbaarheidsfase Gaasperwaard 2	- 66	- 45	26-09-2024
- 2 ^e berap 2024: (beklemming)	- 40	0	20-05-2025
Plankosten UAW	- 100	0	20-05-2025
- 2 ^e berap 2025:	- 200	- 92	Nov. 2024
Vennootschapsbelasting 2025	- 585	- 619	06-11-2025
- Herontwikkeling gemeentehuis	- 100	- 30	13-11-2025
Meerkerk	- 1.902	-109	11-07-2019
- Hazelaarplein (beklemming)	0	-41	MPG 2026
- verhoging verliesvoorziening Van Zuilenstraat	<u>- 25</u>	<u>- 25</u>	16-09-2025
- Slotwijziging 2025: Hazelaarplein	- 3.018	- 956	
Totaal mutaties reserve grondexploitatie	- 524	+ 1.538	

Omschrijving (x € 1.000)	Begroot dotaties/ Onttrekking (-/-) 2025	Werkelijk dotaties/ Onttrekking (-/-) 2025	Besluit Raad
Reserve Sociaal domein			
Bestemming saldo jaarrekening 2024	+337	+ 337	03-07-2025
Totaal mutaties reserve sociaal domein	+337	+ 337	

Toelichting op verloop > € 100.000 aan de algemene reserves (x € 1.000)

Dekking verwacht nadelig begrotingsaldo 2025: raming 1.925 onttrekking aan algemene reserve

Bij de vaststelling van de primitieve begroting 2025 en de 1e begrotingswijziging 2025 in de raadsvergadering van 7 november 2024 heeft de raad besloten om het toen verwachte begrotingstekort van 1.925 te onttrekken aan de algemene reserve. Een onttrekking aan de algemene reserve voor dekking van een tekort op de exploitatie mag alleen geschieden bij de resultaatbestemming van het saldo op de jaarrekening 2025. Het in november 2024 genomen besluit is om die reden niet daadwerkelijk geëffectueerd. Bovendien sluit deze jaarrekening 2025 met een aanzienlijk voordelig resultaat.

Verrekening saldo Jaarrekening 2024: herverdeling saldo over 6.436 over diverse andere algemene en bestemmingsreserves.

Het voordelig saldo op de jaarrekening 2024 is in eerste instantie gestort in de reserve saldo Jaarrekening 2024. Bij raadsbesluit van 3 juli 2025 heeft de gemeenteraad het voordelig resultaat bestemd waardoor de in de reserve saldo Jaarrekening 2024 opgenomen gelden (in totaal 6.463) als volgt gedoteerd zijn in de navolgende algemene en bestemmingsreserves:

Algemene reserves:

- De algemene reserve: 2.514
- De reserve grondexploitatie: 2.494
- De reserve Sociaal domein: 337

Bestemmingsreserves:

- De reserve overlopende posten: 1.106
- De reserve ruimtelijk kwaliteitsfonds: 12

Opheffing diverse bestemmingsreserves: toevoeging van 817 aan de algemene reserve

In de raadsvergadering van 3 juli 2025 heeft de gemeenteraad besloten om vier bestemmingsreserves op te heffen en de hierin opgenomen gelden van 817 over te hevelen naar de algemene reserve (zie ook toelichting bij verloop bestemmingsreserves).

Ontwikkelagenda en onderwijshuisvesting Hoef en Haag: 190 overheveling vanuit de algemene reserve naar de reserve kapitaallasten.

Bij raadsbesluit van 5 juni 2025 heeft de gemeenteraad besloten om een krediet van bijna 190 beschikbaar te stellen voor het aanpassen van het pand De Keuken. Om de hieruit voortvloeiende kapitaallasten (rente en afschrijving) te dekken is hiervoor 190 aan de algemene reserve onttrokken en toegevoegd aan de onder de bestemmingsreserves gerubriceerde reserve kapitaallasten.

Herbestemming gemeentehuis Vianen: onttrekking van 327 aan alg. reserve.

Er is begin 2023 een voorbereidingskrediet van 187 beschikbaar gesteld voor een onderzoek naar de herbestemming van het stadhuis Vianen. Bij de tweede bestuursrapportage 2025 is er nog aanvullend vanuit de algemene reserve 125 beschikbaar gesteld. In totaliteit is er derhalve 312 beschikbaar. Uiteindelijk is er 327 uitgegeven ofwel 15 hoger dan hetgeen beschikbaar is gesteld. De overschrijding wordt nu net als het eerder beschikbaar gestelde krediet ten laste van de algemene reserve gebracht.

Vorbereidingskrediet werklandschap Gaasperwaard 2: raming 100 onttrekking aan reserve grondexploitatie

Bij raadsbesluit van 20 april 2025 is er een voorbereidingskrediet van 100 beschikbaar gesteld om de haalbaarheid van Werklandschap Gaasperwaard 2 te onderzoeken. Dit krediet wordt volledig gedekt uit de reserve grondexploitatie. In 2025 is er nog niets op dit krediet uitgegeven.

Dekking UAW uit reserve grondexploitatie: onttrekking van 92 in 2025 in plaats van de geraamde 200.

In de 2e bestuursrapportage 2024 is vastgesteld dat voor dekking van de voor 2025 te maken kosten voor de Uitvoeringsagenda Wonen (UAW) een bedrag van maximaal 200 in 2025 mag worden onttrokken aan de reserve grondexploitatie. In werkelijkheid is 92 nodig gebleken.

Herontwikkeling gemeentehuis Meerkerk: raming 100 in 2025

In verband met de plannen voor de herontwikkeling van het gemeentehuis Meerkerk is bij raadsbesluit van 13 november 2025 een krediet van 100 beschikbaar gesteld die volledig wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie. In 2025 is ruim 30 van dit krediet aangewend.

Voorlopige aanslag VPB 2025: 619 onttrekking (585 geraamd) aan de reserve grondexploitatie

In de tweede bestuursrapportage 2025 is een budget van 585 beschikbaar gesteld om de verwachte voorlopige aanslag van VPB 2025 te kunnen voldoen. Uiteindelijk is een aanslag van 619 ontvangen en voldaan.

Hazelaarplein raadsbesluit 2019: begin 2025 resteert nog een beklemming van 1.900 op de reserve grondexploitatie.

Voor de kosten van de ontwikkeling Hazelaarplein in Vianen is een onttrekking gedaan van 109 in 2025 aan de reserve grondexploitatie. Deze reserve heeft een voldoende omvang om de nog resterende beklemming van 1.800 op te vangen.

De ontwikkeling van het Hazelaarplein resulteert in een uiteindelijk verwacht tekort van 3.000. Hiervan is in de afgelopen jaren nu in totaal 1.200 miljoen gedekt door onttrekkingen aan de algemene reserve (1.100) en de reserve grondexploitatie (109). De nog volgende onttrekkingen (tot een maximum van 1.800) komen ten laste van de reserve grondexploitatie.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn, overeenkomstig het BBV, reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. In de financiële verordening is in artikel 11 omtrent bestemmingsreserves opgenomen dat Raad besluit tot het instellen en opheffen van reserves en het instellen van reserves dient beperkt te blijven tot het hoogst noodzakelijke. De raad is bevoegd de bestemming van een bestemmingsreserve te wijzigen en besluit tot toevoegingen aan en onttrekkingen uit een reserve. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve dient minimaal te worden aangegeven: het specifieke doel van de reserve, de functie van de reserve, de voeding van de reserve, de maximale hoogte voor een investeringsvoornemen van de reserve en de maximale looptijd.

Indien een bestemmingsreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd. In de jaarrekening wordt aan de raad een overzicht (van het verloop) van de reserves gepresenteerd conform de vereisten uit het BBV.

Verloop bestemmingsreserves 2025

Het verloop van de bestemmingsreserves kan in 2025 als volgt worden weergegeven:

Eigen vermogen (x € 1.000)	Saldo 31-12- 2024	bestemming resultaat	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12-2025
Bestemmingsreserve					
Overlopende posten	568	1.106	897	1.674	897
Kapitaallasten Stadskantoor LRD	289	- 289	0	0	0
Renovatie vervanging Gemeentelijke gebouwen	1.109	- 1.109	0	0	0
Bovenwijkse voorzieningen	219	0	0	0	219
Gemeentehuis ZDR	972	- 972	0	0	0
Verkeersplannen	50	- 50	0	0	0
Volkshuisvesting	896	0	0	0	896
Sportzaal Hei- en Boeicop	204	- 204	0	0	0
Afschrijving bibliotheek	176	- 176	0	0	0
Afschrijving peuterspeelzalen/KDV	359	- 359	0	0	0
Dorpshuizen	489	0	0	0	489
Beheer en onderhoud Middelwaard	50	0	0	0	50
Groot onderhoud wegen	18	- 18	0	0	0
Groot onderhoud sportvelden ZDR	110	- 110	0	0	0
Groot onderhoud kunstgrasvelden ZDR	57	- 57	0	0	0
Afschrijvingslasten automatisering ZDR	632	- 632	0	0	0
Ruimtelijk kwaliteitsfonds	308	12	0	0	320
Inwonersinitiatieven	500	0	113	113	500
Dekking kapitaallasten algemeen	13.674	3.158	190	3.473	13.549
Infrastructurele werken	1.000	0	0	0	1.000
Spoorse Doorsnijdingen	1.004	0	0	0	1.004
Arbeidsmarktregio	3.306	0	1.268	0	4.573
Huisvesting bijz. doelgroepen en integratie HSDI	4.700	0	850	463	5.087
Totaal bestemmingsreserve	30.690	301	3.317	-5.723	28.584

Toelichting op verloop > € 100.000 bestemmingsreserves (x € 1.000)

Reserve overlopende posten

De reserve dient ter dekking van budgetten die in een voorgaand boekjaar zijn overgeheveld naar het huidige boekjaar. Bij de vaststelling van de tweede bestuursrapportage 2024 is door de raad een budget van 568 geormerkt voor 2025. Dit had te maken met nog uit te voeren activiteiten in 2025 die aanvankelijk in 2024 waren voorzien.

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 is daar nogmaals 1.106 aan toegevoegd voor een groot scala aan activiteiten. Daarmee was in totaal 1.674 beschikbaar voor in 2025 uit te voeren activiteiten. Dit bedrag is in 2025 volledig vrijgevallen en overgeboekt naar de exploitatie en voor het merendeel ook aangewend.

Bij de tweede bestuursrapportage 2025 en slotwijziging is in totaal 897 in de reserve gestort om in 2026 nog activiteiten te kunnen uitvoeren die aanvankelijk in 2025 waren voorzien.

Toelichting onttrekkingen > € 100.000 aan de overige bestemmingsreserves (x € 1.000)

Samenvoeging van 7 bestemmingsreserves tot een reserve dekking kapitaallasten van 3.157 en opheffing 4 bestemmingsreserves waardoor 817 gestort wordt in de algemene reserve.

In de raadsvergadering van 3 juli 2025 heeft de gemeenteraad besloten om een zevental bestemmingsreserves samen te voegen tot een reserve dekking kapitaallasten met een omvang van 3.157. Tevens is toen besloten om vier bestemmingsreserves op te heffen en de hierin opgenomen gelden (817) over te hevelen naar de algemene reserve.

Reserve inwonersinitiatieven

In 2025 is 113 aan de reserve onttrokken ten behoeve van dekking onderzoekskosten Sociale Ontmoetingsplaatsen (SOP). Vervolgens is de reserve met 113 aangevuld tot de maximale omvang van 500.

Reserve dekking kapitaallasten

Er zijn bedragen onttrokken voor de kapitaallasten 2025 voor het afschrijven van het disagio op de vervroegde aflossing van een aantal leningen (2.832) en verschillende investeringen in verband met het stadskantoor Leerdam (287), gemeentehuis Meerkerk (108), verschillende kleinere investeringen in sportvelden, scholen e.d. (246).

Door het opheffen van 7 bestemmingsreserves kon in 2025 per saldo 3.158 worden gestort in de reserve dekking kapitaallasten. Tevens is zo'n 190 aan deze reserve toegevoegd door een overheveling vanuit de algemene reserve (zie ook toelichting bij mutaties algemene reserve).

Reserve huisvesting bijzondere doelgroepen en integratie HSDI

Op basis van het raadsbesluit van 5 november 2025 waarbij de 2e bestuursrapportage 2025 werd vastgesteld, is 850 gestort in de reserve huisvesting bijzondere doelgroepen. Bij het opmaken van deze jaarrekening zijn de in 2025 gemaakte kosten voor de projectorganisatie van 463 ten laste van deze reserve gebracht. Per saldo is de reserve daarmee in 2025 met 387 in omvang toegenomen.

Reserve arbeidsmarktregio

Het resultaat van de arbeidsmarktregio 2025 van 1.268 voordelig, blijktend uit hun jaarrekening over 2025, is gestort in de reserve arbeidsmarktregio. De reserve groeit hierdoor tot 4.573 per ultimo 2025.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is in 2025 als volgt:

Voorzieningen (x € 1.000)	Saldo 31-12- 2024	Dotaties	Onttrekking	Vrijval	Saldo 31-12- 2025
Pensioen politieke ambtsdragers	6.299	443	403	31	6.308
Wachtgeld	121	90	156	0	54
Rechtspositionele regelingen & personeelsbeleid	213	196	123	0	286
3e WW	64	0	37	0	26
Spaarverlof personeel	437	235	36	0	635
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.134	964	964	31	7.310
Kunstwerken	239	113	0	0	352
Onderhoud vastgoed	1.566	2.203	1.083	0	2.686
Totaal voorzieningen ter egalisatie	1.804	2.316	1.083	0	3.038
Riolering	9.896	0	0	1.254	8.642
Kerkensisie	53	0	35	0	18
Totaal voorzieningen van derden verkregen middelen	9.949	0	35	1.254	8.660
Totaal voorzieningen	18.887	3.280	2.082	1.285	19.008

Toelichting op de voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening pensioen politieke ambtsdragers (wethouders)

De voorziening is geactualiseerd in 2025. Op grond van de actuariële berekening per 31-12-2025 valt er een bedrag vrij van 31. In 2025 heeft er een inflatiecorrectie plaatsgevonden op de pensioenen 123, een pensioenoverdracht 272 en een dotatie met betrekking tot afdracht van pensioenpremies 48. In 2025 is een bedrag onttrokken van 403 met betrekking tot reguliere pensioenbetalingen.

Voorziening wachtgeld

De voorziening is geactualiseerd in 2025. In 2025 is met betrekking tot uitkeren van wachtgeld een bedrag onttrokken van 156. Voor toekomstige betalingen wachtgeld is 54 benodigd tot en met het jaar 2027. In het bedrag van 54 is nog geen rekening gehouden met de uitkomst van de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

Voorzeningen rechtspositionele regelingen

Met medewerkers van de gemeente Vijfheerenlanden is een rechtspositionele regeling getroffen die soms meerjarige financiële consequenties hebben. Daarnaast is de RVU regeling van kracht waarvoor verplichtingen zijn aangegaan in 2025. Dit leidt tot een dotatie van 196 aan de voorziening. In 2025 is in een bedrag van 123 uitgekeerd aan diverse (oud) medewerkers.

Voorziening derde jaar WW

In verband met een derde jaar WW regeling is er een bedrag van 37 onttrokken aan de voorziening in 2025. Er heeft geen storting plaatsgevonden in de voorziening omdat er tijdelijk geen premie reparatie-uitkering WW wordt ingehouden in afwachting van de nieuwe CAO.

Voorziening Spaarverlof Personeel

In 2025 maken diverse medewerkers gebruik van de regeling spaarverlof personeel van de gemeente Vijfheerenlanden. Dit betekent dat om aan de toekomstige verplichtingen te voldoen een dotatie van 235 heeft plaatsgevonden in de voorziening. Door gebruik making van de regeling in 2025 heeft er een onttrekking van 36 plaatsgevonden.

Voorzeningen ter egalisatie

Voorziening Beheerplan Civiele Kunstwerken

De voorziening dient ter egalisatie van de kosten van het groot onderhoud van de Civiele Kunstwerken op basis van het door de gemeenteraad op 4 februari 2021 vastgestelde beheerplan. De voorziening is gevormd in 2021 door een éénmalige en een structurele storting. Een inhoudelijke toelichting op de uitgaven ten laste van deze voorziening staat in de paragraaf kapitaalgoederen.

Voorziening Onderhoud gemeentelijk vastgoed

De voorziening dient ter egalisatie van de kosten van het groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed op basis van het door de gemeenteraad op 14 november 2024 vastgestelde Gemeentelijk Beheerplan Vastgoed 2025-2028. De voorziening is gevormd in 2021 door een éénmalige en een structurele storting. In 2025 is op basis van de toenmalige beginstand en het nieuwe beheerplan een nieuwe structurele storting berekend en gemaakt.

Een inhoudelijke toelichting op de uitgaven ten laste van deze voorziening staat in de paragraaf kapitaalgoederen. Er heeft geen vrijval hoeven plaatsvinden.

Voorzieningen van derden verkregen middelen

Voorziening riolering

De voorziening dient ter egalisatie van de rioolheffing. In 2025 is een bedrag van 1.254 onttrokken aan de voorziening.

Voorziening afvalstoffenheffing

De voorziening dient ter egalisatie van de afvalstoffenheffing. Door het raadsbesluit van 12 december 2023 “Zienswijze op begrotingswijzing Waardlanden 2023” is de voorziening volledig ingezet.

Vaste schulden met een rente typische looptijd > 1 jaar

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > dan 1 jaar (x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12- 2025
Onderhandse leningen	215.754	20.000	5.750	230.004
Pensioenfondsen	1.000		500	500
Waarborgsommen	11			11
Totaal	216.765	20.000	6.250	230.515

Rentelast 2025

Conform artikel 56 BBV dient de rentelast voor het begrotingsjaar te worden vermeld van de vaste schulden. De totale rentelast 2024 bedraagt 1.714 (x € 1.000).

Onderhandse leningen (en pensioenfondsen)

De onderhandse leningen kunnen als volgt worden weergegeven:

Hoofdsom (x € 1.000)	Referentie	Jaar laatste af	Percentage	31-12-2024		31-12-2025
				Opgenomen	Aflossing	
5.000	AEAM (Aegon)	2026	0,49%	1.000	500	500
159.661	BNG 40.114838	2061	0,73%	147.686	3.992	143.695
10.343	NWB 1-31015	2061	0,70%	9.567	259	9.309
20.000	BNG 40.114915	2062	0,77%	19.000	500	18.500
20.000	BNG 40.114916	2063	0,84%	19.500	500	19.000
20.000	BNG 40.114917	2064	0,89%	20.000	500	19.500
20.000	BNG 40.114918	2065	0,95%		20.000	20.000
		Totaal		216.754	20.000	230.504

Waarborgsommen

Dit bedrag een waarborgsom i.v.m. verhuur vastgoedobject.

Vlottende passiva

Vlottende schulden korter dan 1 jaar

De vlottende schulden korter dan één jaar kunnen als volgt worden weergegeven:

Netto vlottende schulden	31-12-2025	31-12-2024
met een rentetypische looptijd < 1 jaar (x € 1.000)		
Kasgeldleningen	0	0
Bank- en girosaldi	0	0
Overige schulden	7.925	10.492
Totaal	7.925	10.492

Bank- en girosaldo

Dit betreft saldo op bankrekeningen welke in het rood staan.

Overige schulden

Dit betreffen voornamelijk facturen die van leveranciers (crediteuren) zijn ontvangen en op balansdatum 31-12-2025 nog verschuldigd waren. De betalingen hiervan volgen in 2026.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden als volgt worden weergegeven:

Overlopende passiva (x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	9.052	7.780
Van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:	16.658	12.406
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	171	33
Totaal	25.881	20.219

Nog te betalen bedragen

Dit betreft facturen welke in 2026 zijn ontvangen met betrekking tot prestaties die in 2025 zijn geleverd waardoor de lasten of te activeren investeringen in 2025 opgenomen dienen te worden. Dit betreft een totaal van 9.052.

Ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen die dienen ter dekking van lasten voor volgende begrotingsjaren:

Verlooptabel van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten voor volgende begrotingsjaren					
(x € 1.000)	31-12-2024	Bij	Af	Vrijval	31-12-2025
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) VHL	470	2.219	-2.518		171
Specifieke uitkering Sport (SPUK)	292	956	-1.146	0	102
BRIM/SIM subsidies (restauratie)	91	25	0	0	116
Erfgoed Joodse begraafplaatsen	12	0	0	0	12
Maatschappelijke diensttijd 2023	36	0	0	0	36
Huisvesting vergunninghouders	894	0	-140	0	754
Inhalen Covid gerelateerde onderwijs vertragingen	150	0	-150	0	0
Regeling specifieke uitkering ambachtscentra	33	0	0	0	33
Aanpak energiearmoede	283	0	-30	0	253
Regeling inburgering	529	1.194	-1.435	0	288
SPUK meerkosten energie openbare zwembaden	415	0	-415	0	0
Geluidsanering woningen	45	0	-3	0	42
Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	141	0	-2	0	139
CDOKE gelden	1.590	1.855	-942	0	2.503
SPUK lokale aanpak isolatie	1.510	2.362	-217	0	3.655
Opvang ontheemden Oekraïne	0	5.488	-3.169	0	2.319
Brede SPUK regeling sport en bewegen	193	1.083	-1.075	0	201
Tijdelijke regeling OV ambassadeurproject 2023	18	0	0	0	18
Subsidie Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA)	1.130	475	0	0	1.605
Woningbouw impuls 5 ^e tranche	3.410	0	0	0	3.410
SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0	58	-58	0	0
SPUK subsidie lokale bibliotheken	99	0	-99	0	0
TOP Leerdam	4	0	0	0	4

Aanvraag vouchers isolatiemaatregelen	450	0	-63	0	387
Subsidie Verkeersaanpassingen Leerbroek	233	0	-233	0	0
Subsidie Project Soortenmanagementplan	150	0	0	0	150
Subsidie 'Versnelling woningbouw'	4	133	-14	0	123
Toegankelijke OV haltes 2023	225	112	0	0	337
Totaal	12.407	15.960	-11.855	0	16.658

Overige vooruit ontvangen bedragen

Dit betreft onder meer vooruit ontvangen bedragen in verband met anterieure overeenkomsten en overige vooruit ontvangen bedragen. Dit betreft een totaal van 171.

Toelichting specifieke uitkeringen die meer bedragen dan 100

Specifieke uitkering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (OAB): Bij beschikking van 24-09-2025 is voor onderwijsachterstandenbeleid 2025 door het ministerie van OCW een bedrag toegekend van 2.219. Hiervan is in 2025 2.518 besteed. Voor OAB is er totaal nog een bedrag gereserveerd van 171.

Specifieke uitkering sport (SPUK): Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet op de omzetbelasting verruimd. Door deze wetwijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten. Er is een Specifieke uitkering sport (SPUK) voor gemeenten om het btw-nadeel te compenseren. Bij beschikking van 03-06-2025 is door het ministerie van VWS een maximale subsidie toegekend van 793. Hiervan is 692 besteed. Daarnaast zijn er vaststellingssubsidies over de jaren 2023 en 2024 ontvangen van respectievelijk 163 te ontvangen en 454 te betalen.

Maatschappelijke Diensttijd: Bij beschikking van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap van 01-12-2023 is een bedrag van maximaal 374 beschikbaar gesteld voor de duur van maximaal 24 maanden voor het project Maatschappelijke Diensttijd. Hiervan resteert nog 36. In 2025 is hier niets op besteed.

Huisvesting vergunninghouders: Door de stijgende vluchtelingenstroom is er een tekort aan woningen voor vergunninghouders ontstaan. Er is daarom een specifieke regeling uitkering aan gemeenten ten behoeve van de huisvesting van vergunninghouders gekomen. Deze wordt door het Rijk uitgekeerd. Gemeente Vijfheerenlanden heeft hiervoor bij beschikking van 07-12-2021 een bedrag van 1.598 ontvangen. Er is in 2025 140 besteed. Er resteert nog een bedrag van 754.

Inhalen Covid gerelateerde onderwijs vertragingen: Om onderwijsvertragingen in te lopen en leerlingen te ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en corona heeft het Rijk de regeling Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in het leven geroepen. Voor onze

gemeente is bij beschikking van 24-12-2021 een bedrag van 893 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt in delen uitbetaald door het rijk. In 2025 heeft er een afrekening plaats gevonden van 150 te betalen. Hiermee is de regeling afgesloten.

Aanpak Energiearmoede: De regeling is bedoeld ter ondersteuning van huishoudens (huurders en eigenaren) met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten. Dit als gevolg van de energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen. In 2025 heeft de gemeente 30 uitgegeven en resteert er nog 253.

Regeling inburgering 2021: De subsidie is bedoeld voor het beschikbaar stellen van voorzieningen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgerplicht. De uitvoering van de regeling wordt onder andere verzorgd door Vluchtelingenwerk. Er is 2025 een bedrag van 1.435 besteed aan de regeling. Op dit moment resteert er nog een bedrag van 288 voor inburgering.

Meerkosten energie openbare zwembaden: Bij beschikking van 1 september 2023 heeft de gemeente een specifieke uitkering ontvangen van 602 voor een gedeeltelijke vergoeding van de meerkosten energie bij openbare zwembaden. Deze meerkosten zijn het gevolg van de algehele prijsstijgingen in de energiemarkt. Op 31 oktober 2023 is dit bedrag herzien en verhoogd met 26. In 2025 heeft er een afrekening plaatsgevonden. Er is een bedrag van 415 terugbetaald.

Sanering Verkeerslawaaai: Bij beschikking van 7 december 2022 heeft de gemeente in 2023 een specifieke uitkering sanering verkeerslawaaai ontvangen van 149. Er is over de jaren vanaf 2023 tot en met 2025 10 besteed. De regeling zal worden afgerond in 2026.

Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE): Bij beschikking van 3 mei 2023 heeft de gemeente een beschikking ontvangen van in totaal 2.893. Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Het totaalbedrag wordt in 3 termijnen uitbetaald door het rijk. In 2025 is 1.855 ontvangen en is er 942 besteed.

Specifieke regeling verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaren, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal

Isolatieprogramma: De Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie is gericht op het uitvoeren van een isolatieprogramma ten behoeve van het nemen van energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen, in slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en slecht geïsoleerde woningen van leden van een vereniging van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties. Voor 2025 is een bedrag van 2.362 ontvangen en in totaal 217 besteed. Er resteert nog 3.655 te besteden.

Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne: Bij beschikkingen van 19 maart 28 mei 2025 en heeft de gemeente een bedrag ontvangen van 5.488 voor de vergoeding van de kosten die de gemeente maakt voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Er is 2025 3.169 besteed.

Brede specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen: Bij beschikking van 24 april 2023 ontvangt de gemeente over een periode van 4 jaar een totaalbedrag van 3.927. In 2025 heeft de gemeente 1.083 ontvangen. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In 2025 is 1.075 van het totaal ontvangen bedrag uitgegeven.

Voor het project **duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)** zijn in 2025 diverse subsidies ontvangen voor in totaal 475. De subsidies hebben een looptijd van 36 maanden. Tot en met 2025 zijn er nog geen uitgaven geweest. Er resteert nu nog 1.605.

Woningbouwimpuls 5de tranche: Voor project Broekgraaf-Noord heeft de gemeente op 20 juni 2023 een toekenningsbeschikking woningbouwimpuls 5de tranche van het rijk ontvangen met een bedrag van 3.410. Met de Woningbouwimpuls worden gemeenten beter in staat gesteld om een bijdrage te leveren aan het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hooghouden van de bouwproductie. Er is tot nu toe geen besteding geweest.

Project **aanvraag voucher isolatiemaatregelen:** In het kader van de uitvoeringsverordening subsidie energietransitie provincie Utrecht heeft de gemeente bij beschikking van 15 maart 2023 een subsidiebeschikking van in totaal 450 ontvangen. Er is in 2025 63 besteed. Er resteert 387 om te besteden.

Voor het project **'Verkeersaanpassingen Leerbroek'** in het kader van de Uitvoeringsverordening subsidies Mobiliteit 2020-2023 provincie Utrecht is per 26 juli 2024 een beschikking ontvangen van 233. In 2025 is de subsidie afgewikkeld.

Voor het opstellen van een soortenmanagementplan is een beschikking ontvangen voor een bedrag van 150 voor het project **'Soortenmanagementplan'** in het kader van de Uitvoeringsverordening subsidie Versnelling woningbouw provincie Utrecht 2021-2024. De regeling loopt tot 30 juni 2025.

Project **toegankelijke OV-haltes:** In het kader van de uitvoeringsverordening subsidies Mobiliteit 2020-2023 van provincie Utrecht heeft de gemeente bij beschikking van 27

september 2023 een subsidiebeschikking van in totaal 500 ontvangen. Dit bedrag wordt in termijnen uitbetaald door de provincie. In 2025 is 112 ontvangen. Er zijn tot nu toe geen uitgaven geweest.

Jaarrekeningresultaat 2025

De jaarrekening 2025 sluit met een saldo van 8.263 positief, na verrekening met de reserves en voor bestemming.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (garanties)

Conform artikel 50 BBV dienen aan de passiefzijde van de balans buiten de balanstelling het bedrag opgenomen te worden waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente Vijfheerenlanden staat garant voor een aantal leningen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen directe en indirecte borgstelling. Bij een directe borgstelling kan de gemeente direct door de bank aangesproken worden om de borg te betalen op moment dat de partij waarvoor wij borg staan niet meer aan de rente- en aflossingsverplichtingen kan worden voldaan. Dit zal het geval zijn als een partij in surseance van betaling of faillissement geraakt. Bij de indirecte borgstellingen staat een andere instantie borg en staat de gemeente garant als de betreffende instantie zelf niet meer voldoende middelen heeft om verliezen met betrekking tot borgstellingen op te vangen. In dat geval verstrekt de gemeente een renteloze lening.

Indirecte borgstellingen WSW

De gemeente Vijfheerenlanden heeft een achtervangpositie voor de borgstellingen van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de door WSW geborgde leningen van woningbouwcorporaties. Het rijk en de gemeenten zijn de achtervang voor de geborgde leningen waarbij op moment dat van die gezamenlijke achtervang gebruik gemaakt moet worden, het Rijk en de gemeenten een renteloze lening verstrekken. Overigens betekent dit niet dat dit bedrag ook ons risico is. Enerzijds omdat we als gemeente Vijfheerenlanden ook aangesproken kunnen worden als een woningcorporatie elders in het land in de problemen komt. Anderzijds omdat de achtervang pas plaats vindt nadat het eigen vermogen van de woningcorporatie en de borgstellingsreserve van het WSW is aangesproken. De kans dat gebruik gemaakt wordt van de achtervang wordt als zeer klein ingeschat. In het geval dat de gemeenten op hun achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling waarbij het Rijk 50% voor haar rekening neemt en door alle deelnemende gemeenten aan het waarborgfonds de overige 50%. Onderstaande tabel geeft het verloop van de gewaarborgde geldleningen weer - exclusief voor particulier woningbezit en exclusief

de garantstellingen in achtervangpositie bij de WSW. Omdat de WSW-garanties een ander karakter en risico hebben, worden deze in een aparte tabel weergegeven.

Direct gegarandeerd (x € 1.000)					Dekking	31-12-2024	31-12-2025
Naam geldnemer	Oorspronkelijk	Referentie				restant hoofdsom	restant hoofdsom
Stichting Fien Wonen	4.400	40.100771		BNG	Niet bekend	4.400	4.400
Direct gegarandeerd	4.400					4.400	4.400

Op basis van de financiële positie van de desbetreffende instellingen, zoals uit de meest recente jaarrekening van die instellingen blijkt, wordt het vormen van een voorziening met betrekking tot deze garanties niet noodzakelijk geacht. Onderstaande tabel geeft de garantstellingen in achtervangpositie bij de WSW:

Corporatie (NRV nr.)	A Schuld toerekenbaar aan Gemeente Vijfheerenlanden	B Totaal nominaal geborgd schuldrestant van de corporatie	D Marktwaarde van DAEB-bezit in Gemeente Vijfheerenlanden	E Totale marktwaarde van DAEB-bezit
Stichting Fien Wonen (3199)	€45.073	€114.379	€221.747	€604.366
Stichting HABION (3182)	€15.114	€403.291	€18.042	€1.100.358
Stichting Hof Wonen (18595)	€29	€1.162.746	€1.378	€3.013.366
Stichting KleurrijkWonen (1095)	€151.048	€644.321	€516.419	€2.324.203
Stichting LEKSTEDewonen (2236)	€141.173	€160.971	€590.212	€675.056
Woonzorg Nederland (4201)	€23.538	€2.113.766	€50.338	€5.430.529
Totaal van alle corporaties in Gemeente Vijfheerenlanden	€375.975	€4.599.474	€1.398.136	€13.147.878
Totaal van alle corporaties in Nederland		€103.221.632		€389.256.245

Het totaal van de gewaarborgde geldleningen voor particulier woningbezit was eind 2024 al gering (36). Er worden geen nieuwe hypotheekgaranties meer verstrekt. Eind 2025 is het bedrag aan gewaarborgde geldleningen particulier volledig afgewikkeld en staat op nihil. Ten slotte heeft de gemeente Vijfheerenlanden een bankborgtocht ter zekerheidsstelling afgegeven. Dit houdt in, dat de gemeente garant staat voor alle verplichtingen jegens de kapitaalverstrekker. In onderstaand overzicht een overzicht hiervan:

Referentie	Begunstigde	Hoofdsom	Valuta	Startdatum	Einddatum
		77.625,00	EUR	31-10-2023	30-8-2028

Niet uit de balans blijkende verplichtingen (overige verplichtingen)

Conform artikel 53 BBV dienen de niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden te worden opgenomen in de toelichting op de balans. Dit betreft de resterende verplichtingen uit (door ons met leveranciers) afgesloten inkoopcontracten. Deze verplichtingen zijn hieronder weergegeven . Daarbij is rekening gehouden met een drempel van 25. Alle niet uit de balans blijkende verplichtingen waarvan de resterende contractwaarde lager is dan 25 zijn dus niet in de tabel opgenomen.

Niet uit de belans blijvende verplichtingen VHL				
Crediteur	Werk/Levering/dienst	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Optie tot verlengen (schatting)
Gebr. De Ronde	Elementenonderhoud gemeente Vijfheerenland	295.178	590.357	2 maal 1 jaar verlengen tot 11-7-2029
Ecclesia BV	Beheerfee verzekeringsdiensten	10.285	8.500	2 maal 1 jaar verlengen tot 1-1-2029
Van de Bijl & Heierman B.V.	Uitvoeren begravingen	40.625	40.625	2 maal 1 jaar verlengen tot 1-3-2029
Kanters BV	Onderhoud Rioolgemalen	72.624	72.624	max 1 maal 2 jaar tot 31-08-2027.
EQUANS West-Nederland	Installatietechnisch onderhoud	788.898	625.000	2 maal 1 jaar tot 15-1-2028
Unit4 Business Software	Financieel systeem Unit4	148.564	150.000	5 maal 1 jaar verlengen tm 31-12-2032
Gouwit	BAG WKPD WOZ en Heffen	105.352	125.000	5 maal 1 jaar verlengen tm 31-08-2034
Bugelhajema	Raamovereenkomst omgevingsplan per deelgebied	130.051	70.000	geen verlenging opgenomen in overeenkomst. Bedrag > 2025 obv bedrag dat in 2025 uitgegeven
Centric	Key2Begraven	14.418	13.000	n.v.t.
Centric	Key2Burgerzaken	43.525	45.000	5 maal 1 jaar verlengen tot 31-12-2027. Totale verplichting obv 45000,- per jaar
Centric	VRH Leefomgeving	45.795	45.000	6 maal 1 jaar tot 01-05-2030.
Centric	Cognos	20.796	21.000	5 maal 1 jaar tot en met 31-05-2027
Damsteegt	Onderhoud civieltechnische kunstwerken 2025	121.714	207.450	verlengoptie tot 31-12-2028
xxlInc Belastingen B.V.	WOZ Taxatiewerkzaamheden	160.006	162.000	2 maal 2 jaar t/m uiterlijk 31-12-2029
Polder Realisatie	onkruidbeheersing perceel 1	159.257	162.000	2 maal 1 jaar t/m uiterlijk 31-12-2027
Topicus overheid	Applicatie Gids	59.665	60.000	6 maal 1 jaar tot 30-04-2028
Antea Nederland bv	Applicatie GBI	21.247	30.750	5 maal 1 jaar tot 31-12-2036
D. van der Steen B.V.	Asfaltonderhoud 2024-2025	940.722	980.000	2 x 1 jaar, tenzij de maximale omzet van €3.000.000 bereikt is (dan wordt de looptijd beëindigd)
Citytec	In stand houden openbare verlichting	1.199.415	428.071	2 maal 1 jaar tot en met 31-04-2026.
Bechtel direct B.V.	Licenties Microsoft	476.789	198.662	2 maal 3 jaar tot 31-05-2025. + extra jaar verlengd
Vaessen Algemeen Bouwbedrijf B.V.	Onderhoud Sportcentrum Helsingingen	443.309	440.000	n.v.t.
Vaessen Algemeen Bouwbedrijf B.V.	Onderhoud podiumvoorziening	62.264	65.000	n.v.t.
Centraal Beheer Achmea	Rechtsbijstand Gemeenteambtenaren - contract : 3601217	0	3.135	Automatische verlenging van telkens 36 maanden. Bij de automatisch/stilzwijgende verlenging
Centraal Beheer Achmea	Vrijwilligerspolis - contractnummer 3601217	0	8.210	Automatische verlenging van telkens 12 maanden. Bij de automatisch/stilzwijgende verlenging
Centraal Beheer Achmea	Rechtsbijstandverzekering college - contract 42925	0	2.143	Automatische verlenging van telkens 24 maanden. Bij de automatisch/stilzwijgende verlenging
Centraal Beheer Achmea	Aansprakelijkheidsverzekering - contract 4709363	16.651	165.530	Automatische verlenging van telkens 24 maanden. Bij de automatisch/stilzwijgende verlenging
Moree B.V.	Onderhoud vaste planten	343.518	115.766	2 maal 1 jaar t/m 31-12-2027. Totale verplichting obv opdrachtbedrag
Pol Heteren B.V.	Verkeersborden en aanverwante zaken	157.597	160.000	2 maal 1 jaar verlengen tot 30-06-2027
DKF Group BV	Schoonmaakdiensten Stads Kantoren en werven	200.545	128.000	4 maal 1 jaar tot 01-04-2028. Totale verplichting obv 127.500,- per jaar
Van der Valk & de Groot	Reiniging en inspectie Riool	209.071	210.000	1 maal 2 jaar tot en met 31-12-2027.
Avres SW B.V.	Onderhoud openbare ruimte	578.183	580.000	1 maal optie met 1 jaar daarna stilzwijgend doorlopend. Totale verplichting opgenomen voor 3 jaar
Tucker Rumpft	Maaibestek (gazon) Perceel 1	244.525	244.525	2 maal 1 jaar tot 31-12-2025. Totale verplichting obv 72.450,- per jaar (conform ovk)
Tucker Rumpft	Maaibestek (gazon) Perceel 2	15.503	15.503	2 maal 1 jaar tot 31-12-2025. Totale verplichting obv 27.550,- per jaar (conform ovk)
Daiwa House Modular Europe Jan Snel	Tijdelijke huisvesting De Rank Meerkerk	36.541	37.200	n.v.t.
Team Sportservice provincie Utrecht	Sportstimuleringsdiensten	800.303	810.000	3 maal 2 jaar tm 31-07-2029 (in 2023 verlengd tot 31-07-2025) totaal verplichting obv 590.000,- per jaar
Avres SW B.V.	Onderhoud openbare ruimte	587.183	595.000	1 maal optie met 1 jaar daarna stilzwijgend doorlopend. Totale verplichting opgenomen voor 4 jaar
Stichting Buurtwerk.nl	Jongerenwerk	454.559	460.000	1x 4 jaar t/m 31/12/28. Gebruik gemaakt van verlengoptie voor periode 1/1/25 t/m 31/12/28 (zie 2025)
Growepa Aannemingsbedrijf	Maaibestek (gazon) Perceel 3 (Zederik)	94.986	7.915	2 maal 1 jaar tm 31-12-2025. Totale verplichting obv 42.500,- per jaar (conform ovk)
Ton de Leeuw en Zoon	Maaibestek (gazon) Perceel 2	130.227	140.000	2 maal 1 jaar tot 31-12-2025. Totale verplichting obv 146.111,- per jaar (conform ovk)
Antea Realisatie B.V.	Onderhoud kunstgrasveld Ameide	5.073	5.000	stilzwijgende verlenging van 10 jaar
PinkRocade	Servicebus	19.335	22.000	max 5 maal 1 jaar tm 31-12-2032. Total verplichting obv 22.200,- per jaar
PinkRocade	MID-office	80.862	80.000	max 5 maal 1 jaar tm 31-12-2032. Total verplichting obv 22.200,- per jaar
Fa. Jongeneel	Preventief en correctief onderhoud minigemalen	188.742	190.000	1 maal met 2 jaar tm 30-08-2027.
Sweco	BGT Software	17.745	20.000	Stilzwijgende verlenging van telkens 1 jaar, verplichting 4 jaar opgenomen
Topicus	Applicatie Sociaal Domein	59.665	61.000	6 maal 1 jaar tot 30-04-2028
Het Kontakt	Publicatie gemeentepagina	67.600		2 x 1 jaar tm 31-12-2026. Totale verplichting obv 2 pagina's per week à €650 per pagina
Personenvervoer Midden Ned.	quans	41.273	25.083	2 maal 1 schooljaar tot 01-08-2025
Nieman Raadgevende Ingenieurs BV	Ondersteuning werkzaamheden OVR	36.680	40.000	2 maal 1 jaar t/m 31-12-2026
Flexx Investments I B.V.	Huur pand ten behoeve van realisatie crisisopvang	329.009	332.000	Verlengmogelijkheden telkens 5 jaar huurdersoptie
Schoonmaakservice Nagel	Schoonmaakdiensten De Prenter/Zwanengat	134.586	140.000	Stilzwijgende verlenging voor onbepaalde tijd
Wolters Kluwer	Content en Contentintegratie	115.753	120.000	Stilzwijgende verlenging van telkens 1 jaar
Dustin Netherlands	End user Devices	182.602	190.000	2 maal 1 jaar t-m uiterlijk 4-9-2026
ETL Assurance & Overheidsaccountant	Accountantsdiensten	120.745	140.000	Optie tot verlengen maximaal 2 maal 1 jaar tm 15-07-2029
Growepa Aannemingsbedrijf	Veegwagen met machinist	126.407	130.000	Verlenging 1 maal 2 jaar t/m 29-01-2028. Totale verplichting gebaseerd op uitgaven 2025.
GeoNovation	GIS Viewer systeem	15.385	15.000	2 maal 2 jaar t/m 20-09-2027 en 20-09-2029
XXLLNC. Zaakgericht BV / xxlInc Product	Zaaksysteem	91.134	90.000	5 x 1 jaar tm 30-09-2027.
Ranshuijzen	Software lokale persoongerichte aanpak	13.059	15.000	automatisch verlengen jaarlijks
Studytube	VHL Academy	31.563	30.000	2 maal 2 jaren tm 01-05-2027
Alert	Portiersdiensten, afsluiddiensten alarmopvolgin	69.121	65.000	automatisch jaarlijks verlenging
St. Streekdierentehuis Leerdam	Opvang zwerfdieren	77.974	78.000	Verlengd voor 4 jaar t/m 31-12-2027. Daarna stilzwijgende verlenging met telkens 4 jaar
ADP Nederland B.V.	e-HRM systeem	61.515	60.000	2 maal 1 jaar t/m 31-12-2026
Postma & Cohen	Abonnementbeheer	40.306	40.000	maximaal 2 maal 1 jaar tot en met 31-12-2028
Horlings en Eerbeek	Aelus Back	32.882	33.000	2 maal 1 jaar t/m 31-03-2028. Totale verplichting 180.000,- van 01-04-2023 tm 31-03-2028 (incl. ve
Cyclomedia	HD Cyclorama's	51.195	50.000	n.v.t.
Flextender	Inhuur personeel > schaal 8	132.327	130.000	2 maal verlenging van 1 jaar tm 09-04-2027. Totale opdrachtwaarde 250.000 uur x 2,19 = 547.500,(
Taxameter Centrale	Parkeerautomaten en kaartlezers	39.897	40.000	Telkens 1 jaar stilzwijgende verlenging
SIMGroep B.V.	Procura verkiezingen	12.025	12.000	n.v.t.
Cannock Chase	Deurwaardersdiensten	39.451	25.000	Optie tot verlengen 2 maal 1 jaar tm 15-04-2027
Klinkende taal	Software Klinkende taal	20.281	20.000	n.v.t.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp en vervoersmiddelen of beschermd wonen) en Wlz is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy-redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Tijdens het opstellen en vaststellen van de jaarstukken moeten gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, altijd in de jaarrekening worden verwerkt als deze onontbeerlijk zijn voor het inzicht van de gebruiker (bijvoorbeeld gemeenteraad) van de jaarrekening bij de vaststelling daarvan. Het gaat dan om gebeurtenissen met een materieel effect ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten. Er zijn geen bijzonderheden na balansdatum geconstateerd. Deze hebben zich tot op heden niet voorgedaan.

Bijlagen

Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakveld Lasten		Primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025
0.1	Bestuur	4.165	4.686	4.814
0.10	Mutaties reserves	0	13.528	13.756
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	513	6.024	8.633
0.2	Burgerzaken	2.087	2.236	2.303
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	845	1.197	1.230
0.4	Overhead	26.015	25.328	25.796
0.5	Treasury	4.575	4.581	4.593
0.64	Belastingen overig	969	1.005	999
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	237	0
0.8	Overige baten en lasten	-215	-1.013	319
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	100	685	706
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.725	4.695	5.099
1.2	Openbare orde en veiligheid	3.187	3.282	3.216
2.1	Verkeer en vervoer	10.218	10.344	10.036
2.2	Parkeren	62	61	69
2.3	Recreatieve havens	51	51	42
2.5	Openbaar vervoer	195	264	261
3.1	Economische ontwikkeling	608	667	647
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.392	514	443
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	115	135	115
3.4	Economische promotie	900	848	758
4.1	Openbaar basisonderwijs	839	839	1.294
4.2	Onderwijshuisvesting	4.935	4.536	4.620
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.729	5.289	5.768
5.1	Sportbeleid en activering	1.516	1.529	1.494
5.2	Sportaccommodaties	6.152	6.591	6.697
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.589	1.721	1.602
5.4	Musea	1.070	1.070	1.026
5.5	Cultureel erfgoed	388	429	473
5.6	Media	1.593	1.773	1.768
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.722	5.842	6.033
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	10.139	12.854	11.582
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.052	321	153
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	5.184	5.617
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	448	461
6.3	Inkomensregelingen	19.737	19.848	20.821
6.4	WSW en beschut werk	4.942	5.522	5.831
6.5	Arbeidsparticipatie	2.824	3.806	3.887
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	5.955	0	-89
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	2.587	2.836
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	16.976	16.701	6.099
6.712	Begeleiding (Wmo)	2.777	2.475	2.553
6.713	Dagbesteding (Wmo)	2.099	1.908	1.587
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	54	50
6.71	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-10.125	-10.372	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	23.980	0	0
6.72	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulante regionaal	0	2.357	226
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	2
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	23.593	24.396
6.791	PGB Wmo	0	1.957	1.957
6.792	PGB Jeugd	0	876	678
6.811	Beschermde Wonen (Wmo)	0	1.211	528
6.812	Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	1
6.81A	Beschermde wonen (WMO)	345	345	0
6.82A	Jeugdbescherming	2.342	0	0
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	0	147	202
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	1.948	2.069
7.1	Volksgesondheid	4.441	4.368	4.088
7.2	Riolering	2.521	2.456	3.272
7.3	Afval	9.706	9.944	9.345
7.4	Milieubeheer	4.236	7.319	5.189
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.833	1.955	1.890
8.1	Ruimtelijke ordening	3.022	4.190	3.873
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.786	11.642	12.404
8.3	Wonen en bouwen	4.531	3.911	3.785
 totaal lasten		215.162	248.527	249.902

Taakveld Baten		Primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025
0.1	Bestuur	0	-272	-312
0.10	Mutaties reserves	-7.347	-21.233	-17.760
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.925	-1.925	0
0.2	Burgerzaken	-1.217	-1.343	-1.366
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-452	-1.411	-1.456
0.4	Overhead	-1.070	-1.076	-3.172
0.5	Treasury	-3.380	-3.228	-3.310
0.61	OZB woningen	-9.133	-9.133	-9.274
0.62	OZB niet-woningen	-5.929	-5.929	-5.915
0.63	Parkeerbelasting	-542	-492	-467
0.64	Belastingen overig	-366	-341	-437
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-124.213	-129.332	-129.059
0.8	Overige baten en lasten	0	0	-24
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2	-189	-188
1.2	Openbare orde en veiligheid	-43	-67	-69
2.1	Verkeer en vervoer	-571	-941	-979
2.2	Parkeren	-14	-14	-22
2.3	Recreatieve havens	-45	-30	-38
3.1	Economische ontwikkeling	-366	-469	-524
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4.392	-374	-432
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-105	-105	-84
3.4	Economische promotie	-384	-359	-376
4.2	Onderwijshuisvesting	-791	-920	-1.002
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.078	-2.324	-2.773
5.1	Sportbeleid en activering	-453	-466	-522
5.2	Sportaccommodaties	-1.949	-1.989	-2.367
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-159	-102	-159
5.4	Musea	-16	-16	-4
5.5	Cultureel erfgoed	-38	-52	-50
5.6	Media	-208	-301	-301
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-94	-133	-293
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.328	-5.642	-5.870
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	152	-1
6.3	Inkomensregelingen	-13.524	-14.943	-15.862
6.4	WSW en beschut werk	-85	-85	-86
6.5	Arbeidsparticipatie	0	-2.223	-2.421
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-12	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	-12	-31
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	-932	-932	-420
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	390	390	0
6.811	Beschermd Wonen (Wmo)	0	-1.004	-1.045
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	0	0	0
7.1	Volksgesondheid	-675	-804	-804
7.2	Riolering	-5.231	-5.231	-5.235
7.3	Afval	-11.793	-11.633	-11.876
7.4	Milieubeheer	-1.019	-4.127	-1.374
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-1.026	-1.026	-1.555
8.1	Ruimtelijke ordening	-151	-588	-711
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-8.786	-11.617	-15.073
8.3	Wonen en bouwen	-3.707	-4.638	-4.804
totaal baten		-215.162	-248.527	-249.902

Overzicht verplichte beleidsindicatoren en toelichting

Programma B

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	80	90	*	*
Winkeldiefstallen (geregistreerd)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,7	2,2	0,5	2,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,7	4,3	3,4	4,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,3	1,2	0,8	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,3	5,7	4,0	5,7

*gegevens niet beschikbaar

Programma C

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	4,4	6,7	*	*
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	21	28	*	*
Voortijdige schoolverlaters zonder	% deelnemers aan het VO en	Ingrado	2,1%	2,3%	*	*

startkwalificatie (vsv-ers)	mbo-onderwijs					
-----------------------------	---------------	--	--	--	--	--

*gegevens niet beschikbaar

Absoluut verzuim: Het aantal leerplichtigen en/of kwalificatieplichtige jongeren dat niet staat ingeschreven op een school.

Relatief verzuim: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO): Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	LISA	788,2	850,2	*	*
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1%	1%	*	*
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	4%	6%	*	*
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	75,5%	73,2%	*	*
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22-jarigen	Verwey Jonker	1%	2%	*	*

		Instituut – Kinderen in Tel				
Personen met en bijstandsuitke ring	Aantal per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder	CBS	160,5	280,4	156,6	281,2
Lopende re- integratievoor ziening	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	180,4	203,1	*	*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,9%	14,0%	*	*
Jongeren met jeugdbescher ming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,8%	1,0%	0,9%	1,0%
Jongeren met jeugdreclasse ring	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,2%	0,4%	*	*
Cliënten met een maatwerkarran gement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	630	720	580	660

*gegevens niet beschikbaar

Programma D

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Funcziemenging	Percentage (%) die de verhouding tussen wonen en werken weergeeft	LISA	53,8	54,5	*	*

Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	195,0	191,4	*	*
-----------------------------	---	-------------	--------------	--------------	---	---

*gegevens niet beschikbaar

Funciemenging: De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Vestigingen (van bedrijven): Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Omvang huishoudelijk restafval	KG/inwoner	CBS	139	148	*	*
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	*	*	*	*

*gegevens niet beschikbaar

Omvang huishoudelijk restafval: De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)

Hernieuwde elektriciteit: Elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon, biomassa.

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	11,3	8,4	*	*
Demografische druk	%	CBS	76,90%	70,4%	77,6%	70,70%

*gegevens niet beschikbaar

Nieuwgebouwde woningen: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Demografische druk: Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Programma E

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Niet sporters	Percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	50,5%	42,5%	*	*

*gegevens niet beschikbaar

Niet-sporters: Het percentage niet-wekelijkse sporters van 19 jaar en ouder.

Programma F

Naam	Eenheid	Bron	2024	2025
			VHL	VHL
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,61	8,18
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,47	8,10
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	606	638
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + tot. kosten inhuur externen	Eigen begroting	21,5%	17%
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	11%	9%

Formatie: Het gaat hier om de toegestane formatie in fte (fulltime-equivalent) van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.

Bezetting: Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers moeten hier meegeteld worden.

Apparaatskosten: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.

Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Externe inhuur: Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling aan ten grondslag ligt.

Overhead: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Naam	Eenheid	Bron	2024		2025	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Gem. WOZ-waarde	x €1.000	CBS	390	379	404	398
Gemeent. woonlasten eenpersoonshuish.	€ 1000	COELO	956	928	974	957
Gemeent. woonlasten meerpersoonshuish.	€ 1000	COELO	1046	1014	1074	1050

Gemiddelde WOZ-waarde: De gemiddelde WOZ-waarde van woningen in duizenden euro's.

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudingen: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bijlage overzicht restant kredieten

Per ultimo 2025 af te sluiten restantkredieten

Op verzoek van de accountant is gekozen voor onderstaande wijze van presenteren. Deze methode maakt het mogelijk om de ontwikkeling en afwikkeling van de verschillende kredieten helder en transparant te volgen. Bedragen worden weergegeven in duizendtallen.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2024	Werkelijk t/m 2024	Werkelijk 2025	Werkelijk 2025	Restant jrk. 2025	Afsluiten Jrk. 2025
		uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten	uitgaven	
		activa	activa	activa	activa	activa	
Bijdrage kleedkamers Korfbalver VIKO & hockeyver MHC	354	296				58	Nee
Hazelaarplein - woonrijp maken	1.929	90				1.840	Nee
Hazelaarplein - bouwrijp maken (rekent af naar E10048-104)	1.071	1.152		177	-48	-211	Nee
Hazelaarplein totaal	3.000	1.242		177	-48	1.629	
Vervanging hardware infrastructuur 2020	278	177		83		17	Ja
Tracebesluit A27 2020	300			20		280	Nee
VHL Voorber kred nieuwe gemeentehuis	2.788	2.039		-2.039		2.788	Ja
Project De Wilgenhoek/woonzorg	740	103		21		616	Nee
Vrbr krediet uitbr. De Kandelaar	520	56		202		262	Nee
Vorbereidingskrd NWB MFC Hagestein	1.615	589		755		270	Nee
Vorbereidingskrediet Noachschool	339	339		65		-65	Nee
Permanente uitbreiding Noachschool	350	19				331	Nee
Vervanging hardware infrastructuur 2021 (235K)	425	266		87		73	Ja
Oeverbescherming Leerdam en Vianen	1.200	982		98		120	Nee
Vianen Aanpassen busstation	291	845	-555	18		-18	Nee
Stuipverkeer (Mobiliteitsplan)	352	158	-100	157		137	Nee
Inr. Openbare ruimte rondom Ebenhaezer	75					75	Ja
Nieuwbouw Ebenhaëzerschool Leerbroek	5.645	3.917		1.063	-157	822	Nee
Duurzaam inr.schoolplein Ebenh.school	219			219			Ja
Duurz.Inr.1000m2 plein Ebenh.school	125			125			Ja
Uitvoeringskrediet ontst Broekgraaf	3.985	603	-9			3.390	Nee
Vorbereidingskred ontw Broekgraaf Nrd	500	242	-17	119		155	Nee
Voorber.krediet Verkeersk.aanpass.Slagboom Leerbroek	50	15		28		7	Ja
Aankoop Boerderij Dorpstr 26 Schoonrewoerd	830	787		9		34	Nee
Vervangende nieuwbouw De Rank MRK kov	8.042	5				8.036	Nee
Vervanging database apparatuur 2022	150	7		-7		150	Ja
Nieuwbouw Broekgraaf	13.859	12.954	-66	342	-45	675	Ja
Inrichting Schoolplein KC Broekgraaf	480	481		8	-268	260	Ja
Inrichting gymzaal KC Broekgraaf	97	97					Ja
Vorbereidingskrediet Gaasperwaard 3	422	356		78		-11	Nee
Project Gasloos sc Helsdingen	894	988	-141	74	-12	-15	Ja
Vervanging werkplekken 2023	102	68		23		10	Ja
Nieuwe Website Vijfheerenlanden	450	262		81		107	Ja
Vorbereidingskrediet Calvijnschool	370	100		1		269	Nee
Vorbereidingskrediet De Rank Vianen	320	4		10		306	Nee
Vorbereidingskrediet renovatie De Ark	100					100	Nee
Vorbereidingskrediet toekomst SC Berenschot	300	110	-14	90		114	Nee
Aanleg ecologische berm 2023	55			55			Nee
Vervanging van oeverbescherming 2023	448	72		267		108	Nee
Vorb krediet herb gemeentehuis Vianen	312	192		-192		312	Ja
Uitv. verkeersk. aanpassingen rondom loc. Slagboom Leerbroek	640	88	-88	425	-233	448	Nee
Renovatie school De Ark Vianen	3.875	30		3.584		261	Nee
Aankoop Tijdelijke Onderwijs Huisv 2023	1.480	32		31		1.417	Nee
SUVIS aanpas. Ventilatie OHV	700	55		478		167	Nee
Uitvoeringskrediet strategische grondaankopen	2.500					2.500	Nee
Projectplan Monnikendreef	1.500	513	-209	139	-139	1.195	Nee
Aanleg blauwgroene schoolplein	100					100	Nee
Uitbr parkeerterrein Stationsweg LRD	333	333		31		-31	Ja
Uitbreiding BS Het Liesveld Ameide (Kandelaar/Vlin	2.364	63		1.168		1.133	Nee
SUBTOTAAL	63.874	29.486	-1.198	7.894	-903	28.595	

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Restant	Afsluiten
		t/m 2024	t/m 2024	2025	2025		
		uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten		
		activa	activa	activa	activa		
						jrk. 2025	Jrk.
						uitgaven	2025
						activa	
Vervangen groen 2024	537	373		174		-10	Ja
Vervangen lichtmasten jaarschijf 2024	47			46			Ja
Vervangen armaturen jaarschijf 2024	317	214		61		41	Ja
Aanleg wegen projecten 2024	536	452		95		-12	Nee
Verbetering wegfunderingen 2024	601	148		203		250	Nee
Biodiversiteitsherstel 2024	144	76		53		15	Nee
Vervanging speelvoorzieningen 2024	304	4		215		85	Nee
Aanleg ecologische bermen 2024	55	16		29		9	Nee
GRP gemalen 2024	760	252		479		29	Nee
Vervanging van oeverbescherming 2024	400			4		396	Nee
Vervanging laptops en toebehoren 2024	325	274		52			Ja
Vervanging smartphones 2024	135	88		1		46	Ja
Vervanging werkplekapparatuur 2024	36					36	Nee
Vervanging netwerk infrastructuur 2024	30			7		23	Nee
Maatregelen Industrieweg Leerdam 2024	350	7		16		326	Nee
Maatregelen VCP Leerdam-Centrum 2024	300	173		44		84	Nee
Uitbreiding Oracle IV 2024	150					150	Ja
Uitbr. Urnengraven/muur Leerdam TW 2024	40			23		17	Nee
Aankoop Tijdelijke Onderwijs Huisvesting 2024		56		-56			Ja
Verbouw El Boukhari	250			229		21	Ja
Verbouw Mr. Vos school	683	150		300		233	Nee
Vervanging LED buitensport sportparken 2024	480	442	-80	82	-15	50	Nee
Lichtmasten Buitensport	120	12	-2	114	-20	16	Nee
Tijdelijke huisvesting bibliotheek Lrd	100	98		-98		100	Ja
Gemeentehuis Leerdam Installaties	5.187			483		4.704	Nee
Gemeentehuis Leerdam Vaste inrichting	693			64		628	Nee
Gemeentehuis Leerdam Gebouw	19.652			4.309		15.343	Nee
Bibliotheek Leerdam Gebouw	2.695	242		220		2.233	Nee
Bibliotheek Leerdam Installaties	520			48		472	Nee
Bibliotheek Leerdam Vaste inrichting	70			8		62	Nee
Gemeentehuis Leerdam Inventaris	811					811	Nee
Vrbkred. multifunc. accomm. sportpark Blankensteijn Clarissehof	194	17	-2	33	-6	152	Nee
Vrbkred. multifunc. accomm. sportpark Blankensteijn Langeweg	390	75	-13	18	-3	313	Nee
Grondaankopen Gaasperwaard 3	3.202	2.803		362		36	Nee
Aankoop technische installaties Het Dak	125			52		73	Nee
Aankoop technische installaties SC Berenschot	1.018	38	-7	579		408	Nee
Renovatie veld 1 H&B natuurgras toplaag	80			80	-14	14	Ja
Aanleg en inrichting bovengrondse graven	224			4		220	Nee
SUBTOTAAL	41.558	6.013	-104	8.334	-58	27.373	

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Restant	Afsluiten		
		t/m 2024	t/m 2024	2025	2025				
		uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten			uitgaven	2025
		activa	activa	activa	activa			activa	
MJOP25 Brandweer Vianen	317					317	Nee		
MJOP25 Gymzaal Noord Leerdam	516			21	-4	498	Nee		
MJOP25 Stadhuis Ameide	40					40	Nee		
MJOP25 Stadhuis Vianen(monument)	34					34	Nee		
MJOP25 Stadhuis Vianen(nieuw deel)	77					77	Nee		
MJOP25 Glasblazerij Leerdam	182					182	Nee		
MJOP25 Woning Langeweg 6	38					38	Nee		
MJOP25 Brandweer Schoonrewoerd	43					43	Nee		
MJOP25 Woning Zederikstraat 7	36					36	Nee		
MJOP25 Brandweer Leerdam	86					86	Nee		
MJOP25 Brandweer Meerkerk	82					82	Nee		
MJOP25 Complex Berenschot	68			6		62	Nee		
MJOP25 ABN-Amro gebouw	377					377	Nee		
MJOP25 Stadsmuur zuidzijde Vianen	164					164	Nee		
MJOP25 het Bosch Lexmond	126					126	Nee		
MJOP25 stadsmuur en Bastion Leerdam	97					97	Nee		
MJOP25 Brandweer Ameide	105					105	Nee		
MJOP25 Gymzaal Everdingen	38					38	Nee		
Parisproof Glasblazerij Leerdam	231					231	Nee		
Parisproof Brandweer Hagestein	52			56		-4	Nee		
Parisproof Brandweer Vianen	134					134	Nee		
Gasloos Dorpshuis Het Spant	742					742	Nee		
Zonnepanelen Zwembad spetterbad Leerbroek	36					36	Nee		
Zonnepanelen Sportcentrum Helsdingen	243					243	Nee		
Gasloos Gymzaal Noord Leerdam	350			16		334	Nee		
Vervanging lichtmasten	381			145		236	Nee		
Vervanging armaturen	1.080			586		494	Nee		
Aanleg wegen bij projecten	1.424			698		726	Nee		
Verbetering wegfundering	390			6		384	Nee		
Vervangen van groen	537			523		14	Nee		
Biodiversiteitsherstel omvorming verharding naar groen	144			1		143	Nee		
Vervanging speelvoorzieningen	282					282	Nee		
Aanleg ecologische bermen	55					55	Nee		
Vervangen, aanleg en renovatie riolering	2.876			3.021	-28	-117	Ja		
Vervangen, aanleg, renovatie riolering gemalen en drukgemalen	799			581	-7	225	Nee		
Vervanging van oeverbeschermingen in het kader van hemelwaterafvoer	400			4		396	Nee		
Vervanging rioleringsbus VW Crafter ZDR	60			60			Nee		
Vervanging doorspuitunit wegdekreiniger (86-WJ-TJ)	40			40			Nee		
Omvormen van de grindpaden fase 2	33			43		-9	Ja		
Vervangen Brug Leerdam Noord	783			7		775	Nee		
SUBTOTAAL	13.499			5.815	-39	7.723			

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Restant	Afsluiten				
		t/m 2024	t/m 2024	2025	2025			jrk. 2025	Jrk.		
		uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten					uitgaven	2025
		activa	activa	activa	activa					activa	
Brederodes veld 1 kunstgras toplaag	250					250	Nee				
Brederodes veld 1 kunstgras onderlaag	400					400	Nee				
Brederodes veld 4, kunstgras toplaag	250					250	Nee				
Brederodes veld 4, kunstgras onderlaag	400			52		348	Nee				
MHC Vianen, waterveld	350			341	-61	70	Nee				
Viko/Omega veld 1, zand kunstgras	350					350	Nee				
Viko/Omega veld 2, zand kunstgras	350					350	Nee				
VV Ameide veld 2, natuurgras	80					80	Nee				
Onderhoud sportvelden, Iseki tractor	40					40	Nee				
Everstein veld 2, kunstgras toplaag	250			252	-45	43	Nee				
Everstein veld 2, kunstgras onderlaag	400			284	-51	166	Nee				
Renovatie veld 2 Brederodes natuurgras toplaag	80					80	Nee				
Realisatie nieuw club- en kleedgebouw MHC Vianen, vv Vianen, etc.	1.997					1.997	Nee				
Realisatie nieuw club- en kleedgebouw Brederodes, Bewonersorganisatie Monnikenhof, etc.	3.993			1		3.992	Nee				
Vervanging laptops en toebehoren	40			28		12	Ja				
Vervanging smartphones	80					80	Ja				
Realisatie nieuw club- en kleedgebouw HSSC '61	3.494					3.494	Nee				
Vorbereidingskrediet renovatie / vervanging binnensportaccommodatie Lexmond	436					436	Nee				
Vorbereidingskrediet herinrichting binnenstad Leerdam	250			68		182	Nee				
Aankoop Tijdelijke Onderwijs Huisvesting 2025	1.930			146		1.784	Nee				
Voorber. krediet Het Eiland LRD	75			10	-2	67	Nee				
De Keuken, Lekstraat 38 Hoef en Haag	530			469		61	Ja				
Starten haalbaarheidsfase werklandschap Gaasperwaard 2	100			65		35	Nee				
Aanpassen van het Pand de Keuken	234			237	-1	-2	Ja				
Project Burggraaf Meerkerk Flexw.Oekr.							Nee				
Vrbr.krediet THV 3 (locatiekeuzen)	275			10		265	Nee				
Vorbereidingskrediet stedenbouwkundig plan Lexmond-West	275					275	Nee				
Vorbereidingskrediet Randweg Lexmond	275					275	Nee				
Milieucontainer Vianen	30			30			Ja				
Stimme stroomkasten Voorstraat Vianen	90					90	Nee				
Inrichting raadzaal	200					200	Nee				
Audiovisuele middelen raadzaal	200					200	Nee				
SUBTOTAAL	17.702			1.994	-160	15.867					
TOTAAL	136.633	35.500	-1.302	24.036	-1.160	79.559					

Overzicht openstaande investeringskredieten 2025 voormalige gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik							
Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Restant	Afsluiten
		t/m 2024	t/m 2024	2025	2025	Jrk. 2025	jaarrekening
		uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten	uitgaven	2025
		activa	activa	activa	activa	activa	
Wegen: Maatregelen centrum Vianen	250	4				246	Nee
Berchmansweg en rotonde		1.272	-1.176			-95	Ja
Spoorse kwesties Merwede Lingelijn	1.004	240		193		571	Nee
Glaspark	1.550					1.550	Nee
Glaspark	4.740					4.740	Nee
Glaspark	940					940	Nee
- voorbereidingskrediet	388	2	1			385	Nee
- aanleg velden		3.178	-306			-2.871	Nee
- parkinfrastructuur		1.189	-201			-988	Nee
- gebouwen		2.664	-634			-2.030	Nee
- parkeren		33				-33	Nee
- kantine		1.220	-2			-1.218	Nee
-Parkinfrastructuur Leerdam Sport	2.450	2.148	-323	44		581	Nee
-Sportgerelateerde ruimten Leerdam Sport		1.419	-969			-450	Nee
Woningbouw locatie Killesteijn II Lexmnd	145	182		328	-541	177	Nee
TOTAAL	11.467	13.549	-3.609	564	-541	1.503	
TOTAAL GEMEENTE VIJFHHEERENLANDEN EN VOORMALIGE GEMEENTEN	148.100	49.049	-4.911	24.600	-1.701	81.062	
TOTAAL GEMEENTE VIJFHHEERENLANDEN EN VOORMALIGE GEMEENTEN EXCL. AFGESLOTEN KREDIETEN	121.699	28.794	-3.528	21.422	-1.332	76.343	

Bijlage: Stand van zaken ombuigingen 2025

Volgnr	Wat?	Beschrijving van het voorstel	Besparing	De besparing is ingeboekt; is de maatregel ook inhoudelijk uitgevoerd waarmee de besparing daadwerkelijk is gerealiseerd?
1	Actualiseren begroting energie kosten	Op diverse kostenplaatsen zijn energie- en brandstofkosten geraamd. Deze zijn nog gebaseerd op het tarief dat ten tijde van de energiecrisis is gehanteerd door onze aanbieders. Inmiddels is het tarief op een aantal contracten gedaald, waardoor de energiekosten bij bijvoorbeeld openbaar groen en SC Huisdingen lager uitvallen dan begroot.	€ -113.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
2	Opbrengst zweminkomsten actualiseren begroting	De opbrengst zwemmen is in de begroting te laag begroot. We zien in 2022 en 2023 een hogere realisatie en stellen voor de begroting hierop aan te passen.	€ -100.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd; uit de (concept)jaarrekening 2024 blijkt dat het nieuwe (hogere) bedrag realistisch is.
3	Verzekeringen actualiseren begroting	Boeking van kosten verzekeringen wordt op andere kostenplaats gedaan	€ -9.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
4	Actualiseren begroting advies- en onderzoekskosten en uitbestede werkzaamheden wonen	besluitingen 68305000- 438201 Advies en Onderhoud en geen regulier budget meer voor uitbestede werkzaamheden	€ -31.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
5	Exploitatie wegbeheer; actualiseren begroting algemene en diverse kosten	De post Algemene kosten (Kostenpost 438010) verlagen tot 10K en de post Aanschaf diverse goederen (kostensoort 438030) laten vervallen.	€ -10.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
6	Dividend Sted in raming aanpassen aan laatste inzichten	Sted in heeft bij de uitgifte van de preferente aandelen een uiterst voorzichtige prognose afgegeven. Waardoor we ons dividend op gewone aandelen op nihil hebben gezet. Desondanks is er in 2023 over 2022 een redelijk dividend uitgekeerd. Met de toetreding van het Rijk en overige marktontwikkelingen, is de dividendprognose van met name Sted in naar boven bijgesteld. De nieuwe prognose gaat uit van een verdere verbetering van hun bedrijfsresultaat en daarmee ook een hoger dividend. We passen het dividend aan op de ontvangsten van het dividend in het vorig jaar. Op basis daarvan voorzien we een verdere stijging van de dividendopbrengst die op dit moment nog niet (mag) worden ingeboekt.	€ -325.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
7	Treasury; voordelen rente door temporiseren van investeringen	We zien dat investeringen momenteel (structureel) achterblijven bij de verwachtingen. De oorzaken hiervan zijn divers. Het gevolg hiervan is dat we door het temporiseren van onze investeringen structureel te maken krijgen met liquiditeitsoverschotten. Deze kunnen we via de positieve en/of creditstand bij de schakel inzetten en hiervoor een rentevergoeding ontvangen. Hiervoor zijn we afhankelijk van de markrentes, die op dit moment ruim boven de 3% ligt.	€ -300.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
8	Besparing taakuitvoering toezicht	Als gevolg van de inwerkingtreding van de wet kwaliteitsborging is de taakuitvoering van toezicht op de omgevingswet minder omvangrijk. Dit leidt tot een structurele besparing van €80.000.	€ -80.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
9	Nieuwe werfste actualiseren begroting	Bij de raming van de kosten voor de nieuwe werfste (€ 800.000) was er nog sprake van een aantal onzekerheden en te maken keuzes. Inmiddels weten we dat het ongeveer €100.000 goedkoper moet kunnen, met behoud van de benodigde faciliteiten. Daarom kan het investeringskrediet kaderstellend worden verlaagd naar € 700.000. Dit leidt tot een bespaarde kapitaalst van €20.000 in de jaren 2025 t/m 2029.	€ -20.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
10	Conservatief begroten wachtlijstbanen; actualiseren begroting	Op 28-03-2023 heeft het college van B&W ingestemd met een voorstel om wachtlijstbanen in te stellen. Dit zijn Beschut Werkplekken. Het Rijk financiert het aantal plekken tot een bovengrens (quotum), terwijl in de praktijk meer mensen instromen. Om te voorkomen dat deze doelgroep geen plek krijgt (en daardoor op de wachtlijst komen) zijn er wachtlijstbanen ingesteld. Als inwoners op de wachtlijst komen krijgen zij niet de dienstverlening waar zij recht op hebben, en is de verwachting dat zij beroep gaan doen op andere gemeentelijke voorzieningen (zoals dagbesteding via de Wmo). Het gebruik van deze regeling is van tevoren niet in te schatten, instroom vindt plaats via UWV-indicatie. Daarom is (n.a.l.v. ervaringen bij Molenlanden) een schatting gemaakt, die uitkwam tussen 20k en 50k jaarlijks. Dit voorstel is een technische ombuiging, waarbij voorgesteld wordt in de aankomende jaren 20k te ramen, i.p.v. de huidige 50k	€ -30.000	Technische ombuiging die geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is gerealiseerd.
SUBTOTAAL TECHNISCHE OMBUIGINGEN			€ -1.018.000	

Volg nr.	Wat?	Beschrijving van het voorstel	2025	De besparing is ingeboekt; is de maatregel ook inhoudelijk uitgevoerd waarmee de besparingsdaadwerkelijk is gerealiseerd?
11	Investering in Aan Ufnet bij veel stroompunten.	Gebruik van stroom voor markten en evenementen wordt in veel gevallen niet gereguleerd en ook niet naar rato verrekend. Met de investering in Aan Ufnet kan worden geregeld dat afname stroom tegen een vergoeding gaat gebeuren. 1. Hierdoor worden de inkomsten verhoogd. 2. de lasten van de marktasten drukken nageheel op de kosten van markten. Terwijl ook voor evenementen veel stroom wordt gebruikt. De kostendekkendheid van de markten zal omhoog gaan, en in ieder geval is het tarief eerlijker.	€ 20.000	De raming van de baten is verhoogd. In de 1e bestuursrapportage 2025 is door de raad ingestemd met de investering in Aan Ufnet. Dit wordt in de tweede helft van 2025 uitgevoerd. Daarom zullen we in 2025 de verwachte besparing nog niet volledig realiseren, maar met ingang van 2026 is dat wel het geval.
12	Besparing beheerkosten door verkoop gemeentelijke panden	afkondigde gaan met de verkoop van de omschreven lijst van 18 panden welke opinerend aangeboden worden als bijlage bij de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed	PM	Betreft een PM post waardoor er geen besparing is ingeboekt. Inmiddels is dit onderwerp teruggelomen in de vorm van een nieuw voorstel bij de ombuigingsdiscussie 2026-2029.
13	Duurzaamheid: Rijksbijdrage inzetten voor huidige personeel	Een deel van het budget van de rijksbijdrage (900k/jaar) inzetten voor financiering van de huidige inzet van personeel (CDOKE).	€ 200.000	De besparing is via een aanpassing van de personeelsbegroting gerealiseerd.
14	Afschaffen Hart voor Vijfheerenlanden	Afschaffen Hart voor Vijfheerenlanden	€ 20.000	De besparing is via een aanpassing van de begroting gerealiseerd. Daarnaast is het gelukt om, door scherp op de kosten te letten het magazine te drukken uit andere budgetten. De mogelijke besparing van personeel inzet was niet in het bedrag meegenomen.
15	Projectleiding aanbestedingen	Jaarlijks worden diverse applicaties ed aanbesteed. Dit is een specialistische expertise en kost veel geld. Door 2 te gaan nemen, besparen we ons geld en tijd en behouden we de expertise in huis.	€	De besparing is via een aanpassing van de personeelsbegroting gerealiseerd.
16	Budget inwonersinitiatieven (minimale variant)	Budget inwonersinitiatieven terugbrengen naar het niveau waarmee we op basis van de ervaringscijfers van de afgelopen jaren het huidige niveau aan inwonersinitiatieven kunnen voortzetten	€ 150.000	Per amendement is het voorstel aangepast naar 125k per jaar. Voor de eerste 4 jaar is dekking voorzien uit de reserve inwonersinitiatieven. Hierdoor is het een technische maatregel geworden die geen inhoudelijke actie vraagt. Het volledige bedrag is immers nog steeds beschikbaar.
17	Handhaving en toezicht leefbaarheid en veiligheid	Structurele kosten voor leefbaarheid en veiligheid	€ 40.000	De besparing is via een aanpassing van de begroting verwerkt. Omdat het een onderputting van een bestaand budget betrof is deze besparing ook gerealiseerd.
18	Eigen bijdrage eerdere inwoners dan landelijk op de Wmo	In de voorjaarsnota 2023 voor het rijk is vastgesteld dat de eigen bijdrage op de Wmo weer ingevoerd wordt per 1-1-2026. Er zijn gemeenten die op dit moment al een inkomens toets bij toekenning uitvoeren.	€	Geen besparing geraamd in 2025.
19	Aanschaffen (vrij)uren (dure) hulpmiddelen en/of in eigendom verstrekken afschrijven voorzieningen	Door het huidige bestand van incidentele rolstoelen in eigendom te verstrekken (b.v. hier maandelijks huur voor te betalen betekent dat we per jaar (maandelijks 1600 euro per rolstoel x 109) 21.000 besparen en vervolgens de incidentele rolstoelen als algemeen gebruikelijk te kenmerken. Daarnaast voorzieningen die ouder zijn dan 7 jaar in eigendom te verstrekken daar waar mogelijk. Uiteindelijk besparing nog onbekend.	€ 40.000	De besparing is ingeboekt. Vanwege de aanbesteding hulpmiddelen waarin het bestand inclusief de incidentele rolstoelen al was gedeeld met de nieuwe leverancier is het niet gelukt de hele besparing te realiseren. We verstrekken sinds vorig jaar oktober in principe geen incidentele rolstoelen meer. Dit levert een besparing op die lager ligt dan de genoemde 40.000 euro.
20	Wmo verordening aanpassen op achteraf vergoeden zelf georganiseerde voorzieningen.	In de verordening Wmo is bepaald dat inwoners die zelf een voorziening hebben gerealiseerd/aangeschaft tot 6 maanden na plaats/aanschaffen, de gemaakte kosten terug kunnen krijgen (tot het maximum bedrag wat de gemeente zou moeten betalen op basis van prijsafspraken met aanbidders) via de Wmo. Terwijl het probleem al op eigen kracht, een ander artikel in de Wet, is opgelost. Door dit artikel te schrappen uit de verordening en recht te doen aan de kanteling die de wet beoogt, zal de inwoner eerder in zijn eigen kracht gezet worden en zelfredzaamheid wordt bevordert.	€ 90.000	De besparing is ingeboekt en de maatregel is ingevoerd. Het artikel is geschrapt en de eerste effecten hiervan zijn zichtbaar. Indien we het begrotingsjaar afsluiten binnen het (verfaagde) budget is de besparing gerealiseerd. Dit is niet alleen afhankelijk van de effecten van deze maatregel, maar ook of er nog onverwachte 'dure' voorzieningen worden toegelend dit jaar. Dit laatste is niet te voorspellen.
21	Parkeerkosten voor houders van een gehandicaptenparkeerkaart (wonen)	Veel gemeenten in Nederland hanteren wel parkeerkosten wanneer er geparkeerd wordt op een gehandicaptenparkeerplaats met een gehandicaptenparkeerkaart. In Vijfheerenlanden is dit momenteel gratis.	€ 40.000	Deze maatregel is per amendement verwijderd uit de Kadernota 2025 en komt niet terug in het ombuigingspakket dat in de Kadernota 2026 is opgenomen. Deze maatregel wordt dus niet uitgevoerd.
22	Aanpassen op collectief vervoer (vrij) dubbele voorziening	Inwoners die naast een CVW pas ook een vervoersvoorziening (lees: scootmobiel of aangepaste fiets hebben) aanvullen met CVW. Op dit moment bestaat er op deze voorzieningen een overlap. Verwacht mag worden dat inwoners met de vervoersvoorziening een deel van de vervoerbehoefte al kan oplossen met hun individuele voorziening	PM	Betreft een PM post waardoor er geen besparing is ingeboekt. Inmiddels is dit onderwerp teruggelomen in de vorm van een nieuw voorstel bij de ombuigingsdiscussie 2026-2029.
23	B&W optie 1 geen extra wethouder na 2026	Vanwege de groei naar een 60.000+ gemeente ontstaat de ruimte voor het aanstellen van een extra wethouder vanaf de gemeenteraadverkiezingen in 2026. In de begroting is vanaf 2027 daarom rekening gehouden met een extra last van € 150.000. Als gemeente zijn we echter niet verplicht om een extra wethouder aan te stellen, het verdedigbaar om ook van het bestuur een bijdrage te kerven in de ombuigingszaak stelling door het aantal wethouders van 5 te handhaven.	€	Ombuiging die nu geen inhoudelijke actie vraagt. De besparing is ingeboekt en kan na de gemeenteraadverkiezingen van 2026 worden gerealiseerd.
24	Beperken inzet beheer openbare ruimte begrotingsjaar 2025	Op beheer is sprake van uitgestelde maatregelen die doorlopen in uitvoeringsjaar 2025. Door in 2025 het uitvoeringsprogramma enigszins te beperken wordt ruimte gecreëerd deze achterstanden in te lopen en worden eventuele beleidskeuzes uitgesteld tot de taakdiscussie voor uitvoeringsjaar 2026.	€ 200.000	De besparing is ingeboekt en door een eenmalige aanpassing van het uitvoeringsprogramma 2025 gerealiseerd.
SUBTOTAAL OMBUIGINGEN MET BEPERKTE GEVOLGEN			€ -800.000	
EINDTOTAAL OMBUIGINGEN VOOR BEGROTINGSJAAR 2025			€ -1.818.000	

SISA Verantwoording

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2</i> Indicator: B2/01	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/02	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/03	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/04	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/05	
			26	59	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1	Reeks 1				
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/06	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/07				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/08 €137.886	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/09 € 217.700	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/10	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/11	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/12 €127.645	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/13 €156.196
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)			
Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/14 €10.452	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/15 €56.283	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/16 €95.498	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/17 €212.063	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/18 €49.426	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/19 €60.196			
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal				
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling				
Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/20 €127.073	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/21 €370.553	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/22 €0	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: B2/23 €0	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/24 €547.980				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R</i> Indicator: C62/01 € 5.396	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C62/02 Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i> Indicator: C92/01 € 58.524	<i>Aard controle R</i> Indicator: C92/02 € 0	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C92/03 3	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C92/04 156	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C92/05 25	

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	
			€ 2.154.878	€ 167.384	€ 196.043	€ 0	€ 470.031	€ 170.247	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>					
	1								
	2								
	100								
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhaken COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs				
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>				
			€ 93.556	€ 0	€ 56.197				
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>					
	€ 0	€ 149.753	€ 0	Ja					
	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/11</i>					
	1								
	2								
	100								
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienuummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>	
			1	SB230201	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 98.592	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 98.592
			2						
	100								
		Eindverantwoording (Ja/Nee)							
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>							
	1	Nee							
	2								
	100								

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 BSV/22/00328	€ 2.200	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			100					
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 BSV/22/00328	€ 10.424	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2					
			100					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kindervanvoersaai Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kindervanvoersaai Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/02	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2A/03	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2A/04	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2A/05	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2A/06
			1 061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 11.758.653	€ 216.940	€ 453.629	€ 16.590	€ 40.154	
			2						
			100						
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/08	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/09	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2A/11	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/12	
			1 061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 0	€ 63.274	€ 9.648	€ 0	€ 1.316.108	
			2						
			100						
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/14	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2A/16			
			1 061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 0	€ 4.895	€ 0			
			2						
			100						
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) reëling G3)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/06</i>
1	061961	Gemeente Vijfheerenlanden		€ 96.878	€ 49.034	€ 3.384	€ 0	€ 0
2								
100								
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3A/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/12</i>
1	061961	Gemeente Vijfheerenlanden		€ 33.894	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2								
100								

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>				
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0					
				Nee				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee				
6	Totaal	0	0	N.v.t.				
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)			
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>			
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortmoeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortmoeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>			
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0				
					€ 0			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0			
6	Totaal	0	0	0	0			

SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ totaal 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/05</i>
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 12.619	€ 53.957
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/09</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/11</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4A/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/13</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente	
			Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i>	
			€ 1.029.899	€ 0	Nee	
SZW	G10A	Wet inburgering 2021_Totaal 2024 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G10B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G10)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die oemeente invullen	Besteding (jaar T-1)	Baten (jaar T-1) (exclusief Rijk)	
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10A/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10A/03</i>
			1	061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 342.556	€ 0
			2			
20						
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente	
			Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>	
			€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2024 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die oemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12A/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12A/03</i>
			1	061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 5.763	€ 0
			2			
20						

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 52.437	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 793.689	€ 691.718				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06		
			€ 240.470	€ 300.595	€ 150.653			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			€ 1.082.911	€ 7.889	€ 1.075.022	€ 2.999.498	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1 060353 Gemeente IJsselstein	€ 100.000				
			2					
			3					

VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06</i>
	1	Broekgraaf Noord	Nee	Nee	0	0	0	
	2							
	20							
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12</i>
	1	Broekgraaf Noord	Nee	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	2							
	20							
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16</i>		
	1	Broekgraaf Noord	Ja	Ten opzichte van de fasering in de projectaanvraag loopt de planning vertraging op. Dit is in 2024 jaar reeds gemeld en is nu ook het geval. De start bouw van de woningen stond gepland in 2025. Dit wordt op basis van de huidige inzichten op zijn vroegst 2028. Het planproces om te komen tot afspraken met de projectontwikkelaars en het opstellen van het plan vragen meer tijd. Daarnaast is het raadsbesluit voor de aanleg van de fietstunnel uitgesteld en wordt nader verkeerskundig onderzoek uitgevoerd. Ook wordt er onderzoek gedaan naar de locatie van de langzaamverkeerstunnel. Op basis van de uitkomsten moet er een besluit worden genomen. Dit zal invloed hebben op (de planning van) de ontwikkeling van Broekgraaf Noord	Nee			
	2							
	20							

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			<i>Aard controle D1 Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J17/03</i>			
			180	150	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw)	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/08</i>				
1								
2								
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			19	€ 11.941	€ 369.356	0	€ 0	€ 107.401
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>						
22	€ 18.042	€ 501.913						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, voerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>			
2	0	0	17	11	11			

VRO	J68	Specifieke uitkering aan gemeenten ten behoeve van de huisvesting van vergunninghouders	Projectnaam	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Besteding (jaar T) van het project – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Totale opbrengsten (jaar T) per project– zelfstandige uitvoering
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J68/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J68/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J68/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: J68/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J68/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J68/06</i>
			1 Huisvesting statushouders	0	0	€ 139.262	€ 843.746	€ 0
			2					
			3					
			4					
			Kopie projectnaam	Cumulatieve totale opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derde	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: J68/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J68/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J68/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J68/10</i>		
			1 Huisvesting statushouders	€ 0	Ja	Nee		
			2					
			3					
			4					
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/06</i>
			1 LAI25-03832197	€ 173.405	112	0	€ 750	€ 63.336
			2					
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
			1	€ 0	€ 110.069	Nee		
			2					
			100					

VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: J107/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/03</i>	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04</i>	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/05</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06</i>	
			1	SFT2024-1-03693793	€ 0	€ 0	0	0	Nee
			2	SFT2024-1-03693873	€ 0	€ 0	0	0	Nee
		20							
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>	
			€ 827.280	€ 20.948	€ 5.375	€ 853.603	€ 88.677	€ 942.280	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i> Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) <i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten <i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie <i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) <i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>	
			€ 3.336.476			€ 76.008	€ 0	€ 180.556	
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) <i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>		
			€ 0	€ 5.232	€ 137.220	1-7-2024	1-10-2025		
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>					
€ 3.461.052	€ 14.651.269								

Lijst van afkortingen

Afkorting:	Staat voor:
Avres	Regionale Sociale Dienst
AV of A&V (Regio)	Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
AFG	Algemene Reserve Grondexploitatie
(taalniveau) B1	Eenvoudig Nederlands
B&W	Burgemeester en Wethouders
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente
BET	Beleidskader energietransitie
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	BasisRegistratie Personen
BSR	Belasting Samenwerking Rivierenland
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDOKE	Decentrale overheid voor klimaat
CO2	Koolstofdioxide
COA	Centraal Orgaan Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
DIHPO	Duurzaam Integraal Huisvestings Plan Onderwijs
DNB	De Nederlandsche Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DUMAVA	duurzaam maatschappelijk vastgoed
DVO	Diensverleningsovereenkomst
ECB	Europese Centrale bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENG	Energie Neutrale Gemeente
Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
fte	Fulltime-equivalent
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
Gevudo	Gemeenschappelijke vuilverbranding Dordrecht
GGDrU	Gemeentelijke Gezondheids Dienst regio Utrecht
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
GreX	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan

(wet) HOF	Houdbare OverheidsFinanciën
HRM	Human Resource Management
HVC	Huisvuilcentrale
HSDI	Team Huisvesting speciale doelgroepen
IBMN	Inkoop Bureau Midden Nederland
ICT/IT	Informatie- en Communicatie Technologie /Informatie Technologie
IZA	Integraal zorgakkoord
LAI	Lokale Aanpak Isolatie
LISA	Landelijk Informatie Systeem Arbeidsorganisaties
KC	Kind Centrum
MFC	Multi-functioneel Centrum
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJOP	Meerjaren beheer- en onderhoudsplan
MLL	Merwede-Lingelijn
MOBW	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen
MPG	Meerjaren Programma Grondexploitaties
NIP	Nationaal Isolatie Programma
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NVVK	Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet
OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
ODRU	Omgevingsdienst regio Utrecht
OHW	Onderhanden Werk
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OV	Openbaar vervoer
OVL	Openbare Verlichting
OZA	Onderwijszorgarrangementen
ozb	Onroerende zaakbelasting
P&C	Planning en Control
PGB	Persoons Gebonden Budget
RAZU	Regionaal Archief Zuid-Utrecht
RBL	Regionale Backoffice Lekstroom
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROM-S	Regionale Ontwikkelings Maatschappij Schelluinen West
RRE(W)	Regelingen Reductie Energieverbruik (Woningen)
RWS	Rijkwaterstaat
SiSa	Single information Single Audit
SMA	Sociaal Maatschappelijke Agenda
SPUK	Specifieke Uitkering
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

U10/U16	Netwerkorganisatie waarin 10/16 gemeenten in de regio Utrecht samenwerken
UAW	Uitvoerings Agenda Woningbouw
U&H	Uitvoerings en Handshavingsstrategie
VHL	Vijfheerenlanden
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VSV	Voortijdig School Verlaten
VTH	Vergunning, Toezicht en Handhaving
VVE	Vroege- en Voorschoolse Educatie
VeE	Vereniging van Eigenaren
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WUP	Wijk Uitvoeringsplannen
WWB	Wet Werk en Bijstand

GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN

Gemeente Vijfheerenlanden

Voorstraat 30

4132 AS Vianen

T 088 - 599 7000

E info@vijfheerenlanden.nl

vijfheerenlanden.nl

